

SUPREME AUDIT INSTITUTION OF INDIA
लोकहितार्थ सत्यनिष्ठा
Dedicated to Truth in Public Interest

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ
ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ
ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମେତ ପୋଷଣର
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 9 ବର୍ଷ 2025

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ
ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ
ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମେତ ପୋଷଣର
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 9 ବର୍ଷ 2025

ସୂଚୀପତ୍ର

ଅନୁଲେଖ	ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
	ମୁଖବନ୍ଧ	vii
	କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସାରାଂଶ	ix
	ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ	xvii
ଅଧ୍ୟାୟ I		
ଉପକ୍ରମ		
1.1	ସାଙ୍ଗନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା	3
1.2	ସମୀକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ	4
1.3	ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ	5
1.4	ପରିସର ଏବଂ ପରିସର	6
1.5	ସାକ୍ଷିତ	7
ଅଧ୍ୟାୟ II		
ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା		
2.1	ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ	9
2.1.1	ଉପଯୋଗୀତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	10
2.1.2	ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନା ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	11
2.1.3	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି	12
2.2	ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	13
2.2.1	ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅଣ-ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ	13
2.2.2	ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର କମ୍ ଉଠାଣ	14
2.2.3	ଏପିଆଇପି ପ୍ରସାରଣର ଅବାସ୍ତବ ପ୍ରସ୍ତୁତି	14
2.2.4	ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ	15
2.2.5	ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଦିବସରେ ବାଧା	17
2.3	ପରିବହନ ଏକ୍ସପାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣରେ ଅନିୟମିତତା	17
2.3.1	ପରିବହନ ଏକ୍ସପାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗହମର କମ୍ ବିତରଣ	18
2.3.2	ପରିବହନ ଏକ୍ସପାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଉଳର କମ୍ ବିତରଣ	19
2.3.3	ପରିବହନ ଏକ୍ସପାନରେ ଅନିୟମିତତା	21
2.3.4	ଟିଏମାନଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଜମାର ଅନିୟମିତ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଅଣନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା	22
2.3.4.1	ଟେଣ୍ଡରର ଅନିୟମିତ ବିଭାଜନ	22
2.3.4.2	ଟିଏଲୁ ଏସ୍ଡିର ଅନିୟମିତ ଫେରସ୍ତ ଏବଂ ଟିଏଠାରୁ ଏସ୍ଡିର କମ୍ ଆଦାୟ	23
2.3.4.3	ସୁରକ୍ଷା ଜମାର ଅଣନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା	23

ଅନୁକ୍ରମ	ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
2.3.5	ଟିଏଠାରୁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟର କମ୍ ଆଦାୟ	24
2.3.6	ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସର ଅବଧି ସମାପ୍ତ/ ବିନା ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ନିୟୁକ୍ତି	24
2.3.7	ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ଚୁକ୍ତିନାମାର ଅନିୟମିତ ନବୀକରଣ	25
2.3.7.1	ପ୍ରତିକୂଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସତ୍ତ୍ୱେ ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଚୁକ୍ତିନାମାର ନବୀକରଣ	26
2.3.7.2	ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକର ଚୁକ୍ତିନାମା ନବୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ	26
2.3.8	ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷା ଜମାରେ ଅନିୟମିତତା	27
2.3.9	ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଯୋଗାଣ ହେତୁ ଗହମର କ୍ଷତି	28
2.3.10	ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ମହଜୁଦ୍ ଗହମର ଅନିୟମିତ ହିସାବ	29
2.3.11	ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା	30
2.3.11.1	ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ଦେୟ ବାବଦରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ	31
2.3.12	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଖରାପ/ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଉଷୁନା ଗୁରୁତର ବ୍ୟବହାର	32
2.3.13	କିଶୋରୀ ବାଳିକା ଯୋଜନା (ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା	33
2.3.13.1	ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାରେ ଦକ୍ଷତାର ଅଭାବ	33
2.3.13.2	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ବିଳମ୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	34
2.3.14	ପିଲାମାନଙ୍କ ବୃଦ୍ଧିର ଅଭାବୀ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା	36
2.3.15	ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ପିର ଗୁଣବତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତକରଣ	37
2.3.15.1	ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଯୋଗାଣ	37
2.3.15.2	ଛତୁଆର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ମାନଦଣ୍ଡର ପରୀକ୍ଷା ନକରିବା	38
2.3.15.3	ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ (ଛତୁଆ)ର ଖାଦ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ବିଳମ୍ବ	39
2.3.15.4	ଛତୁଆରେ ଶକ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନର କମ୍ ପରିମାଣ	41
2.3.15.5	ଏଚ୍‌ସିଏମ୍ ଏବଂ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ନମୁନାର ପରୀକ୍ଷା ନହେବା	43
2.4	ଭିଭିଭୁମି ବିକାଶ	44
2.4.1	ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ବିନା ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ହସ୍ତାନ୍ତର	44
2.4.2	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭିଭିଭୁମି	44
2.4.3	ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ସମାପ୍ତ ନହେବା	46
2.4.3.1	ସିଏସ୍‌ଆର୍, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଜିଏସ୍ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଏମ୍ ଅଧୀନରେ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ନହେବା	46
2.4.4	ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଅକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା	48
2.4.5	ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଉପକରଣ (ଜିଏମ୍‌ଡି)ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନହେବା	49
2.5	ମାନବ ସମ୍ବଳ ପରିଚାଳନା	50

ଅନୁକ୍ରମ	ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
2.5.1	ଆଇସିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନରେ ଅଭାବ	50
2.6	ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ	51
2.6.1	ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆରସି/ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସି/ଏଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ସିର ଗଠନ ନହେବା	52
2.6.2	ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ମାର୍ଟ ଗଠନ ନକରିବା	52
2.6.3	ଜିଲ୍ଲା ପୁଷ୍ଟିସାଧନ କମିଟି (ଡିଏନ୍‌ସି)ର ଅଣ-ସଙ୍ଗଠନ	53
2.6.4	ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ / ସିଡିପିଓଙ୍କ ପରିଦର୍ଶନରେ ଅଭାବ	53
2.6.5	ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ନହେବା	54
2.6.6	ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଅଧୀନରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ନକରିବା	54
2.7	ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ	55
2.8	ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ	56

ଅଧ୍ୟାୟ III
ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ-ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନା (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍)

3	ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଯୋଜନା	57
3.1	ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ରେ ଚାହିଦା, ବ୍ୟୟ, ଅନୁଦାନ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ	58
3.1.1	ଉପାଦାନସ୍ତରୀ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ	59
3.1.2	ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଏଜେନ୍ଟକୁ 92.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅର୍ଥ ଜମା ନକରିବା	60
3.1.3	3.52 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ଜମା ନକରିବା	61
3.1.4	ଏମ୍‌ଏମ୍‌ ଅଧୀନରେ ପାଣ୍ଠିର ଅସମାନ୍ୱୟଗତ ଖର୍ଚ୍ଚ	62
3.1.5	ଉତ୍ତରୁ ଟିକସ କଟାଯିବା ଏବଂ ସରକାରୀ ଖାତାରେ ଜମା ନକରିବା	63
3.1.6	ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଏବଂ ବଜେଟ୍	64
3.1.6.1	କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡ (ପିଏବି) ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନହେବା	65
3.2	ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	65
3.2.1	ଖାଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ବର୍ଦ୍ଧନ ଷ୍ଟକର ରକ୍ଷାବେକ୍ଷଣ ନହେବା	66
3.2.2	ପରିବହନ ଏଜେକ୍ସନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଚାଉଳର ଯୋଗାଣ ନହେବା	67
3.2.3	କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶୁଖିଲା ରାସନର ବଣ୍ଟନ ନହେବା	68
3.2.4	ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭଣ୍ଡାର (ଏଫ୍‌ପିଏସ୍) ବଣ୍ଟନ ନକରିବା	69
3.2.4.1	କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବଣ୍ଟନ ନକରିବା	70
3.2.4.2	ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା	70
3.2.4.3	ବୁକ୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଧର୍ମପତ୍ର ସମୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍/ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା	70
3.2.4.4	ପାଳନ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍/ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା	71

ଅନୁକ୍ରମ	ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
3.2.5	ପ୍ରକୃତ ଉପସ୍ଥାନ ଅପେକ୍ଷା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବ୍ୟବହାର ଅଧିକ ଦେଖାଯିବା	72
3.2.6	ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏବଂ ଋତୁଳ ଷ୍ଟକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅନିୟମିତତା	73
3.2.7	ଏମ୍ଡିଏମ୍ ନବୀକରଣ ବିନା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପରିଚାଳନା	74
3.2.8	ଅଖା ବସ୍ତା ବିକ୍ରୟ ଅର୍ଥ ଆଦାୟ ନହେବା	75
3.2.9	ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ	76
3.2.10	ଲୌହ ଏବଂ ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍ (ଆଇଏଫ୍‌ଏ)/ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବ୍ୟବହାର ନହେବା	77
3.3	ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚର ଫଳାଫଳ	78
3.3.1	ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭିଡିଓମି ଏବଂ ଉପକରଣର ଅଭାବ	78
3.3.1.1	ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ଏବଂ ଅଳିଆ ନିଷ୍କାସନ	78
3.3.1.2	ରୋଷେଇ ଘରର ଉପଲବ୍ଧତା	79
3.3.1.3	ଏକାଧିକ ସ୍ଥାନରେ ହାତ ଧୋଇବା ସୁବିଧା	80
3.3.1.4	ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଓଜନ	81
3.3.1.5	ବିଦ୍ୟାଳୟ ପୁଷ୍ଟିସାର (ରୋଷେଇ ଘର) ଉଦ୍ୟାନ	82
3.3.1.6	ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏଲ୍‌ପିଜି ସଂଯୋଗ	82
3.3.2	ଜେପିଆଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ସଚେତନତା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା	83
3.3.2.1	ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ	83
3.3.2.2	ଶୁଖିଲା ରାସନର ସଂରକ୍ଷଣ	84
3.3.2.3	ଖାଦ୍ୟର ସାଦ ଚାଷିବା	85
3.4	ଅଣବିଦ୍ୟମାନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସେବା ପ୍ରଦାନ	86
3.5	ସାଚେଲାଇର୍ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍/ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଯୋଗାଣ ନହେବା	87
3.6	ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ	87
3.6.1	ଦୂର୍ବଳ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ ବ୍ୟବସ୍ଥା	88
3.6.2	ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାର୍ତ୍ତା ସେବା ଆଧାରିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା	88
3.6.3	ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା	89
3.7	ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ	90
ଅଧ୍ୟାୟ IV		
ଉପସଂହାର		
	ଉପସଂହାର	91

ପରିଶିଷ୍ଟ	ଅନୁକ୍ରମ	ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
ପରିଶିଷ୍ଟ			
I	1	ଖାଦ୍ୟର ପରିମାଣ, ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ, ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ, ସିସିଏଚ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଏମ୍‌ଇ ପାଇଁ ମାନଦେୟର ବିବରଣୀ	99
II	2.1.1	ଏମ୍‌ଓଡିଏମ୍‌ଆଣ୍ଡସିଡିରେ ଦାଖଲର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ତୁଳନାରେ ଯୁସି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	100
III	2.1.1	ଡିଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଓ ଦ୍ୱାରା ଡିଏମ୍‌ଆଣ୍ଡସିଡି ବିଭାଗ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଯୁସି ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ	101
IV	2.2.2	2018-23 ଅବଧିରେ ରାଜ୍ୟରେ ଚାଉଳ ଏବଂ ଗହମ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଉଠାଣର ବିବରଣୀ	103
V	2.2.3	2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଅଧିନରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା, ଅତ୍ୟୁତ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିତାଧିକାରୀ ଏବଂ ପାଣ୍ଠିର ଖର୍ଚ୍ଚ	104
VI	2.2.5	2018-23 ଅବଧିରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓମାନଙ୍କର ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକରେ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଦେବାର ଦିନଗୁଡିକରେ ବ୍ୟାଘାତ	105
VII	2.3.2	2018-23 ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାର ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକୁ ଚାଉଳର କମ୍ ବିତରଣ	106
VIII	2.3.8	ସାମ୍ବ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡିକରୁ ସୁରକ୍ଷା ଜମା ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅନିୟମିତତାର ବିବରଣୀ	107
IX	2.3.11.1	2018-23 ମଧ୍ୟରେ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ନଅଟି ସାମ୍ବ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ 5.73 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ	109
X	2.4.4	ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକୁ ବନ୍ଧନ କରାଯାଇଥିବା ଅଟଳ ସ୍ପାର୍ଟ ଫୋର୍ ସଂଖ୍ୟା	110
XI	2.4.5	ଅଙ୍ଗନବାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକୁ ବନ୍ଧନ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମନିଟରିଂ ଉପକରଣଗୁଡିକର ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା	111
XII	2.5.1	2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ତାଲିମରେ ଅଭାବ	113
XIII	3.1	2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ	114
XIV	3.1.2	ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ନକରି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡିକର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ରାଶି	115
XV	3.1.5	ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦେୟରୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ଏବଂ ଟିଡିଏସ୍ କଟାଯିବା	116
XVI	3.1.5	ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦେୟରୁ କଟାଯାଇ ନଥିବା ଆୟକର (ଆଇଟି) ଉପରେ ଉତ୍ତରୁ କଟାଯାଇଥିବା ଟିକସ (ଟିଡିଏସ୍)	117

ପରିଶିଷ୍ଟ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ବିଷୟବସ୍ତୁ	ପୃଷ୍ଠା ସଂଖ୍ୟା
XVII	3.2.4.1	କୋଭିଡ 19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ଏଫ୍.ଏସ୍.ଏ ଭାବରେ ଯୋଗ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶୁଖିଲା ରାସନ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା	118
XVIII	3.2.4.2	ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭିତ୍ତିକ ନଦେବାର ବିବରଣୀ	124
XIX	3.2.4.4	ବିଭିନ୍ନ ପାଳନ ଦିବସରେ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଏଫ୍.ଏସ୍.ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନକରିବା	126
XX	3.2.5	ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର (ଡିସିଆର୍) ସହିତ ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର (ଏଆର୍) ରୁଜନା ଅନୁଯାୟୀ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଉପଯୋଗ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବୃତ୍ତି	127
XXI	3.6.1	ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି ଗଠନର ବିବରଣୀ, ବୈଠକ ଡାକିବାରେ ଅଭାବ ଏବଂ କରାଯାଇଥିବା ପରିଦର୍ଶନ	131
ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦକୋଷ			133

ମୁଖ ବନ୍ଧ

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 151 ଅନୁଯାୟୀ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି ।

“ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ” ଉପରେ ଏହି ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ପୋଷଣ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଚୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା, ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ୍ ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପରିଚାଳନା ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ କରାଯାଇଅଛି ।

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଉଦାହରଣଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି, ଯାହା 2018-23 ଅବଧିରେ ନଜରକୁ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ପୂର୍ବ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ନଜରକୁ ଆସିଥିଲା କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବ ସମୀକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନରେ ପ୍ରତିବେଦିତ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ଯେଉଁଠାରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, 2018-23 ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଛି ।

ଅନୁବାଦିତ ପ୍ରତିବେଦନରେ ସନ୍ଦେହ ଜାତ ହେଲେ ଇଂରାଜୀ ପ୍ରତିବେଦନ ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବ ।

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସାରାଂଶ

“ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ”
ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା

ଉପକ୍ରମ

1974 ମସିହାର ଜାତୀୟ ଶିଶୁ ନୀତିରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଶର “ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତି” ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଯୋଜନାରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଥାନ ମିଳିବା ଉଚିତ ବୋଲି ସାକ୍ଷତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1975 ମସିହାରେ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା (ଆଇସିଡିଏସ୍) ବିକଶିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାର ପ୍ରମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା (i) 0-6 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କର ପୁଷ୍ଟିକର ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା, (ii) ଶିଶୁର ମାନସିକ, ଶାରୀରିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ମୂଳଦୁଆ ସ୍ଥାପନ କରିବା, (iii) ମୃତ୍ୟୁହାର, ରୋଗ, କୁପୋଷଣ ଏବଂ ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ିଥିବା ଘଟଣା ହ୍ରାସ କରିବା, (iv) ଶିଶୁ ବିକାଶକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ନୀତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ସମନ୍ୱୟ ହାସଲ କରିବା; ଏବଂ (v) ଉପଯୁକ୍ତ ପୁଷ୍ଟିସାର ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଶୁର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ମାଆର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ।

ସେହିପରି, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପାଇଁ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଯୋଜନା ଭାବରେ 15 ଅଗଷ୍ଟ 1995 ରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ସମୟରେ ଦେଶର 2,408 ବ୍ଲକ୍ରେ, ନାମଲେଖା, ପ୍ରତିଧାରଣା, ଉପସ୍ଥାନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ସ୍ତର ଉନ୍ନତ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା । 2001 ମସିହାରେ ଏହି ଯୋଜନାକୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଭାବରେ ନାମିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2004 ରେ, ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭାବରେ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ I-V ଶ୍ରେଣୀର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ରନ୍ଧା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଯୋଜନାକୁ ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅକ୍ଟୋବର 2007 ରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭାବରେ ବର୍ଗୀକୃତ VI-VIII ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଯୋଜନାକୁ ପୁନଶ୍ଚ ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ 08 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ରେ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ବୃଦ୍ଧି ହ୍ରାସ, ପୁଷ୍ଟିହାନତା ଏବଂ ଜନ୍ମ ସମୟରେ କମ୍ ଓଜନର ସ୍ତରକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ହ୍ରାସ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପୋଷଣ¹ ଅଭିଯାନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୋଷଣ ଯୋଜନାକୁ ପୁନଃ ନାମକରଣ କରି ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ ଶକ୍ତି ନିର୍ମାଣ (ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ) କରାଯାଇଥିଲା ।

ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଚିହ୍ନଟ ସଠିକ୍ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା; ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତାର ସମୟସୀମା ବିତରଣ ପାଇଁ କ୍ରୟ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ଦକ୍ଷ ଏବଂ ମିତବ୍ୟୟୀ ଉପାୟରେ କରାଯାଇଥିଲା; ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତାର ପରିଚ୍ଛଳନା ଏବଂ ବର୍ଷନ ଦକ୍ଷ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଥିଲା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣର ସମୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପାଇପାରିବେ; ଏବଂ ତଦାରଖ ଓ ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ରମ 1)

¹ ସାମଗ୍ରିକ ପୁଷ୍ଟିସାର ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟାପକ ଯୋଜନା

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା

2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 5,128.95 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ ସତ୍ତ୍ୱେ (2017-18 ବର୍ଷର 29.58 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷକୁ ବାଦ ଦେଇ), ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ (ଜିଓଓ) ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା 4,777.12 କୋଟି ଟଙ୍କା (93.14 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା 381.41 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ପଡି ରହିଥିଲା। ବର୍ଷଭାରା ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରତିଶତ 71.32 ପ୍ରତିଶତରୁ 97.25 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟକୁ ଉପଯୋଗୀତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାରେ ନିରନ୍ତର ବିଳମ୍ବ ହେଉଥିଲା। 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ବିଳମ୍ବ ନଅ ଦିନରୁ 123 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ବିଭାଗକୁ ଉପଯୋଗୀତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାରେ ଗୋଟିଏ ଦିନରୁ 416 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା। ଉପଯୋଗୀତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 339.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶଧନ ଅନୁମୋଦନରେ ହ୍ରାସ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1 ଏବଂ 2.1.1)

2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆବଣ୍ଟିତ 2,22,851.21 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ 2,98,403.20 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଗହମ ପରିବର୍ତ୍ତେ, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟମାନେ ଯଥାକ୍ରମେ 2,02,598.15 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଏବଂ 2,85,375.60 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଉଠାଇଥିଲେ। ତେଣୁ, ଗୁଡ଼ିକ ଏବଂ ଗହମ ଯଥାକ୍ରମେ 20,253.06 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ (2.27 ରୁ 33.22 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ 13,027.60 ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ (0.47 ରୁ 21.16 ପ୍ରତିଶତ) କମ୍ ଉଠାଣ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.2)

2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ, ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନାରେ, 2,19,43,372 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପରିପୂରକ ପୁଷ୍ଟିକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ 5,430.66 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା। ତଥାପି, ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ କେବଳ 4,777.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ପରେ (ପୂରଣୀୟ ଆବଶ୍ୟକତା 5,430.66 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଦଳରେ) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସୁରୁଇ ଦେଇଥିଲା ଯେ ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀ ପ୍ରକୃତରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ନଥିଲେ, କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ପାଣ୍ଠି ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଭୁଲ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା। ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଆହୁରି ଦୃଢ଼ କରେ ଯେ, ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍‌ଟିଏଓରେ, 1,98,103 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପାଇ ନଥିଲେ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.3)

ଆଧାର ପଞ୍ଜିକରଣ କିଟ୍ କ୍ରମରେ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବିଳମ୍ବ, ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ 338 ଟି ଟାଏଲ୍‌-ଆଧାରିତ ପଞ୍ଜିକରଣ କିଟ୍ କ୍ରମ ନହେବା; ଏବଂ 282 ଟି ଆଧାର କିଟ୍ ବ୍ୟବହାର ନହେବା କାରଣରୁ ଶୂନ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ବୟସ ବର୍ଗର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଧାର-ଆଧାରିତ ପ୍ରମାଣୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା। ଜାନୁଆରୀ 2025 ସୁଦ୍ଧା, ଏହି ବୟସ ବର୍ଗର ନାମଲେଖା 52 ପ୍ରତିଶତରୁ ସାମାନ୍ୟ ଅଧିକ ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.4)

ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ 86,780.86 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଗହମ ଯୋଗାଇବାକୁ ପଡିଥିଲା, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନେ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ 86,409.86 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଗହମ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ, ବଳକା 371 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ 9.71 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲା, ଯାହାକୁ ଷ୍ଟକ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ 'ଶୂନ୍ୟ' ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍‌ଟିଏଓ ଅଧିନରେ

60 ଟି ନମୁନା ସଂଗୃହୀତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ସମୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ସରଜମିନ ତଦନ୍ତରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ 115 ଟି ଗଠନ ବସ୍ତ୍ରର ପ୍ରକୃତ ଓଜନ ଟ୍ୟାଗରେ ସୂଚିତ ଓଜନ ତୁଳନାରେ 6.73 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ କମ୍ ଥିଲା। ପରିଲକ୍ଷିତ ହାରାହାରି ଅଭାବକୁ ଆଧାର କରି, ଏହି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାୟ 62,686 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗଠନ କମ୍ ବିତରଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା, ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରାୟ 20.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.1 ଏବଂ 2.3.2)

ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ସଙ୍କ୍ରମଣ ଯୋଗାଣ (966.15 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମ) ପାଇଁ ଜଣେ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କୁ 23.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା। ତଥାପି, ପୁରୀର ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟଠାରୁ କେବଳ 2.65 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିଥିଲେ। ଏହା ଫଳରେ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟଠାରୁ 20.54 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା। କମ୍ ଆଦାୟର କାରଣ ରେକର୍ଡରେ ନଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.5)

ଟିଏଚ୍ଆର୍, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଗୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ (ଏସ୍ଏଚ୍ଜି)ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଗହମ ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ଏବଂ ଯେକୌଣସି ପ୍ରକାରର ବିରୂପିତ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ, ଏବଂ ଲଗାତାର ତ୍ରୁଟି ପାଇଁ କଠୋର ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ। ତଥାପି, ମାସିକ ଆବଶ୍ୟକତାର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାରେ ବିଫଳତା, ଡିଏସ୍‌ଟିଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ଅତ୍ୟଧିକ ଫରମାସ କରିବା ଏବଂ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଘୋର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଗହମ ଯୋଗାଣ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଜୁନ୍ 2019 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା 7,252.86 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମର ଅବ୍ୟବହୃତ ଗହମ ଗଚ୍ଛିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷତା ଫନ୍ଦି ସମୟରେ 41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର 2,000 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.9)

ଡିନୋଟି ସିଡିପିଓ (ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ଗୋପ୍, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ଶୁଳିଆପଦା ଏବଂ ବାରିପଦା) ଅଧିନରେ ଟିଏଚ୍ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ନିୟୋଜିତ ଚାକର ଟିଏଚ୍ଆର୍ (ମୋଆ ଭଗବତୀ, ମାଅ ଚକ୍ରଶିଳା, ବୈତରଣୀ ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏବଂ ମା ତାରିଣୀ)ର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରର ଯାଞ୍ଚ ସୂଚିତ କରୁଥିଲା ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଗହମର ଷ୍ଟକ୍ ସମୟକାଳୀନ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ ନହେବା ଯୋଗୁଁ 24.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 940.01 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମର ଅଭାବ ଦେଖାଦେଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ସରକାରୀ ରାଜକୋଷକୁ କ୍ଷତି ପହଞ୍ଚାଇଥିଲା। ଏହା ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଣାଳୀର ସୂଚକ ଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଗହମର ଅଭାବ ଦେଖାଦେଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.10)

2018-23 ବର୍ଷରେ 36,03,184 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ରାସନ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ମାସିକ 25 ଦିନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ 0.31 ଟଙ୍କା ହାରରେ ନଅଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ 2.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ଥିଲା, ଯାହା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ 8.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ଫଳରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଉପାଦାନର ମୂଲ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଁ 5.73 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.11.1)

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅଧିନରେ ଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ (10 ରୁ 12 ଜାନୁଆରୀ 2024) ସମୟରେ, ଦୁଇଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ, ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ପାକ ଗଠନ (ପିବିଆର୍) ଖରାପ ଏବଂ ରଙ୍ଗହୀନ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା। ମନ୍ଦିରପଡ଼ା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ, ସମସ୍ତ ପିବିଆର୍ ବସ୍ତ୍ର କଳା ପୋକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଖରାପ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସମଲପୁରସ୍ଥିତ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମର ପ୍ରୟୋଗଶାଳାରେ ପରୀକ୍ଷିତ ବଞ୍ଚା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର

ନମୁନାରେ 80 ପ୍ରତିଶତ ଗୁରୁତ୍ୱରେ ଜୀବତ ପୋକ ଲାଗିଥିବା ଏବଂ ନମୁନାରେ ଆର୍ଦ୍ରତା 14.5 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। ମୁଣ୍ଡାଧିକା ଏଡ଼ବ୍ୟୁସିରୁ ନିଆଯାଇଥିବା ନମୁନା ଗୁରୁତ୍ୱ ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା, କାରଣ ଏଥିରେ 24.8 ପ୍ରତିଶତ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ପିବିଆର୍ ଏବଂ 14.9 ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଦ୍ରତା ଥିଲା, ଯାହା ସର୍ବାଧିକ ସାମାୟିକ୍ରମେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 14 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଅଧିକରେ ଥିବା 12 ଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ମାସିକ ବିଲ୍‌ର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ପି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 କେବଳ ତାଳ ତେଲ କିମ୍ବା ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ତେଲ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସାତଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ତାଳ ତେଲ କିଣିଥିଲେ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.12)

2018 ମସିହାର ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ୍ (ଟିଏଚ୍‌ଆର୍) କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଗୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କୁ କିଶୋରୀ ବାଳିକା ଯୋଜନା (ଏସ୍‌ଏଜି) ଅଧିକରେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ 9.50 ଟଙ୍କା ରାସନ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା। ରାଜ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲା କାରଣ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ 19.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ବେଳେ କେବଳ 10.74 କୋଟି ଟଙ୍କା (54.77 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ 154.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠିର ଆବଶ୍ୟକତା ସତ୍ତ୍ୱେ, 2.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 1.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା।

ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଗୁଡ଼ିକରେ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ପି (ଟିଏଚ୍‌ଆର୍) ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ 154.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା। ତଥାପି, ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କେବଳ 2.38 କୋଟି (1.54 ପ୍ରତିଶତ) ଆବଶ୍ୟକ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ମାନଙ୍କର 1.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଜି ଅଧିକରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ 1,52,045 କ୍ଲିଷ୍ଟାଲ ଗହମର ଆବଶ୍ୟକତା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଗୁଡ଼ିକୁ କେବଳ 7,567 କ୍ଲିଷ୍ଟାଲ (4.98 ପ୍ରତିଶତ) ଗହମ ମିଳିଥିଲା। ଏତେ କମ୍ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ଏସ୍‌ଏଜି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ଯୋଗାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.13)

ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଏବଂ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ପି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଗୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ଅନୁଯାୟୀ, ଶୂନ୍ୟରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁଙ୍କୁ ପ୍ରତି ମାସରେ ଅତି କମ୍‌ରେ ଥରେ ଓଜନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଙ୍ଘଠନର ବୃଦ୍ଧି ମାନଦଣ୍ଡ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଓଜନ ଲେଖାଯିବା ଉଚିତ। ଛଅଟି ନମୁନା ନିଆଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲାରେ ମୋଟ 38,22,653 ଜଣ ପିଲା ଓଜନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 36,45,520 ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ଓଜନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତା ମପାଯାଇଥିଲା, 2018-23 ମଧ୍ୟରେ 1,77,133 ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ମାପ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ମାପ କରାଯାଇଥିବା 36,45,520 ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 1,56,676 ଜଣ ପିଲା ମଧ୍ୟ ଧରଣ କୁପୋଷଣର ଶିକାର ଏବଂ 4,723 ଜଣ ପିଲା ଗୁରୁତର କୁପୋଷଣର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା। 1,77,133 ଜଣ ଶିଶୁଙ୍କ ମାପ ନହେବା ଯୋଗୁଁ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୁଷ୍ଟିହୀନ ଶିଶୁଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.14)

ଯଦିଓ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ପିଏଲ୍ ଛଡ଼ୁଆ ନମୁନାର କିଛି ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ମାନଦଣ୍ଡ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା, ଏହା ଉପାଦାନର ଅନୁପାତ, ଖଣିଜ, ଭିଟାମିନ୍, ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜୈବିକ ମାନଦଣ୍ଡ, ମୋଟ ଆଙ୍ଗୁରକ୍ୱିନ୍, ଭାରୀ ଧାତୁ ଏବଂ କାର୍ବନାଶକ ଅବଶିଷ୍ଟ ଭଳି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ମାନଦଣ୍ଡ/ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପରୀକ୍ଷା କରିନଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.15.2)

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ (ସିଡିପିଓ) କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାଗାରକୁ 895 ଟି ଛତୁଆର ନମୁନା ପଠାଇଥିଲେ। 23 ରୁ 576 ଦିନ ବିତିବା ପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ କେବଳ 480 ଟି ନମୁନାର ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ 2023 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 96 ରୁ 2,117 ଦିନ ବିତିଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବାକି 415 ଟି ନମୁନାର ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ରିପୋର୍ଟ ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇ ନଥିଲେ। ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷେ କରାଯାଇଥିବା ଛତୁଆ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଆଇନ ଏବଂ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ ସିଡିପିଓମାନଙ୍କର ତ୍ରୁଟି ରହିଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.15.3)

2,595 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା 181.65 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା। ସେଥିମଧ୍ୟରୁ 1,461 ଟି କୋଠା ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଛି ଏବଂ ବୁକ୍ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ। ତଥାପି, 1,093 ଟି କୋଠାକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସ୍ଥାପନ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ବିନା ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା। ଫଳସ୍ଵରୂପ, ଏହି କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ଭଳି ମୌଳିକ ସୁବିଧା ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.1)

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ 18,717 ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 12,833 (69 ପ୍ରତିଶତ) ଟିରେ ରୋଷେଇ ଘର, 7,911 (42 ପ୍ରତିଶତ) ଟିରେ ଶୌଚଳୟ, 13,982 (75 ପ୍ରତିଶତ) ଟିରେ ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ଏବଂ କେବଳ 3,799 (20 ପ୍ରତିଶତ) ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସୁବିଧା ଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, କେବଳ 13,256 (71 ପ୍ରତିଶତ) ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ନିଜସ୍ଵ କୋଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବେଳେ 1,707 (9 ପ୍ରତିଶତ) ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଭଡା ଘରେ, 1,688 (9 ପ୍ରତିଶତ) ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ କୋଠାରେ ଏବଂ 2,066 (11 ପ୍ରତିଶତ) ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା। ଝାଉଁସୁଗୁଡା ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ବରମାଳ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ, ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ କାଦୁଅ ପ୍ରଦୂଷିତ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା। ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁର ମାଆଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.2)

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ, ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମାଣ ନିଯୁକ୍ତି ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 2016-17 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ 5,989 ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ପାଇଁ 419.23 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବୁକ୍ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ, କେବଳ 2,148 (36 ପ୍ରତିଶତ) କୋଠା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ 3,841 କୋଠା (ଫେବୃୟାରୀ 2024 ସୁଦ୍ଧା) ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.3.1)

ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର୍ ମାଧ୍ୟମରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ନାମଲେଖା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରବାର ପାଇଁ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀ, ସୁପରଭାଇଜର ଏବଂ ବୁକ୍ ହେଲ୍ପଡେସ୍କ୍ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବର୍ଷେ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର (ଜୁନ/ଜୁଲାଇ 2021) 30 ଟି ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ 78,389 ଟି ଏଲ୍‌ଜି ସ୍ପାର୍ଟ ଫୋନ୍ ଯୋଗାଇଥିଲେ। ତଥାପି, ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ପାର୍ଟ ଫୋନ୍ ମଧ୍ୟରୁ, 6,583 ଟି ଯୋଗାଣ 10 ରୁ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2024 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇନଥିଲା। ଏଲ୍‌ଜି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଏହାର ମୋବାଇଲ୍ ବ୍ୟବସାୟ ଯୁନିଟ୍ ବନ୍ଦ କରିବାର ଘୋଷଣା (05 ଅପ୍ରେଲ 2021) କରିଥିବାରୁ, ଅଚଳ ସ୍ପାର୍ଟ ଫୋନ୍‌ଗୁଡ଼ିକର

ସେବା ଏବଂ ମରାମତି ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଫଳସ୍ଵରୂପ, ଯୋଜନାର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର ଆପ୍ଲିକେସନକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହାସଲ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ, ଯାହା ଫଳରେ 5.62 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.4)

ରାଜ୍ୟରେ, ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୂଷ୍ଠା କେନ୍ଦ୍ରରେ 73,150 ଇନଫର୍ମେସିଟର, 73,150 ଷ୍ଟାଡ଼ିଓମିଟର ଏବଂ 1,42,145 ଓଜନ ମାପକ ଭଳି 2,88,445 ସେକ୍ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପକରଣ କିଣାଯାଇ ବ୍ୟବହାର (ଜୁଲାଇ 2021) କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ, 2.23 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 20,974 ଉପକରଣ (7.27 ପ୍ରତିଶତ) ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନମାନର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମନିଟରିଂ ଉପକରଣ ଯୋଗାଣକୁ ସୂଚିତ କରେ । ଏହାର ପରିଣାମସ୍ଵରୂପ ପୋଷଣ ଅଭିଯାନ ଅଧିକାଂଶ ଶିଶୁ ଏବଂ ମାଆଙ୍କ ବୃଦ୍ଧି ମାପ ଉପରେ ନକର ରଖାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4.5)

ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ ଏବଂ ସମାକ୍ଷା କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ 12 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଆଇସିଟିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ 60 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଅଙ୍ଗନୂଷ୍ଠା କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ ରୁକ୍ଷ ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ କମିଟି ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୂଷ୍ଠା ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ ଏବଂ ସହାୟତା କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି (ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା)ରେ ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ୍ (ଟିଏଚ୍‌ଆର୍)ର ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ଵାର୍ଥ ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଉପାଦାନର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣ ଯାଞ୍ଚ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଏହା ସହିତ, ଜାନୁଆରୀ 2021 ରେ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଋରୋଟି ଜିଲ୍ଲା (ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ) ରେ ଜିଲ୍ଲା ପୁଷ୍ଟିସାର କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚଟିରେ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓମାନେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ 1,500 ଗସ୍ତ ବଦଳରେ କେବଳ 722 ଗସ୍ତ (48 ପ୍ରତିଶତ) କରିଥିଲେ । ସେହିପରି, 12 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ 2,160 ଗସ୍ତ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ସିଡିପିଓମାନେ ବର୍ଷିକ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 693 ଟି ଗସ୍ତ (32 ପ୍ରତିଶତ) କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ / ସିଡିପିଓଙ୍କ ପରିଦର୍ଶନରେ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା, ଭିଡିଓମିଟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଗୁଡିକର ସଂରକ୍ଷଣ ସୁବିଧା ଏବଂ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍‌ର ଗୁଣବତ୍ତା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ତଦାରଖ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଋରୋଟିରେ ଓଡିଶା ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ସମିତି ଦାୟିତ୍ଵାଧୀନତା ଏବଂ ସଜ୍ଜତା ଦ୍ଵାରା ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକାଂଶ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ାରେ କୌଣସି ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ତିନୋଟି ଜିଲ୍ଲା (ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ପୁରୀ)ରେ, ଯେଉଁଠାରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓମାନେ ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳ ଉପରେ କୌଣସି ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିନଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.6)

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ - ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନା

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାରେ, ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚ୍ଛଳନା ସ୍ଵନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଏକାଧିକ ଆକାଉଣ୍ଟ ରଖିଥିଲେ ଯାହା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ବଜାୟ ରଖିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚ୍ଛଳନା ସ୍ଵନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅଧିକାଂଶ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ଏକେନିଗୁଡିକ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା

ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନା ସମକ୍ଷୀୟ 92.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନ୍ୟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ରଖିଥିଲେ । ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଆଧାର କରି ଗୁରୋଟି ଡିଇଓ (ବଲାଙ୍ଗୀର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା) ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷକୁ ଫେରସ୍ତ କରିଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ଡିଇଓ (ଗଞ୍ଜାମ 17.69 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ପୁରୀ 8.37 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ମଇ 2025) 26.06 କୋଟି ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ କରିବାକୁ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1.2)

ରାଜ୍ୟର 2018-19, 2019-20 ଏବଂ 2022-23 ବର୍ଷର ମୋଟ ନାମଲେଖା ବୁଲନାରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡ଼ ଦ୍ୱାରା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତିନିରୁ 10 ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ଥିଲା । ଏହା ସହିତ, ଏହି ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଦିନ ସଂଖ୍ୟା ଅପେକ୍ଷା ପାଞ୍ଚରୁ 19 ଦିନ କମ୍ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । କେବଳ କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳତା ରେକର୍ଡ଼ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭରା ପାଇଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1.6.1)

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (2006) ଅନୁଯାୟୀ, ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ବାଧ୍ୟ ନଉପୁଜିବା ପାଇଁ ଅତି କମ୍ରେ ଗୋଟିଏ ମାସର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚର ସ୍ୱଳ୍ପ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ 2020-21 ରୁ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସ୍ୱଳ୍ପ ବଜାୟ ରଖି ନଥିଲେ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ନକରାତ୍ମକ ଅବଶେଷ ଥିଲା । ସେହିପରି, 2018-23 ମସିହାରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବର୍ଷର ସ୍ୱଳ୍ପର ଅଭାବ ଥିଲା । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର କମ୍ ଉଠାଣ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପାଳନର ବିପରୀତ ଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଅଧିନରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ପାଇଁ ପରିବହନ ଚୁକ୍ତିନାମାର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର ଗୁଣ୍ଠନ ଯୋଗାଣ ନକରିବାର ଉଦାହରଣ ମଧ୍ୟ ରହିଛି ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.1 ଏବଂ 3.2.2)

ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ ଗୁରୋଟିରେ, ଡିଲରମାନେ 90,602.99 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁଣ୍ଠନ ଉଠାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କେବଳ 86,288.85 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁଣ୍ଠନ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ବାକି 4,314.14 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ (4.76 ପ୍ରତିଶତ) ତିନି ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ ଖୁରୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ଯୋଗାଇବା ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.3)

କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲାର 642 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 68 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 11 ରୁ 448 ଦିନ ପାଇଁ 2,047.68 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଶୁଖିଲା ଗୁଣ୍ଠନ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭରା ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ 49 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 11 ରୁ 538 ଦିନ ପାଇଁ 1.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ 3,479.62 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁଣ୍ଠନ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ 1.87 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.4.1 ଏବଂ 3.2.4.2)

2018-20 ଏବଂ 2022-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ, ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ତିନୋଟିରେ, 416 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସରକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଜାତୀୟ/ ରାଜ୍ୟ ପାଳନ ଦିବସ (ଯେପରିକି ସାଧୁନତା ଦିବସ, ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ, ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ, ଶିଶୁ ଦିବସ, ଗୁରୁ ଦିବସ, ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ, ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା, ଉତ୍କଳ ଦିବସ ଏବଂ ଗଣେଶ ପୂଜା) ସମୟରେ 1,51,654 ଟି ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.4.4)

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ (ଡିଇଓ) ଅଧିନରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ଏଜେନ୍ସି ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ବୈଧ ରୁକ୍ଷିନାମା ବିନା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଆସୁଥିଲେ। ଗୋଟିଏ ଏଜେନ୍ସି ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2019 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଋତୁ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କୌଣସି ରୁକ୍ଷିନାମା ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟଟି ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା। ସେହିପରି, ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ, ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତି ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ଏକ ଏଜେନ୍ସିର ବୁଝାମଣାପତ୍ର (ଏମ୍ଡିଏସ୍) ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବୁଝାମଣାପତ୍ର ଅକ୍ଟୋବର 2017 ରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ନବୀକରଣଗୁଡ଼ିକ ସମୟସାମା ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.7)

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଅପ୍ରେଲ 2014 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରି କହିଥିଲେ ଯେ ଖାଲି ଅଣା ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ନିକାଶ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ। ସେତେବେଳେ, 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ଅଣା ବସ୍ତାର ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଦର ପ୍ରତି ବସ୍ତା ପାଇଁ 8 ଟଙ୍କା ଥିଲା। ତଥାପି, ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ 2.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଖାଲି ଅଣା ବସ୍ତା ନିକାଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.8)

2018-19 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 229.77 ଲକ୍ଷ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିଲେ, ମାତ୍ର 99.76 ଲକ୍ଷ (43.42 ପ୍ରତିଶତ) ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସାମ୍ବୁଧି ପରୀକ୍ଷାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସମସ୍ତ ନାମ ଲେଖାଇଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସାମ୍ବୁଧି ଆଇରନ୍ ଏବଂ ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍ (ଆଇଏଫ୍ଏ) ପରିପୂରକ ଏବଂ ଛଅ ମାସିକ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବଣ୍ଟନ କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଆଇଏଫ୍ଏ ପରିପୂରକ ପାଇଁ 84.59 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ପାଇଁ କେବଳ 46.82 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.10)

ଜୁଲାଇ 2023 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଉଥିବା ମିଳିତ ସରଜମିନ ତଦତ୍ତ (ଜେପିଆଇ) ସମୟରେ, ସମାପ୍ତ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭିଡିଭିଏଫ୍ ଏବଂ ଉପକରଣରେ ଅନେକ ତ୍ରୁଟି ଦେଖିଥିଲା। ପ୍ରମୁଖ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ: ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 19 ଟିରେ ଡ୍ରେନେଜ୍ ସୁବିଧାର ଅଭାବ; 50 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 18 ଟିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ରୋଷେଇ ତଥା ଭଣ୍ଡାର ଗୃହର ଅଭାବ; 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 35 ଟିରେ ସମୂହ ହାତ ଧୋଇବା ପାଇଁ ମଲ୍ଟି-ଟ୍ୟାପ୍-ମଲ୍ଟି-କ୍ୟାପ୍ (ଏମ୍ଟିଏମ୍ସି) ବ୍ୟବସ୍ଥା ସଂସ୍ଥାପନ ନକରିବା; 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 44 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଓଜନ ମେସିନର ଅନୁପଲବ୍ଧତା, 39 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଣ୍ଟି ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କେବଳ ଛଅଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଉଦ୍ୟାନ ମିଳିଥିଲା; ଏବଂ 50 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ସାତଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ଏଲ୍ପିଜି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଜେପିଆଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଏବଂ ସଚେତନତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅନେକ ତ୍ରୁଟି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା। 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 20 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକା, ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଲୋଗୋ ଏବଂ ଉପାଦାନ ଷ୍ଟକ୍ ବିବରଣୀ ଭଳି ଜରୁରୀ ସୂଚନା ବିଦ୍ୟାଳୟ କାନୁରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇନଥିଲା। 25 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ପ୍ରୋଟୋକଲ ପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, କାରଣ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସେବା ସମୟରେ ବସିବା ପାଇଁ ମ୍ୟାଟ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଫେବୃୟାରୀ 2025 ରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିଲା। ଏହା ସହିତ, 17 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ଋତୁଳ ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ଭୁଲ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଗଢ଼ା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଶସ୍ୟ ପୋକ ଲାଗିଥିଲା ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଉପାଦାନର ଗୁଣବତ୍ତା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା। 35 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ଶିକ୍ଷକମାନେ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଖାଦ୍ୟ ଋଣ ନଥିଲେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ସାଦ ରେଜିଷ୍ଟର ବଜାୟ ରଖୁ ନଥିଲେ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3.1 ଏବଂ 3.3.2)

ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ମୁନିଗୁଡ଼ାର ବିଇଓଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ଆମାଧୁନି ଏବଂ ଡେଙ୍ଗୁନି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 04 ଡିସେମ୍ବର 2023 ରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଉଭୟ ସ୍ଥାନରେ କୌଣସି ଭୌତିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ନଥିଲା । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଉଭୟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକମାନେ 2018-23 ମସିହାରେ 248 ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 55.94 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁଣ୍ଠନ ସହିତ ମୋଟ 3.05 ଟଙ୍କା ଟଙ୍କାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏମ୍ବ୍ରିଏମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ରିପୋର୍ଟ କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନଗଦ ବହି କିମ୍ବା ଏମ୍ବ୍ରିଏମ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଭଳି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସହାୟକ ରେକର୍ଡ ନଥିଲା । ମୌଳିକ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ, ସମାକ୍ଷା ଉଭୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏମ୍ବ୍ରିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟର ସତ୍ୟତା କିମ୍ବା ପ୍ରକୃତ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ 3.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ 55.94 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁଣ୍ଠନ ବ୍ୟବହାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷକମାନେ ମିଥ୍ୟା ଏବଂ କପୋଳକଳ୍ପିତ ସୂଚନା ବ୍ୟବହାର କରି ଆତ୍ମସାତ କରିବାର ଉଚ୍ଚ ଆଶଙ୍କା ଥିଲା । ଏହା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକ ପକ୍ଷରୁ ଦୁର୍ବଳ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସୂଚିତ କରୁଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.4)

କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏଜେନ୍ସିଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ତ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତଦାରଖ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଦୁର୍ବଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ସାମିତ କରୁଥିବା ତୁଟିଗୁଡ଼ିକ ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ପିଲାମାନେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲାଭ ପାଇବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଉଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.6.1)

ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ

ସରକାର ବିଚାର କରିପାରନ୍ତି ଯେ:

1. ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଭିତ୍ତିରେ ଏପିଆଇପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଯୋଜନା ପାଇଁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ପାଇଁ ଆବେଦିତ ପାଣ୍ଟିର 100 ପ୍ରତିଶତ ବ୍ୟବହାର ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ । ଏହା ସହିତ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ସମୟାନୁସାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତୁ ।
2. ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସଂକ୍ରିୟା ବିକଶିତ କରିବେ ଯେ:
  - ଯାଞ୍ଚ କମିଟି/ ମାତୃ କମିଟିର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଓଜନ ପରେ ଏବଂ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା କମ୍ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଆବାସ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦିତ ଗୁଣ୍ଠନ ଏବଂ ଗହମ ଉଠାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣରେ ସହିତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ବିରତଣ କରାଯିବ ।
  - ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଗୁଣ୍ଠନ ଏବଂ ଗହମର ଝଙ୍କ ପାଇଁ ଡିଏସ୍‌ଟିଏସ୍ / ସିଡିପିଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାମୟିକ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବ ।
3. ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପୃଥକ ରୋଷେଇ ଘର, ଶୌଖିନୀ, ନିରାପଦ ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତୁ ।

4. ସିଏସ୍‌ଆର୍, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ଆରକିଏସ୍ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଏମ୍ ପାଣ୍ଠି ଅଧିନରେ ନିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସମୟୋଚିତ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ।
5. ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ଚଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ଲକ୍/ ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ତରରେ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡି ସ୍ତରରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଚଦାରଖ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କମିଟି, ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ ଚଦାରଖ କମିଟି ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡି ସ୍ତରୀୟ ଚଦାରଖ ଏବଂ ସହାୟତା କମିଟି ଗଠନ ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତୁ ।
6. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଆଇଏ ସହିତ ଉପଲବ୍ଧ ଅବ୍ୟବହୃତ ଅବଶେଷର ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଠିରୁ ଅର୍ଜିତ ଅବ୍ୟବହୃତ ପରିମାଣ ଏବଂ ସୁଧକୁ ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଫେରସ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତୁ ।
7. ଯୋଜନା ପାଇଁ ଚୂଣ୍ଟାମୂଳ ସ୍ତରରୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ବାସ୍ତବତା ଭାବରେ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସଂକ୍ରିୟା ବିକଶିତ କରନ୍ତୁ ।
8. ପରିବହନ ଦୁର୍ଘଟନାମାନ ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ଭିସ୍‌ଲୀ ଅନୁଯାୟୀ ପରିବହନ ଏଜେକ୍ସନାନ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ଓଜନର ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ନିୟମିତ ଚଦାରଖ ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ।
9. ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ଉପସ୍ଥାନ ତୁଳନାରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ବ୍ୟବହାରର ଭୁଲ ରିପୋର୍ଟିଂ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ଼ ସୂଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ବିକଶିତ କରନ୍ତୁ ।
10. ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ବ୍ୟବହାରର ଭୁଲ ରିପୋର୍ଟିଂ ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅପବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ଥିର କରନ୍ତୁ ।
11. ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ମୌଳିକ ଭିଡିଓମି ସୁବିଧା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ।

ଅଧ୍ୟାୟ I

ଉପକ୍ରମ

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ପୋଷଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନର ଉପକ୍ରମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯେଉଁଥିରେ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା (ଆଇସିଡିଏସ୍) ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍) ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ପୁଷ୍ଟିସାର ଏବଂ ସାମ୍ବୁଧି ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ସାମ୍ବୁଧି, ସୁସ୍ୱଚ୍ଛତା ଏବଂ ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଅଭ୍ୟାସ ବିକଶିତ କରାଯାଇପାରିବ। ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସାଙ୍ଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଉଲ୍ଲେଖିତ ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ, ସମାକ୍ଷାର ପରିସର ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି।

1. ଉପକ୍ରମ

1974 ମସିହାର ଜାତୀୟ ଶିଶୁ ନୀତିରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦେଶର “ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତି” ଭାବରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ଯୋଜନାରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଥାନ ମିଳିବା ଉଚିତ ବୋଲି ସାକ୍ଷାତ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ନୀତିରେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ରାଜ୍ୟ ଶିଶୁମାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ଏବଂ ବୟସ ବୃଦ୍ଧି ସମୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସେବା ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ।

ଜାତୀୟ ନୀତିର ଅନୁସରଣ ସରୁପ, ଭାରତ ସରକାର (ଜିଓଆଇ) ଦ୍ୱାରା 1975 ମସିହାରେ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା (ଆଇସିଡିଏସ୍) ବିକଶିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା (i) 0-6 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କର ପୁଷ୍ଟିକର ଏବଂ ସାମ୍ବୁଧି ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା, (ii) ଶିଶୁର ଉପଯୁକ୍ତ ମାନସିକ, ଶାରୀରିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ମୂଳଦୁଆ ସ୍ଥାପନ କରିବା, (iii) ମୃତ୍ୟୁହାର, ରୋଗ, କୁପୋଷଣ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାଡ଼ିବାର ଘଟଣା ହ୍ରାସ କରିବା, (iv) ଶିଶୁ ବିକାଶକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ନୀତି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ସମନ୍ୱୟ ହାସଲ କରିବା; ଏବଂ (v) ଉପଯୁକ୍ତ ପୁଷ୍ଟିକର ଏବଂ ସାମ୍ବୁଧି ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଶିଶୁର ସାଧାରଣ ସାମ୍ବୁଧି ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ମା'ଙ୍କ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା।

ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ନେଟୱାର୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଛଅଟି ସେବା² ଯୋଗାଇବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା। ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି, ପିଲା, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆଙ୍କ ସାମ୍ବୁଧି ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା। ଛଅ ମାସରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲା, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷକୁ ଅତି କମରେ 300 ଦିନ ପାଇଁ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ଦିଆଯାଏ। ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ହସ୍ତକ୍ଷେପର ଅଂଶ ସରୁପ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିନରେ ସକାଳର ଜଳଖିଆ (ଏମ୍‌ଏସ୍), ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ (ଏଚ୍‌ସିଏମ୍) ଏବଂ ଘରକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ରାସନ୍³ (ଟିଏଚ୍‌ଆର୍) ଆକାରରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ

² ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଅଣ-ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରାକ୍-ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା, ଟାକାକରଣ, ସାମ୍ବୁଧି ପରୀକ୍ଷା, ରେଫରାଲ୍ ସେବା ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିସାର ଏବଂ ସାମ୍ବୁଧି ଶିକ୍ଷା
³ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଅଧିନରେ, ହାଲଡୁ, ବାଦାମ, ରାସି, ଗୁଡ଼ ଲତୁ, କିମ୍ବା ଚିକି ଏବଂ ବେସନ ଏବଂ ଅଟା/ଗାଣି ଏବଂ ବେସନ ଲତୁ ପାଇଁ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ଦିଆଯିବାକୁ ଥିଲା। ଏହା ସହିତ, କୋଶୋରା ଝିଅମାନଙ୍କୁ ସପ୍ତାହକୁ ଉରୋଟି ଅଣ୍ଡା ଏବଂ ବାଦାମ (ଡିନାବାଦାମ)/ ରାସି (ସମୁଦ୍ରକାତ) ରୁ ଡିଆରି 25 ଖଣ୍ଡ ଲତୁ ଚିକି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ଯୋଜନା ଥିଲା।

ଦିଆଯାଏ। ଯେତେବେଳେ ଏମ୍‌ଏସ୍ ଏବଂ ଏଡ୍‌ସିଏମ୍ ତିନି ବର୍ଷରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଏ, ଟିଏବ୍‌ଆର୍ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆ, କିଶୋରୀ ଝିଅ ଏବଂ ଛଅ ମାସରୁ ତିନି ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ। ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲାମାନଙ୍କୁ (ତିନି-ଛଅ ବର୍ଷ) ମଧ୍ୟ ଏଡ୍‌ସିଏମ୍ ବ୍ୟତୀତ ଟିଏବ୍‌ଆର୍ ଦିଆଯାଏ। ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିକରେ ଥିବା ଛଅଟି ସେବା ମଧ୍ୟରୁ, ତିନୋଟି ସେବା⁴ ଗ୍ରାମ ସ୍ତରରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସମନ୍ୱିତ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା ଏବଂ ବାକି ତିନୋଟି ସେବା⁵ ସାର୍ବଜନୀନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ସାରା ଦେଶରେ କୁପୋଷଣକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (ଏମ୍‌ଓଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଣ୍ଡସିଡି) ଶିଶୁ, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟିକାରକ ପରିଣାମକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ପୁଷ୍ଟିସାର ଯୋଜନା ବା ପୋଷଣ ଅଭିଯାନ (08 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018) ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା। ଏହି ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଶିଶୁଙ୍କ ପୁଷ୍ଟିହୀନତା ଏବଂ ଜନ୍ମ ସମୟରେ କମ୍ ଓଜନକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ହ୍ରାସ କରିବା ମଧ୍ୟ ଥିଲା। ପୋଷଣ ଅଧିକରେ ସେବାଗୁଡ଼ିକର ବାସ୍ତବ ସମୟ ତଦାରଖ, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ ପାଇଁ, 'ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର୍' ନାମକ ଏକ ମୋବାଇଲ୍ ଆଧାରିତ ଡ୍ରେସ୍ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ରେ ଏମ୍‌ଓଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଣ୍ଡସିଡି ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଭାରତ ସରକାର (01 ଅଗଷ୍ଟ 2022) "ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0" ପ୍ରଚଳନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ସୁସ୍ଥତା ଏବଂ କୁପୋଷଣରୁ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ମିଶନ ମୋଡରେ ଏକ ରଣନୈତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ। ପୁଷ୍ଟିକାରକ ପରିଣାମକୁ ସର୍ବାଧିକ କରିବା ପାଇଁ ପୋଷଣ 2.0 ଅଧିକରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସେବା, କିଶୋରୀ ବାଳିକା ଯୋଜନା ଏବଂ ପୋଷଣ ଅଭିଯାନକୁ ପୁନଃସଜ୍ଜିତ କରାଯାଇଥିଲା।

ଆଇସିଡିଏସ୍ ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପାଇଁ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଏନ୍‌ପି-ଏନ୍‌ଏସ୍‌ପିଇ) ଭାରତ ସରକାର ଅଗଷ୍ଟ 1995 ରେ ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଭାବେ କରିଥିଲେ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାବେ ଦେଶର 2,408 ବ୍ଲକ୍‌ରେ, ନାମଲେଖା, ପ୍ରତିଧାରଣ, ଉପସ୍ଥାନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ସ୍ତର ଉନ୍ନତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ। 2001 ମସିହାରେ ଏହି ଯୋଜନାକୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍) ଯୋଜନା ଭାବରେ ନାମିତ କରାଯାଇଥିଲା। ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ପିଏସ୍) ଭାବରେ ବର୍ଗୀକୃତ I-V ଶ୍ରେଣୀର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଯୋଜନାର ପରିସର ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2004 ରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିଲା। ଅକ୍ଟୋବର 2007 ରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ୟୁପିଏସ୍) ଭାବରେ ବର୍ଗୀକୃତ VI-VIII ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଯୋଜନାକୁ ଆହୁରି ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଥିଲା। ଅକ୍ଟୋବର 2021 ରେ, ଏହି ଯୋଜନାର ନାମ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୁନର୍ବାର ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ ଶକ୍ତି ନିର୍ମାଣ (ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ-ପୋଷଣ) ଭାବରେ ନାମିତ ହେଲା। ବର୍ତ୍ତମାନ, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣରେ ସରକାରୀ, ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ସରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ସର୍ବ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ (ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏ) ଅଧିକରେ ସମର୍ଥିତ ମଦରସା ଏବଂ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ସମେତ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଯୋଜନା (ଇଜିଏସ୍)/ ବିକଳ ଏବଂ ଅଭିନବ ଶିକ୍ଷା (ଏଆଇଇ) କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପଢୁଥିବା ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି। ଏହି ଯୋଜନାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ଏବଂ ସରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଇତ୍ୟାଦିରେ ପଢ଼ିକୃତ ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିମ୍ବା ଛଅରୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସର ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କୁ ସ୍କୁଲ ଛୁଟିଦିନ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରତିଦିନ ଗୋଟିଏ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ମାଗଣାରେ ଯୋଗାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା ପୁଷ୍ଟିକର ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରାଯାଇପାରିବ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍)/ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ ଯୋଜନା ହେଉଛି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହାର ତିନୋଟି ଅଂଶ ପାଇଁ 100 ପ୍ରତିଶତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ଯଥା: ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ପରିଚ୍ଛଳନା, ତଦାରଖ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ (ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ)।

⁴ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଅଣ-ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ପ୍ରାକ୍-ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିସାର ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶିକ୍ଷା
⁵ ଟାକାକରଣ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ ରେଫରାଲ୍ ସେବା

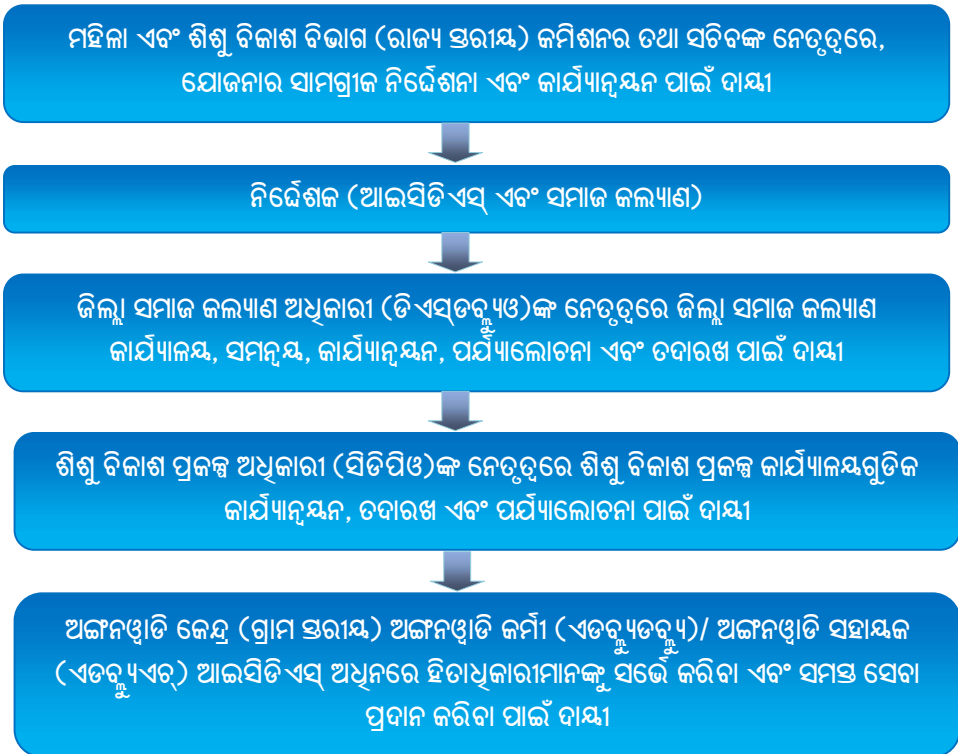
ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକ (ସିସିଏର୍)ମାନଙ୍କର ମାନଦେୟ ଭରାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 60:40 ଅନୁପାତରେ ବଣ୍ଟାଯାଏ। ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ପାଣି, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ଡିଇଓ)ଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଏ। ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା **ପରିଶିଷ୍ଟ-1** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

1.1 ସାଙ୍ଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଆସିତି ଏସ୍ ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ

ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ (ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଡି) ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ (ଡିଓଓ) ରାଜ୍ୟରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଛନ୍ତି । ବିଭାଗର ନେତୃତ୍ୱ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥାଏ ଯାହାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ) କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତି । ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମନ୍ୱୟ, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ (ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ) ଦାୟୀ। ବୃକ୍ଷ/ ସହରାଞ୍ଚଳ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ସ୍ତରରେ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଜଣେ ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ (ସିଡିପିଓ)ଙ୍କ ଅଧିନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ସେକ୍ଟରରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଗ୍ରାମ ସ୍ତରରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଅଧିନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁସି) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ) ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସହାୟକ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଏର୍)⁶ଙ୍କୁ ମାନଦେୟ ଭରା ସହିତ ନିୟୋଜିତ କରି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ସେବା ପ୍ୟାକେଜ୍ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ। ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗର ସାଙ୍ଗଠନିକ ଢାଞ୍ଚା **ଭିତ୍ତି 1** ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଭିତ୍ତି 1 : ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସାଙ୍ଗଠନିକ ଭିତ୍ତି

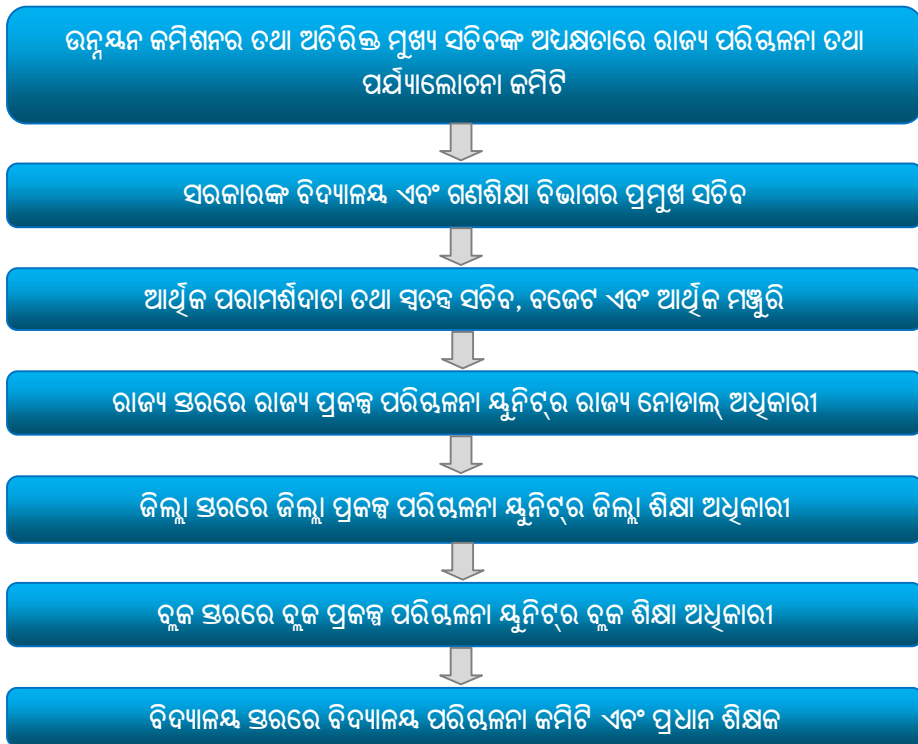

⁶ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସହାୟକମାନେ ସହାୟତା କରନ୍ତି

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିବା ପାଇଁ

ସେହିପରି, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସାମଗ୍ରୀକ ଦାୟିତ୍ଵ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ। ଏହି ଯୋଜନା ଉନ୍ନୟନ କମିଶନର ତଥା ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବଙ୍କ ଅଧିକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ରାଜ୍ୟ ପରିଷ୍ଠଳନା ତଥା ତଦାରଖ କମିଟି ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା। ବିଭାଗ ସ୍ତରରେ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ, ଓଡିଶା ସରକାର ଏମ୍ଡିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାର ଦାୟିତ୍ଵରେ ଅଛନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଆର୍ଥିକ ପରାମର୍ଶଦାତା ତଥା ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସଚିବ, ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଷ୍ଠଳନା ଯୁନିଟର ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଅଧିକାରୀ ଇତ୍ୟାଦି ଅଛନ୍ତି। ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସାଙ୍ଗଠନିକ ଢାଞ୍ଚା ଋଷି 2 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ଋଷି 2 : ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସାଙ୍ଗଠନିକ ଋଷି

1.2 ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଦ୍ଵାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ:

- ପୋଷଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଚିହ୍ନଟ, ଯେଉଁଥିରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ଏସ୍ଏନ୍ପି ଅଂଶ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ସଠିକ୍ ଏବଂ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରିବ।
- ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତାର ସମୟସୀମା ବିଚାରଣା ପାଇଁ କ୍ରୟ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ଦକ୍ଷ ଏବଂ ମିତବ୍ୟୟୀ ଉପାୟରେ କରାଯାଇଥିଲା।
- ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତାର ପରିଷ୍ଠଳନା ଏବଂ ବ୍ୟୟନ ଦକ୍ଷ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଥିଲା ଯାହା ଦ୍ଵାରା ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପାଇପାରିବେ।

- ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଥିଲା ।

1.3 ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡର ଉତ୍ସୁଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା:

- (i) ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଆଇନ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, (ଏନ୍‌ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ) 2013 ।
- (ii) ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା (ଲକ୍ଷ୍ୟଯୁକ୍ତ ସାର୍ବଜନୀନ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା) ନିୟମ, (ଓଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଏସ୍) 2020 ।
- (iii) ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ପରିପତ୍ର ।
- (iv) ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ୍, 2018 (ଆଇସିଡିଏସ୍‌ର ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଜନା) 2018 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ।
- (v) ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଏବଂ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ, 2018 (ଆଇସିଡିଏସ୍‌ର ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସେବାର ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ।
- (vi) ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା ମାନୁଆଲ୍, 2017 ।
- (vii) ଆଇସିଡିଏସ୍ ମିଶନ- ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ଢାଞ୍ଚା, 2010 ।
- (viii) ଜାନୁଆରୀ, 2021 ରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ପ୍ରଦାନରେ ସଜ୍ଜତା, ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ପାଇଁ 'ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର' ମାଧ୍ୟମରେ ଗୁଣବତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତକରଣ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟଧାରାଙ୍କ ଭୂମିକା ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ, କ୍ରୟ ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ଆୟୁଷ ଧାରଣାକୁ ସମନ୍ୱିତ କରିବା ଏବଂ ତଥ୍ୟ ପରିଚ୍ଛେଦନା ଏବଂ ତଦାରଖ ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ।
- (ix) ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ମିଶନ ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2022 ।
- (x) ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ରିପୋର୍ଟ ।
- (xi) ଅର୍ଥ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ଟ୍ରେଜେରୀ କୋଡ୍ (ଓଡ଼ିସି), 1973 ।
- (xii) ଖାଉଟି ବ୍ୟାପାର, ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବଣ୍ଟନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭିତ୍ତି ନିୟମ, 2015 ।

- (xiii) ଶିଶୁମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୁପୋଷଣ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ପ୍ରୋଟୋକଲ, ଯାହା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଏବଂ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର ମିଳିତ ଭାବରେ ଜାରି କରିଛନ୍ତି ।
- (xiv) ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଆକ୍ଟିଭିଟି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡିସେମ୍ବର 2013 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିନରେ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ।
- (xv) ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2006 ।
- (xvi) ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2016 ।
- (xvii) ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ନିୟମ, 2015 ।
- (xviii) ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାନୁଆଲ୍, 2017 ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ, ଭାରତ ସରକାର ।
- (xix) ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ନୀତି, 2015 ।
- (xx) ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ।
- (xxi) ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ 2021 ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ- ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା ବିଭାଗ, ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର ।
- (xii) ଏମ୍ଡିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର/ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସମୟରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ / ଆଦେଶ ।

1.4 ପରିସର ଏବଂ ପଛତି

ପୋଷଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସମେତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସମାକ୍ଷା ମଇ 2023 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 2018-19 ରୁ 2022-23 ଅବଧିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି କରାଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ପଛତିରେ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଡିଏସ୍ଡିଏସ୍, ସିଡିପିଓ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସାମିଲ ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଡ୍‌ହୋପ୍ ଏବଂ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସୁନିଶ୍ଚିତକରି ମିଳିତ ସରଜମିନ ଚଢ଼ତ୍ର (ଜେପିଆଇ) କରାଯାଇଥିଲା । ସନ୍ତୋଷଜନକ ସ୍ତର ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାର ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । 30 ଟି ଡିଏସ୍ଡିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ, ଛଅ⁷ ଜଣଙ୍କୁ ଷ୍ଟାଟିଫାଏଡ୍ ରାଷ୍ଟ୍ର ସାମ୍ପଲିଂ ପଛତି ମାଧ୍ୟମରେ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍ଡିଏସ୍ ଅଧିନରେ ଦୁଇଜଣ ସିଡିପିଓ⁸ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସିଡିପିଓ ଅଧିନରେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ

⁷ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ସମାକ୍ଷା କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ଡିଏସ୍ଡିଏସ୍) : (i) ବଲାଙ୍ଗୀର, (ii) ଗଞ୍ଜାମ, (iii) ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, (iv) ମୟୂରଭଞ୍ଜ, (v) ପୁରୀ ଏବଂ (vi) ରାୟଗଡ଼ା

⁸ ବାରଟି ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ସିଡିପିଓ): ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲା ଅଧିନରେ ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ବେଲପଡ଼ା; ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ଅଧିନରେ ଛତ୍ରପୁର ଏବଂ ଭଞ୍ଜନଗର; ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା ଅଧିନରେ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ କୋଲାବିରା; ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ଅଧିନରେ ବାରିପଦା ଏବଂ ଶୁଳିଆପଦା; ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଅଧିନରେ ପୁରୀ ସଦର ଏବଂ ଗୋପ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା ଅଧିନରେ ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ମୁନିଗୁଡ଼ା

ଏଡବୁଏସି⁹, ବଦଳ ପଛତ ସହିତ ସ୍ତ୍ରୀତିଆର ଗଣତାନ୍ତ୍ରୀୟ ସାମ୍ପଲିଂ ମାଧ୍ୟମରେ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଜେପିଆଇ ତାରିଖରେ ଉପଲବ୍ଧ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ସହିତ ପ୍ରବେଶ ସମ୍ମିଳନୀ 17 ଅପ୍ରେଲ 2023 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 11 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2024 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

ସେହିପରି, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗର ରେକର୍ଡର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ ଏମ୍ପ୍ଟିଏମ୍ବର ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା, ସ୍ତ୍ରୀତିଆର ଗଣତାନ୍ତ୍ରୀୟ ସାମ୍ପଲିଂ ପଛତ ମାଧ୍ୟମରେ ମନୋନୀତ 30 ଜଣ ଡିଇଓ ମଧ୍ୟରୁ ଛଅ¹⁰ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ଡିଇଓ) ରେ ରେକର୍ଡ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୋନୀତ ଡିଇଓଙ୍କ ଅଧିନରେ ଦୁଇଜଣ ବୁକ୍ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ବିଇଓ)ଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ନିମ୍ନ ସ୍ତରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନୋନୀତ ବିଇଓଙ୍କ ପାଞ୍ଚଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରମାଣର ଅଂଶ ଭାବରେ ଫଟୋଟିଡ୍ ନିଆଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ସୂଚନା ସଂକଳନ ଏବଂ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ସହିତ ପ୍ରବେଶ ସମ୍ମିଳନୀ 27 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 14 ମଇ 2025 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା ।

1.5 ସାକ୍ଷତ

ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପରିଚାଳନାରେ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ; ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ; ଏବଂ ସମସ୍ତ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁନିଟ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସହଯୋଗ ଏବଂ ସହାୟତାକୁ ସମାକ୍ଷା ସିକାର କରେ ।

⁹ ଷାଠିଏଟି ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ର: *ସିଡିପିଓ ବଲାଙ୍ଗୀର* ଅଧିନରେ କନକପୁର, ସାରସପିତା, ସିବତଲା-II, ସିକାଈଆ ଏବଂ ଚେଲିଗଠପଡା; *ସିଡିପିଓ ବେଲପଡା* ଅଧିନରେ ଭଟପଡା, ଦାରୋମୁଣ୍ଡା, କଦାଳି, କିନ୍ଦିତାଲ ଏବଂ ଥୁଡିବାହାଲ; *ସିଡିପିଓ ଛତ୍ରପୁର* ଅଧିନରେ ବାରଙ୍ଗ-1, କେସି ନଗରଡିହା-2, ତାମିଏନ୍ ନଗର, ଟି ବ୍ରହ୍ମପୁର ଏବଂ ସାତାନଗର ଛମାଖଣ୍ଡି ଛକ; *ସିଡିପିଓ ଭଞ୍ଜନଗର* ଅଧିନରେ ବଡପଥର, ବାଦୁକାପାଲି, ବାଲିଆପାଟ, ଦିହପୋଧାଲା-3 ଏବଂ ଶରିଷମୁଲି-2; *ସିଡିପିଓ ଝାରସୁଗୁଡା* ଅଧିନରେ ବଞ୍ଜାରା, ବରମାଳ, ଇନ୍ଦ୍ରସାପଦ, ମୁଣ୍ଡାଦିପା ଏବଂ ପୁରୁଣା କୋଇଲାଗା; *ସିଡିପିଓ କୋଲାଚିରା* ଅଧିନରେ ଝିରାଲାପାଲୁ IV, କୁମାରଡିହ, ଲୁଡୁଙ୍ଗ-III, ମନ୍ଦିରପଡା ଏବଂ ଆର୍ ଏନ୍ ପାଲୁ-I-III; *ସିଡିପିଓ ଗାରିପଡା* ଅଧିନରେ ଗଡିଆଡିହ-ଖ, ବଡବିଲୁ, କୁଷ୍ଠେଇ, ସାଗୁଣାବସା ଏବଂ ବଡଡକେଇ, *ସିଡିପିଓ ଶୁଳିଆପଡା* ଅଧିନରେ ଉପରସାହି, ବାଲିଶୁଳିଆ, ସାନତଣା, ପଲାସଡିହା ଏବଂ ଗଣିଆଡିହ; *ସିଡିପିଓ ପୁରୀ ସଦର* ଅଧିନରେ ଅଲପୁର, ଚନ୍ଦନପୁର, ଗରାଇଲୋ, ରାମେଶ୍ୱରପାଟଣା ଏବଂ ସାସନ ଦାମୋଦରପୁର; *ସିଡିପିଓ ଗୋପ* ଅଧିନରେ ଗଣେଶ୍ୱରପୁର-II, କୁଶୁପୁର-I, ବାଲିସାହି, ଗୋଲାପୁର ଏବଂ କବିରାଜପୁର; *ସିଡିପିଓ ରାୟଗଡା* ଅଧିନରେ ଅଟାଦା, ବଡରାଇସିଂ, ବିଷ୍ଣୁଗୁଡା, ଗଙ୍ଗନପେଟା ଏବଂ ସାନ ହଂସ, *ସିଡିପିଓ ମୁନିଗୁଡା* ଅଧିନରେ ବାଗଡଙ୍ଗରା, ବଡବାଙ୍କିଲା, ଦେଓକୁପୁଲି, ହାଟଡିହଖାଲ ଏବଂ କାଲିକୋଲାଠା

¹⁰ (i) ବଲାଙ୍ଗୀର, (ii) ଝାରସୁଗୁଡା (iii) ମୟୂରଭଞ୍ଜ, (iv) ରାୟଗଡା, (v) ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ (vi) ପୁରୀ

ଅଧ୍ୟାୟ II

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା
(ଆଇସିଡି ଏସ୍)

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା (ଆଇସିଡିଏସ୍) ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ, ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଅଣ/ଅନିୟମିତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ପରିବହନ ଏକ୍ସପାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଣରେ ଅନିୟମିତତା, ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ (ଏସ୍ଏଚ୍‌ଜି)ର ଦୁର୍ଦ୍ଦିନୀୟତା ଅନିୟମିତ ନବୀକରଣ, ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଏସ୍ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ଦେୟ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର (ଏଡ୍‌ସ୍‌ସି)ରେ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ (ଏଚ୍‌ସିଏମ୍) ପାଇଁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ/ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ପନ୍ନା ଚାଉଳର ବ୍ୟବହାର, ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଯୋଗାଣ, ନମୁନାର ପରୀକ୍ଷା ନକରିବା, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭିଡିଭିମି ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି।

2. ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିଶୁ ଯତ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସାକ୍ଷାତ ଦେଇ ଭାରତ ସରକାର ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାକୁ 02 ଅକ୍ଟୋବର 1975 ରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ, ଯାହା ମାନବ ବିକାଶର ମୂଳଦୁଆ ଅଟେ। ଏହାକୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା, ପିଲାମାନଙ୍କ (0-6 ବର୍ଷ) ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆମାନଙ୍କର ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ଆବଶ୍ୟକତାର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଭାରତ ସରକାର ଯୋଷଣ ନାମକ ଏକ ଜାତୀୟ ପୁଷ୍ଟିସାଧନ ମିଶନ ଆରମ୍ଭ (08 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018) କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାକୁ ଏହାର ଛାୟା ତଳେ ଆଣିଥିଲେ। ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଅଗଷ୍ଟ 2022 ରେ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସେବାର ଏସ୍ଏଚ୍‌ପି ମଧ୍ୟ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ‘ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏବଂ ଯୋଷଣ 2.0 ମିଶନ’ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା।

ଏସ୍ଏଚ୍‌ପି ହେଉଛି ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର ଏକ ଅଂଶ, ଯାହା 3 ରୁ 6 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଏବଂ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇଥାଏ, ଏହା ସହିତ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆ, କିଶୋରୀ ଝିଅ ଏବଂ 6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଘରକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ରାସନ୍ ମଧ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରାଏ। ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲାମାନଙ୍କୁ (3-6 ବର୍ଷ ବୟସ) ଏଚ୍‌ସିଏମ୍ ସହିତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ।

2.1 ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ

ଆଇସିଡିଏସ୍, 2017 ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.1 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଯାହା ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବଣ୍ଟନ ଆଧାରରେ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇଥାଏ। ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ ପାଣ୍ଠି ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଛି, ଯଥା: ଆଇସିଡିଏସ୍ (ସାଧାରଣ) ଏବଂ ଆଇସିଡିଏସ୍ (ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାଧନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ)। ଆଇସିଡିଏସ୍ (ସାଧାରଣ) ଅଧିନରେ, ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ 60:40 ଅନୁପାତରେ ବଣ୍ଟନ ହୋଇଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ଆଇସିଡିଏସ୍ (ଏସ୍ଏଚ୍‌ପି) ଅଧିନରେ, ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ (ସିଏସ୍) ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ (ଏସ୍ଏସ୍) ମଧ୍ୟରେ 50:50 ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଏ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ତ୍ରେମାସିକ ପାଇଁ, ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିବରଣୀ (ଏସ୍‌ଓଇ) ସହିତ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ୟୁସି) ଏମ୍‌ଓଡିଏସ୍ ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡିକୁ ଦାଖଲ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା। ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଖର୍ଚ୍ଚର ଅଗ୍ରଗତି ଉପରେ ଆଧାର କରି କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ଦିଆଯିବାର ଥିଲା।

ଡକ୍ୟୁଆଣ୍ଟସିଡି ବିଭାଗ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ରେକର୍ଡଗୁଡିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଆଇସିଡିଏସ୍ (ଏସ୍ଏନ୍ପି) ଅଧିନରେ 2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିବରଣୀରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇଛି (ସାରଣୀ 2.1):

ସାରଣୀ 2.1: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଇସିଡିଏସ୍ (ଏସ୍ଏନ୍ପି) ପାଇଁ ପ୍ରାୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି

(କୋଟି କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ (ସିଏସ୍ + ଏସ୍ଏସ୍)	ପ୍ରାୟ ପାଣ୍ଠି (ସିଏସ୍ + ଏସ୍ଏସ୍)	ମୋଟ ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ	ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି (ସିଏସ୍ + ଏସ୍ଏସ୍)	ଖର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରତିଶତ	ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ (ସିଏସ୍ + ଏସ୍ଏସ୍)
1	2	3	4	5	6	7
2018-19	29.58	904.10	933.68	896.52	96.02	37.16
2019-20	37.16	1,005.16	1,042.32	1,013.65	97.25	28.67
2020-21	28.67	1,019.98	1,048.65	1,008.68	96.19	39.97
2021-22	39.97	1,088.48	1,128.45	910.01	80.64	218.44
2022-23	218.44	1,111.23	1,329.67	948.26	71.32	381.41
ମୋଟ		5,128.95		4,777.12		

(ଉତ୍ସ: ଡକ୍ୟୁଆଣ୍ଟସିଡି ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଏହା ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ ବିଭାଗ 2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 5,128.95 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଥିଲା (2017-18 ବର୍ଷର 29.58 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ) ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା 381.41 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକାକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ 4,777.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା। ବର୍ଷଭ୍ରମୀ ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚର ପ୍ରତିଶତ 71.32 ପ୍ରତିଶତରୁ 97.25 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଥିଲା। ଯଦିଓ ସାମଗ୍ରୀକ ଭାବରେ, 2018-23 ବର୍ଷରେ ପ୍ରାୟ ପାଣ୍ଠିର 93.14 ପ୍ରତିଶତ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି 2021-22 ଏବଂ 2022-23 ବର୍ଷରେ ପାଣ୍ଠିର ଉପଯୋଗର ଦକ୍ଷତା 71 ରୁ 80 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଏହାର କାରଣ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ରେକର୍ଡରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା।

ସରକାର ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ସିକାର କରିବା ସହ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଜାରି ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସ୍ଥିର ସର୍ତ୍ତେ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ଅସ୍ଥିର ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଛି। ଏହି ବ୍ୟବଧାନକୁ କମ୍ କରିବା ପାଇଁ, ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର, ଏକ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ତାଟା ମନିଟରିଂ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ 2022-23 ର ତୃତୀୟ ଡିଭିଜନକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି।

2.1.1 ଉପଯୋଗୀ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଟସିଡି (ମଇ 2010)ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡିଭିଜନ ପାଇଁ ଯୁସ୍ତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଭିଜନ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର¹¹ 15 ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଥିଲା, ମାର୍ଚ୍ଚରେ ଶେଷ ହେଉଥିବା ଡିଭିଜନ ବ୍ୟତୀତ ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ବାର୍ଷିକ ଏସ୍ଏସ୍ ସହିତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ମଇ 31 ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଥିଲା।

ନଥିପତ୍ରଗୁଡିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଟସିଡିକୁ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରିବାରେ ନିରନ୍ତର ବିଳମ୍ବ ହେଉଥିଲା ଏବଂ **ପରିଶିଷ୍ଟ-II** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରି 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏହି ବିଳମ୍ବ ନଥିଲା 123 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିଲା। ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା

¹¹ 15 ଜୁଲାଇ ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ ହେବାକୁ ଥିବା ଜୁନ୍ ଡିଭିଜନ, 15 ଅକ୍ଟୋବର ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ ହେବାକୁ ଥିବା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ଡିଭିଜନ ଏବଂ 15 ଜାନୁଆରୀ ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ ହେବାକୁ ଥିବା ଡିସେମ୍ବର ଡିଭିଜନ ପାଇଁ ଏସ୍ଏସ୍ ସହିତ ଯୁସ୍ତି

ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ କୌଣସି ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗକୁ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରି ନଥିଲେ ଏବଂ ପରିଶିଷ୍ଟ-III ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଟିଏ ଦିନରୁ 416 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ।

ଜିଲ୍ଲାଗୁଡିକ ବିଳମ୍ବରେ ବିଭାଗକୁ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡିକ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିପାରି ନଥିଲେ । ଏହି କାରଣରୁ, 2018-19 ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶଧନ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା ଯେପରି ନିମ୍ନ ସାରଣୀ 2.2 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.2: ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶଧନର ପ୍ରକାଶିତ ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଆଇସିଡିଏସ୍ (ଏସ୍‌ଏନପି) ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିମାଣ	ଏମ୍‌ଓଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଡିଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ସିଏସ୍ ପରିମାଣ	ଏମ୍‌ଓଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଡିଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ହ୍ରାସ କରାଯାଇଥିବା ସିଏସ୍ ପରିମାଣ
A	B	C	D = (B-C)
2018-19	567.40	434.51	132.89
2019-20	567.94	494.67	73.27
2020-21	512.79	502.99	9.80
2021-22	526.50	494.54	31.96
2022-23	540.70	449.42	91.28
ମୋଟ	2,715.33	2,376.13	339.20

(ଉତ୍ସ: ବିଭାଗର ରେକର୍ଡରୁ ସଂଗୃହଣ କରାଯାଇଛି)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ ନକରିବା କାରଣରୁ 2018-19 ମସିହାରେ ଭାରତ ସରକାର 132.89 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସିଏସ୍ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ । ସାମଗ୍ରିକ ଭାବରେ, ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ ନକରିବା କାରଣରୁ 2018-19 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 339.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସିଏସ୍ ଅନୁମୋଦନରେ ହ୍ରାସ ହୋଇଥିଲା ।

ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବର ସତ୍ୟତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ ଏହାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସିଙ୍ଗଲ୍ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ ପିଏଫ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ପ୍ରକୃତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଧାରରେ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରାଯାଉଛି । 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସିଏସ୍ ହ୍ରାସ ସମ୍ପର୍କରେ, ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ ଯେ 2023-24 ଏବଂ 2024-25 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ହ୍ରାସ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ତର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ କାରଣ 2022-23 ବର୍ଷରେ ସିଙ୍ଗଲ୍ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ପିଏଫ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ କରାଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ 123 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ସୁରୁକ୍ତ ଦିଏ ଯେ ଯୁସ୍ତିଗୁଡିକ ପ୍ରକୃତରେ ପିଏଫ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ପ୍ରକୃତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ଆଧାରିତ ନଥିଲା କିନ୍ତୁ ଟ୍ରେଜେରୀରୁ ଉଠାଣକୁ ଉପଯୋଗ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

2.1.2 ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନା ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ

ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭାରତ ସରକାର ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଡିଏସ୍ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନା (ଏପିଆଇପି) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିଥିଲେ । ଏପିଆଇପିରେ ବର୍ଷର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ତେଣୁ, ଭାରତ ସରକାରଠାରୁ ସିଏସ୍ ଅଧିନରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପାଣ୍ଠି ଦାବି କରିବା ପାଇଁ ଏପିଆଇପି ଏକ

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦଲିଲ୍ ଥିଲା। ତଥାପି, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପିଆଇପି ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ସାତରୁ 58 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା, ଯେପରି ନିମ୍ନରେ ସାରଣୀ 2.3 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.3: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏପିଆଇପି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବର ବିବରଣୀ

ବର୍ଷ	ଏପିଆଇପି ଦାଖଲ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖ	ତତ୍ପର୍ୟ୍ୟାୟିତ୍ୱ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଏପିଆଇପି ଦାଖଲ ତାରିଖ	ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ (ଦିନରେ)
A	B	C	D
2018-19	30 ଜାନୁଆରୀ 2018	19 ଫେବୃୟାରୀ 2018	20
2019-20	10 ଜାନୁଆରୀ 2019	17 ଜାନୁଆରୀ 2019	7
2020-21	25 ଫେବୃୟାରୀ 2020	23 ଅପ୍ରେଲ 2020	58
2021-22	25 ଫେବୃୟାରୀ 2021	5 ଅପ୍ରେଲ 2021	39
2022-23	ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନୁହେଁ	3 ନଭେମ୍ବର 2022	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ

(ଉତ୍ସ: ବିଭାଗର ରେକର୍ଡରୁ ସଂକଳିତ)

ବିଭାଗ ପକ୍ଷରୁ କୁହାଯାଇଛି (ଅପ୍ରେଲ 2024) ଯେ 2018-19 ବର୍ଷ ବ୍ୟତୀତ, ସମସ୍ତ ବର୍ଷ (2019-23)ରେ ଏପିଆଇପିଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କମିଟି (ଇପିସି) ବୈଠକର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, 2018-19 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏପିଆଇପି ଦାଖଲରେ ମାତ୍ର ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିନ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା।

ବିଭାଗର ଉତ୍ତର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନଥିଲା କାରଣ ଏହା ଦାଖଲର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ସମ୍ପର୍କରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ଇପିସି ବୈଠକ ଆୟୋଜନ ତାରିଖ ସହିତ ତୁଳନା ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଥିଲା।

2.1.3 ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି

ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ ମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ 1,448.97 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ 1,337.07 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ ଯେପରି ନିମ୍ନ ସାରଣୀ 2.4 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.4: ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠିର ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲା	2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠିର ପ୍ରାପ୍ତି	2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି	ବଳକା	ଟିପ୍ପଣୀ
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	217.32	217.32	0	-
2	ଗଞ୍ଜାମ	507.56	465.81	41.75	ଫେରସ୍ତ ହୋଇଛି
3	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	54.73	50.15	4.58	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଛି ¹²
4	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	328.96	308.78	20.18	ଫେରସ୍ତ ହୋଇଛି
5	ପୁରୀ	184.27	145.07	39.20	ଫେରସ୍ତ ହୋଇଛି
6	ରାୟଗଡ଼ା	156.13	149.94	6.19	ଫେରସ୍ତ ହୋଇଛି
	ମୋଟ	1,448.97	1,337.07	111.90	

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

¹² 2020-21 ବର୍ଷରେ, 4.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ମଧ୍ୟରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉଠାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର କାରଣ ରେକର୍ଡରେ ନଥିଲା।

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଏହା ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ 2018-23 ବର୍ଷରେ 111.90 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଫେରସ୍ତ/ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯଦିଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଳେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ଏହି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ତଥ୍ୟକୁ ସାକାର କରିବା ସହିତ, ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସ୍ଥିତିଶୀଳ ସର୍ତ୍ତେ ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ବ୍ୟବଧାନକୁ କମ୍ କରିବା ପାଇଁ, ପୋଷଣ ଗ୍ରାହକ, ଏକ ରିଅଲ ଟାଇମ ଡାଟା ମନିଟରିଂ ଆପ୍ଲିକେସନ୍, 2022-23 ର ତୃତୀୟ ଡ୍ରୋମାସିକରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ।

2.2 ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିନରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

2.2.1 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନକରିବା

ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଛଅଟି ସେବା ମଧ୍ୟରୁ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନ୍ୟତମ । ଏସ୍ଏନପିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଛଅ ମାସରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲା, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷକୁ 300 ଦିନ ପାଇଁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରି ଶିଶୁ, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସ୍ଥିତିରେ ସୁଧାର ଆଣିବା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସକାଳର ଜଳଖିଆ, ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଘରକୁ ନେଇଯିବା ପାଇଁ ରାସନ ସହିତ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ଯୋଜନା ଥିଲା ।

ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ତିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଗୁଡ଼ିକରେ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ ଏସ୍ଏନପି ଅଧିନରେ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ 57,64,642 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପଞ୍ଜୀକୃତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ 55,66,539 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏହି ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ 1,98,103 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ ଏହି ସହାୟତାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ନାମଲେଖା ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 2.5 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.5: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ (2018-23 ମଧ୍ୟରେ) ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀ ଏବଂ ସେଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ପଞ୍ଜୀକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିବା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
A	B	C	D	E
1.	ବଲାଙ୍ଗୀର	9,30,581	8,56,942	73,639
2.	ଗଞ୍ଜାମ	20,50,019	19,72,024	77,995
3.	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	2,36,493	2,02,251	34,242
4.	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	12,81,953	12,73,282	8,671
5.	ପୁରୀ	6,47,177	6,47,177	0
6.	ରାୟଗଡ଼ା	6,18,419	6,14,863	3,556
	ମୋଟ	57,64,642	55,66,539	1,98,103

(ଉତ୍ସ: ତିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

ତେଣୁ, ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ, 1,98,103 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ ଏସ୍ଏନପି ଅଧିନରେ ଲାଭ ପାଇବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ସମାକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ସାକ୍ଷାତକାର ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ 121 ଜଣ ସର୍ତ୍ତେ ହୋଇଥିବା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 13 ଜଣ କହିଥିଲେ ଯେ ପୋଷଣ

ଗ୍ରାହକରେ¹³ ନାମାଙ୍କନ ନହେବା ଏବଂ ଆଧାର ସହିତ ଲିଙ୍କ୍ ନହେବା, ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରସବ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କ ଘରକୁ ଅସ୍ଥାୟୀ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଇତ୍ୟାଦି କାରଣରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଛି । ତେଣୁ ସରକାର ଏପରି ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ 100 ପ୍ରତିଶତ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଉଛି ।

2.2.2 ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର କମ୍ ଉଠାଣ

ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ଳେପ 6 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ସବସିଡି ହାରରେ ଗହମ ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ । ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗହମ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ (ଏଫ୍‌ସିଆଇ)ରୁ ଉଠାଯାଇ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ (ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି)କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ । ଏହା ସହିତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଭାଗ-ଖ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁକ୍ଳେପ 1.2 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପାଇଁ ଋତଳ ଓଡିଶା ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଣ ନିଗମ (ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି) ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଆବଣ୍ଟିତ 2,22,851.21 ଏମ୍‌ଟି (326.31 ଏମ୍‌ଟି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ସହିତ) ଋତଳ ଏବଂ 2,98,403.20 ଏମ୍‌ଟି (300 ଏମ୍‌ଟି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ସହିତ) ମଧ୍ୟରୁ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟମାନେ (ଟିଏ)¹⁴ ଯଥାକ୍ରମେ 2,02,598.15 ଏମ୍‌ଟି ଏବଂ 2,85,375.60 ଏମ୍‌ଟି ଉଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ବିତରଣ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଋତଳ ଏବଂ ଗହମର ଉଠାଣ ଯଥାକ୍ରମେ 20,253.06 ଏମ୍‌ଟି (2.27 ରୁ 33.22 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ 13,027.60 ଏମ୍‌ଟି (0.47 ରୁ 21.16 ପ୍ରତିଶତ) କମ୍ ହୋଇଥିଲା (ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-IV** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି), ଯାହା ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଆବଣ୍ଟନ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପରିମାଣ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ଆଧାର କରି କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅନୁକ୍ଳେପ 2.2.1 ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ତିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ ସମାକ୍ଷା ଫଳାଫଳରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କମ୍ ଦେଖାଯାଇଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

2.2.3 ଏପିଆଇପି ପ୍ରସାରର ଅବାସ୍ତବ ପ୍ରସ୍ତୁତି

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ 2020-21 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏପିଆଇପି ଅନୁମୋଦନ (29 ଜୁଲାଇ 2020) ସମୟରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲା ।

ବିଭାଗର ଏପିଆଇପି ପ୍ରସାର ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ସୁସିଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଟି ତୁଳନାରେ 28.67 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 381.41 କୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଣ୍ଟି କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-V** ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏହା ସୂଚାଏ ଥିଲା ଯେ 2018-23

¹³ ପୋଷଣ ଗ୍ରାହକ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କର୍ମୀ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି ସହାୟକ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସୂଚକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ରିଅଲ୍ ଟାଇମ୍ ତଦାରଖ ଏବଂ ଗ୍ରାଜିଂ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ କରିଥାଏ । ଶେଷ ଦୂରରୁ ଗ୍ରାଜିଂ ଏବଂ ସେବା ପ୍ରଦାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆଧାର ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଛି ।

¹⁴ ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଗୋଦାମରୁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଗହମ ଏବଂ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିର ଗୋଦାମରୁ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଋତଳ ପରିବହନ ପାଇଁ ତିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଖୋଲା ଚେଣ୍ଟରିଂ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିବହନକାରୀ / ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଏ ।

ମଧ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ସଂଖ୍ୟାକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ପାଇଁ ଏପିଆଇପି ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡ଼ିକ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେପରି ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଯାଞ୍ଚ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏପିଆଇପିଗୁଡ଼ିକରେ 2,19,43,372 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ (ଡିନୋଟି ବର୍ଗ ଅଧିକାରୀ: (i) ଛଅ ମାସରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲା, (ii) ଛଅ ମାସରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର କୁପୋଷଣର ଶିକାର ପିଲା ଏବଂ (iii) ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ପାଇଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ, ଏପିଆଇପିଗୁଡ଼ିକରେ ଅନୁମୋଦିତ ମୂଲ୍ୟ ମାନବଣ୍ଡ¹⁵ ଅନୁଯାୟୀ 5,430.66 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତଥାପି, ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀ ଅର୍ଥାତ 2,19,43,372 ଜଣଙ୍କୁ କେବଳ 4,777.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ପରେ (ପୂରା ଆକଳନ କରାଯାଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକତା 5,430.66 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଦଳରେ) ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସୂଚାଇଥିଲା ଯେ ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀ ପ୍ରକୃତରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ନଥିଲେ, କିମ୍ବା ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଉଚ୍ଚ ସିଏସ୍ ପାଣ୍ଠି ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଯୁସିରେ ଭୁଲ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ କୌଣସି ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ ସମ୍ପର୍କରେ ରେକର୍ଡରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଏପିଆପିରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ସର୍ତ୍ତ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏବଂ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଆଧାରିତ ।

ଉତ୍ତରଟି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନଥିଲା କାରଣ ଏପିଆଇପି ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦାଖଲ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଯେହେତୁ ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା କମ୍ ସିଏସ୍ ଜାରି ଏବଂ ଆବଣ୍ଡିତ ପାଣ୍ଠିର କମ୍ ବ୍ୟବହାର ସତ୍ତ୍ୱେ ଯୁସିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, ଏହା ସୂଚାଇ ଦେଇଥିଲା ଯେ ଏପିଆଇପିରେ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ୟକତାର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ଆଧାରିତ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସମାକ୍ଷା ଏହା ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି ଯେ ଯୋଜନା ଅଧିକାରୀ ପଞ୍ଜୀକୃତ 1,98,103 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏରେ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.2.4 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ

ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞପ୍ତି (ଫେବୃୟାରୀ 2017) ଅନୁଯାୟୀ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ 01 ଅପ୍ରେଲ 2018 ଠାରୁ ଆଧାର ନମ୍ବର ଥିବାର ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦେବାକୁ କିମ୍ବା ଆଧାର ପ୍ରମାଣୀକରଣ¹⁶ କରିବାକୁ ପଡ଼େ । ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଲାଗୁ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଯଦି ଆଧାର ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରମାଣୀକରଣ ସମ୍ପର୍କ ନହୁଏ, ତେବେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଏମ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଆଣ୍ଡସିଡି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ¹⁷ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କିଛି ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଏମ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସିଗୁଡ଼ିକରେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପିର ସୁବିଧା ପାଇବା ଜାରି ରଖିବେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଆଣ୍ଡସିଡି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞପ୍ତି (ଜୁଲାଇ 2017) ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତୀୟ ଅନନ୍ୟ ପରିଚୟ ପ୍ରାପ୍ତକରଣ (ୟୁଆଇଡିଏଆଇ) ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ତତ୍ତ୍ୱାବଳୀ ବିଭାଗକୁ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ପଞ୍ଜୀକରଣ ହେବା ଏବଂ ଶିଶୁ, କିଶୋରୀ ବାଳିକା ଏବଂ

¹⁵ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ ଖର୍ଚ୍ଚ (ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ); ପିଲାମାନେ (7 ରୁ 3 ବର୍ଷ): 8.00 ଟଙ୍କା, ଗୁରୁତର କମ୍ ଓଜନର ପିଲାମାନେ (6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ): 12.00 ଟଙ୍କା ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆ: 9.50 ଟଙ୍କା ।
¹⁶ “ପ୍ରମାଣୀକରଣ” ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସେହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆଧାର ନମ୍ବର ସହିତ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସୂଚନା କିମ୍ବା ବାୟୋମେଟ୍ରିକ୍ ସୂଚନାକୁ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପରିଚୟ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହାଳୟକୁ ଦାଖଲ କରାଯାଏ ଏବଂ ସହି ସଂଗ୍ରହାଳୟ ଆଧାର (ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସର୍ବସିଡି, ଲାଭ ଏବଂ ସେବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବିଚାରଣା) ଅଧିନିୟମ, 2016 ର ଧାରା 2(ଗ) ଅନୁଯାୟୀ, ଏଥିରେ ଉପଲବ୍ଧ ସୂଚନା ଆଧାରରେ ସଠିକତା କିମ୍ବା ଏହାର ଅଭାବ ଯାଞ୍ଚ କରେ ।
¹⁷ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସଂଖ୍ୟା ଏସ୍‌ଓ 348(E) ତାରିଖ 06 ଫେବୃୟାରୀ 2017

ମହିଳା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପଞ୍ଜୀକରଣ ପାଇଁ ନିୟମିତ ବ୍ୟବଧାନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସୁବିଧା ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଅଧିକାର ଦେଇଛି । ପୂର୍ଣ୍ଣ ନାମଲେଖାର ମୂଲ୍ୟନ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଲାପଟପ୍, କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ପ୍ରିଣ୍ଟର, ସ୍କାନର, ଜିପିଏସ୍ ଡିଭାଇସ୍, ଫିଙ୍ଗରପ୍ରିଣ୍ଟ ଏବଂ ଆଇରିସ୍ ସ୍କାନର ସମେତ) ଆଇସିଡିଏସ୍ (ସାର୍ବଜନୀନ) ଅଧିକାରୀ ପ୍ରକଳିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଂଶୀଦାର ଆଧାରରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ପୂରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିଲା । ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଧାର ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ତଥ୍ୟ ବୈଧକରଣ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରାଯିବାର ଥିଲା ।

ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ଼ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ତିସେମର 2017 ସୁଦ୍ଧା 338 ଟି ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ସିଡିପିଓ) ପାଇଁ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ କିର୍ଚ୍ଚ¹⁸ ତିନୋଟି ସେକ୍ଟର କ୍ରମ୍ଭ ପାଇଁ ବିଭାଗ ପାଖରେ 15.21 କୋଟି ଟଙ୍କା¹⁹ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ଯାହା ମୋଟ 1,014 ସେକ୍ଟର ଥିଲା । ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶିତ ହେବାର ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପରେ, ତତ୍କାଳୀନ ବିଭାଗ (13 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020) ଓଡ଼ିଶା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ସେକ୍ଟର (ଓସିଏସି), ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ କିର୍ଚ୍ଚ କ୍ରମ୍ଭ ପାଇଁ ବିସ୍ତୃତ ଆକଳନ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ସୂଚିତ କରିଥିଲା । ଓସିଏସି (20 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020) 338 ଟି ଟାବଲେଟ୍ ଆଧାର (ଶିଶୁ ନାମଲେଖା ଲାଇଟ୍ କ୍ୟୁଏସ୍) ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ 676 ଟି ଲାପଟପ୍ ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଆକଳନ ଦାଖଲ କରିଥିଲା ଯାହାର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଜିଏସ୍ଟି ଏବଂ ପରାମର୍ଶ ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟତୀତ 9.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ଆଧାର ଉପକରଣର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଓସିଏସିକୁ 9.46 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ (ଜୁନ୍ 2020) କରିଥିଲା । ତଥାପି, ଓସିଏସି ଅକ୍ଟୋବର 2020 ସୁଦ୍ଧା 7.32 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ କେବଳ 676 ଟି ଲାପଟପ୍ ଆଧାରିତ ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ କିଣିଥିଲା । ଓସିଏସି କହିଥିଲା ଯେ, ଯୁଆଇଡିଏଆଇ ଦ୍ୱାରା ଟାବଲେଟ୍ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣର ରୂପାନ୍ତରଣ ଏବଂ ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ 338 ଟି ଟାବଲେଟ୍ ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ କିଣାଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 2.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ରହିଥିଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା) ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ଼ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ କ୍ରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା 676 ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 394 ଟି କିର୍ଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିଲା (338 ସିଡିପିଓରେ) ଏବଂ ବାକି 282 ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ବିଭାଗ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ଏବଂ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ମଇ 2023) ଦେଇଥିଲା କାରଣ ମଇ 2023 ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ଶୂନ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ବୟସର ମାତ୍ର 42 ପ୍ରତିଶତ ପିଲାଙ୍କ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ତେଣୁ, (i) ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ କିର୍ଚ୍ଚ କ୍ରମ୍ଭରେ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବିଳମ୍ବ; (ii) ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ 338 ଟି ଟାବଲେଟ୍ ଆଧାରିତ ପଞ୍ଜୀକରଣ କିର୍ଚ୍ଚ କ୍ରମ୍ଭ ନକରିବା; ଏବଂ (iii) 282 ଟି ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟବହାର ନକରିବା ଫଳରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଧାର ଆଧାରିତ ପ୍ରମାଣୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା, ଯାହାକୁ ମୂଳତଃ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ, ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଯୁଆଇଡିଏଆଇ କ୍ୟୁଏସ୍ ଏବଂ କିର୍ଚ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣରେ ବାରମ୍ବାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗୁଁ ଓସିଏସି ଦ୍ୱାରା 338 ଟି ଟାବଲେଟ୍ କିଣାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ତଥାପି, ଓସିଏସି ସାମ୍ବୁ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗର ସହାୟତାରେ 250 ଟି ଆଧାର ଆଧାରିତ ଜନ୍ମ ପଞ୍ଜୀକରଣ କିର୍ଚ୍ଚ କିଣିଥିଲା । 282 ଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିବା ଆଧାର କିର୍ଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ଓସିଏସିକୁ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣ ଉପରେ ଶିବିର ଆୟୋଜନ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଜାନୁଆରୀ 2025 ସୁଦ୍ଧା ଶୂନ୍ୟରୁ 5 ବର୍ଷ ବୟସ ବର୍ଗରେ ଆଧାର ପଞ୍ଜୀକରଣର ସ୍ଥିତି 52 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।

¹⁸ ଲାପଟପ୍ ଆଧାରିତ କିର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଟାବଲେଟ୍ ଆଧାରିତ କିର୍ଚ୍ଚ
¹⁹ ସିଏସ୍: 9.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଏସ୍ଏସ୍: 6.08 କୋଟି ଟଙ୍କା

ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା କାରଣ ଡିସେମ୍ବର 2017 ରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ମଞ୍ଜୁର ହେବା ପରେ, ତତ୍କାଳୀନ ବିଭାଗ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପରେ ଓସିଏସି ସହିତ କ୍ରୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2020) ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବିଭାଗ ସମସ୍ତ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଲାପଟପ୍ ଆଧାରିତ ଆଧାର କିଟ୍ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଲା ନାହିଁ ଯାହା ଫଳରେ ପଞ୍ଜିକରଣରେ ଆହୁରି ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା। ତେଣୁ, ବିଭାଗ ଆଧାର ପଞ୍ଜିକରଣ କିଟ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପଞ୍ଜିକରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ବିଳମ୍ବ ସମୟରେ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜାନୁଆରୀ 2025 ସୁଦ୍ଧା ଆଧାର ପଞ୍ଜିକରଣ ହାସଲ କେବଳ 52 ପ୍ରତିଶତରେ ସୀମିତ ଥିଲା।

2.2.5 ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଦିବସରେ ବାଧା

ଟିଏଚ୍ଆର୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଗୋଚିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1 ଅନୁଯାୟୀ, ତିନିରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର 2,018 ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବର୍ଷରେ 300 ଦିନ ପାଇଁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତାର ଅଂଶ ଭାବରେ ଏଚ୍ସିଏମ୍ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା।

ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍‌ଟିଏସ୍ ଅଧିନରେ 60 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ 45 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ, ତିନିରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ 65,400 ଦିନର ଆବଶ୍ୟକତା ବିରୁଦ୍ଧରେ 62,100 ଦିନ ପାଇଁ ଏଚ୍ସିଏମ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ 3,300 ଦିନର ଏଚ୍ସିଏମ୍ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା **ପରିଶିଷ୍ଟ-VI** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି। ତେଣୁ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ 300 ଦିନ ପାଇଁ ଏଚ୍ସିଏମ୍ ଯୋଗାଇବାର ଲକ୍ଷ୍ୟହାସଲ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, 3,300 ଦିନର ଏଚ୍ସିଏମ୍ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହେଉଛି କୋଭିଡ୍ 19 ମହାମାରୀ ଏବଂ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ଅତ୍ୟଧିକ ଗରମ ଲହରୀ, ଯେଉଁ ସମୟରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରି-ସ୍କୁଲ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏଚ୍ସିଏମ୍ ବଦଳରେ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା।

ଉତ୍ତର ଯାଞ୍ଚ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ କାରଣ 3,300 ଦିନର ଏଚ୍ସିଏମ୍ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ବଣ୍ଟନର ପ୍ରମାଣ ଦେଉଥିବା ଏଡ୍‌ହୁପ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ କୌଣସି ରେକର୍ଡ୍ ନଥିଲା।

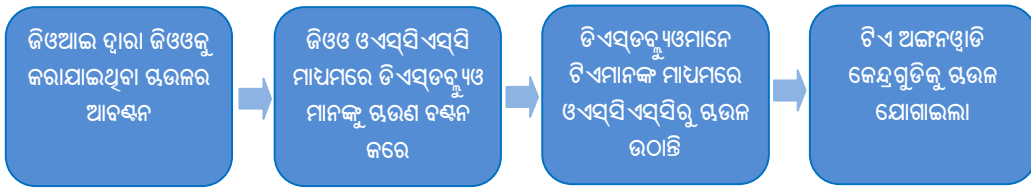
2.3 ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣରେ ଅନିୟମିତତା

ଟିଏଚ୍ଆର୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଗୋଚିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ଷେପ 2 ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ଟିଏଚ୍ଆର୍ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆ, ଛଅ ମାସରୁ ତିନି ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା, କାରଣ ସେମାନେ ପ୍ରତିଦିନ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ। ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲାମାନଙ୍କୁ (ତିନି-ଛଅ ବର୍ଷ) ମଧ୍ୟ ଏଚ୍ସିଏମ୍ ବ୍ୟତୀତ ଟିଏଚ୍ଆର୍ ଦିଆଯିବାକୁ ଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 6 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଭାରତ ସରକାର ସର୍ବସିଡି ହାରରେ ଗହମ ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଗହମ ଆଧାରିତ ଛତୁଆ²⁰ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି²¹ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ। ଟିଏଚ୍ଆର୍ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗହମକୁ ଏଫ୍‌ଆଇରୁ ଉଠାଯିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟୋଜିତ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡ (ଟିଏ) ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍। ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକଠାରୁ ଗୁଣାବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଉପଯୁକ୍ତ ରସିଦ୍ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏହାକୁ କଡ଼ା ନଜର ରଖିବା ଉଚିତ୍। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏଡ୍‌ହୁପ୍‌ସି ଏବଂ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ସ୍ଥଳରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ମାସ ପାଇଁ ବିତରଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଅଙ୍ଗନୱାଡି

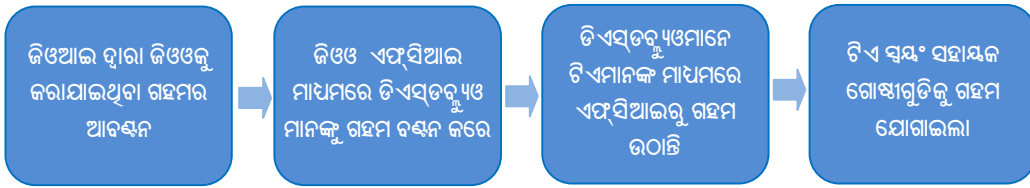
²⁰ ଛତୁଆ ଗହମ, ବାଦାମ, ଚଣା ଏବଂ ଚିନିକୁ ଶୁଖିଲା ଏବଂ ମଇଦାରେ ପେଷି ତିଆରି କରାଯାଏ।
²¹ ଗରିବ ଜିମ୍ମା ପଛୁଆ ଲୋକଙ୍କର ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ନିଜେ (ସେକ୍ସାକୃତ ଭାବରେ) ଏକାଠି ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱୟଂ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ଆତ୍ମ-ସହାୟତା ଏବଂ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳତା ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନେ ଯେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ପଡିଥିଲେ ସେଥିରେ ଏକ ସକାରାତ୍ମକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା।

କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକରେ ଚାଉଳ ଏବଂ ଗହମ ପହଞ୍ଚାଇବାର ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକ ଫ୍ଲୋ ଚାର୍ଟ 3 ଏବଂ 4 ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଚାର୍ଟ 3: ଚାଉଳ ବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା (ଆଇସିଡିଏସ୍)

ଚାର୍ଟ 4: ଗହମ ବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା (ଆଇସିଡିଏସ୍)

2.3.1 ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗହମର କମ୍ ବିତରଣ

ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ଟିଏ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ବୃତ୍ତିନାମାର ଧାରା 12 (ଫେବୃୟାରୀ 2019) ଅନୁଯାୟୀ, ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓଙ୍କୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ପରିମାଣ କାଟିବା ଏବଂ ସମାୟୋଜନ କରିବାର ଅଧିକାର ଥିଲା ।

ରାୟଗଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓରେ ଉପଲବ୍ଧ ରେକର୍ଡ (ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ସମେତ) ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଟିଏ ଅନଧିକୃତ ଭାବରେ ଗହମ ମହଜୁଦ ରଖୁଥିଲା ଯେତେବେଳେ ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିମାଣର ଗହମ ସିଧାସଳଖ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଗହମକୁ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ରଖାଯାଉଥିବା ଅନଧିକୃତ ଷ୍ଟକରେ ରଖିବାର ଏହି ଅଭ୍ୟାସ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମାମଲାରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ପରି ଚୋରି ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ରାୟଗଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓ ଅଧିକାରୀ, ଟିଏର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ 2017-18 ବର୍ଷ ପାଇଁ 928 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗହମର ଏକ ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ (ସିବି) ଥିଲା । 2018-19 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଟିଏ ଏଫ୍‌ସିଆଇଠାରୁ 85,852.86 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗହମ ଉଠାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୋଟ ଗହମ ପରିମାଣ 86,780.86 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଥିଲା । ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓ ରେକର୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ, 2018-23 ବର୍ଷରେ, ଟିଏ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ 86,409.86 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସାରଣୀ 2.6 ଅନୁଯାୟୀ 371 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗହମର ଏକ ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ ରହିବା ଉଚିତ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଟିଏର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର 2022-23 ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ ଶୂନ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

ସାରଣୀ 2.6: ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ଗହମ ବିତରଣର ବିବରଣୀ

ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓଙ୍କୁ ଆବଣ୍ଟିତ ଏବଂ ଏଫ୍‌ସିଆଇରୁ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ମୋଟ ପରିମାଣ	ବିତରଣ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ମୋଟ ପରିମାଣ	ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣ	ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ
1	3	3	4	5	6
2018-19	928	17,850.70	18,778.70	18,778.70	0.00
2019-20	0.00	17,437.50	17,437.50	17,433.50	4.00

ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓକୁ ଆବଣ୍ଟିତ ଏବଂ ଏଫ୍‌ସିଆଇରୁ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ମୋଟ ପରିମାଣ	ବିତରଣ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ମୋଟ ପରିମାଣ	ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣ	ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ
1	3	3	4	5	6
2020-21	4.00	18,277.56	18,281.56	17,328.36	953.20
2021-22	953.20	17,035.20	17,988.40	17,346.60	641.80
2022-23	641.80	15,251.90	15,893.70	15,522.70	371.00
ମୋଟ		85,852.86	86,780.86	86,409.86	

(ଉତ୍ସ: ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଏବଂ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ରାୟଗଡ଼ା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା)

ବିତରଣ ହୋଇନଥିବା ଅବଶିଷ୍ଟ ଏହି 371 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗହମର ମୂଲ୍ୟ ଥିଲା 9.71 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା²², କିନ୍ତୁ ରାୟଗଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଟିଏର ଷ୍ଟକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ସହିତ ଷ୍ଟକ୍ ସ୍ଥିତିର ସମାୟୋଜନ କରିନଥିଲେ କିମ୍ବା ଟିଏକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦେୟରୁ କମ୍ ବିତରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ପରିମାଣ କାଟି ନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗହମ ଉଠାଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ଉପରେ କଡ଼ା ନଜର ନରଖିବା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଓ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱିତ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ 371 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗହମ କମ୍ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାର ପରିମାଣ 9.71 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ, ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ରାୟଗଡ଼ାକୁ କମ୍ ବିତରଣ ପାଇଁ ଟିଏଠାରୁ ରାଶି ଆଦାୟ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏହା ଏତାଇବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ଏସ୍‌ଓପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛି ।

2.3.2 ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଋତୁଲର କମ୍ ବିତରଣ

ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଏବଂ ଏଚ୍‌ସିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.2 ଅନୁଯାୟୀ, ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିର ଗୋଦାମରୁ ଋତୁଲ ଉଠାଇ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଟିଏ ନିୟୋଜିତ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଏହା ସହିତ, ଟିଏ ଯାସ୍ତ୍ର କମିଟି²³ (ଜେସି)/ ମାତୃ କମିଟି²⁴ (ଏମ୍‌ସି) ସମ୍ମୁଖରେ ବିତରଣ ସ୍ଥାନରେ ଓଜନ ମେସିନ୍ ବହନ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଷ୍ଟକ୍ ଓଜନ କରିବା ଉଚିତ, ଯେପରି ପରିସ୍ଥିତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.3 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ତରରେ ମାପ ଉପକରଣର ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଯାସ୍ତ୍ର ପାଇଁ ଅଧିକ ସଜ୍ଜତା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତତା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ ।

ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଣ କରାଯାଇଥିବା ଋତୁଲର ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ, ସମାକ୍ଷା ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଅଧିନରେ 60 ଟି ନମୁନା ସଂଗୃହୀତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରର ଜେପିଆଇ (02 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2023 ଏବଂ 20 ଜାନୁଆରୀ 2024 ମଧ୍ୟରେ) କରିଥିଲା ଏବଂ 37 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ 119 ଟି ସିଲ୍ ହୋଇଥିବା ଋତୁଲ ବସ୍ତା ପାଇଥିଲା ।

- ସମାକ୍ଷା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କର୍ମୀ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ) ଏବଂ ସୁପରଭାଇଜରଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ସମସ୍ତ 119 ସିଲ୍ ହୋଇଥିବା ଋତୁଲ ବସ୍ତା ଓଜନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଦେଖାଗଲା ଯେ 115 ବସ୍ତା (96.64 ପ୍ରତିଶତ) ରେ, ପ୍ରତି ବସ୍ତା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ଋତୁଲ ବଦଳରେ, 0.1 କିଲୋଗ୍ରାମରୁ 16,580

²² 371 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ X 2,617 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ (କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ 2022 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଗହମର ପାଇକାରା ମୂଲ୍ୟ) = 9,70,907 ଟଙ୍କା

²³ ସମସ୍ତ ଖାଦ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନ ବଜାୟରଖିବା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯାସ୍ତ୍ର କମିଟି ଗ୍ରାମରେ ଜଣେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀ, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ ସର୍ବ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଭାପତି/ସଚିବ, ଜଣେ ବିକଳାଙ୍ଗ ବ୍ୟକ୍ତି, ମାତୃ କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଗ୍ରାମଶିକ୍ଷା କମିଟିର ସଭାପତିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

²⁴ ମାତୃ କମିଟି ହେଉଛି ସେହି କମିଟି ଯାହାଙ୍କ ପିଲାମାନେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପଢ଼ୁଛନ୍ତି

କିଲୋଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଉଳର ଅଭାବ ଥିଲା। ତେଣୁ, ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣର 57.50 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ²⁵ ଚାଉଳ ବଦଳରେ, ବସାଗୁଡ଼ିକରେ 50.77 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା।

- ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ଟିଏ ଦାୟୀ ଥିଲେ, ତେଣୁ କମ୍ ବିତରଣ ସ୍ତର ଭାବରେ ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଯେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ, ଟିଏମାନେ ସିଲ୍ ହୋଇଥିବା ବସାରୁ ଚାଉଳ ବାହାର କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଚାଉଳ ବସା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା।
- ମୋଟ୍ରେ, 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 10,92,980 ବସା ଚାଉଳ ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା। ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ହାରାହାରି ଚାଉଳର ଅଭାବକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ, **ପରିଶିଷ୍ଟ-VII** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରାୟ 20.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ପ୍ରାୟ 62,686.12 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଏହି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ କମ୍ ବିତରଣ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିଲା।

ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର କୋଲାବିରାରେ ସିଡିପିଓ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ଦିରପଡ଼ାର ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁସି ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାର ବେଲପଡ଼ାର ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁସି, ଥୁଡିବାହାଲରେ ଯଥାକ୍ରମେ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ବସା ବଦଳରେ 43.240 କିଲୋଗ୍ରାମ ଏବଂ 39.780 କିଲୋଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ବସା ବିତରଣର ଉଦାହରଣ ନିମ୍ନରେ **ଫଟୋଗ୍ରାଫ 1** ଏବଂ **2** ରେ ଦିଆଯାଇଛି।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 1 ଏବଂ 2: ମନ୍ଦିରପଡ଼ାର ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଚାଉଳ ବସାର ପ୍ରକୃତ ଓଜନ 43.240 କିଲୋଗ୍ରାମ ଏବଂ ଥୁଡିବାହାଲ ସ୍ଥିତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ଚାଉଳ ବସାର ପ୍ରକୃତ ଓଜନ 39.780 କିଲୋଗ୍ରାମ ଥିଲା।

ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀଙ୍କ ଜହିବା ଅନୁଯାୟୀ, 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ 60 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀଙ୍କ ଗୃହରେ ଟିଏମାନେ କେବେବି ଓଜନ ମେସିନ୍ ଆଣିନଥିଲେ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀଙ୍କ ଗୃହରେ ବିତରଣ ସମୟରେ ଚାଉଳ ଓଜନ କରିନଥିଲେ। ଏହା ମଧ୍ୟ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଚାଉଳ ବିତରଣ ସମୟରେ ଜେସି / ଏମ୍ସି ସଦସ୍ୟମାନେ ଉପସ୍ଥିତ ନଥିଲେ। ତେଣୁ, ଜେସି/ ଏମ୍ସି ଦ୍ୱାରା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଚାଉଳ ଯୋଗାଣର ତଦାରଖ ନକରିବା ଏବଂ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଚାଉଳ ବସା ଓଜନ ନକରିବା ଫଳରେ କେବଳ କମ୍ ଚାଉଳ ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିଲା ତାହା ନୁହେଁ, ଏହା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଚାଉଳ ଖାଇବାକୁ ଦେବାର ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା।

²⁵ 115 ବ୍ୟାଗ୍ X 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ପ୍ରତି ବ୍ୟାଗ୍ = 5,750 କିଲୋଗ୍ରାମ (57.50 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ)

ସରକାର ଏହି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ସମସ୍ତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ବର୍ତ୍ତମାନର ଟିଏ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ଋତୁକାଳ ଅଭାବକୁ ଭରଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବିଭାଗ ଏସ୍‌ପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା ଯାହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏପରି ନହେବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ସୁରକ୍ଷା ଦିଆଯିବ ।

2.3.3 ପରିବହନ ଏକେଡ୍‌ସ୍ ଚୟନରେ ଅନିୟମିତତା

ଟିଏଆର, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 2(i) ଏବଂ 6(ii) ଅନୁଯାୟୀ, ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଗୋଦାମରୁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଗହମ ପରିବହନ ପାଇଁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଡ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ପରିବହନକାରୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ । ସେହିପରି, ସକାଳର ଜଳଖିଆ (ଏମ୍‌ଏସ୍) ଏବଂ ଏସ୍‌ଏମ୍, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.2(i) ଅନୁଯାୟୀ, ଓଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ସିର ଗୋଦାମରୁ ଋତୁ ଉଠାଇ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଏକ ପରିବହନ ଏକେଡ୍‌ସ୍‌କୁ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ସହିତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.2 (ii) ଏବଂ ଟିଏଆର ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 2(i) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଅଛି ଯେ ଟିଏ ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଚୟନରେ ଏକ ନିରପେକ୍ଷ, ଖୋଲା ଏବଂ ସକ୍ଷମ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ପ୍ରତିଯୋଗାତ୍ମକ ହାରରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ମୂଲ୍ୟକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯିବା ଉଚିତ ।

ବଲାଙ୍ଗୀର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାର ପୁଇଁଡିଲ୍ଲା ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନରେ 2020-21 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଜଣେ ବିତରକ²⁶ ଟିଏ ଭାବରେ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଥିଲା । 21 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଋତୁ କମ୍ ବିତରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ପୁଇଁଡିଲ୍ଲାର ସିଡିପିଓଠାରୁ ଟିଏ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ପାଇବା ପରେ (ମଇ 2021) ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ, ବଲାଙ୍ଗୀର କାରଣ ଦର୍ଶାଏ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2021) । କାରଣ ଦର୍ଶାଏ ନୋଟିସ୍‌ର ଉତ୍ତରରେ, ଟିଏ କୌଣସି ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅସାକାର କରିଥିଲା, ଯାହାକୁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଜିଲ୍ଲାର ଛଅଜଣ ସିଡିପିଓ (ଜୁଲାଇ 2021) ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଋତୁକାଳ କମ୍ ବିତରଣ ଏବଂ ସମୟସାମା ମଧ୍ୟରେ ଋତୁକାଳ ବ୍ୟୟନ ନକରିବା, ବିତରଣ ଋଣାଣ ଦାଖଲ ନକରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନିୟମିତତା ବିଷୟରେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ ଜିଲ୍ଲାରେ ଯେକୌଣସି ଟେଣ୍ଡରରେ ଟିଏକୁ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାରୁ ନିଷେଧ (ଅଗଷ୍ଟ 2021) କରିଥିଲେ । ତଥାପି, ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ବିତରକ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ତ୍ୱେ ଟେଣ୍ଡର କମିଟି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଜିଲ୍ଲା (ବଲାଙ୍ଗୀର)ରେ 2022-23 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଟିଏ ଭାବରେ ପୁନର୍ବାର ମନୋନୀତ ହୋଇଥିଲେ ।

ସମାକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲାରେ 10 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ଜିପିଆଇ (17 ଅକ୍ଟୋବର 2023 ଏବଂ 16 ନଭେମ୍ବର 2023 ମଧ୍ୟରେ) କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ସେହି ସମାନ ବିତର ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଣ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ଦେଖୁଥିଲେ ଯେ ବିତର 1,300 କିଲୋଗ୍ରାମ ବଦଳରେ 1,144.15 କିଲୋଗ୍ରାମ ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଣଥିଲେ ଯାହା ଫଳରେ 10 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରକୁ 155.85 କିଲୋଗ୍ରାମ ଋତୁକାଳ କମ୍ ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଦୁଇଟି ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପରେ²⁷, 2018-23 ବର୍ଷରେ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା 12,095.80 କି୍ଷାଲ ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଜେସି / ଏମ୍‌ସିଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଋତୁକାଳ ଓଜନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରକୃତ ଋତୁକାଳ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏହି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଋତୁକାଳ କମ୍ ପ୍ରାପ୍ତିକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ତେଣୁ, ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ତ୍ୱେ 2022-23 ବର୍ଷ ପାଇଁ ବିତରକକୁ ଟିଏ ଭାବେ ଚୟନ କରିବା ଅନିୟମିତ ଥିଲା ।

²⁶ ରାଜେଶ ରଞ୍ଜନ ପାତ୍ର
²⁷ ବଲାଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବେଲପଡା ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀର

ସରକାର ସମାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ (ଜୁନ୍ 2025) କରିଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଯେ ବଲାଙ୍ଗୀରର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

2.3.4 ଟିଏମ୍‌ନିୟମିତ ସୁରକ୍ଷା ଜମାର ଅନିୟମିତ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଅଣନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା

2018-19 ବର୍ଷରେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନ ପାଇଁ ଟିଏ ଟକ୍ସନ ପାଇଁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ, ଗଞ୍ଜାମ ଏକ ଟେଣ୍ଡର ଜାରି (ଜାନୁଆରୀ/ ଅପ୍ରେଲ 2018) କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା:

- ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ଅନୁକ୍ଷେପ 5(ix) (ଟେଣ୍ଡର ଆମନ୍ତ୍ରଣ ନୋଟିସ୍)ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ ଟେଣ୍ଡରଦାତାଙ୍କୁ 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବଇନା ଧନ ଜମା (ଇଏମ୍‌ଡି) ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଜମାର²⁸ ଉପାଦାନଟି ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସ୍ ତାରିଖରୁ ଅତି କମରେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ବୈଧତା ସହିତ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଗଞ୍ଜାମ/ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ ଗଞ୍ଜାମଙ୍କ ନାମରେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବରେ ବନ୍ଧକ ରଖିବାକୁ ପଡିବ ।
- ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ଅନୁକ୍ଷେପ 6(viii) ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି L1 ଭାବରେ ଏକାଧିକ ବିତରଣ ଆପତ୍ତି, ତେବେ ଏକ ଖୋଲା ଲଟେରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ ।
- ଏହା ସହିତ, ଅନୁକ୍ଷେପ 15 ଅନୁଯାୟୀ, ଟେଣ୍ଡର ରୂପାନ୍ତ ହେବା ପରେ ଅସଫଳ ବିତରଣ ଇଏମ୍‌ଡି ରାଶି ଫେରସ୍ତ କରାଯିବାର ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ସଫଳ ବିତରଣ ଇଏମ୍‌ଡିକୁ ସୁରକ୍ଷା ଜମା (ଏସ୍‌ଡି)ରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରାଯିବାର ଥିଲା ଏବଂ ରୁକ୍ଣି ଅବଧି ସଫଳ ଭାବରେ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ଏବଂ ଅବଧି ସହିତ ଜଡିତ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡିକର ସମାପ୍ତା ପରେ²⁹ ଏହାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା ।
- ରୁକ୍ଣିନାମାର କୌଣସି ନିୟମ/ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ/ ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ ପରେ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲେ ଇଏମ୍‌ଡି/ ଏସ୍‌ଡି ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହେବ ।

2019-20 ବର୍ଷ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସହିତ ଟିଏ ଟକ୍ସନ ପାଇଁ ଏନ୍‌ଆଇଟି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2019) । ଗଞ୍ଜାମର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ ସମ୍ପର୍କିତ ଫାଇଲ୍/ ରେକର୍ଡଗୁଡିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତାଗୁଡିକ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା:

2.3.4.1 ଟେଣ୍ଡରର ଅନିୟମିତ ବିଭାଜନ

ସମଗ୍ର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନ ପାଇଁ ଟିଏର ନିୟୋଜନକୁ ରୂପାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ 2018-19 ଏବଂ 2019-20 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଟେଣ୍ଡରରେ ଛଅ ଜଣ ବିତରଣ (2018-19 ରେ) ଏବଂ ସାତ ଜଣ ବିତରଣ (2019-20 ରେ) ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଭୟ ବର୍ଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ 54.34 ଟଙ୍କା ଏବଂ 73.75 ଟଙ୍କା ସମାନ ମୂଲ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ମଇ 2018 ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2019 ରେ ଟେଣ୍ଡର କମିଟି ସମସ୍ତ ଛଅ ଏବଂ ସାତ ଜଣ ଯୋଗ୍ୟ ବିତରଣକ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଧନ କରି ଟେଣ୍ଡରକୁ ରୂପାନ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ତେଣୁ, ଏନ୍‌ଆଇଟିଗୁଡିକରେ ପ୍ରସାରିତ ବିତରଣକୁ ରୂପାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଲଟେରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟବହାର କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ସମସ୍ତ ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ବିତରଣକୁ ଟେଣ୍ଡର ବନ୍ଧନ କରି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁଇଟି ଟେଣ୍ଡରରେ ଛଅ/ସାତ ଜଣ ବିତରଣ ଦ୍ୱାରା ସମାନ ହାରରେ କୋଟେସନ୍ ଦେବା ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ।

²⁸ ଯକୌଣସି ଅନୁସୂଚିତ ବ୍ୟାଙ୍କ/ ଡାକଘର ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କିଷାନ ବିକାଶ ପତ୍ର (କେଭିପି)/ ଜାତୀୟ ସଞ୍ଚୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ଏନ୍‌ଏସ୍‌ସି)/ ସୁଧା ଜମା (ଏଫ୍‌ଡି)/ ବ୍ୟାଙ୍କ ଡ୍ରାଫ୍ଟ (ବିଡି)/ ବ୍ୟାଙ୍କର୍ସ ଚେକ୍ (ବିସି) ଆକାରରେ

2.3.4.2 ଟିଏକୁ ଏସ୍ଡିର ଅନିୟମିତ ଫେରସ୍ତ ଏବଂ ଟିଏଠାରୁ ଏସ୍ଡିର କମ୍ ଆଦାୟ

2018-19 ବର୍ଷରେ, ସମସ୍ତ ଛଅ ଜଣ ସଫଳ ବିତର²⁹ ଗଞ୍ଜାମର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ସପକ୍ଷରେ ଟର୍ମ୍ ଡିପୋଜିଟ୍ ରିସିପ୍ଟ (ଟିଡିଆର୍) ଆକାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହାରରେ ଇଏମ୍ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଟେଣ୍ଡର ରୂପାନ୍ତ ହେବା ପରେ ଏସ୍ଡିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବାର ଥିଲା। ତଥାପି, ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏସ୍ଡିର ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଟିଏମାନଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱକୁ ବିରତ କରି, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳ 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଅନୁମୋଦନ (ନଭେମ୍ବର 2018) କରିଥିଲେ। ଏହା ଏହି କାରଣ ଉପରେ ଥିଲା ଯେ ଟିଏମାନେ ସମଗ୍ର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଏସ୍ଏନ୍‌ପି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ବିଡ୍ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଇଏମ୍ଡି ଭାବରେ ଜମା କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟିଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ଜିଲ୍ଲାର 1/6 ଅଂଶ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ବଣ୍ଟନ କରୁଥିଲେ। ତେଣୁ, ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍, ଗଞ୍ଜାମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2018) ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟିଏମାନଙ୍କୁ ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍, ଗଞ୍ଜାମ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏମ୍ଡି ଭାବରେ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜମା କରିବେ। ତଦନୁସାରେ, ଟିଏମାନେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଟିଡିଆର୍ ଆକାରରେ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍, ଗଞ୍ଜାମ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟାଙ୍କକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟିଏଙ୍କର 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବନ୍ଧକ ବାତିଲ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2018)। ତେଣୁ, 90 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିତରଙ୍କୁ 15 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ପରିମାଣର ଏସ୍ଡି ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2017 ଏବଂ ଜାନୁଆରୀ 2018)। 2019-20 ବର୍ଷରେ, ସମସ୍ତ ସାତ ଜଣ ବିତରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବଣ୍ଟନ କରି ସମାନ ଭାବରେ ଟିଏଙ୍କର ନିୟୁତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସାତ ଜଣ ଟିଏଙ୍କଠାରୁ 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପରିବର୍ତ୍ତେ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏସ୍ଡି ଆଦାୟ କରାଯାଇଥିଲା।

ତେଣୁ, ସମଗ୍ର ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଇଏମ୍ଡି ସହିତ ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିବା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବିଭକ୍ତ କରି ଏବଂ ଏସ୍ଡିକୁ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ହ୍ରାସ କରି ରୁକ୍ଷିନାମା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଅନ୍ୟ ଆଗ୍ରହୀ ବିତରମାନଙ୍କୁ (କମ୍ ସମ୍ଭଳ ଥିବା) ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣର ସେହିପରି ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲା।

ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍, 2025) ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ମାର୍ଚ୍ଚବର୍ଗିନ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଟିଏମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ମାନକ ଆଇନଗତ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ସାକ୍ଷର କରିବାକୁ ଏବଂ ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍ଡି ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି।

2.3.4.3 ସୁରକ୍ଷା ଜମାର ଅଣନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ

ଟେଣ୍ଡର ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ରୁକ୍ଷିନାମାର ଯେକୌଣସି ନିୟମ/ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ/ ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ ପରେ ପରିବହନରେ ବିଫଳତା/ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କଲେ ଏସ୍ଡି ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହେବ। ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ଜଣେ ଟିଏ³⁰, ଯିଏ 2020-21 ଏବଂ 2021-22 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏସ୍ଏନ୍‌ପି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନ ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏସ୍ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ସେ 2022 ପୌର ନିର୍ବାଚନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା କାରଣରୁ ଅଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ (28 ଫେବୃୟାରୀ 2022) କରିଥିଲେ। ଟିଏ, ଏସ୍ଏନ୍‌ପି ଅଧିନରେ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟ ଭାବରେ ଇସ୍ତଫା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍, ଗଞ୍ଜାମକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ। ତଦନୁସାରେ, ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳ ରୁକ୍ଷି ଅବଧି (ଅର୍ଥାତ୍ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022) ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ଠାରୁ ଟିଏକୁ ବରଖାସ୍ତ (04 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022) କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଟିଏଙ୍କୁ³¹ ରୁକ୍ଷିର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅବଧି ପାଇଁ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଚୟନ ଏବଂ ଗହମ ବଣ୍ଟନ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। ତଥାପି, ବରଖାସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଟିଏର ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଏସ୍ଡି ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା। ତେଣୁ, ରୁକ୍ଷି

²⁹ ଅନିଲ କୁମାର ପାତ୍ର, ବିନିତା ସାହି, ଜମୁନା ମହାନ୍ତି, କବିନ୍ଦ୍ର ନାଥ ପଣ୍ଡା, ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ସାହୁ ଏବଂ ଶିଶିର କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ
³⁰ ବିନିତା ସାହି
³¹ ଶିଶିର କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ

ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏସ୍‌ଡି ବାଜ୍ୟାପ୍ରି ବିନା ଟିଏର ନିୟୁତ୍ତ ବାଟିଲ କରିବା ଅନିୟମିତ ଏବଂ ତୁଚ୍ଛର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଟିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ (ଜୁନ୍ 2025) କରିଥିଲେ ।

2.3.5 ଟିଏଠାରୁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ମୂଲ୍ୟ କମ୍ ଆଦାୟ

ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ପୁରୀ ଏବଂ ଟିଏ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ତୁଚ୍ଛନାମାର ଧାରା 3(e) ଅନୁଯାୟୀ, ଷ୍ଟକ୍ ପରିବହନ ସମୟରେ ଷ୍ଟକ୍, ଅଭାବ ଏବଂ କ୍ଷତି ଦେଖାଗଲେ, ତାହାର ବିତରଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଟିଏ ଦାୟୀ ରହିବେ ଏବଂ ଟିଏକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଅଭାବର ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଏହା ସହିତ, ତୁଚ୍ଛନାମାର ଧାରା 3(g)ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ ଯଦି ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ଚୋରି କିମ୍ବା ଅଗ୍ନିକାଣ୍ଡ କିମ୍ବା ପରିବହନ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଯୋଗୁଁ ହଜିଯାଏ, ତେବେ ଏକେକ୍ସ ତାହାର ମୂଲ୍ୟ ଦେବାକୁ ଦାୟୀ ରହିବେ । ଯଦି, ଟିଏ ତୁଚ୍ଛନାମାର କୌଣସି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଏ, ତେବେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଏସ୍‌ଡି ପରିମାଣ ଆଂଶିକ କିମ୍ବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରିବା ଆଇନସମ୍ମତ ହେବ ।

ପୁରୀର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ, ପୁରୀ ସଦରର ସିଡିପିଓମାନେ ଏବଂ ପୁରୀ ପୌରପାଳିକା ପାଇଁ 2019-20 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ ପରିବହନ ପାଇଁ ଜଣେ ଟିଏ³² ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତୁଚ୍ଛନାମାକୁ 2020-21 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା । ବର୍ଦ୍ଧିତ ତୁଚ୍ଛନାମାର ମିଆଦ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଟିଏ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟଗତ କାରଣରୁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓକୁ କାର୍ଯ୍ୟର ନିବୃତ୍ତ ରହିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2021) । ଏହାର ଜବାବରେ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ପୁରୀ ସଦରର ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ପୁରୀ ପୌରପାଳିକାକୁ ଟିଏ ସମନ୍ଧ୍ୟାୟ କୌଣସି ବାକି ଦେୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଅପ୍ରେଲ 2021) ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ 2021-22 ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଜଣା ଟିଏକୁ ନିୟୁତ୍ତ କରିଥିଲେ । ସିଡିପିଓମାନେ ଜଣାଇଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ/ଜୁଲାଇ 2021) ଯେ, ଟିଏ ଏଫ୍‌ସିଆଇରୁ ଉଠାଯାଇଥିବା 966.15 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ³³ ଗହମ ଯୋଗାଇ ଦେଇନାହିଁ । ତେଣୁ, ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ଗହମର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ଟିଏକୁ 23.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା³⁴ ଦେବାକୁ ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଟିଏକଠାରୁ କେବଳ 2.65 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିଛି । ଏହା ଫଳରେ ଟିଏକଠାରୁ ଗହମର ଅଭାବ ପାଇଁ 20.54 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କମ୍ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା । ଯଦିଓ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଇଏମ୍‌ଡି ମିଳିଥିଲା ଯାହାକୁ ଏସ୍‌ଡିରେ ରୁପାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିଲା, ରେକର୍ଡ୍‌ରେ ଏସ୍‌ଡିର ଏନକ୍ୟାସମେଣ୍ଟ କିମ୍ବା ଫେରସ୍ତ ବିଷୟରେ କିଛି ମିଳିନଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ରାଶି ଆଦାୟ କରିବାକୁ ପୁରୀର ଜିଲ୍ଲାପାଳ / ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

2.3.6 ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସର ଅବଧି ସମାପ୍ତ/ ବିନା ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ନିୟୁତ୍ତ

ଟିଏଟ୍‌ଆର, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 18 ଅନୁଯାୟୀ, ଟିଏଟ୍‌ଆର ଉତ୍ପାଦନରେ ନିୟୋଜିତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ମାନକ (ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍) ଆଇନ, 2006 ର ପରିସରଭୁକ୍ତ ହେବେ । ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ନିଷ୍ଠିତ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା ଯେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି/ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ସଫ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ମାନକ ପ୍ରାଧିକରଣ (ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏଆଇ) କିମ୍ବା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନିୟମା/ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଜିକୃତ କିମ୍ବା ଲାଇସେନ୍ସପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ନିୟୋଜିତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକ ଟିଏଟ୍‌ଆର ଯୁନିଟ୍ ପରିସରରେ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଦେଖାଇବେ ।

³² ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ମିଶ୍ର
³³ ପୁରୀ ସଦର: 687.15 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଏବଂ ପୁରୀ ପୌରପାଳିକା: 279.00 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ
³⁴ 966.15 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ X 2,400 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ରିଣ୍ଡାଲ = 23,18,760 ଟଙ୍କା

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଦାୟା ସାତଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ପାଇଁ 61 ରୁ 271 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ବୈଧ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସ ନଥିଲା, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଥିଲା ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଗଞ୍ଜାମର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି³⁵ 2020-22 ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ଖାଦ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ନବୀକରଣ ବିନା ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି³⁶ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହା 2019-20 ଠାରୁ ଖାଦ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ନବୀକରଣ ବିନା ସମାପ୍ତା ତାରିଖ (ଅଗଷ୍ଟ 2023) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବ୍ୟୟନ ଜାରି ରଖିଥିଲା । ସେହିପରି, ବଲାଙ୍ଗୀରର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ, 2019-20 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ପାଇଁ ବୃକ୍ଷିନାମା ନବୀକରଣ ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲାର ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ତଥା ଜିଲ୍ଲା ଜନସାମ୍ମ୍ୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ବୈଧ ଖାଦ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ବିନା ଛଅଟି ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ³⁷ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବ୍ୟୟନରେ ନିୟୋଜିତ ଥିଲେ ।

ଖାଦ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସର ଏହି ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦାରଖ ଏବଂ ସଜ୍ଜତା ଓ ଗୁଣବତ୍ତାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ପାଳନ ନକରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ବ୍ୟୟନର ବିପଦ ବଢ଼ାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରରେ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ କହିଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2024) ଯେ ସମସ୍ତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଇସେନ୍ସ ନବୀକରଣ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବ । ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀରର ଉତ୍ତର ଉପେକ୍ଷିତ ଥିଲା (ମଇ 2024) । ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଗଞ୍ଜାମ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ଯୋଗାଣ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ଲାଇସେନ୍ସ ଅଛି ଏବଂ ବୈଧ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସ ନଥିବା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

2.3.7 ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ବୃକ୍ଷିନାମାର ଅନିୟମିତ ନବୀକରଣ

ଟିଏସ୍‌ଆର୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ଳେପ 12 ଅନୁଯାୟୀ, ସିଡିପିଓ ଏବଂ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (ଗୁଡିକ) ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବୃକ୍ଷି ସାକ୍ଷରତ ହେବା ଉଚିତ ଯେଉଁଥିରେ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବ୍ୟୟନର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିବ । ସାଧାରଣତଃ, ବୃକ୍ଷି କେବଳ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ହେବା ଉଚିତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ସମାପ୍ତା କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯାହା ପରେ ବୃକ୍ଷିନାମା ନବୀକରଣ କିମ୍ବା ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ । ଅଧିକତ୍ୱ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେପ 16 ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରଣ ଅନୁସାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇନାହିଁ କିମ୍ବା ଦୂଷିତ ହୋଇଛି, ତେବେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିମାଣ ଜବତ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବ । ଯୋଗାଣରେ କୌଣସି ବାଧା ନହେବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଦୋଷୀ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ତୁରନ୍ତ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଣ୍ଡସିଡି ବିଭାଗର ବିଜ୍ଞପ୍ତି (ଜୁଲାଇ 2013) ଅନୁଯାୟୀ, ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକରୁ ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍)କୁ ପଠାଇବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ବିଭାଗର ପତ୍ରାବର (ଜୁଲାଇ 2019) ଅନୁଯାୟୀ, ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ଉତ୍ପାଦନକାରୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ବୃକ୍ଷିନାମାର ନବୀକରଣ/ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ବିସ୍ତାର ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଫେବୃୟାରୀରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ନୂତନ ବୃକ୍ଷିନାମାର ନବୀକରଣ ପ୍ରତିବର୍ଷ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ହେବାର ଥିଲା ।

³⁵ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ବୁଗୁଡ଼ା
³⁶ ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ଭଞ୍ଜନଗର
³⁷ ରାଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଇ ଶକ୍ତି ସମ୍ପର୍କିତା ମହାସଙ୍ଘ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ମା ସତ୍ୟୋଷା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, କେନ୍ଦୁମୁଣ୍ଡି, ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ଧାନଘରା, ନାରାଶକ୍ତି ମସଲା ଉଦ୍ୟୋଗ, ବଡ଼ଗାଁ, ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ମା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ସାଇଁତଲା ଏବଂ ସତ୍ୟବାଇ ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ବେଲପଡ଼ା

ଛଅ ଜଣ ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ।

2.3.7.1 ପ୍ରତିକୂଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସତ୍ତ୍ୱେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ରୁଚ୍ଛିନାମା ନବୀକରଣ

ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀରର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ ଗୁଡ଼ିକରେ, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 2018, 2019 ଏବଂ 2022 ମସିହାରେ ଛତୁଆର ପ୍ରତିକୂଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସତ୍ତ୍ୱେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଛତୁଆର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ 14 ଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର³⁸ ରୁଚ୍ଛିନାମା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ ଦ୍ୱାରା ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଛତୁଆର ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ଆଧାରରେ ରୁଚ୍ଛିନାମାଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା, ବରଂ ରୁଚ୍ଛିନାମାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବଂ ନିୟମ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଏଗୁଡ଼ିକୁ ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏପରି ନବୀକରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୁଣାତ୍ମକ ତଦାରଖର ଅଭାବକୁ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ଆହୁରି ବିପଦରେ ପକାଇଥାଏ ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସମାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଡିଏସ୍‌ଆର ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଡିଏସ୍‌ଆର ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ନକରିବା ପାଇଁ ଖୁଲାସା ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ କାରଣ ଦର୍ଶାଏ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

2.3.7.2 ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକର ରୁଚ୍ଛିନାମା ନବୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ

ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଜାନୁଆରୀ 2019) ଅନୁଯାୟୀ, ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସହିତ ରୁଚ୍ଛିନାମା ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଅର୍ଥାତ 01 ଅପ୍ରେଲ ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବା ଉଚିତ । ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଶେଷ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତାର ସମୀକ୍ଷା କରାଯିବ ଏବଂ ତା’ପରେ ରୁଚ୍ଛିନାମା ନବୀକରଣ କିମ୍ବା ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ ।

ବଲାଙ୍ଗୀରର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ 2020-21 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ନିୟୋଜିତ ସମସ୍ତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ପାଇଁ ରୁଚ୍ଛିନାମା ନବୀକରଣ ପ୍ରତିବର୍ଷ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବଦଳରେ, ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ତାରିଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 2020-21 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ 57 ରୁ 264 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, ବାର୍ଷିକ ରୁଚ୍ଛିନାମା ନବୀକରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବଧାନ ଅବଧିରେ ଡିଏସ୍‌ଆର ଯୋଗାଣ ଜାରି ରଖିଥିଲେ । କୌଣସି ରୁଚ୍ଛିନାମା ନଥିବା ହେତୁ, ନିମ୍ନମାନର ଡିଏସ୍‌ଆର ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଯାହା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପ୍ରତି ବିପଦ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରେ ।

ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସରକାର ସମାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ (ଜୁନ୍ 2025) କରିବା ସମୟରେ, ବଲାଙ୍ଗୀରର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

³⁸ 1. ସତ୍ୟସାଧୁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 2. ତୁଳସୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 3. ମା ସନ୍ତୋଷୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 4. ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 5. ଜନକଲ୍ୟାଣୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 6. ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 7. ରାଣୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଇ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 8. ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାରାୟଣୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 9. ମହିଳା ବିକାଶ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 10. ମା ପୁଲମଉଳି, 11. ଇନ୍ଦିରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, 12. ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଅଧିନରେ ନାରୀ ଶକ୍ତି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି 13. ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଏବଂ 14. ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ, ଗଞ୍ଜାମ ଅଧିନରେ ମାଆ ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି

2.3.8 ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷା ଜମାରେ ଅନିୟମିତତା

ଟିଏଚ୍ଆର, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଧାରା 13 ଅନୁଯାୟୀ, ଏସ୍ଏଚ୍ଡିମାନେ ସିଡିପିଓ ସହିତ ରୁଚ୍ଛିନାମା ସାକ୍ଷର କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲାର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଜମା (ଏଫ୍ଡି) ଆକାରରେ ଏକ ସୁରକ୍ଷା ଜମା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ, ଯାହା ଏକ ବର୍ଷରେ ଟିଏଚ୍ଆରର ମୋଟ ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟର ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ସହିତ ସମାନ। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଡି ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2020) ପ୍ରତି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ପାଇଁ ଏସ୍ଡିକୁ ବାର୍ଷିକ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣ)ରେ ସଂଶୋଧନ କରିଥିଲା, ଯାହା 2020-21 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରୁ ରୁଚ୍ଛିନାମା/ନବାକରଣ ସମୟରେ ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବାର ଥିଲା। ରୁଚ୍ଛିନାମା ସଫଳ ହେବା ପରେ କିମ୍ବା ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ରୁଚ୍ଛିନାମା ନବାକରଣ ସମୟରେ ପୁନଃ ବ୍ୟବସ୍ଥାପନ ପରେ ଏସ୍ଡି ଫେରସ୍ତ କରାଯିବ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତିନୋଟି ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଅଧିନରେ ଟିଏଚ୍ଆର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ 18 ଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ସମ୍ପର୍କରେ ଏସ୍ଡି ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅନିୟମିତତା ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

- ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା 12 ଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ମଧ୍ୟରୁ ଆଠଟି ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2020-21 ରେ ଏଫ୍ଡି ବଦଳରେ 1,000 ଟଙ୍କାରୁ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନଗଦ ପରିମାଣରେ ଏସ୍ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ।
- ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ରେ, ଦୁଇଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ବଦଳରେ ସିଡିପିଓ ସପକ୍ଷରେ ଏଫ୍ଡି ବନ୍ଧକ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦୁଇଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ବନ୍ଧକବିନା ଏସ୍ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ।
- ବଲାଙ୍ଗୀରର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ରେ, 2018-20 ମଧ୍ୟରେ ତିନୋଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ଏସ୍ଡି ଦାଖଲ କରି ନଥିଲେ, କାରଣ ରେକର୍ଡରେ ଏହା ଦାଖଲ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ମିଳିନଥିଲା।
- ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା 12 ଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ମଧ୍ୟରୁ, ଛଅଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଦଳରେ 2,000 ଟଙ୍କାରୁ 80,000 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏଫ୍ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ।
- ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍, ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଅଧିନରେ ଥିବା ପାଞ୍ଚଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡିର ସୁରକ୍ଷା ଜମା ନବାକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ତଥାପି, ନବାକରଣ ହୋଇନଥିବା ଏଫ୍ଡିଗୁଡ଼ିକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରୁଚ୍ଛିନାମା ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଥିଲା।
- ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଦୁଇଜଣ ସିଡିପିଓ ଅଧିନରେ ତିନୋଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଡି ଏସ୍ଡି ଦାଖଲ ନକରି ରୁଚ୍ଛିନାମା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ, ଯାହା **ପରିଶିଷ୍ଟ-VIII** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣାଯାଇଛି।

ତେଣୁ, ଟିଏଚ୍ଆର ଯୋଗାଣରେ ସନ୍ତୋଷଜନକ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦେବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଏସ୍ଡି ଦାଖଲ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରି ସରକାରଙ୍କ ସାଥୀକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ମାନେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ/ବିଜ୍ଞପ୍ତିରେ ହୋଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଳନ କରିନଥିଲେ।

ଉତ୍ତରରେ, ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ସାକାର କରିବା ସମୟରେ (ଜୁନ୍ 2025) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲାର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ମାନଙ୍କୁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ।

2.3.9 ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଯୋଗାଣ ହେତୁ ଗହମର କ୍ଷତି

ଟିଏଚ୍‌ଆର୍, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 2(ii) ଅନୁଯାୟୀ, କୌଣସି କାରଣରୁ ଜଣେ ଟିଏ ଏକ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିକୁ ଏକ ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପାଇଁ ଗହମ ଯୋଗାଇବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦି କୌଣସି ବିରୁଦ୍ଧି ହୁଏ, ତେବେ ଏକେଣ୍ଟଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ ଧାରା ଲାଗୁ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଯୋଗାଣର ପରିମାଣ ଏବଂ/ଅଥବା ନିୟମିତତା ସମନ୍ବୟ କ୍ରମାଗତ ବିରୁଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କଠୋର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହା ସହିତ, ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 3(i) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏକ ମାସ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଦ୍ୱାରା ସଂରକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ହାରାହାରି ପରିମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଡିପିଓ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯିବା ଉଚିତ । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ସଂଶୋଧିତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1(a) (ଆର୍ଥିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ) ଅନୁଯାୟୀ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଡିପିଓର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମାସରେ ଥରେ ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତ ରେଜିଷ୍ଟର ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଥିଲେ ।

ପୁରୀର ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓ ଅଧିନରେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ ଦୁଇଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି³⁹ର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷାତ୍ୟା ଫନିରେ ଦୁଇଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ଯଥାକ୍ରମେ 1,600 କିଣ୍ଟାଲ ଏବଂ 400 କିଣ୍ଟାଲ ଗହମ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ଯେପରିକି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଟିଏ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ କିମ୍ବା ଅଧିକ ଗହମ ଯୋଗାଣ କ୍ଷତିର ଏକ କାରଣ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେପରିକି ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 2.7 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.7: ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ଗହମ ତୁଳନାରେ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିବା ଗହମ ପରିମାଣର ବିବରଣୀ

(ପରିମାଣ କିଣ୍ଟାଲରେ)

ଆଇସିଟିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ	ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ନାମ	01 ଅପ୍ରେଲ 2018 ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି	ମୋଟ	ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଛି	ଜୁନ୍ 2019 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବଳକା ଷ୍ଟକ୍	ଜୁନ୍ 2019 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବଳକା ଷ୍ଟକ୍ ଦର୍ଶାଯାଇଛି	ଗହମ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
ଗୋପ	ମା ଭଗବତୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	215.11	4,227.00	4,442.11	2,400.96	2,041.15	441.25	1,600
ପୁରୀ ସଦର	ମା ଦକ୍ଷାକାଳି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	180.50	2,630.25	2,810.75	2,348.17	462.58	62.58	400
ମୋଟ		395.61	6,857.25	7,252.86	4,749.13	2,503.73	503.83	2,000

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓ, ପୁରୀର ରେକର୍ଡ)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀ 2.7 ରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ, ସିଡିପିଓ, ଗୋପ ଅଧିନରେ ଥିବା ମା ଭଗବତୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ 4,227 କିଣ୍ଟାଲ ଗହମ ପାଇଥିଲା, ଏହା ସହିତ 215.11 କିଣ୍ଟାଲର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ମଧ୍ୟ ପାଇଥିଲା । ଏହିପରି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ପାଖରେ ମୋଟ ଉପଲବ୍ଧ ଷ୍ଟକ୍ ଥିଲା 4,442.11 କିଣ୍ଟାଲ ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଜୁନ୍ 2019 ସୁଦ୍ଧା 2,400.96 କିଣ୍ଟାଲ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ଉପଲବ୍ଧ ଗହମ ଷ୍ଟକ୍ ଏବଂ ବ୍ୟବହୃତ ପରିମାଣକୁ ହିସାବକୁ ନେଲେ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ପାଖରେ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ 2,041.15 କିଣ୍ଟାଲ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା । ତଥାପି, ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ କେବଳ 441.25 କିଣ୍ଟାଲ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଫନି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷାତ୍ୟା ସମୟରେ 1,600 କିଣ୍ଟାଲ ଗହମ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

³⁹ ମା ଭଗବତୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ଗୋପ ଏବଂ ମା ଦକ୍ଷାକାଳି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ପୁରୀ ସଦର

ସେହିପରି, ପୁରୀ ସଦରର ସିଡିପିଓଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ମା ଦକ୍ଷିଣକାଳୀ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ 2,630.50 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମ ପାଇଥିଲା, ଏହା ସହିତ 180.50 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଅତ୍ରିମ ଅବଶେଷ ମଧ୍ୟ ପାଇଥିଲା। ଏହିପରି ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ପାଖରେ ମୋଟ ଉପଲବ୍ଧ ଷ୍ଟକ୍ 2,810.75 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଥିଲା, ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅପ୍ରେଲ 2019 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 2,347.17 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା। ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ଜୁନ୍ 2019 ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ମୋଟ ଗହମର ଉପଲବ୍ଧ ଷ୍ଟକ୍ ହିସାବକୁ ନେଲେ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ପାଖରେ ଅତ୍ରିମ ଅବଶେଷ 462.58 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ହେବା ଉଚିତ। ତଥାପି, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ କେବଳ 62.58 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମ ଅତ୍ରିମ ଅବଶେଷ ଦେଖାଇଥିଲା ଏବଂ ଫନି ଘୂର୍ଣ୍ଣିବାତ୍ୟାରେ 400.00 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା।

ତେଣୁ, ପ୍ରକୃତରେ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଗହମ ଯୋଗାଣ ଯୋଗୁଁ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଗହମର ଅବ୍ୟବହୃତ ଷ୍ଟକ୍ ବିପୁଳ ପରିମାଣରେ ଜମା ହୋଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ 41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା⁴⁰ ମୂଲ୍ୟର 2,000 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା। ଏହା ସହିତ, ପୁରୀର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ମଧ୍ୟ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମାସିକ ଗହମର ପ୍ରକୃତ ଆବଶ୍ୟକତା ଆକଳନ କରିନଥିଲା ଏବଂ ହାରାହାରି ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ଗହମ ପାଇଁ ଟିଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଫରମାସ ଦେଇଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ସାକାର କରି (ଜୁନ୍ 2025) ପୁରୀର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓକୁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କ୍ଷତି ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ/ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ।

ତଥାପି, ଉତ୍ତର ନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଦ୍ୱାରା ଷ୍ଟକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରେ 2,000 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମକୁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ବୋଲି ରେକର୍ଡ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ଗହମକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଫରମାସ କରାଯାଇ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାରର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନଥିଲା।

2.3.10 ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ମହଜୁଦ ଗହମର ଅନିୟମିତ ହିସାବ

ଟିଏଚ୍‌ଆର୍, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଭାଗ ୩ (ଆର୍ଥିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ) ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅନୁକ୍ଳେଦ 3 ଅନୁଯାୟୀ, କଞ୍ଚାମାଲ, ପ୍ରସ୍ତୁତ ସାମଗ୍ରୀର ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରଦାନ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଦ୍ୱାରା ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ରେକର୍ଡ କରାଯିବା କଥା। କଞ୍ଚାମାଲ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ପୃଥକ ପଞ୍ଜିକା ରଖାଯାଇଥିଲା। ଟିଏଚ୍‌ଆର୍, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 12 ଅନୁଯାୟୀ, ଭୌତିକ ଷ୍ଟକ୍ ଏବଂ ଆକାଉଣ୍ଟ ବହିରେ ପାର୍ଯ୍ୟକ୍ୟ ଦେଖାଦେଲେ ରୁଚ୍ଛିନାମାକୁ ସୁଗିତ ଏବଂ ସମାପ୍ତ କରାଯିବ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 16 ଅନୁଯାୟୀ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ସିଡିପିଓ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ମାସରେ ଥରେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଉପାଦାନକାରୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ କରିବାକୁ ଥିଲା।

ଡିନି ଜଣା ସିଡିପିଓ⁴¹ ଅଧିନରେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ନିୟୋଜିତ ଗୁରୋଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି⁴² ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, ଅପ୍ରେଲ 2018 ସୁଦ୍ଧା 1,174.85 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ (2017-18 ବର୍ଷର ଅତ୍ରିମ ଅବଶେଷ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି) ସହିତ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକ ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ନଭେମ୍ବର/ ଡିସେମ୍ବର 2023 ମଧ୍ୟରେ 29,354.94 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ ଗହମ ପାଇଥିଲେ। ମୋଟ 30,529.79 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ

⁴⁰ 2,000 କ୍ରିଷ୍ଣାଲ X 2,050 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ରିଷ୍ଣାଲ (କୃଷି ଏବଂ କୃଷକ କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଗହମର ପାଇକାରୀ ମୂଲ୍ୟ) = 41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
⁴¹ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ ସିଡିପିଓ, ଗୋପ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ଶୁଲିଆପଦା ଏବଂ ବାରିପଦାର ସିଡିପିଓମାନେ
⁴² (i) ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର ସିଡିପିଓ, ଗୋପ ଅଧିନରେ ମା ଭଗବତୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, (ii) ମା ବଜ୍ରଗାଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଏବଂ (iii) ସିଡିପିଓ, ଶୁଲିଆପଦା ଅଧିନରେ ବୈତରଣୀ ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, ଏବଂ (iv) ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ସିଡିପିଓ ବାରିପଦା ଅଧିନରେ ମା ଚାରିଣୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (ଖ)

ଗହମ ମଧ୍ୟରୁ, ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ନଭେମ୍ବର/ ଡିସେମ୍ବର 2023 ସୁଦ୍ଧା 27,800.87 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଗହମ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ। ତେଣୁ, ଡିସେମ୍ବର 2023 ସୁଦ୍ଧା ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ 2,728.92 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା। ତଥାପି, ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକ ସେମାନଙ୍କର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ କେବଳ 188.91 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ⁴³ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ ଦେଖାଇଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ସିଡିପିଓମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମଧ୍ୟ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ। ତେଣୁ, 24.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା⁴⁴ ମୂଲ୍ୟର 940.01 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଗହମର ଅଭାବ ଦେଖାଦେଇଥିଲା।

ଅନୁକ୍ଳେଦ 2.6.4 ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ପୁରୀ ଏବଂ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଅଧିନରେ ସିଡିପିଓ (ଗୋପ, ଶୁଳିଆପଦା ଏବଂ ବାରିପଦା) ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ମାସିକ ପରିଦର୍ଶନରେ ଅଭାବ ରହିଥିବା ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା। ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଗହମର ଷ୍ଟକ୍ ସମାକ୍ଷାନୁସାରେ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ ନହେବା ଯୋଗୁଁ, ଗହମର ଅଭାବ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଧାନ ହୋଇପାରି ନଥିଲା। ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅଭାବ ପାଇଁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନେ ଚାରୋଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ସୁଗିତ / ବନ୍ଦ କରିନଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2023 ଏବଂ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)।

ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ (ଜୁନ୍ 2025) ପୁରୀ ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ କ୍ଷତି ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ/ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ।

ଉତ୍ତରଟି ନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ଷ୍ଟକ୍‌ର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ରାଜକୋଷକୁ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ସକ୍ଷମ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସମୟରେ ଗହମ ଷ୍ଟକ୍‌ର ଯାଞ୍ଚ ନକରିବା ଫଳରେ ହୋଇଥିଲା।

2.3.11 ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା

ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 8 ରେ ଗର୍ଭବତୀ/ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମହିଳା, ପିଲା (ଛଅ ମାସରୁ ତିନି ବର୍ଷ), ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲା (ଛଅ ମାସରୁ ତିନି ବର୍ଷ ଏବଂ ତିନିରୁ ଛଅ ବର୍ଷ) ଇତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରାସନ ଅଧିକାର ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି। ଏହି ଅଧିକାର ଉପରେ ଆଧାର କରି, ପ୍ରତି ବର୍ଷ⁴⁵ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କୁ ଦେବାକୁ ଥିବା ଟିଏଚ୍‌ଆରର ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 9(a)ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ ଜିଲ୍ଲା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଗହମ ବ୍ୟତୀତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମସ୍ତ ଉପାଦାନ କ୍ରୟ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଦାୟା ରହିବେ। ତେଣୁ, ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାଗୁଡ଼ିକୁ ଉପାଦାନର ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ / ତଦାରଖ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ।

ଅନୁକ୍ଳେଦ 9(c) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ 0.31 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ତଦାରଖ (0.10 ଟଙ୍କା) ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ (0.21 ଟଙ୍କା) ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯେଉଁଥିରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି(ଗୁଡ଼ିକ) ସ୍ଥଳରୁ ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସି ସ୍ଥଳକୁ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ। ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 10 ରେ ଆହୁରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ କେବଳ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ବିତରଣର ପ୍ରମାଣ ଉପରେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (ଗୁଡ଼ିକୁ) ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ।

⁴³ ମା ଭଗବତୀ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଧିନରେ ଥିବା 1,600 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଗହମ ବ୍ୟତୀତ, ଗୋପ, ଯାହାକୁ ଫନି ବାତ୍ୟା ସମୟରେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଭାବରେ ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା।
⁴⁴ 940.01 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ X 2,617 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କ୍ରିଣ୍ଡାଲ = 24.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
⁴⁵ ପ୍ରତି ଦିନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ; ପିଲାମାନେ (7 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ): 8.00 ଟଙ୍କା, ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନ ପିଲାମାନେ (6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ): 12.00 ଟଙ୍କା ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆ: 9.50 ଟଙ୍କା

ଏହା ସହିତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 14 ଅନୁଯାୟୀ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀରୁ କୌଣସି ପରିମାଣ ବାଦ ନଦେଇ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଛଅ ଜଣ ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତାଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

2.3.11.1 ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ଦେୟ ବାବଦରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଉପାଦାନ ଏବଂ ବର୍ଷନ ପାଇଁ ଛଅଟି ସିଡିପିଓ ଦ୍ୱାରା ନଅଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି⁴⁶ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପରିମାଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ଦେୟ ଦାବି ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସିଡିପିଓମାନେ, ଏହି ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓଙ୍କ ନିକଟରେ ଦେୟ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓମାନେ ବିଲ୍ ପାରିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ 49.69 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଦେୟ ଦେଇଥିଲେ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 36,03,184 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ବର୍ଷନ ପାଇଁ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଯୋଗାଇଥିଲେ । ତେଣୁ, ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାସିକ 25 ଦିନ ପାଇଁ 0.31 ଟଙ୍କା ହାରରେ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ 2.79 କୋଟି ଟଙ୍କା⁴⁷ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ 8.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 8 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାର ଅନୁଯାୟୀ ବିଲ୍ ଉଠାଇଥିଲେ କିନ୍ତୁ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରୟ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିବରଣୀରେ (ବିଲ୍ ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ), ଘର ଭଡା, ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଲାଭ ଇତ୍ୟାଦି ପରିମାଣ ଉପରେ ଅଯୋଗ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ମଧ୍ୟ ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ପୁରୀର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ସହିତ, ଟିଏଚ୍‌ଆର୍, 2018 ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ 0.31 ଟଙ୍କାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ନଅଟି ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ 5.73 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, ଯାହା ପରିଶିଷ୍ଟ-IX ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିବା ହାରରେ ବିଲ୍ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିବାରୁ, ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ପାଇଁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚର ଆନ୍ତଃ-ଉପାଦାନ ଏବଂ ବିଲ୍‌ଗୁଡ଼ିକରେ ଅଯୋଗ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଫଳରେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଉପାଦାନ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା ।

ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ (ଜୁନ୍ 2025), ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଦେୟ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଜିଲ୍ଲାପାଳ / ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

⁴⁶ (i) ସିଡିପିଓ, ପୁରୀ ଅଧିକାରୀ ମା ଦକ୍ଷିଣକାଳୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି, (ii) ବୈତରଣୀ ମା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଏବଂ (iii) ସିଡିପିଓ, ଶୁଣିଆପଦା ଅଧିକାରୀ ମା ଚକ୍ରଶିଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (iv) ସିଡିପିଓ, ଛତ୍ରପୁର ଅଧିକାରୀ ମା ଉତ୍ତମେଶ୍ୱରୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (v) ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଏବଂ (vi) ସିଡିପିଓ, ଭଞ୍ଜନଗର ଅଧିକାରୀ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (vii) ସିଡିପିଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଅଧିକାରୀ କମଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି (viii) ମା ତୁଳସୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଏବଂ (ix) ସିଡିପିଓ, ବେଲପଡା ଅଧିକାରୀ ସତ୍ୟସାଇ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି

⁴⁷ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଦେୟ ପାଇଁ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ = 0.31 ଟଙ୍କା*25 = 7.75 ଟଙ୍କା 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧ୍ୟ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ମୋଟ ପରିମାଣ ଦେୟ = 36,03,184* 7.75 ଟଙ୍କା = 2,79,24,676 ଟଙ୍କା ଅର୍ଥାତ 2.79 କୋଟି ଟଙ୍କା

2.3.12 ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଖରାପ/ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଉଷୁନା ଉତ୍ତଳର ବ୍ୟବହାର

ମିଶନ ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ରେତ 3.10 ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ/ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ପ୍ରଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ଗୁଣବତ୍ତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷାର ମାନଦଣ୍ଡ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ରଚନା ସହିତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଏବଂ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି । ପ୍ରତି ପରିବେଷଣ ପାଇଁ ସ୍ଥିର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ମୂଲ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଅଧିନିୟମ, 2006 ଏବଂ ଏହା ଅଧିନରେ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ପାଳନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ମାନକ ଅଧିନିୟମ, 2006 ଏବଂ ଏହା ଅଧିନରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତଳର ସମାନ ଗୁଣବତ୍ତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକରଣ ଅନୁଯାୟୀ, କଞ୍ଚା/ ସିଝା/ ଏକସିଝା ଉତ୍ତଳ ଖରାପ ହେବାର ସର୍ବାଧିକ ସୀମା 4 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଆଦ୍ରତା 14 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଗୁଣବତ୍ତା ପରୀକ୍ଷା ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏଆଇ ମାଲିକାନା ଥିବା କିମ୍ବା ଅଧିକାରପ୍ରାପ୍ତ ପରୀକ୍ଷାଗାର ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯିବ । ଏହା ସହିତ, ଏସ୍‌ଏନପି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ରେତ 10 ଅନୁଯାୟୀ, ସିଡିପିଓ ଏବଂ ଆଇସିଡିଏସ୍ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକମାନଙ୍କର ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ତଦାରଖ କରିବାର ପ୍ରାଥମିକ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା । ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକମାନେ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯେ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକାର କ୍ଷେତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଖାଦ୍ୟ ବନ୍ଧନର ଉପଯୁକ୍ତ ନିୟମ ପାଳନ କରନ୍ତି, ଷ୍ଟକ୍ ଗ୍ରହଣ ଠାରୁ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ପହଞ୍ଚାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ସିଡିପିଓ ଅଧିନରେ ପାଞ୍ଚଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର⁴⁸ ଜିପିଆଇ (10 ରୁ 12 ଜାନୁଆରୀ 2024) ସମୟରେ, ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଉଷୁନା ଉତ୍ତଳ (ପିବିଆର) ଖରାପ ଏବଂ ରଙ୍ଗବିହୀନ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ମନ୍ଦିରପଡ଼ା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ, ସମସ୍ତ ପିବିଆର ବ୍ୟାଗଗୁଡ଼ିକ କଳା ପୋକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଏଫ୍‌ସିଆଇର ପରୀକ୍ଷା ଅନୁଯାୟୀ ସମାପ୍ତା ଦଳ ଦୁଇଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର⁴⁹ରୁ ପିବିଆର ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁଣବତ୍ତା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସମ୍ବଲପୁରର ଏଫ୍‌ସିଆଇ ପରୀକ୍ଷାଗାରକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ଜେପିଆଇ ତାରିଖରେ, ଏହି ଦୁଇଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ 297.480 କିଲୋଗ୍ରାମ ପିବିଆର ଷ୍ଟକ୍‌ରେ ଥିଲା । ଏଫ୍‌ସିଆଇ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପରୀକ୍ଷାର ଫଳାଫଳ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରେ ଥିଲା:

- ମୁଣ୍ଡଦିପା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ନମୁନା ଉତ୍ତଳ ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା କାରଣ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ପିବିଆରର ପରିମାଣ 24.8 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ଏବଂ ଆଦ୍ରତା ପରିମାଣ 14.9 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ଯାହାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବାଧିକ ସୀମା ଯଥାକ୍ରମେ ଋଷି ଏବଂ 14 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।
- ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବଞ୍ଜାରୀ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ନମୁନାରେ 80 ପ୍ରତିଶତ ଉତ୍ତଳରେ ଜୀବନ୍ତ ପୋକ ଲାଗିଥିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନମୁନାରେ ଆଦ୍ରତା 14.5 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 3: ମୁଣ୍ଡଦିପା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ନମୁନା ନିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତଳର ବ୍ୟାଗ

⁴⁸ ବଞ୍ଜାରୀ, ବରମାଲ, ଇନ୍ଦ୍ରସାପଦ, ମୁଣ୍ଡଦିପା ଏବଂ ପୁରୁଣା କୋଇଲାଗା
⁴⁹ ବଞ୍ଜାରୀ ଏବଂ ମୁଣ୍ଡଦିପା

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 12 ଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ମାସିକ ବିଲ୍‌ର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚକୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ଅନୁଯାୟୀ, କେବଳ ରିଫାଇନ୍ ଡେଲି କିମ୍ବା ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖୀ ଡେଲି ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ସାତଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ପାମ୍ ଡେଲି କିଣିଥିଲେ । ତେଣୁ, ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଏମ୍/ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍‌ରେ ବ୍ୟବହୃତ ପିବିଆର୍ ଏବଂ ଡେଲି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଗୁଣବତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତତା ମାନଦଣ୍ଡ ପୂରଣ କରିନଥିଲା । ଏହା ଆହୁରି ସୂଚିତ କରେ ଯେ ପିବିଆର୍ / ଡେଲିର ଗୁଣବତ୍ତା ତଦାରଖ ପାଇଁ ଦାୟୀ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକମାନେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ କରିନଥିଲେ ।

ସରକାର ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସମୀକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ (ଜୁନ୍ 2025) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ପାମ୍ ଡେଲି ଏବଂ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଝଉଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ବିରୁଦ୍ଧରେ ତୁରନ୍ତ କଠୋର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ/ ଅଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ଝଉଳ ବ୍ୟବହାର ନକରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ସରକାର ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା କମିଶନରଙ୍କୁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଏଲ୍‌ରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଏମ୍ ଏବଂ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପାଇଁ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ତଥାପି, ସମୀକ୍ଷା ମତ ରଖିଛି ଯେ ଏପରି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକରେ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଯାହା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ରହିଛି, ତଦାରଖ ଏବଂ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଦାୟୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

2.3.13 କିଶୋରୀ ବାଳିକା ଯୋଜନା (ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା

2010 ମସିହାରେ ଭାରତ ସରକାର ଆଇସିଡିଏସ୍ ଭିଡିଭିଏଫି ବ୍ୟବହାର କରି କିଶୋରୀ ବାଳିକାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସତରଫ ପଦକ୍ଷେପ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ, ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ପୁଷ୍ଟିକର ଏବଂ ଲିଙ୍ଗଗତ ଅସୁବିଧାର ଆକ୍ରମଣକୁ ଜୀବନଚକ୍ରକୁ ଭାଙ୍ଗିବା ଏବଂ ଏହିପରି କିଶୋରୀ ବାଳିକାମାନଙ୍କର ଆତ୍ମ-ବିକାଶ ପାଇଁ ଏକ ସହାୟକ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା । ବିଦ୍ୟାଳୟ ବାହାରେ ଥିବା ପ୍ରାକ୍-କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କ (11-14 ବର୍ଷ) ବହୁମୁଖୀ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଅନୁଭବ କରି ଏବଂ ଏହି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଯୋଗଦାନ କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ, ଭାରତ ସରକାର (ନଭେମ୍ବର 2017) କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଯୋଜନା (ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି) କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ । ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅପ୍ରେଲ 2018 ରେ ଏମ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ତା’ପରେ ଅଗଷ୍ଟ 2018 ରେ ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ନିରିକ୍ଷାତ କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଅଧିକାରୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଏମ୍ ଏବଂ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ମଧ୍ୟ ଜାରି (ଅଗଷ୍ଟ 2018) କରିଥିଲେ । ତଥାପି, ଉକ୍ତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ରେ ବନ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ସଂଶୋଧିତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ପ୍ରଚଳନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ଅଧିକାରୀ ସମାହିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସଂଶୋଧିତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଅନ୍ତର୍ଗତ ସାମିଲ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ରାଜ୍ୟର ଆକାଂକ୍ଷା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର 14-18 ବର୍ଷ ବୟସର କିଶୋରୀ ବାଳିକା ଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଓଡ଼ିଶାର 10 ଟି ଜିଲ୍ଲା⁵⁰ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଅନିୟମିତତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା, ଯେପରି ପରିବର୍ତ୍ତା ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

2.3.13.1 ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାରେ ଦକ୍ଷତାର ଅଭାବ

ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇଏସିଡି ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ 18.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା

⁵⁰ ବଲାଙ୍ଗୀର, ବେଢ଼ାପାଲ, ଗଜପତି, କନ୍ଧମାଳ, କଳାହାଣ୍ଡି, କୋରାପୁଟ, ମାଲକାନଗିରି, ନବରଙ୍ଗପୁର, ନୂଆପଡ଼ା ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା

କେବଳ 10.74 କୋଟି ଟଙ୍କା (54.77 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛି, ଯାହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 2.8 ରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.8: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଜି ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଜାରି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି

(ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)

ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପାଣ୍ଠି	ମୋଟ	ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି	ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠିର ପ୍ରତିଶତ	ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ
1	2	3	4	5	6	7
2018-19	-409.75	939.37	529.62	386.42	72.96	143.20
2019-20						
2020-21	143.20	29.69	172.89	10.54	6.10	162.35
2021-22	162.35	96.54	258.89	40.80	15.76	218.09
2022-23	218.09	782.39	1,000.48	636.72	63.64	363.76
ମୋଟ	113.89	1,847.99	1,961.88	1,074.48	54.77	

ଟିପ୍ପଣୀ: 2018-19 ଅବଧିରେ ରଣାମୂଳ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ପୂର୍ବ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଅଧିକ (ସିଏସ୍‌କୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି) ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା ସିଏସ୍‌ର ସମାନ୍ତରାଳନ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲା।

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଆଇସିଟି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, ବିଭାଗ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠିରୁ 10.74 କୋଟି ଟଙ୍କା (54.77 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛି। ତେଣୁ, ପାଣ୍ଠିର କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ଫଳରେ ରାଜ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଜିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଖରାପ ହୋଇଥିଲା, ଫଳସ୍ୱରୂପ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିତାଧିକାରୀ ଯୋଜନାର ଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ।

ସରକାର ଉତ୍ତରରେ କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ଆଧାରିତ।

ଏହି ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଆଧାରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଆକଳନ ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି ବିରୁଦ୍ଧରେ କମ୍ ପାଣ୍ଠିର ବ୍ୟବହାର ସୂଚାଇଥାଏ ଯେ ଆକଳନ ପ୍ରକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉପରେ ଆଧାରିତ ନଥିଲା କିମ୍ବା ସମସ୍ତ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

2.3.13.2 ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଏସ୍‌ଏଜିର ବିଳମ୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ଟିଏସ୍‌ଆର୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଗୋଳିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଧାରା-2 ଅନୁଯାୟୀ, କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଏସ୍‌ଏଜି ଅଧିନରେ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା ଯାହାର ରାସନ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଦିନ ପ୍ରତି 9.50 ଟଙ୍କା ଥିଲା।

ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓ⁵¹, ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ରାୟଗଡାରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଜି ଅଧିନରେ 65,572 ରୁ 1,34,556 ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀ ପଞ୍ଜିକୃତ ହୋଇଥିଲେ। ତେଣୁ, ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏସ୍‌ଏଜି (ଟିଏସ୍‌ଆର) ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦିନ 9.50 ଟଙ୍କା ହାରରେ 154.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା। ତଥାପି, 2018-23 ବର୍ଷରେ ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ରାୟଗଡା ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏସ୍‌ଏଜି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କେବଳ 2.38 କୋଟି ଟଙ୍କା (1.54 ପ୍ରତିଶତ) ପାଣ୍ଠି ଆବଣ୍ଟିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ ଡିଏସ୍‌ଡିଏଓମାନଙ୍କର ଖର୍ଚ୍ଚ କେବଳ 1.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଜି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ବର୍ଷଓ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ପାଣ୍ଠିର ବ୍ୟବହାର ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 2.9 ରେ ଦିଆଯାଇଛି:

⁵¹ ଓଡିଶାରେ ଏସ୍‌ଏଜି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା ଦଶଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ, ଏହି ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ଛଅଟି ନମୁନା ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଦୁଇଟି ଜିଲ୍ଲାରୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା।

ସାରଣୀ 2.9: 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍ଏଜି ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଳନାରେ ପ୍ରାପ୍ତ ପାଣ୍ଡିର ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଆବଶ୍ୟକ ପାଣ୍ଡି	ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଆବଣ୍ଡିତ ପାଣ୍ଡି	ଆବଣ୍ଡିତ ପାଣ୍ଡିର ସ୍ୱତ୍ତ୍ୱତା	ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହ କରାଯାଇଥିବା ପାଣ୍ଡି	ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଡି	ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ବ୍ୟବହୃତ ପାଣ୍ଡିର ପ୍ରତିଶତ
2018-19	1,34,556	38.35	0.89	37.46	0.89	0.31	0.81
2019-20	1,33,046	37.92	0.00	37.92	0.00	0.46	1.21
2020-21	80,962	23.07	0.31	22.76	0.27	0.07	0.30
2021-22	1,26,643	36.09	0.21	35.88	0.21	0.20	0.55
2022-23	65,572	18.69	0.97	17.72	0.97	0.95	5.08
ମୋଟ	5,40,779	154.12	2.38	151.74	2.34	1.99	1.29

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀରର ରେକର୍ଡରୁ ସଂକଳିତ)

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଏସ୍ଏଜି ଅଧିନରେ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତି ମାସରେ ଗହମ ଆଧାରିତ ଚିଏର୍‌ଆର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ 2.343 କିଲୋଗ୍ରାମ ଗହମ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା। ତେଣୁ, 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍ଏଜି ଅଧିନରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ 1,52,045 କି.କି.ଲ⁵² ଗହମ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା। ତଥାପି, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଗୁଡ଼ିକୁ 7,567 କି.କି.ଲ ଗହମ ମିଳିଥିଲା ଯାହା ମୋଟ ଆବଶ୍ୟକତାର ମାତ୍ର 4.98 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। ଏହି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ବର୍ଷଓ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଗହମର ଆବଣ୍ଡନ ସାରଣୀ 2.10 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.10: 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଗହମ ଆବଣ୍ଡନ ତୁଳନାରେ ଗହମର ଆବଶ୍ୟକତା

(ଓଜନ କି.କି.ଲରେ)

ବର୍ଷ	ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଗହମର ଆବଶ୍ୟକତା	ଗହମର ଆବଣ୍ଡନ	ଗହମର କମ୍ ବଣ୍ଡନ	ଆବଶ୍ୟକତା ତୁଳନାରେ ଗହମ ବଣ୍ଡନର ପ୍ରତିଶତ
2018-19	1,34,556	37,831.76	0.00	37,831.76	0.00
2019-20	1,33,046	37,407.21	1433.30	35,973.91	3.83
2020-21	80,962	22,763.28	321.00	22,442.28	1.41
2021-22	1,26,643	35,606.95	984.60	34,622.35	2.77
2022-23	65,572	18,436.22	4827.68	13,608.54	26.19
ମୋଟ	5,40,779	1,52,045.42	7,566.58	1,44,478.84	4.98

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀରର ରେକର୍ଡ/ ସୂଚନାକୁ ସଂକଳିତ)

ତେଣୁ, ପ୍ରକୃତ ଆବଶ୍ୟକତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାତ୍ର 1.54 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଡି ଏବଂ 4.98 ପ୍ରତିଶତ ଗହମ ବଣ୍ଡନ, ଏସ୍ଏଜି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ କିଶୋରୀ ଝିଅମାନଙ୍କୁ ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ଯୋଗାଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ବାଧା ଦେଇଥିଲା।

ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ସରକାର ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣକୁ ଗ୍ରହଣ (ଜୁନ୍ 2025) କରିବା ସମୟରେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ।

⁵² 5,40,779 ହିତାଧିକାରୀ x ମାସ ପ୍ରତି 2.343 କିଲୋଗ୍ରାମ x 12 ମାସ

2.3.14 ପିଲାମାନଙ୍କ ବୃଦ୍ଧିର ଅଭାବୀ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା

ସକାଳର ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.5(1) ଅନୁଯାୟୀ, ଶୂନ୍ୟରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁଙ୍କୁ ପ୍ରତି ମାସରେ ଅତି କମ୍‌ରେ ଥରେ ଓଜନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ବିଶ୍ୱ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନ (ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଚ୍‌ଓ)ର ବୃଦ୍ଧି ମାନକ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଓଜନ ଦର୍ଜ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ଛଅଟି ନମୁନା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲାରେ, ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ପିଲାଙ୍କ ଓଜନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେପରି ନିମ୍ନରେ ସାରଣୀ 2.11 ରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.11: 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଓଜନର ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଓଜନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଓଜନ କରାଯାଇଥିବା ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ମାସରେ ଅଭାବ	ମଧ୍ୟ ଧରଣର କୁପୋଷଣର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଗୁରୁତର କୁପୋଷଣର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଶିଶୁଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା
1	2	3	4	7	5	6
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	8,03,822	7,06,264	97,558	29,531	2,377
2	ଗଞ୍ଜାମ	17,56,225	17,09,688	46,537	42,230	1,018
3	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	1,91,655	1,89,963	1,692	17,472	780
4	ପୁରୀ	5,56,190	5,33,918	22,272	12,671	472
5	ରାୟଗଡ଼ା	5,14,761	5,05,687	9,074	54,772	76
	ମୋଟ	38,22,653	36,45,520	1,77,133	1,56,676	4,723

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଚ୍‌ଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାକୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଓଜନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ମୋଟ 38,22,653 ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 36,45,520 ପିଲାଙ୍କ ଓଜନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତା ମାପ କରାଯାଇଥିଲା, ନମୁନା ନିଆଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ 1,77,133 ପିଲାଙ୍କୁ ମାପ ନହୋଇ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ମାପ କରାଯାଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 1,56,676 ପିଲା ମଧ୍ୟ ଧରଣ କୁପୋଷଣର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଏବଂ 4,723 ପିଲା ଗୁରୁତର କୁପୋଷଣର⁵³ ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । 1,77,133 ପିଲାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମାପ ନହେବା ଯୋଗୁଁ, ଏହି ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସ୍ଥିତି ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ, ଯାହା ପିଲାମାନଙ୍କ ବୃଦ୍ଧି ଉପରେ ନକର ରଖିବାରେ ଅଭାବକୁ ଦର୍ଶାଉଛି ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଅତ୍ୟଧିକ ଅଭାବ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ 100 ପ୍ରତିଶତ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ମାସିକ ସମାକ୍ଷା ବୈଠକ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଇଛି । ଏହା ସହିତ, ରିଅଲ୍ ଟାଇମ୍ ଟ୍ରାକିଂ ପାଇଁ ପୋଷଣ ଟ୍ରାକିଂ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ଭଳି ଡିଜିଟାଲ୍ ମନିଟରିଂ ଉପକରଣ ବିକଶିତ କରାଯାଇଛି ।

⁵³ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟିକର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ବିଭାଗ 'ବୟସ ଅନୁସାରେ ଓଜନ' ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଚ୍‌ଓ ମାନଦଣ୍ଡ ଗ୍ରହଣ କରିଛି ଏବଂ ବୃଦ୍ଧି ମନିଟରିଂ ଇଣ୍ଟରାକ୍ଟିଭ୍ ସଂଶୋଧନ କରିଛି । ନୂତନ ବୃଦ୍ଧି ଇଣ୍ଟରାକ୍ଟିଭ୍ ପୂର୍ବ ବର୍ଗୀକରଣ କିମ୍ବା ସାଧାରଣ, ଗ୍ରେଡ୍-I, ଗ୍ରେଡ୍- II ଏବଂ ଗ୍ରେଡ୍-IV ବିପରୀତ ତିନୋଟି ରଙ୍ଗର ଟ୍ରାକ୍ ଅଛି । ନୂତନ ବୃଦ୍ଧି ଇଣ୍ଟରାକ୍ଟିଭ୍, ରେଖାଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଗ୍ରେଡ୍- I ଏବଂ ଗ୍ରେଡ୍- II କୁ ଏକାଠି ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇଛି ଏବଂ 'ମଧ୍ୟମ କମ୍ ଓଜନ' ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ଏବଂ ଏକ ହଳଦିଆ ଟ୍ରାକ୍ ଦ୍ୱାରା ଦେଖାଯାଇଛି । ହଳଦିଆ ଟ୍ରାକ୍ ତଳେ, ଏକ କମଳା ଟ୍ରାକ୍ ଅଛି ଯେଉଁଥିରେ ଗ୍ରେଡ୍-III ଏବଂ ଗ୍ରେଡ୍-IV ଶ୍ରେଣୀର ପିଲାମାନେ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ 'ଗୁରୁତର ଭାବରେ କମ୍ ଓଜନ' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ଶୁଷ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସବୁଜ ଟ୍ରାକ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କରାଯାଏ ।

2.3.15 ଏସ୍ଏନ୍ପିର ଗୁଣବତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତକରଣ

2.3.15.1 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ଟିଏଡିଆର ଯୋଗାଣ

ଟିଏଡିଆର, 2018 ର ସଂଶୋଧିତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 7 ଅନୁଯାୟୀ, ଏସ୍ଏଡି ଦ୍ୱାରା ଟିଏଡିଆର (ଛତୁଆ) ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା। ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2013) ଯେ ସେମାନେ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକରୁ ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରି ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପରାମର୍ଶାଗାର (ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍)କୁ ପଠାନ୍ତୁ ଏବଂ ଛତୁଆରେ ଥିବା ଉପାଦାନର ଅନୁପାତ, କ୍ୟାଲୋରୀ ମୂଲ୍ୟ, ପ୍ରୋଟିନ୍ ପରିମାଣ, ଫସ୍ଫାଲ ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ ଆର୍ଦ୍ରତା ପରୀକ୍ଷା କରନ୍ତୁ। ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ଛତୁଆର ଗୁଣବତ୍ତା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରି ସିଡିପିଓମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍ଡିଆରକୁ ଏକ ମାସିକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପଠାଇବେ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଟିଏଡିଆର, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 12 ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଛତୁଆ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇଥିବା ଜଣାପଡେ, ତେବେ ଏସ୍ଏଡିକୁ ବନ୍ଦ କରାଯିବ ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଦୋଷୀ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରାଯିବ, ଏହା ସହିତ ଏସ୍ଡି ଜବତ କରାଯିବ ଏବଂ ଏସ୍ଏଡି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏଫ୍ଆଇଆର ରୁଜୁ କରାଯିବ।

ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟର ସିଡିପିଓଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାୟ 27,880 ଛତୁଆ ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରିଛି। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ, 444 ଟି ନମୁନା ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ 508 ଟି ନମୁନା ଅସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା, ଯାହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ସାରଣୀ 2.12 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.12: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷାର ବିବରଣୀ

ବର୍ଷ	ପ୍ରାୟ ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ପରୀକ୍ଷିତ ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା ସନ୍ତୋଷଜନକ ବୋଲି ଜଣାପଡିଛି	ମିଳିଥିବା ନିମ୍ନମାନର ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ମିଳିଥିବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ମୋଟ ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ନମୁନା
2018-19	6,051	6,051	5,581	164	306	470
2019-20	6,362	6,362	6,127	88	147	235
2020-21	4,765	4,765	4,708	7	50	57
2021-22	5,296	5,296	5,253	40	3	43
2022-23	5,406	5,406	5,259	145	2	147
ମୋଟ	27,880	27,880	26,928	444	508	952

(ଉତ୍ସ: ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନାରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷିତ 480 ଟି ନମୁନା ମଧ୍ୟରୁ 14 ଟି ନମୁନା ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ ନଅଟି ନମୁନା ଅସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା, ଯେପରି ନିମ୍ନରେ ସାରଣୀ 2.13 ରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.13: 2018-23 ଅବଧିରେ ସାତଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓଙ୍କଠାରେ ପରୀକ୍ଷିତ ଛତୁଆର ନମୁନା

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ସିଡିପିଓର ନାମ	ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍କୁ ପଠାଯାଇଥିବା ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷିତ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ମିଳିଥିବା ନିମ୍ନମାନର ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ମିଳିଥିବା ଅସୁରକ୍ଷିତ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା
1	2	3	4	5	6	7
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	ବେଲପଡ଼ା	52	25	0	3
2		ବଲାଙ୍ଗୀର	32	06	1	0
3	ଗଞ୍ଜାମ	ଭଞ୍ଜନଗର	110	67	0	0
4		ଛତ୍ରପୁର	60	55	0	0
5	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	କୋଲାବିରା	57	27	0	2
6		ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	94	36	0	0
7	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ଶୁଳିଆପଦା	116	90	6	1
8		ବାରିପଦା	75	43	0	0
9	ପୁରୀ	ଗୋପ	63	40	1	3
10		ପୁରୀ ସଦର	60	35	0	0
11	ରାୟଗଡ଼ା	ମୁନିଗୁଡ଼ା	56	9	3	0
12		ରାୟଗଡ଼ା ସଦର	120	47	3	0
	ମୋଟ		895	480	14	9

(ଉତ୍ସ: ସିଡିପିଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ରେକର୍ଡ୍ ଏବଂ ସୂଚନାଗୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

ତେଣୁ, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଡିଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚଟିରେ ସାତଟି ସିଡିପିଓ ଦ୍ୱାରା ନିମ୍ନ 12 ଟି ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଅସୁରକ୍ଷିତ / ନିମ୍ନମାନର ଛତୁଆ ଯୋଗାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ଡିଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ରଢ଼ କିମ୍ବା ଦୋଷା ଚାଲିକାଢୁଆ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର ତଥ୍ୟକୁ ସାକାର (ଜୁନ୍ 2025) କରି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏସ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନମାନର / ଅସୁରକ୍ଷିତ ଛତୁଆ ବନ୍ଧନ କରୁଥିବା ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏସ୍ଗୁଡ଼ିକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

2.3.15.2 ଛତୁଆର ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷା ନକରିବା

ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିନରେ ପରିପୂରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ପରିଚାଳନା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ଏମ୍ଡିଏସ୍ଆଣ୍ଡସିଡି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି (ଡିସେମ୍ବର 2013) ରେ ନିରାପଦ ଏବଂ ପ୍ରଦୃଶ୍ୟମୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନଅଟି ମାନଦଣ୍ଡ⁵⁴ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାୟ ଖାଦ୍ୟ ନମୁନା ରିପୋର୍ଟର ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଛତୁଆର ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ପାଳନ କରିନାହିଁ, ଯାହା ନିମ୍ନ ସାରଣୀ 2.14 ରେ ଦିଆଯାଇଛି:

⁵⁴ 1) ପ୍ରୋଟିନ୍; 2) ଶକ୍ତି (ମୋଟ କ୍ୟାଲୋରୀ); 3) ଶର୍କରା (ଲୋହିତ ଏବଂ କ୍ୟାଲସିୟମ); 4) ଭିଟାମିନ୍ - ଭିଟାମିନ୍ A ଏବଂ C, ଥିଆମିନ୍, ରିବୋଫ୍ଲେଭିନ୍, ନିଆସିନ୍, ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍; 5) ମାଇକ୍ରୋବାୟୋଲୋଜିକାଲ୍ ମାନଦଣ୍ଡ; 6) ମୋଟ୍ ଆୟୁରୋଲୋଜି; 7) ଉତ୍ପାଦନ ନିକ୍ଷେପ କାବନକାଲ; 8) ଭାରା ଧାରୁ ଏବଂ 9) କୀଟନାଶକ ଅବଶିଷ୍ଟାଣ

ସାରଣୀ 2.14: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପରୀକ୍ଷିତ ଛତୁଆ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ପରୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଏମ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଟି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ	ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ	ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ପରୀକ୍ଷିତ ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ	ପରୀକ୍ଷିତ ହୋଇନଥିବା ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକ
1	2	3	4	5
1	ପ୍ରେଟିନ୍	ପ୍ରେଟିନ୍	ପ୍ରେଟିନ୍ ଉପାଦାନ	-
2	ଶକ୍ତି (ମୋଟ କ୍ୟାଲୋରୀ)	କ୍ୟାଲୋରୀ ମୂଲ୍ୟ	ପ୍ରତି 100 ଗ୍ରାମ କେଲୋକାଲରେ ଚର୍ବି ପରିମାଣ, କାର୍ବୋହାଇଡ୍ରେଟ୍, ଶକ୍ତି	-
3	ଖଣିଜ (ଲୋହି ଏବଂ କ୍ୟାଲସିୟମ୍)	-	ସୁଗାର ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷଣ	ଖଣିଜ (ଲୋହି ଏବଂ କ୍ୟାଲସିୟମ୍)
4	ଭିଟାମିନ୍ - ଭିଟାମିନ୍ A ଏବଂ C, ଥିଆମିନ୍, ରିବୋଫ୍ଲାଭିନ୍, ନିଆସିନ୍, ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍		କେସରୀ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷଣ	ଭିଟାମିନ୍ - ଭିଟାମିନ୍ A ଏବଂ C, ଥିଆମିନ୍, ରିବୋଫ୍ଲାଭିନ୍, ନିଆସିନ୍, ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍
5	ମାଇକ୍ରୋବାୟୋଲୋଜିକାଲ୍ ମାନଦଣ୍ଡ- ମୋଟ୍ ପ୍ଲେଟ୍ କାଉଣ୍ଟ, ଷ୍ଟ୍ରେପ୍ଟୋ ଏବଂ ମୋଲ୍ଡ, କୋଲିଫର୍ମ୍, ଇ-କୋଲି, ସୌରିସ୍, ସାଲମୋନେଲ୍ଲା, କ୍ଲୋଷ୍ଟ୍ରିଡିୟମ୍, ବୋରୁଲିନମ୍	ଫଙ୍ଗଲ୍ ସଂକ୍ରମଣ	କୃତ୍ରିମ୍ ସିଟେନାର ପରୀକ୍ଷଣ	ମାଇକ୍ରୋବାୟୋଲୋଜିକାଲ୍ ମାନଦଣ୍ଡ- ମୋଟ୍ ପ୍ଲେଟ୍ କାଉଣ୍ଟ, ଷ୍ଟ୍ରେପ୍ଟୋ ଏବଂ ମୋଲ୍ଡ, କୋଲିଫର୍ମ୍, ଇ-କୋଲି, ସୌରିସ୍, ସାଲମୋନେଲ୍ଲା, କ୍ଲୋଷ୍ଟ୍ରିଡିୟମ୍, ବୋରୁଲିନମ୍
6	ମୋଟ୍ ଆୟୁରୋକ୍ଲିନ୍	-	ରଙ୍ଗ ହ୍ରାସ୍ୟ ପକାଇବା	ମୋଟ୍ ଆୟୁରୋକ୍ଲିନ୍
7	ଉତ୍ପାଦର ନିଜସ୍ୱ ଜୀବନକାଳ	-	-	ଉତ୍ପାଦର ନିଜସ୍ୱ ଜୀବନକାଳ
8	ଭାରୀ ଧାତୁ	-	-	ଭାରୀ ଧାତୁ
9	କୀଟନାଶକ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ	-	-	କୀଟନାଶକ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ
10	-	ଉପାଦାନର ଅନୁପାତ	ମାଇକ୍ରୋସୋପିକ୍ ପରୀକ୍ଷା	ଉପାଦାନର ଅନୁପାତ
11	-	ଆତ୍ମତା ଉପାଦାନ	ଆତ୍ମତା ଉପାଦାନ	-

(ଉତ୍ସ: ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ର ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଛି)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଯଦିଓ ଏସ୍ଏଫ୍ଟିଏଲ୍ ଛତୁଆ ନମୁନାର ଦଶଟି ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ମାନଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା, ଏହା ଏହି ନମୁନାଗୁଡ଼ିକର ଉପାଦାନର ଅନୁପାତ, ଖଣିଜ ଉପାଦାନ, ଭିଟାମିନ୍, ମାଇକ୍ରୋବାୟୋଲୋଜିକାଲ୍ ମାନଦଣ୍ଡ, ମୋଟ୍ ଆୟୁରୋକ୍ଲିନ୍⁵⁵, ଭାରୀ ଧାତୁ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଭଳି ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ମାନଦଣ୍ଡ / ବିଶ୍ଳେଷଣ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଛତୁଆର ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭାବରେ ଥିଲା କି ନାହିଁ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ କେବଳ ନିରାପଦ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଗୁଣାତ୍ମକ ଛତୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର (ଜୁନ୍ 2025) ରାଜ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ଉପଲକ୍ଷ୍ୟତା ଏବଂ ପରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଭିଭିଭୁମି ଏବଂ ସୁବିଧାର ଅଭାବକୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ମାନଦଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷଣ ନହେବା ପାଇଁ ଦାୟୀ କରିଥିଲେ ।

2.3.15.3 ଟିଏଚ୍ଆର୍ (ଛତୁଆ)ର ଖାଦ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ବିଳମ୍ବ

ଟିଏଚ୍ଆର୍, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଧାରା-8(i) ଅନୁଯାୟୀ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତି ମାସର 1 ରୁ 5 ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ଟିଏଚ୍ଆର୍ (ଛତୁଆ) ବ୍ୟବହାର କରାଯିବାର ଥିଲା ।

⁵⁵ ଆୟୁରୋକ୍ଲିନ୍ ହେଉଛି ଫିମ୍ପି ବିଷାକ୍ତ ପଦାର୍ଥ ଯାହାର ମ୍ୟୁଟାଜେନିକ୍ ଏବଂ କର୍କଟ ରୋଗ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ପ୍ରଭାବ ଅଛି, ବିଶେଷକରି ହେପାଟୋସ୍ଲୁଲ୍ଲାର୍ କର୍କଟ ରୋଗ ପ୍ରଭାବ, ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ଚିନାବାଦାମରେ ମିଳିଥାଏ ।

ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଡି ବିଭାଗ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ (ଅଗଷ୍ଟ 2019) ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ପ୍ରତି ମାସର 23 ତାରିଖରେ ଛତୁଆର ଉପାଦାନ ମିଶ୍ରଣ କରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସରେ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ। ଏହା ସହିତ, ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଆଇଏସ୍‌ଆଇ ଦ୍ଵାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସାଧାରଣ ନମୁନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2015 ର ମାନୁଆଲର ଅନୁକ୍ଷେପ 4.3 ଅନୁଯାୟୀ, ଜରୁରୀକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ନମୁନା ବିଶ୍ଳେଷଣକୁ ବିରୋଧ କରାଯିବା ଉଚିତ। ବିବାଦିତ ନମୁନାର ଫଳାଫଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ରିପୋର୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ସମୟ ନିଆଯିବା ଉଚିତ। ଯେକୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସାର୍ବଜନୀନ ବିଶ୍ଳେଷକଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନମୁନା ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର 7-14 କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ ମଧ୍ୟରେ ନମୁନାଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଏବଂ ରିପୋର୍ଟ କରାଯିବା ଉଚିତ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓ (ଛଅଟି ନମୁନା ଜିଲ୍ଲାରେ)ଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ 12 ଜଣ ସିଡିପିଓ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲକୁ 895 ଟି ଛତୁଆ ନମୁନା ପଠାଇଥିଲେ। ତଥାପି, ନମୁନାଗୁଡ଼ିକୁ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଇବାର 23 ରୁ 576 ଦିନ ବିତିଯିବା ପରେ କେବଳ 480 ଟି ନମୁନାର ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଡିପିଓମାନେ ପାଇଥିଲେ। ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀ 2.15 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ସମାକ୍ଷା ତାରିଖ (ଅଗଷ୍ଟ 2023 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 96 ରୁ 2,117 ଦିନ ବିତିଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବାକି 415 ଟି ନମୁନାର ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ରିପୋର୍ଟ ସିଡିପିଓଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା:

ସାରଣୀ 2.15: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ତୁଳନାରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିବା ଛତୁଆ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟାର ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର ନାମ	ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲକୁ ପଠାଯାଇଥିବା ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରାପ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ପଠାଇବା ପରେ ରିପୋର୍ଟ ଗ୍ରହଣ ହେବାରେ ବିଳମ୍ବ ଦିନ	ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିବା ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ପଠାଇବା ପରେ ବିତିଯାଇଥିବା ଅବଧି
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	ବେଲପଡା	52	25	67 ରୁ 432	27	141 ରୁ 897
2		ବଲାଙ୍ଗୀର	32	06	80 ରୁ 341	26	295 ରୁ 2,031
3	ଗଞ୍ଜାମ	ଭଞ୍ଜନଗର	110	67	44 ରୁ 431	43	131 ରୁ 1,857
4		ଛତ୍ରପୁର	60	55	35 ରୁ 399	05	96 ରୁ 884
5	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	କୋଲବିରା	57	27	90 ରୁ 509	30	318 ରୁ 2,117
6		ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	94	36	96 ରୁ 384	58	313 ରୁ 1,714
7	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ଶୁଳିଆପଦା	116	90	63 ରୁ 475	26	291 ରୁ 2,064
8		ବାରିପଦା	75	43	31 ରୁ 399	32	290 ରୁ 2,100
9	ରାୟଗଡ଼ା	ମୁନିଗୁଡ଼ା	56	9	131 ରୁ 228	47	1,324 ରୁ 1,844
10		ରାୟଗଡ଼ା ସଦର	120	47	145 ରୁ 414	73	185 ରୁ 1,986
11	ପୁରୀ	ଗୋପ	63	40	30 ରୁ 437	23	242 ରୁ 1,973
12		ପୁରୀ ସଦର	60	35	23 ରୁ 576	25	261 ରୁ 2,010
	ମୋଟ		895	480		415	

(ଉତ୍ସ: ସିଡିପିଓମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା ଏବଂ ରେକର୍ଡରୁ ସଂକଳିତ)

ପ୍ରତି ମାସର 1 ତାରିଖରୁ 5 ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଛତୁଆ ବଣ୍ଟନ କରାଯିବାର ଥିବାରୁ, ବଣ୍ଟନ ପୂର୍ବରୁ ଛତୁଆ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ପରୀକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହାର ଗୁଣବତ୍ତା ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ରିପୋର୍ଟ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯାହା ଦ୍ଵାରା କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ମାନର ଛତୁଆ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇପାରିବ। ତଥାପି, ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଵଳ୍ପ କରିଦେଇଛି ଯେ ସିଡିପିଓମାନେ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବା ଛତୁଆ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଅଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିନଥିଲେ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର (ଜୁନ୍ 2025) ରାଜ୍ୟରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ବିପୁଳ ସଂଖ୍ୟକ ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଭିଡିଭୁମି ଏବଂ କ୍ଷମତାର ଅଭାବକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ପାଇବାରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଦାୟୀ କରିଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରରେ ରାଜ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣ ପରୀକ୍ଷାଗାର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ବିଦ୍ୟମାନ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡିକର ଭିଡିଭୁମି କ୍ଷମତାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

2.3.15.4 ଛତୁଆରେ ଶକ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନର କମ୍ ପରିମାଣ

ଶୂନ୍ୟରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କ ପୁଷ୍ଟିକର ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା, ମୃତ୍ୟୁହାର, ଅସୁସ୍ଥତା ଏବଂ କୁପୋଷଣ ହ୍ରାସ କରିବା ପ୍ରମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହିତ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ପୋଷଣ ଅଭିଯାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ଷ୍ଟ୍ରିଂ, କମ୍ ପୁଷ୍ଟିସାର, କମ୍ ଓଜନ ବିଶିଷ୍ଟ ଜନ୍ମ ଶିଶୁଙ୍କ ସ୍ତର ହ୍ରାସ କରିବା । ଟିଏର୍ଆର, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେଦ 8 ଅନୁଯାୟୀ, ଛତୁଆ ଗହମ (62.50 ପ୍ରତିଶତ), ବେଙ୍ଗଲ ଚଣା (12.50 ପ୍ରତିଶତ), ଚିନାବାଦାମ (9.38 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ ଚିନି (15.62 ପ୍ରତିଶତ) ମିଶ୍ରଣର ମୋଟ ପରିମାଣରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବାର ଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାସିକ ପ୍ରାପ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରତିଦିନ ଛତୁଆ ସେବନର ବିବରଣୀ ସାରଣୀ 2.16 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ସାରଣୀ 2.16: ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମାସିକ ଅଧିକାର ଏବଂ ଦୈନିକ ଛତୁଆ ସେବନର ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ବର୍ଗ	ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ					ବାସ୍ତବରେ	
		ପ୍ରତି ମାସର ପ୍ରାପ୍ୟ (ଗ୍ରାମରେ)	10 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷତି ପରେ ପ୍ରତି ପ୍ୟାକେଟରେ ଛତୁଆର ମୋଟ ପରିମାଣ (ଗ୍ରାମରେ)	ପ୍ରତିଦିନ ଖାଇବାକୁ ଥିବା (ଗ୍ରାମରେ)	ଦିନକୁ କ୍ୟାଲୋରୀ (ଏକ କାଲୋରୀରେ)	ଦିନ ପ୍ରତି ପ୍ରୋଟିନ୍ (ଗ୍ରାମରେ)	10 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷତି ପରେ ପ୍ରତି ପ୍ୟାକେଟରେ ଛତୁଆର ମୋଟ ପରିମାଣ	ପ୍ରତି ପ୍ୟାକେଟ୍ ମାସ (ଗ୍ରାମରେ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷର ପିଲାମାନେ	2,450	2,200	98.00	386.00	12.80	2,200	88
2	ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳା ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆମାନେ	4,900	4,410	196.00	772.98	25.72	4,410	176.40
3	ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲା (6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ)	4,900	4,410	196.00	772.98	25.72	4,410	176.40
4	ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲା (3 ବର୍ଷରୁ 6 ବର୍ଷ)	1,800	1,620	72.00	283.00	9.45	1,620	64.80
5	କିଶୋରୀ ବାଳିକା (11 ବର୍ଷରୁ 14 ବର୍ଷ)	4,000	3,600	160.00	631.00	21.00	3,600	144

(ଉତ୍ସ: ଟିଏର୍ଆର, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିଦିନ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଛତୁଆ ପରିମାଣ ବ୍ୟବହୃତ କଞ୍ଚାମାଲରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷତି ଯୋଗୁଁ ପ୍ୟାକେଟରେ (ସ୍ତମ୍ଭ 4) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣ 10 ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ପ୍ରତିଦିନ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପରିମାଣ 10 ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ଥିଲା (ସ୍ତମ୍ଭ 9) । ଯେହେତୁ, 10 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ କ୍ଷତି ପରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୃତ ଛତୁଆର ପରିମାଣ ପରିବର୍ତ୍ତେ କଞ୍ଚାମାଲ ପରିମାଣ ଉପରେ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ପ୍ରତିଦିନ ଆଶାକରାଯାଇଥିବା କ୍ୟାଲୋରୀ ଗ୍ରହଣ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା, ତେଣୁ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରକୃତରେ ବ୍ୟବହୃତ ଛତୁଆର ପରିମାଣ କମ୍ ଥିବାରୁ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରି ପ୍ରକୃତରେ କ୍ୟାଲୋରୀ ଗ୍ରହଣ କମ୍ ଥିଲା:

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 12 ଟି ଜିଲ୍ଲାରୁ 452 ଟି ଛତୁଆ ନମୁନା ସମ୍ପର୍କରେ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍‌ର ଖାଦ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟର ଯାଞ୍ଚକୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଛତୁଆରେ ପ୍ରତିଦିନ କ୍ୟାଲୋରୀ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍ ପରିମାଣ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପୁଷ୍ଟିକର ପରିମାଣଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା ଯାହା ସାରଣୀ 2.17 ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.17: ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ୟାଲୋରୀ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ବିବରଣୀ (କେଲୋକ୍ୟାଲୋରୀରେ କ୍ୟାଲୋରୀ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍‌ରେ ପ୍ରୋଟିନ୍)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ବର୍ଗ	ଗ୍ରାମ ହିସାବରେ ପ୍ରତିଦିନ ଖାଉଥିବା ଛତୁଆର ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ	ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଦିନକୁ କ୍ୟାଲୋରୀ	ପ୍ରତିଦିନ ଖାଉଥିବା ଛତୁଆର ପ୍ରକୃତ କ୍ୟାଲୋରୀ ପରିମାଣ	କ୍ୟାଲୋରୀ ଇନପୁଟ୍‌ରେ ହ୍ରାସ	ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଗ୍ରହଣ	ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଗ୍ରହଣ	ପ୍ରୋଟିନ୍ ଇନପୁଟ୍‌ରେ ଅଭାବ
1	2	3	4	5	6=(4-5)	7	8	9=(7-8)
1	ପିଲାମାନେ (6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ)	88	386.00	321.23 ରୁ 348.08	37.13 ରୁ 64.77	12.80	10.16 ରୁ 12.30	0.50 ରୁ 2.64
2	ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ନର୍ସିଂ ମହିଳା	176.40	772.98	643.91 ରୁ 697.73	75.25 ରୁ 129.07	25.72	20.36 ରୁ 24.66	1.06 ରୁ 5.36
3	ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲା (6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ)							
4	ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲା (3 ବର୍ଷରୁ 6 ବର୍ଷ)	64.80	283.95	236.54 ରୁ 256.31	27.64 ରୁ 47.41	9.45	7.48 ରୁ 9.06	0.39 ରୁ 1.97
5	କିଶୋରୀ ବାଳିକା (11 ବର୍ଷରୁ 14 ବର୍ଷ)	144.00	631.00	525.64 ରୁ 569.58	61.42 ରୁ 105.36	21.00	16.62 ରୁ 20.13	0.87 ରୁ 4.38

(ଉତ୍ସ: ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟରୁ ସମାକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ, ବିଭିନ୍ନ ସିଡିପିଓରେ ଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ନମୁନାରେ ସମାନ ପରିମାଣର କ୍ୟାଲୋରୀ ପରିମାଣ ଭିନ୍ନ ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ ଏହା ଅନୁମାନ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଉପାଦାନର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣ ଅନୁଯାୟୀ ନଥିଲା।

ସାରଣୀ 2.17 ରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ କ୍ୟାଲୋରୀ ପରିମାଣର ଅଭାବ 27.64 ରୁ 129.07 କେଲୋକ୍ୟାଲୋରୀ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଗ୍ରହଣର ଅଭାବ 0.39 ରୁ 5.36 ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା, ଯାହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ପରିମାଣ ଦୈନିକ ଶକ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍‌ର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇନପୁଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା। ତେଣୁ, ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ ଯେ ଛତୁଆରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କ୍ୟାଲୋରୀ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍ ପରିମାଣ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଥିଲା।

ଏହି ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ ଦଶ ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ପରିମାଣର ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ରିପୋର୍ଟଗୁଡ଼ିକ ସୂଚିତ କରିଛି ଯେ ପ୍ରତି ପରିବେଷଣରେ କ୍ୟାଲୋରୀ ଏବଂ ପ୍ରୋଟିନ୍ ପରିମାଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା।

2.3.15.5 ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ଏବଂ ଟିଆର୍ ଏବଂ ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା ନହେବା

ଡକ୍ୟୁଆଣ୍ଟସିଡି ବିଭାଗ, ଓଡିଶା ସରକାର କମିଶନର, ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା, ଓଡିଶାକୁ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଅଧିନରେ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏସ୍‌ସିଏମ୍ / ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଅଗଷ୍ଟ 2018) ଦେଇଥିଲେ। ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍‌ରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଅନିୟମିତ ଭାବରେ ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକରୁ ପ୍ରତି ମାସରେ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବାର ଥିଲା ଏବଂ ବିଭାଗକୁ ରିପୋର୍ଟ ଦାଖଲ କରାଯିବାର ଥିଲା।

ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲା ଜନସାମ୍ମ୍ୟ ଅଧିକାରୀ (ଡିପିଏସ୍‌ଓ)ଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ ଡିପିଏସ୍‌ଓଗୁଡିକ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଏସ୍‌ସିଏମ୍‌ର କୌଣସି ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା କରିନାହାନ୍ତି। ତଥାପି, ଡିପିଏସ୍‌ଓମାନେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ 64 ଟି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ 107 ଟି ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ 17 ଟି ନମୁନା (15.89 ପ୍ରତିଶତ) ନିମ୍ନମାନର/ ଅସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା, ଯାହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ ସାରଣୀ 2.18 ରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ସାରଣୀ 2.18: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଡିପିଏସ୍‌ଓ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହୀତ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଫଳାଫଳ ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ		
		ସଂଗୃହୀତ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷିତ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା	ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ଯେଉଁ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ଗୁଡିକରୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରତିକୂଳ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା
1	2	3	4	5
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	7	6	2
2	ଗଞ୍ଜାମ	48	34	1
3	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	39	12	12
4	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	0	0	0
5	ପୁରୀ	7	6	0
6	ରାୟଗଡ଼ା	6	6	2
	ମୋଟ	107	64	17

(ଉତ୍ସ: ଡିପିଏସ୍‌ଓଗୁଡିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନାରୁ ସଂକଳିତ)

ଯେହ୍ନେ ଡକ୍ୟୁଆଣ୍ଟସିଡି ବିଭାଗ ମାସିକ କେତେ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ପଡିବ କିମ୍ବା ପ୍ରତି ମାସରେ କେତେ ଏଡକ୍ୟୁଏସି / ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ପଡିବ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିନଥିଲା, ତେଣୁ ଏସ୍‌ସିଏମ୍‌ର ସଂଗୃହୀତ ନମୁନା ସଂଖ୍ୟା ଶୂନ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ 2018-2023 ର ସମୀକ୍ଷା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲାର 64 ଟି ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ଟିଏସ୍‌ଆର୍‌ର 107 ଟି ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଡକ୍ୟୁଆଣ୍ଟସିଡି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା।

ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଦେଉଥିଲା ଯେ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ଏବଂ ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ଗୁଣବତ୍ତା ସୁନିଶ୍ଚିତ ନକରି ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ସେମାନେ ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍‌ରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏସ୍‌ସିଏମ୍ ଏବଂ ଟିଏସ୍‌ଆର୍‌ର ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ ଏସ୍‌ଆଣ୍ଟିଏଫ୍‌ଡକ୍ୟୁ ବିଭାଗକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି।

2.4 ଭିଡିଭୁମି ବିକାଶ

2.4.1 ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ବିନା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ହସ୍ତାନ୍ତର

ନିଜସ୍ୱ କୋଠା ନଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର କୋଠା ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡି, ଭାରତ ସରକାର ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ରଖି ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆରଞ୍ଜିସ୍‌ଏସ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି (ମାର୍ଚ୍ଚ 2016) କରିଥିଲା । ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆରଞ୍ଜିସ୍‌ଏସ୍ ଅଧିନରେ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡିର ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରାଯିବ, ଯେଉଁଥିରେ ଫ୍ଲୋରିଂ, ରଙ୍ଗ, ପାଣି ପୁମ୍ପିଂ, ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ଏବଂ କାଠ କାମ ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତି ଯୁନିଟ୍ ପାଇଁ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଇସିଡିଏସ୍ ପାଣ୍ଟି ବିଡିଓମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସାତ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆନୁମାନିକ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ (ଅପ୍ରେଲ 2016) ମଡେଲ୍ ଆକଳନ ଜାରି କରିଥିଲା, ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ 73,362 ଟଙ୍କା ବିଦ୍ୟୁତ ସ୍ଥାପନ, ପରିମଳ ଏବଂ ଜଳ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଓମାନଙ୍କର ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ 2016-23 ମଧ୍ୟରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ଭାବରେ 4,053 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଦୁଇଟି ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 2,595 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 181.65 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଟି ପ୍ରଦାନ⁵⁶ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା 1,461 ଟି କୋଠା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ବିଡିଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଡିପିଓଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, 1,461 ଟି କୋଠା ମଧ୍ୟରୁ 1,093 ଟି କୋଠାକୁ ବିଦ୍ୟୁତ ସ୍ଥାପନ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ବିନା ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହିପରି, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଡିଓମାନଙ୍କ ପାଖରେ 8.02 କୋଟି ଟଙ୍କାର⁵⁷ ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ, ନିର୍ମିତ କୋଠାରେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂଗୁଡ଼ିକ ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇନଥିଲା । ଏହି କାରଣରୁ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟୁତ, ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ଭଳି ମୌଳିକ ସୁବିଧା ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବା ଜାରି ରଖିବାର ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ହେତୁ କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଆଇସିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ସେହି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ତଥାପି, ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକୀୟ ସୁବିଧା ସମାପ୍ତ ନକରି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ହସ୍ତାନ୍ତର ନକରିବା ପାଇଁ ସଂଶୋଧନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

2.4.2 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭିଡିଭୁମି

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡିର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2011) ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିଶୁ ଅନୁକୂଳ ଶୌଚାଳୟ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ରହିବା ଉଚିତ, କାରଣ ଏଗୁଡ଼ିକ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରର ଫଳପ୍ରଦ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସର୍ବନିମ୍ନ ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡି ଦ୍ୱାରା ଜାରି, ଡିସେମ୍ବର 2013, ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିନରେ ପରିପୂରକ ପୁଷ୍ଟିସାର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସଜ୍ଜା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର

⁵⁶ ଡିଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଡିଓମାନଙ୍କୁ 2.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଡିଏମ୍‌ଆଣ୍ଡ୍‌ସିଡି ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 5.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅଂଶ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆରଞ୍ଜିସ୍‌ଏସ୍ ପାଣ୍ଟିରୁ କରାଯିବାର ଥିଲା
⁵⁷ 1,093 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା X 73,362 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କୋଠା = 8,01,84,666 ଟଙ୍କା

ଅନୁକ୍ଷେପ 11 ଅନୁଯାୟୀ, ପାନୀୟ ଜଳ ଏବଂ ପରିମଳ ମସୃଣାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଜଳ ଗୁଣବତ୍ତା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ରୋଷେଇ/ ପିଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ପାଣି ନିୟମିତ ଭାବରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଡିପିଓଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ସହିତ ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ ଏବଂ ଜେପିଆଇ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚରୁ ଶୋରୁଲୟ, ପୃଥକ ରୋଷେଇ ଘର, ପାନୀୟ ଜଳ, ବିଦ୍ୟୁତ ଇତ୍ୟାଦି ଉପଲବ୍ଧତାରେ ସମ୍ପତ୍ତା ଦେଖାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି :

- ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ 18,717 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 12,833 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ରୋଷେଇ ଘର, 7,911 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶୋରୁଲୟ, 13,982 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ଏବଂ କେବଳ 3,799 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଦ୍ୟୁତ ସୁବିଧା ଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, କେବଳ 13,256 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିଜସ୍ୱ କୋଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ବେଳେ 1,707 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ଭଡା ଗୃହରେ, 1,688 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ବିଦ୍ୟାଳୟ କୋଠାରେ ଏବଂ 2,066 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ସାମୂହିକ କୋଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।
- ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ ଅଧିନରେ ଥିବା ବରମାଲ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଯେ ଏବଂ ସିଏମ୍ ରାନ୍ଧିବା ପାଇଁ କାନ୍ଥର ପ୍ରଦୂଷିତ ପାଣି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସାମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା ଜଣେ ଶିଶୁର ମାଆଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାରରେ ମଧ୍ୟ ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ହ୍ୟାଣ୍ଡପମ୍ପ/ ନଳକୂପ ପାନୀୟ ଜଳର ପ୍ରମୁଖ ଉତ୍ସ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଜଳ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ ଅଧିନରେ ଥିବା ବରମାଲ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଜଣେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମାଆଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାର

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 4: ପୁରୁଣା କୋଇଲାଗା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଅଚଳ ନଳକୂପ

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 5: ବରମାଲ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପାନୀୟ ଏବଂ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଓଭରହେଡ୍ ଟାଙ୍କିରେ ପ୍ରଦୂଷିତ ପାଣି

ଡେଣ୍ଡ୍ର, ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ଦୁର୍ବଳ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସେବାର ଗୁଣାବଦ୍ଧ ଏବଂ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠାରେ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

2.4.3 ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ସମାପ୍ତ ନହେବା

ମିଶନ ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2022 ର ଅନୁକ୍ଷେପ 3.16 ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ/କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ପ୍ରଦେଶଗୁଡ଼ିକ ସଂସଦ ସଦସ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ବିକାଶ ଯୋଜନା (ଏମ୍‌ପିଏଲ୍‌ଏଡିଏସ୍), ବିଧାନସଭା ସଦସ୍ୟ ସ୍ଥାନୀୟ କ୍ଷେତ୍ର ବିକାଶ ଯୋଜନା (ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏଲ୍‌ଏଡିଏସ୍), ପଛୁଆ ଅଞ୍ଚଳ ଅନୁଦାନ ପାଣ୍ଠି (ବିଆରୁଜିଏଫ୍), ଗ୍ରାମୀଣ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ପାଣ୍ଠି (ଆରଆଇଡିଏଫ୍), ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନକୁ ଅର୍ଥ କମିଶନଙ୍କ ଅନୁଦାନ, ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ନିଯୁକ୍ତି ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଅଧିନିୟମ (ଏନ୍‌ଆରଇଜିଏ), ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ବ୍ୟାପାର ମହଣାଳୟର ବହୁ-କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଏମ୍‌ଏସ୍‌ଡିପି), କର୍ପୋରେଟ୍ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ଵବୋଧ (ସିଏସ୍‌ଆର୍) ପାଣ୍ଠି ଇତ୍ୟାଦି ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନାରୁ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସଂଗୃହ୍ୟ କରିବା ଜାରି ରଖିବେ । ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିଜସ୍ଵ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ, କୌଣସି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ବିନା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଜନହିତାର୍ଥ ଭିତ୍ତିରେ, ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣରେ ବ୍ୟକ୍ତି, କମ୍ପାନୀ, ବ୍ୟବସାୟିକ ଗୃହ ଏବଂ ଖ୍ୟାତିସମ୍ପନ୍ନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ସାମିଲ କରିପାରିବେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ମିଶନର ଅନୁକ୍ଷେପ 7.1 ଅନୁଯାୟୀ, ସେବାର ଉତ୍ତମ ବିତରଣକୁ ସହଜ କରିବା ପାଇଁ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଏକ ସତରଞ୍ଜ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଭାବରେ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜରୁରୀ ଥିଲା ।

2.4.3.1 ସିଏସ୍‌ଆର୍, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆରଇଜିଏସ୍ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ନହେବା

କମ୍ପାନୀର କର୍ପୋରେଟ୍ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ଵବୋଧ (ସିଏସ୍‌ଆର୍) କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅଂଶ ସ୍ଵରୂପ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ ହେବାକୁ ଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ, ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଣ୍ଡସିଡି ବିଭାଗ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ମେସର୍ସ ବେଦାନ୍ତ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ 12 ଜିଲ୍ଲାରେ⁵⁸ 400 ଟି ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ନିଯୋଜିତ କରିଥିଲା । 400 ଟି ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ମଧ୍ୟରୁ, 150 ଟି ଗଞ୍ଜାମ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ପୁରୀ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବାର ଥିଲା ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ 23 ଟି ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣାଧିନ ଥିଲା ଏବଂ ବାକି ତିନୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ (ଫେବୃୟାରୀ 2024 ସୁଦ୍ଧା) ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥିଲା । ନିର୍ମାଣ ନହେବାର କାରଣ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ଜମି ଚିହ୍ନଟ ନହେବା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ କମ୍ ସ୍ଥାନ ଯୋଗାଇବା ଥିଲା । ସେହିପରି, ଛଅଟି ନୁମନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଗୁଡ଼ିକରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ

ଫଟୋଗ୍ରାଫି 6: ଫଲସାଡିପାରେ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆରଇଜିଏସ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ର ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେବା

⁵⁸ ବରଗଡ଼ (25), ଢେଙ୍କାନାଳ (25), ଗଞ୍ଜାମ (25), ଗଜପତି (25), ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (50), କଳାହାଣ୍ଡି (50), ଖୋର୍ଦ୍ଧା (25), ରାୟଗଡ଼ା (50), କୋରାପୁଟ (50), ନୂଆପଡ଼ା (25), ପୁରୀ (25) ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ (25)

ଜଣାପଡିଲା ଯେ 2016-17 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଜିଏସ୍ ଅଧିନରେ ଏହି କୋଠା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 5,989 ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ପାଇଁ 419.23 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଡିଓମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ 2,148 ଟି (36 ପ୍ରତିଶତ) କୋଠା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2024 ସୁଦ୍ଧା 3,841 ଟି କୋଠା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା । ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା ।

ତେଣୁ, 3,841 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନହେବା ଫଳରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସେବା ପାଇପାରିବେ ବୋଲି ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଏହା ସହିତ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓରେ ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍ ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଣ୍ଠି ଅଧିନରେ 2016-23 ମଧ୍ୟରେ 126 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଷିତ୍ୱାତ୍ମକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ସମାପ୍ତି ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 2.19 ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.19: ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଷିତ୍ୱାତ୍ମକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ସଫଳତା

ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବର୍ଷ	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା	ଫେବୃୟାରୀ 2024 ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା	ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇନଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା
1	2	3	4	5
ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	2016-17	14	12	2
	2017-18	0	0	0
	2018-19	43	26	17
	2019-20	64	4	60
	2020-21	0	0	0
	2021-22	0	0	0
	2022-23	5	1	4
ମୋଟ		126	43	83

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା 126 ଟି କୋଠା ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 43 ଟି (34 ପ୍ରତିଶତ) ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 83 ଟି କୋଠା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2024) । ତେଣୁ, ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହାସଲ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ସିଏସ୍‌ଆର୍, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଜିଏସ୍ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ସମାପ୍ତିର ସାମଗ୍ରିକ ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 2.20 ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.20: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସିଏସ୍ଆର୍, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଇଜିଏସ୍ ଏବଂ ଟିଏମ୍ଏଫ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ସଫଳତାର ଏକାକୃତ ସ୍ଥିତି

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ସିଏସ୍ଆର୍			ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଇଜିଏସ୍			ଟିଏମ୍ଏଫ୍			ମୋଟ	
		T	A	S	T	A	S	T	A	S	T	S
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	--	--	--	732	364	368	--	--	--	732	368
2	ଗଞ୍ଜାମ	25	--	25	2,290	676	1,614	--	--	--	2,315	1,639
3	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	50	23	27	174	151	23	126	43	83	350	133
4	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	--	--	--	491	440	51	--	--	--	491	51
5	ପୁରୀ	25	--	25	876	297	579	--	--	--	901	604
6	ରାୟଗଡ଼ା	50	--	50	1,426	220	1,206	--	--	--	1,476	1,256
	ମୋଟ	150	23	127	5,989	2,148	3,841	126	43	83	6,265	4,051
	ଅଭାବର ଶତକଡ଼ା			84.67			64.13			65.87		64.66

(ଉତ୍ସ: ଟିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍‌ଆଇନ‌ଇଜିଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

T=ଲକ୍ଷ୍ୟ, A=ସଫଳତା, S=ଅଭାବ

ସାରଣୀ 2.20 ରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ସିଏସ୍ଆର୍ ଅଧିନରେ ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଅଭାବ ପ୍ରତିଶତ (84.67 ପ୍ରତିଶତ) ସର୍ବାଧିକ ଥିଲା। ତଥାପି, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର (3,841 ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର) ସମାପ୍ତିର ପ୍ରମୁଖ ଅଭାବ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଇଜିଏସ୍ ଅଧିନରେ ଥିଲା। ଏକ ବ୍ୟାପକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ, ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ସାମଗ୍ରିକ ନିଅଣ୍ଟ 64.66 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଉପଯୁକ୍ତ ଜମିର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ, ସିଏସ୍ଆର୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଇଜିଏସ୍ ଏବଂ ଟିଏମ୍ଏଫ୍ ଅଧିନରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ, ବିଡିଓମାନଙ୍କୁ ବାଜିଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଶୀଘ୍ର ସମାପ୍ତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ।

2.4.4 ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା

“ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର” ହେଉଛି ଏକ ମୋବାଇଲ୍ ଆଧାରିତ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ଯାହାକୁ ଏମ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍‌ଆଇସିଟି ଦ୍ୱାରା 01 ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ରେ ଜାତୀୟ ଇ-ଗଭର୍ନାନ୍ସ ଡିଭିଜନ (ଏନ୍‌ଇଜିଡି) ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସନ ଉପକରଣ ଭାବେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା। ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୁଦ୍ଧିହୀନତା, ଅବକ୍ଷୟ ଏବଂ କମ୍ ଓଜନର ପ୍ରଚଳନର ଗତିଶୀଳ ଚିହ୍ନ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିସାର ସେବା ପ୍ରଦାନର ଶେଷ ମାଇଲ୍ ଟ୍ରାକିଂ ପାଇଁ ପୋଷଣ ଟ୍ରାକରକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି। ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସହାୟକ ଏବଂ ପୋଷଣର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ମନିଟରିଂ ଏବଂ ଟ୍ରାକିଂକୁ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଶେଷ ମାଇଲ୍ ଟ୍ରାକିଂ ଏବଂ ସେବା ପ୍ରଦାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 7: ଏଲ୍‌ଜି ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ ମଡେଲ୍

ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍‌ଆଇସିଟି ବିଭାଗ ଏବଂ ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଟିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍‌ରେ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ପୋଷଣ ଟ୍ରାକର ମାଧ୍ୟମରେ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ନାମାଙ୍କନ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରବାର ପାଇଁ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀ, ସୁପରଭାଇଜର ଏବଂ ବ୍ଲକ୍ ହେଲପଡେସ୍ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଫର୍ମ୍⁵⁹ ଦ୍ୱାରା 30 ଟି ଟିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଫ୍‌କୁ 78,389 ଟି ଏଲ୍‌ଜି ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଜୁନ୍/ ଜୁଲାଇ 2021)। ତଥାପି, ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଯୋଗାଣର 10 ରୁ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ 6,583 ଟି ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍

⁵⁹ ଏନ୍‌ଏଫ୍, ଇନ୍‌ଫୋଟେକ୍ ସର୍ଭିସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍, ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ

ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲା ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-X** ରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଅଧିକତ୍ର, ଏଲ୍‌ଜି ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ଏହାର ମୋବାଇଲ୍ ବ୍ୟବସାୟ ଯୁନିଟ୍ ବନ୍ଦ କରିବାର ଘୋଷଣା (05 ଅପ୍ରେଲ 2021) କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ବିଭାଗ ଜୁନ୍/ ଜୁଲାଇ 2021 ଅର୍ଥାତ୍ ବନ୍ଦ ଘୋଷଣା ପରେ ଏଲ୍‌ଜି ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ କ୍ରୟ ଏବଂ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା । ତେଣୁ, କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ/ ଅଚଳ ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସେବା ଏବଂ ମରାମତି କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ, ଏବଂ ଯୋଜନାର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପାଇଁ ପୋଷଣ ଗ୍ରାହକ ଆପ୍ଲିକେସନ୍‌କୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ହାସଲ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଏହିପରି, ଅଚଳ/ ଅପ୍ରଚଳିତ ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ ଗୁଡ଼ିକର କ୍ରୟ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ବିତରଣ କରିବା ଫଳରେ 5.62 କୋଟି ଟଙ୍କାର⁶⁰ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଏଲ୍‌ଜିର ବ୍ୟବସାୟ ବନ୍ଦ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ କିଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଅଚଳ ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ ପରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ମରାମତି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ କ୍ରୟରେ କୌଣସି କ୍ଷତି ହୋଇନାହିଁ । ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ, କାରଣ ଏଲ୍‌ଜି ଅପ୍ରେଲ 2021 ରେ ଏହାର ମୋବାଇଲ୍ ବ୍ୟବସାୟ ବନ୍ଦ ଘୋଷଣା କରିଥିଲା ଯେତେବେଳେ କି କ୍ରୟ ଜୁନ୍ ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2021 ରେ କରାଯାଇଥିଲା । ମରାମତି ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ରେକର୍ଡ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2.4.5 ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଉପକରଣ (ଜିଏମ୍‌ଡି)ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନହେବା

ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଏବଂ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସଂଗୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2018 ର ଅନୁକ୍ଳେପ 1.5 ଅନୁଯାୟୀ, ଶୂନ୍ୟ-ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶିଶୁଙ୍କୁ ପ୍ରତି ମାସରେ ଅତି କମ୍‌ରେ ଥରେ ଓଜନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଓଜନ ବିଶ୍ୱ ସାମ୍ବ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନର ନୂତନ ବୃଦ୍ଧି ମାନଦଣ୍ଡ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ଜଳ ଓ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ମାଆ ଏବଂ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଡରେ ଲେଖାଯିବା ଉଚିତ ।

ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ 2,88,445 ସେଟ୍ ବୃଦ୍ଧି ତଦାରଖ ଉପକରଣ ଯେପରିକି 73,150 ଇନଫେକ୍ସୋମିଟର⁶¹, 73,150 ଷ୍ଟାଡ଼ିଓମିଟର⁶² ଏବଂ 1,42,145 ଓଜନ ମାପକ ଯନ୍ତ୍ର (ବୟସକ ପାଇଁ: 73,130 ଏବଂ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ: 69,015) କିଣାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2021) । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ 2.23 କୋଟି ଟଙ୍କା⁶³ ମୂଲ୍ୟର 20,974 ଟି ଡିଭାଇସ୍⁶⁴ ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଥିଲା ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-XI** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଜିଏମ୍‌ଡିଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ନଥିବାରୁ ଶିଶୁ ଏବଂ ମାଆଙ୍କ ବୃଦ୍ଧି ମାପ ଉପରେ ନଜର ରଖାଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ପୋଷଣ ଅଭିଯାନ ଅଧିନରେ ଜରୁରୀ ଥିଲା ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 8: ଅଚଳ ଡିଜିଟାଲ୍ ଓଜନ ମାପକ ଯନ୍ତ୍ର

⁶⁰ 6,583 X 8,533 ଟଙ୍କା (ଗୋଟିଏ ଏଲ୍‌ଜି ସ୍ମାର୍ଟ ଫୋନ୍ ମୂଲ୍ୟ) = 5,61,72,739 ଟଙ୍କା
⁶¹ ଗୋଟିଏ ଇନଫେକ୍ସୋମିଟର ଶିଶୁର ଲମ୍ବ ମାପିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।
⁶² ଷ୍ଟାଡ଼ିଓମିଟର ହେଉଛି ମଣିଷର ଉଚ୍ଚତା ମାପିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଏକ ତାଲତା ଉପକରଣ ।
⁶³ 1) ଇନଫେକ୍ସୋମିଟର (627 x 722 ଟଙ୍କା = 4,52,694 ଟଙ୍କା), 2) ଷ୍ଟାଡ଼ିଓମିଟର (2,048 x 1,050 ଟଙ୍କା = 21,50,400 ଟଙ୍କା), 3) ବୟସକ ପାଇଁ ଓଜନ ଯନ୍ତ୍ର (9,489 x 1,380 ଟଙ୍କା = 1,30,94,820 ଟଙ୍କା) ଏବଂ 4) ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଓଜନ ଯନ୍ତ୍ର (8,810 x 750 ଟଙ୍କା = 66,07,500 ଟଙ୍କା)
⁶⁴ 1) ଇନଫେକ୍ସୋମିଟର (627), 2) ଷ୍ଟାଡ଼ିଓମିଟର (2,048), 3) ବୟସକ ପାଇଁ ଓଜନ ଯନ୍ତ୍ର (9,489) ଏବଂ 4) ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଓଜନ ଯନ୍ତ୍ର (8,810)

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ, ଜିଏମ୍‌ଡି ବିକ୍ରେତାମାନଙ୍କୁ ଏକ ସମନ୍ୱିତ ଅଭିଯାନ ମୋଡ୍‌ରେ ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଜିଏମ୍‌ଡି ଡିଭାଇସ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

2.5 ମାନବ ସମ୍ବଳ ପରିଚ୍ଛଳନା

ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ସିଡିପିଓ, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ, ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କର୍ମୀ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ ସହାୟକମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇସିଡିଏସ୍ ମାନୁଆଲ୍, 2017 ଏବଂ ଯୋଗ୍ୟ ସକ୍ଷମ 2.0, 2022 ରେ ପରିଭାଷିତ ହୋଇଛି । ରେକର୍ଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଅଭାବ ଥିଲା, ଯାହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ସାରଣୀ 2.21 ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରେ ଦିଆଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 2.21: 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀ ତୁଳନାରେ ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ପଦବୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ପଦବୀର ନାମ	ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ପଦବୀ	ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀ	ଖାଲିଥିବା ପଦବୀ	ଖାଲିଥିବା ପଦବୀର ପ୍ରତିଶତ
1	ସିଡିପିଓ	338	312	26	7.7
2	ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ	2,808	2,518	290	10.3
3	ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କର୍ମୀ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ)	74,154	72,917	1,237	1.7
4	ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ ସହାୟକ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ)	63,738	62,823	915	1.4
	ମୋଟ	1,41,038	1,38,570	2,468	1.75

(ଉତ୍ସ: ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଡିଏସ୍ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆଇସିଡିଏସ୍, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଏପିଆଇପି ପ୍ରସାଦଗୁଡ଼ିକ)

ଡେଣ୍ଟ, ବୁକ୍ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ ସ୍ତରରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ତଦାରଖ ପାଇଁ ସିଡିପିଓ, ସୁପରଭାଇଜର ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କର୍ମୀ ଭଳି ପଦବୀ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଖାଲି ପଦବୀ ପାଇଁ ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କର୍ମୀ/ ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ ସହାୟକ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପିତ/ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ସିଡିପିଓମାନଙ୍କର ଖାଲି ପଦବୀ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ପୂରଣ କରାଯିବ । ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଗତିରେ ଅଛି ।

ତଥାପି, ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ 2,468 ଆଇସିଡିଏସ୍ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପଦବୀ ଖାଲି ଥିବାରୁ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ସୁଗମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଏହାର ତଦାରଖ/ ନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ସେବା ପ୍ରଦାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

2.5.1 ଆଇସିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନରେ ଅଭାବ

ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କର୍ମୀ, ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ମଧ୍ୟମ ସ୍ତରୀୟ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ବ୍ୟାପକ ତାଲିମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2017 ର ଅନୁକ୍ଷେପ 6 ଅନୁଯାୟୀ, ସମସ୍ତ ଆଇସିଡିଏସ୍ କର୍ମଚାରୀ ଯଥା, ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ ସହାୟକ, ଅଙ୍ଗନୁଷ୍ଠାନ୍ତ କର୍ମୀ, ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଏବଂ ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନିୟମିତ ତାଲିମ ଯଥା, ଋକ୍ଷି/ ଅଭିମୁଖୀକରଣ ତାଲିମ ଏବଂ ସକ୍ଷ ଅବଧି ପ୍ରେରଣ ତାଲିମ (ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ) ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା କଥା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସେମାନଙ୍କ ଋକ୍ଷି ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଜ୍ଞାନ,

କୌଶଳ ଏବଂ କ୍ଷମତା ସହିତ ସେମାନଙ୍କୁ ସଜ୍ଜିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ଥରେ ରିଫ୍ରେସର ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରେକର୍ଡ୍ ଏବଂ ସୂଚନାର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ 2018-19 ମଧ୍ୟରେ ସିଡିପିଓ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ 2,252 ଜଣ ସୁପରଭାଇଜରଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର 70 ଜଣଙ୍କୁ ପଦାସୀନ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଥିଲା । 2019-20 ରୁ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପଦାସୀନ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ, ଆଇସିଡିଏସ୍ କର୍ମକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଅତି କମରେ ଦୁଇଥର ରିଫ୍ରେସର ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 71 ଜଣ ସିଡିପିଓ, 294 ଜଣ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଏବଂ 2,926 ଜଣ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କର୍ମୀଙ୍କୁ ଏହି ରିଫ୍ରେସର ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ଅଙ୍ଗନୱାଡି ସହାୟକମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ରିଫ୍ରେସର ତାଲିମ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା **ପରିଶିଷ୍ଟ-XII** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ ଯେ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ତାଲିମରେ ଅଭାବ 2020-22 ମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ ତାଲିମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷକ ଏବଂ କୋଭିଡ୍ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ତର୍ଲାଇନ୍ ମୋଡ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ତାଲିମ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଏଥିରେ ସାମିଲ କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

2.6 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ

ଏମ୍ବ୍ଲୁଆଣ୍ଡସିଡି, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ‘ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରଗତି ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ତଦାରଖ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କମିଟି ଗଠନ’ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2011 ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରଗତି ସମୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍/ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ଏକ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କମିଟି (ଡିଏଲ୍ଏମ୍ଏସ୍ଆରସି) ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏଥିରେ 16 ଜଣ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଦସ୍ୟ⁶⁵ ରହିବେ । କମିଟି ପ୍ରତି ତ୍ରୈମାସିକରେ ଅତି କମରେ ଥରେ କିମ୍ବା ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ବୈଠକ କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ନିଆଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସମର୍ଥନ ସ୍ୱଳ୍ପ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଡିଏଲ୍ଏସ୍ଆରସିଟି ବିଭାଗର ସଚିବଙ୍କୁ ଏହାର ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ । ସେହିପରି, ଉପ-ବିଭାଗୀୟ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏବଂ ବ୍ଲକ୍ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ଉପାଧିକ୍ଷ ଏବଂ ସିଡିପିଓ ସଂଯୋଜକ ଭାବରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଉପରେ ଏକ ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି (ଡିଏଲ୍ଏମ୍ଏସ୍) ଗଠନ କରାଯିବାର ଥିଲା । କମିଟି ପ୍ରତି ତ୍ରୈମାସିକରେ ଥରେ ବୈଠକ କରିବେ ଏବଂ ଏହାର ରିପୋର୍ଟ ଜିଲ୍ଲା କମିଟିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ଏହାର ଏକ କପି ରାଜ୍ୟ ଆଇସିଡିଏସ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟକୁ ଦେବେ । ଏଗୁଡିକ ବ୍ୟତୀତ, ଅଙ୍ଗନୱାଡି ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ ଏବଂ ସହାୟତା କମିଟି (ଏଏଲ୍ଏମ୍ଏସ୍ଆରସି) ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକ ସହିତ ଜଡିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଏବଂ ବୈଠକର ବିବରଣୀ ରେକର୍ଡ୍ କରିବା ପାଇଁ ମାସିକ ବୈଠକ କରିବାର ଥିଲା ।

ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ, ସମୀକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତାଗୁଡିକ ଦେଖିଥାନ୍ତା:

⁶⁵ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ; ଉପାଧିକ୍ଷ ଭାବରେ, ଜିଲ୍ଲା ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ, ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀ, ଏଚ୍ଆଣ୍ଡଏମ୍ବ୍ଲୁଆଣ୍ଡସିଡି, ଜିଲ୍ଲା ଯୋଜନା ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା କୃଷି / ଉଦ୍ୟାନ କୃଷି ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲା ଅଧିକାରୀ, ଗ୍ରାମାଣ ବିକାଶ, କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ, ଗ୍ରାମାଣ ଉନ୍ନୟନ। କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ, ପିଏଚ୍ଏଲ୍ଡି, ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ, ଜିଲ୍ଲାର ସଂସଦ ସଦସ୍ୟ, ବିଧାନସଭା ସଦସ୍ୟମାନେ, ଅଧିକ୍ଷ, ମଧ୍ୟମ ସ୍ତରର ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର, ଅଧିକ୍ଷ, ଏମ୍ବ୍ଲୁଆଣ୍ଡସି (ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି), ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିସାର ବୋର୍ଡର କ୍ଷେତ୍ର ସୁନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସଦସ୍ୟ ଭାବରେ ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ (ଯେକୌଣସି ତିନି ଜଣ), ଏବଂ ସଦସ୍ୟ ସଚିବ ଭାବରେ ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ (ଆଇସିଡିଏସ୍) ।

2.6.1 ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆର୍‌ସି/ ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସି/ ଏଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ସିର ଗଠନ ନହେବା

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଗୁଡ଼ିକରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ନମୁନା ନିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ଜିଲ୍ଲାରେ ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆର୍‌ସି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତଥାପି, ଅନିୟମିତ ଭାବରେ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଆଇସିଡିଏସ୍ ସମାକ୍ଷା ବୈଠକଗୁଡ଼ିକ (ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର) ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ସାରଣୀ 2.22 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 2.22: 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷିତ୍ୱରୀ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ଆଇସିଡିଏସ୍ ସମାକ୍ଷା ବୈଠକ

ବର୍ଷ	ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ନାମ					
	ଗଞ୍ଜାମ	ବଲାଙ୍ଗୀର	ରାୟଗଡ଼ା	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ପୁରୀ	ମୟୂରଭଞ୍ଜ
2018-19	0	0	3	0	4	0
2019-20	0	0	1	0	7	0
2020-21	0	0	1	0	4	0
2021-22	1	2	3	0	7	0
2022-23	5	2	2	0	5	0
ମୋଟ	6	4	10	0	27	0

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଏବଂ ରେକର୍ଡରୁ ସଂଗୃହଣ କରାଯାଇଛି)

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 12 ଟି ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 60 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ ଯଥାକ୍ରମେ ବ୍ଲକ୍ / ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ତରରେ ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସି ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସ୍ତରରେ ଏଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ସି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାର ଜିଲ୍ଲା/ ବ୍ଲକ୍/ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସ୍ତରୀୟ ତଦାରଖ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କରାଯାଇ ପାରିଲାନାହିଁ ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଜୁନ୍ 2025 ପୋଷଣ ଅଭିଯାନ ଅଧିନରେ ରାଜ୍ୟ ଅଭିଯୁକ୍ତା କମିଟି, ଜିଲ୍ଲା ଅଭିଯୁକ୍ତା ଯୋଜନା କମିଟି ଏବଂ ବ୍ଲକ୍ ଅଭିଯୁକ୍ତା ଯୋଜନା କମିଟିରେ ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆର୍‌ସି ଏବଂ ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସିକୁ ସାମିଲ କରାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତରଟି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ, କାରଣ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆର୍‌ସି ଏବଂ ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସି ଗଠନ ହୋଇନଥିଲା ।

2.6.2 ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ୱାତ୍ ଗଠନ ନକରିବା

ଟିଏର୍‌ଆର୍, 2018 ର ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଧାରା 11(v) ଅନୁଯାୟୀ, ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନେ ପାଞ୍ଚ-ଛଅ ଜଣଙ୍କର ଏକ ସ୍ୱାତ୍ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ଉଚିତ ଯେଉଁମାନେ ଟିଏର୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରିବେ ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାବରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିମାଣ ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ସାମଗ୍ରୀ ଟିଏର୍‌ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି । ସ୍ୱାତ୍ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତି ମାସରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ରିପୋର୍ଟ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁମାନେ ମାସିକ ତଦାରଖ କମିଟି ବୈଠକରେ ଏହାର ସମାକ୍ଷା କରିବେ ।

ଛଅ ଜଣ ମନୋନୀତ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଚତୁର୍ଥ କରାଯାଇଥିବା ଦୁଇଟି ଜିଲ୍ଲାରେ⁶⁶ ଟିଏର୍‌ଆର୍ ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ୱାତ୍ ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ଉପାଦାନର ସଠିକ୍ ପରିମାଣ ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ପାରିଲାନାହିଁ ।

⁶⁶ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ସ୍ୱାତ୍ ଗଠନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ସେହି ଅନୁସାରେ ସ୍ୱାତ୍ ଗଠନ କରିଛନ୍ତି ।

2.6.3 ଜିଲ୍ଲା ପୁଷ୍ଟିସାଧନ କମିଟି (ଡିଏନସି)ର ଗଠନ ନହେବା

ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଇସିଟି ମହାଶାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଜାନୁଆରୀ 2021) ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟର ମୁଖ୍ୟ ସଚିବମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲା ଯେ ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍/ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ଜିଲ୍ଲା ପୁଷ୍ଟିସାଧନ କମିଟି (ଡିଏନସି) ଗଠନ କରାଯିବା ଉଚିତ । କମିଟିରେ ପ୍ରମାଣିତ ପୁଷ୍ଟିସାଧନ ବିଶେଷଜ୍ଞମାନଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ ।

ତଥାପି, ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଗୁରୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ⁶⁷ ଡିଏନସି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏସ୍ଏସ୍ଏ ଏବଂ ଟିଆର୍ଏସ୍ଏର ପୁଷ୍ଟିକର ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଗୁଣାତ୍ମକ ମାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଜିଲ୍ଲା ପୁଷ୍ଟିସାଧନ କମିଟି ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଛି ।

2.6.4 ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ / ସିଡିପିଓଙ୍କ ପରିଦର୍ଶନରେ ଅଭାବ

ଟିଆର୍ଏସ୍ଏ, 2018 କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 16(i) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମାନେ ଜିଲ୍ଲାରେ ପାଞ୍ଚରୁ ଛଅଟି ଏସ୍ଏସ୍ଏଜି ପରିଦର୍ଶନ କରିବେ ଏବଂ ସିଡିପିଓମାନେ ପ୍ରତି ମାସରେ ଅତି କମ୍ରେ ତିନିରୁ ଚାରି ଥର ଏସ୍ଏସ୍ଏଜି ପରିଦର୍ଶନ କରିବେ । ଏହା ସହିତ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 16(viii) ଅନୁଯାୟୀ, ଜିଲ୍ଲାର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ ଟିଆର୍ଏସ୍ଏ ସୁନିଚର ସାଧାରଣ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ତଦାରଖ କରିବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା (i) ସୁନିଚ୍ ଏବଂ ଆଖପାଖର ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା (ମୁଷା, ଅନିଷ୍ଟକାରୀ କୀଟ, କୀଟପତଙ୍ଗ ଇତ୍ୟାଦିରୁ ମୁକ୍ତ), (ii) ଏସ୍ଏସ୍ଏଜିର ଭିତ୍ତିଭୂମି ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା, (iii) ଜଞ୍ଜାମାଳ ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଉତ୍ପାଦର ଉପଯୁକ୍ତ ସଂରକ୍ଷଣ ଯାଞ୍ଚ କରିବା, (iv) ଛତୁଆ, ଶୁଖିଲା ରାସନ, ଲଢୁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଉପାଦାନର ଗୁଣବତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା, (v) ଏସ୍ଏସ୍ଏଜିର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଜ୍ଜତା ଅଭ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ।

ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ 1,500 ଗସ୍ତ⁶⁸ ବଦଳରେ, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚଟିରେ ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମାନେ କେବଳ 722 ଗସ୍ତ⁶⁹ (48.13 ପ୍ରତିଶତ) କରିଥିଲେ । ତଥାପି, ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ 300 ଗସ୍ତ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିଦର୍ଶନ ବଦଳରେ 466 ଗସ୍ତ (155.33 ପ୍ରତିଶତ) କରିଥିଲେ । ସେହିପରି, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 12 ଟି ସିଡିପିଓ ମଧ୍ୟରୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ 2,160 ଗସ୍ତ⁷⁰ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ସିଡିପିଓମାନେ ବର୍ଷିକ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 693 ଗସ୍ତ⁷¹ (32.08 ପ୍ରତିଶତ) କରିଥିଲେ ।

⁶⁷ ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ
⁶⁸ 300 ପରିଦର୍ଶନ (ପାଞ୍ଚଟି ପରିଦର୍ଶନ X 60 ମାସ) ପ୍ରତି ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଛଅ ଜଣ ଡିଏସ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍
⁶⁹ ବଲାଙ୍ଗୀର (229), ଗଞ୍ଜାମ (123), ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (120), ପୁରୀ (56) ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା (194)
⁷⁰ 180 ପରିଦର୍ଶନ (ଡିନୋଟି ପରିଦର୍ଶନ X 60 ମାସ) ପ୍ରତି ସିଡିପିଓ X 12 ଜଣ ସିଡିପିଓ
⁷¹ ସିଡିପିଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର:42, ବାରିପଦା:32, ବେଲପଡ଼ା:32, ଭଞ୍ଜନଗର:143, ଛତ୍ରପୁର:39, ଗୋପ:8, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା:94, କୋଲାବିରା:161, ମୁନିଗୁଡ଼ା:10, ପୁରୀ ସଦର:38, ରାୟଗଡ଼ା:20, ଶୁଳିଆପଦା:74

ଡେଣ୍ଡ୍ରୋ, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ / ସିଡିପିଓଙ୍କ ପରିଦର୍ଶନରେ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା, ଭିଡିଭିମିର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ସଂରକ୍ଷଣ ସୁବିଧା ଏବଂ ଟିଏଚ୍‌ଆରର ଗୁଣବତ୍ତା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ତଦାରଖ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ଏହାକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଛି । ଏହା ସହିତ, ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ ଦଳଗୁଡ଼ିକ ଟିଏଚ୍‌ଏଚ୍ ମିଶ୍ରଣ ଏବଂ ବର୍ଷନ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଦର୍ଶନ କରିବେ ।

2.6.5 ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ନହେବା

ଡବ୍ଲ୍ୟୁଆଣ୍ଡସିଡି ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଜାରି (ଅଗଷ୍ଟ 2022) ମିଶନ ସକ୍ଷମ ଅଟ୍ଟଚଗନତ୍ୱାତି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 3.11.1 ଅନୁଯାୟୀ, ପୁଷ୍ଟିସାର ସେବା ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନତା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ପୁଷ୍ଟିହାନତାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ମାସକୁ ଅତି କମରେ ଥରେ ବୈଠକ କରିବାର କଥା ଥିଲା । ତଥାପି, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଚାରୋଟିରେ⁷² ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ହୋଇନଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ମିଶନ ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନତ୍ୱାତି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ବିସ୍ତୃତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପୃଥକ ଭାବରେ ଜାରି କରାଯିବ ଯାହା ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି କରାଯାଇନାହିଁ । ତଥାପି, ଡିସେମ୍ବର 2024 ରେ ଭାରତ ସରକାର ସୁପୋଶିଟ୍ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ପଦକ୍ଷେପ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କରାଯାଉଛି ।

2.6.6 ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଅଧିନରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପରିଚ୍ଛଳନା ନକରିବା

ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ (ଏନ୍‌ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ) ଆଇନ, 2013 ର ଧାରା 28 ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସଂସ୍ଥା, ଉଚିତ ମୂଲ୍ୟ ଦୋାନାନ, ଲକ୍ଷ୍ୟଭିତ୍ତିକ ସାଧାରଣ ବର୍ଷନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଲ୍ୟାଣକାରୀ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଉପରେ ସାମୟିକ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରିବେ କିମ୍ବା କରାଇବେ, ଏବଂ ଏହାର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ କରିବେ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବେ ।

ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଅଧିନରେ ଦୁଇଟି ଚୟନିତ ଜିଲ୍ଲାରେ⁷³ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତଥାପି, ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଚାରୋଟି ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓରେ ଓଡ଼ିଶା ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ସମିତି, ଦାୟିତ୍ୱାଧିନତା ଏବଂ ସଜ୍ଜତା ଦ୍ୱାରା ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ତିନୋଟି ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ⁷⁴ ଯେଉଁଠାରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା, ସେଠାରେ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାକ୍ଷାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଅନୁଯାୟୀ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ 2023-24 ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ 30 ଜିଲ୍ଲାରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ଚୟନ ଭିତ୍ତିରେ କରାଯାଇଛି ।

⁷² ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ
⁷³ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା
⁷⁴ ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ପୁରୀ

2.7 ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ

ଟିଏଚ୍ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ନ୍ୟସ୍ତ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ, ସମାକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାରେ 16 ଟି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଜେପିଆଇ (ଜୁଲାଇ 2023 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024) ପରିଚାଳନା କରିଥିଲା । ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି :

- ଛଅଟି⁷⁵ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଗହମକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ମୁଷାମାନେ ଖାଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଏହା ମଣିଷ ଖାଇବା ପାଇଁ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 9: ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (ଗ୍ରାମାଣ) ସିଡିପିଓଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ଧରିତ୍ରୀ ମିଶନ ଶକ୍ତି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଗହମ ମୁଷାଙ୍କ ମଳ ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରମିତ ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଛି

ଫଟୋଗ୍ରାଫ 10: କୋଲାବିରାର ମା ପାର୍ବତୀ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଗହମ ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ନଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସ୍ଥାନଟି ମୁଷା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା

- ଦୁଇଟି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ⁷⁶, କଞ୍ଚାମାଲ ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନ, ଫ୍ଲାଇଂ ଏବଂ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡିଂ ଯୁନିଟ୍, ପ୍ୟାକେଜିଂ ଯୁନିଟ୍ ଭଳି ସ୍ଥାନରେ ସିସିଟିଭି କ୍ୟାମେରା ଲଗାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟି⁷⁷ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଆଦୌ ସିସିଟିଭି କ୍ୟାମେରା ଲଗାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ପାଞ୍ଚଟି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀରେ⁷⁸, ଯଦିଓ ସିସିଟିଭି କ୍ୟାମେରା ଲଗାଯାଇଥିଲା, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିଡିପିଓମାନେ କେବେବି ଫୁଟେଜ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିନଥିଲେ, ଚିଶେଷକରି ଟିଏଚ୍ଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଫୁଟେଜ୍ ।
- 12 ଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଜିରେ, ଟିଏଚ୍ଆର୍ ବନ୍ଧନର ରୁଟ୍ ଚକ୍ ଫୁଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
- ଟିଏଚ୍ଆର୍ (ଭାଗ-ଖ ଆର୍ଥିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ) 2018 ର ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2(f) ଅନୁଯାୟୀ ପାଞ୍ଚଟି ଏସ୍ଏଚ୍ଜିର⁷⁹ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଚକ୍ ଚାଡ଼ି ଆକାଉଣ୍ଟାନ୍ତରାଣ ଦ୍ୱାରା ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

⁷⁵ ମା ଉତ୍କଳେଶ୍ୱରୀ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ଛତ୍ରପୁର, ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି ଏବଂ ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ଭଞ୍ଜନଗର, କମଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଧରିତ୍ରୀ ମିଶନ ଶକ୍ତି ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ମା ପାର୍ବତୀ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, କୋଲାବିରା

⁷⁶ ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ଭଞ୍ଜନଗର, ସତ୍ୟସାଧ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ବେଲପଡ଼ା

⁷⁷ ମା ପାର୍ବତୀ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, କୋଲାବିରା ଏବଂ ମା ଚକ୍ରଶିଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ଶୁଳିଆପଡ଼ା

⁷⁸ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି ଏବଂ ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ଭଞ୍ଜନଗର, କମଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ବଲାଙ୍ଗୀର, ସତ୍ୟସାଧ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ବେଲପଡ଼ା ଏବଂ ସମର୍ପଣ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ମୁନିଗୁଡ଼ା

⁷⁹ ଭଞ୍ଜନଗରରେ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି ଏବଂ ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ବଲାଙ୍ଗୀରରେ କମଳା ଏସ୍ଏଚ୍ଜି, ବେଲପଡ଼ାରେ ମା ତୁଳସୀ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି ଏବଂ ସତ୍ୟସାଧ ଏସ୍ଏଚ୍ଜି

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2025) ଯେ ସମସ୍ତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ସିସିଟିଭି ପୁରୋଦ୍ଧ ସ୍ଥାପନ, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ରେକର୍ଡ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ, ଟିଏସ୍‌ଆର୍ ରକ୍ଷଣ ରୁଟ୍ ଇଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଆକାରଣର ସମୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଏବଂ ତଦାରଖ କରିବାକୁ ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ।

2.8 ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ

ସରକାର କରିପାରନ୍ତି:

1. ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ଯୋଜନା ପାଇଁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ପାଇଁ ଆବେଦନ ପାଣ୍ଠିର 100 ପ୍ରତିଶତ ବ୍ୟବହାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ବାସ୍ତବତା ଆଧାରରେ ଏପିଆଇପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରନ୍ତି । ଏହା ସହିତ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିକଟରେ ସମୟାନୁସାରେ ଯୁସ୍ତି ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରନ୍ତି ।
2. ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବାସ୍ତବତା ଭାବରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ଏବଂ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିକଶିତ କରିବେ ଯେ:
  - ଯାଞ୍ଚ କମିଟି / ମାତୃ କମିଟିର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଓଜନ ପରେ ଏବଂ ଟିଏ ଦ୍ୱାରା କମ୍ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ମୂଲ୍ୟ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଗହମ ଉଠାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ସହିତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ବିତରଣ କରାଯାଇପାରେ ।
  - ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ ଗହମର ଷ୍ଟକ୍ ପାଇଁ ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ / ସିଡିପିଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାମୟିକ ଭାବରେ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇପାରେ ।
3. ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ପୃଥକ ରୋଷେଇ ଘର, ଶୌଚଳୟ, ନିରାପଦ ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରନ୍ତି ।
4. ସିଏସ୍‌ଆର୍, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର,କଜିଏସ୍ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍ ପାଣ୍ଠି ଅଧିନରେ ନିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସମୟସୀମା ସମାପ୍ତ କରିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିପାରନ୍ତି ।
5. ପୋଷଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ବ୍ଲକ୍ / ପ୍ରକଳ୍ପ ସ୍ତରରେ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସ୍ତରରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ସମୀକ୍ଷା କମିଟି, ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ସହାୟକ କମିଟି ଗଠନ ପାଇଁ ତୁରନ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରନ୍ତି ।

ଅଧ୍ୟାୟ III

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ-
ମଧ୍ୟାହ୍ନଭୋଜନ ଯୋଜନା
(ଏମ୍‌ଡି ଏମ୍)

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍) ଯୋଜନାର ଏକ ସାରାଂଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ପୁଞ୍ଜିସାର ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟମରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ସୁସ୍ଥତା ଏବଂ ରୋଗ ପ୍ରତିରୋଧକ ଶକ୍ତିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା। ପାଣ୍ଠି ପରିଚ୍ଛଳନା ଏବଂ ଯୋଜନା ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ; ପରିଚ୍ଛଳନା, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ (ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ) ଅଧିନରେ ଅନୁପାତହୀନ ପାଣ୍ଠି ବ୍ୟବହାର; ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନକରିବା; ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ବର୍ଦ୍ଧନ ଝୁଲ୍ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନକରିବା; ପରିବହନ ଏଜେନ୍ଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଚିତ୍ତକ୍ଷେପ ଯୋଗାଣ ନକରିବା; କୋଭିଡ୍-19 ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶୁଭ୍ରା ରାସନ ବନ୍ଧନ ନକରିବା; ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭିତ୍ତି (ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ) ବନ୍ଧନ ନକରିବା; ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏବଂ ଚିତ୍ତକ୍ଷେପ ଝୁଲ୍ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅନିୟମିତତା; ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କ କ୍ଷମତା ନିର୍ମୂଳ; ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଏବଂ ଉପକରଣର ଅଭାବ; ପିଲାମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ; ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ଅପବ୍ୟବହାର; ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି।

3. ପାଣ୍ଠି ପରିଚ୍ଛଳନା ଏବଂ ଯୋଜନା

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ⁸⁰ ଯୋଜନା ଭାବରେ ଜଣାଶୁଣା ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍) ହେଉଛି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ପ୍ରମୁଖ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହାର ତିନୋଟି ଅଂଶ ପାଇଁ 100 ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ଯଥା: ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପରିବହନ ଦେୟ ଏବଂ ପରିଚ୍ଛଳନା, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ (ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ)। ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକ (ସିସିଏଚ୍)ମାନଙ୍କୁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ମାନଦେୟ ସମ୍ପର୍କରେ, ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 60:40 ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଏ। ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ଡିଇଓ)ଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା।

ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ପିଏସ୍) ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ୟୁପିଏସ୍)ର ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଏବଂ ବଜେଟ୍ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବି) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ। ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡ⁸¹ (ପିଏବି), ଉପଯୁକ୍ତ ବିତ୍ତର ପରେ, ରାଜ୍ୟର ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବିକୁ ଏହାର ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ପିଏବିର ଅନୁମୋଦନ ଆଧାରରେ, ଭାରତ ସରକାର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ, ରୋଷେଇ, ପରିବହନ, ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କୁ ମାନଦେୟ, ରୋଷେଇଆ ତଥା ଦୋକାନ ନିର୍ମୂଳା/ ରୋଷେଇ ଉପକରଣ କ୍ରୟ ଏବଂ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ।

⁸⁰ 06 ଅକ୍ଟୋବର 2021 ରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନାକୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ-ପୋଷଣ ନାମରେ ନାମିତ କରାଯାଇଥିଲା

⁸¹ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡ୍ ହେଉଛି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା ବିଭାଗର ସଚିବଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଏକ ସଂସ୍ଥା ଯାହା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ / କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ପ୍ରଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥାଏ।

3.1 ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଇଁ ଋହିଦା, ବ୍ୟୟ, ଅନୁଦାନ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ

ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା ଯୁନିଟ୍ (ଏସ୍ପିଏମ୍‌ସ୍), ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରେକର୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରୁ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ସାମଗ୍ରିକ ଆର୍ଥିକ ବ୍ୟୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା, ଯାହା ସାରଣୀ 3.1 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 3.1: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠିର ଅନୁଦାନ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ସବିଶେଷ	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	ମୋଟ
A	B	C	D	E	F	G
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	118.14	148.83	160.58	55.64	12.87	118.14
ଏଡବୁପିଆଣ୍ଡବି ଅନୁଯାୟୀ ଋହିଦା	861.22	1,085.78	1,077.53	1,062.74	998.53	5,085.80
ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ବ୍ୟୟବରାଦ (ଏଡବୁପିଆଣ୍ଡବି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାର ପ୍ରତିଶତ)	712.65 (82.75)	891.27 (82.09)	1,194.64 (110.87)	904.64 (85.12)	906.96 (90.83)	4,610.16 (90.65)
ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ଫାଟୋଗ୍ରାଫି ଆକଳନ) (ପିଏବି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏହାର ପ୍ରତିଶତ)	934.22 (131.09)	915.82 (102.75)	1,194.64 (100.00)	1,049.68 (116.03)	957.00 (105.52)	5,051.36 (109.57)
ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପାଣ୍ଠିର ପ୍ରାପ୍ତି	731.61 (78.31)	730.77 (79.79)	1,033.61 (86.52)	849.84 (80.96)	980.70 (102.48)	4,326.47 (85.65)
ବଜେଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଚଳସ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁଦାନ	740.96 (79.31)	713.52 (77.91)	1,050.59 (87.94)	905.85 (86.30)	974.03 (101.78)	4,384.95 (86.81)
ସମୁଦାୟ ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ	849.75	879.60	1,194.19	905.48	993.57	4,444.67
ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠି ଅନୁସାରେ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ବହାର ପ୍ରତିଶତ	700.92 (82.49)	719.02 (81.74)	1,138.55 (95.34)	892.61 (98.58)	971.18 (97.75)	4,422.28 (99.50)
ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ	148.83	160.58	55.64	12.87	22.39	22.39

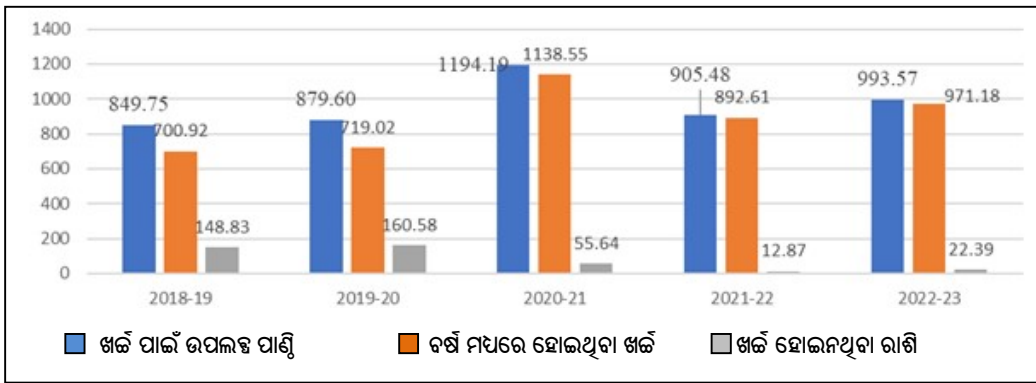
(ଉତ୍ସ: ଏସ୍ପିଏମ୍‌ସ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀ 3.1 ରୁ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଭାଗ 2018-19 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଏବଂ 2019-20 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଯଥାକ୍ରମେ କେବଳ 82.49 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 81.74 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା। 2020-21 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରୁ 2022-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ, ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠି ଭୁଲନାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, 2022-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷରେ 22.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ନହୋଇ ବଳକା ରହିଥିଲା। ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସମ୍ପର୍କରେ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟଦ୍ୱାରା ଅଂଶ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ-XIII ରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇଛି। ଏସ୍ପିଏମ୍‌ସ୍‌ରେ ଉପଲବ୍ଧ ବର୍ଷଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି, ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ଅଂଶ ୫ ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

୫

ପାଣ୍ଠିର ଉପଲବ୍ଧତା, ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ରାଶି

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ଉପରୋକ୍ତ ଋଷି 5 ରୁ ଏହା ସ୍ୱଳ୍ପ ଯେ 2018-19 ଏବଂ 2019-20 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶିତ ପାଣ୍ଠି ତୁଳନାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ପରିମାଣ ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଅଧିକ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ଏହା ହ୍ରାସ ପାଇ 22.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା। ତଥାପି, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଛଅଟି ଯୁନିଟର⁸² ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷ ପ୍ରକୃତରେ ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ସ୍‌ର ରେକର୍ଡରେ ପ୍ରକ୍ଷେପିତ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ଯାହା ଯୁନିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ରିପୋର୍ଟିଂର ଅଭାବକୁ ସୂଚିତ କରୁଥିଲା, ଯେପରି ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1.2 ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

3.1.1 ଉପାଦାନଝାରୀ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶର ଉପାଦାନଝାରୀ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସାରଣୀ 3.2 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସାରଣୀ 3.2: 2018-223 ମଧ୍ୟରେ ଉପାଦାନଝାରୀ ମଞ୍ଚର ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ପ୍ରମୁଖ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ରାଶି		2018-23 ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶ	2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଚର ହୋଇଥିବା ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ	ମୋଟ	2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଭାରତ ସରକାର/ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ଅନୁଯାୟୀ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ		2018-23 ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷ	
		କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶ	ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ				କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶ	ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ		କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶ	ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ	1.37	0.00	182.77	0.00	184.14	188.78	0.00	188.78	-4.64	0.00
2	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ	48.07	39.56	1,752.41	1,432.38	3,272.42	1,785.13	1,461.69	3,246.82	15.35	10.25
3	ସିସିଏସ୍‌କୁ ମାନଦେୟ	15.34	10.80	323.72	431.63	781.49	337.47	447.89	785.36	1.59	-5.46
4	ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ	1.74	0.00	60.73	0.00	62.47	57.20	0.00	57.20	5.27	0.00
5	ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ	0.03	1.23	63.99	1.16	66.41	64.17	2.25	66.42	-0.15	0.14
6	ରୋଷେଇ ଉପକରଣ	0	0	44.37	29.58	73.95	44.37	29.58	73.95	0	0
7	ଏଲପିଜି ସଂଯୋଗ	0	0.06	0	3.73	3.79	0	3.73	3.73	0	0.06
ମୋଟ		66.55	51.65	2,427.99	1,898.48	4,444.67	2,477.12	1,945.14	4,422.26	17.40	4.99

(ଉତ୍ସ: ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ସ୍‌ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

(i) **ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ:** ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଭାରତ ସରକାର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ 100 ପ୍ରତିଶତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରେ। ପିଏବିର ଅନୁମୋଦନ ଆଧାରରେ, ଭାରତ ସରକାର 193.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ⁸³ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ 182.77 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ 11.16 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି କମ୍ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା। ଏହା ସହିତ, ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀ 3.2 ରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ ଏହି 182.77 କୋଟି ଟଙ୍କାର ମଞ୍ଚର ବିରୁଦ୍ଧରେ, ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା 188.78 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ 4.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ନିଅଣ୍ଟ ହୋଇଥିଲା (31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା)। ତଥାପି, ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଏପରି କ୍ଷତି ପାଇଁ ପାଣ୍ଠିର ଉତ୍ସ ରେକର୍ଡରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

⁸² ବଲାଙ୍ଗୀର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ପୁରୀରେ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀମାନେ (ଡିଇଓମାନେ)

⁸³ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ 2018-23 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନର ମୂଲ୍ୟ

(ii) ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ: ଏହି ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ, କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 60:40 ଅନୁପାତରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ। 2018-23 ବର୍ଷରେ ଏହି ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଅନୁମୋଦିତ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଥିଲା 3,129.37 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ 1,877.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 1,251.81 କୋଟି ଟଙ୍କା ଯଥାକ୍ରମେ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା। ତଥାପି, ଭାରତ ସରକାର 2018-23 ବର୍ଷରେ 1,877.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଂଶ ବଦଳରେ 48.07 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ (ଓଡ଼ି) ସମେତ 1,800.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବରେ, ରାଜ୍ୟ ଏହାର ଅଂଶ 1,251.82 କୋଟି ଟଙ୍କା ତୁଳନାରେ, 1,471.94 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 39.56 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା। ତେଣୁ, ଯଦିଓ ଭାରତ ସରକାର ଏହି ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ ଏହାର ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଂଶ ଯୋଦାନ କରିନଥିଲେ, ତଥାପି ଭାରତ ସରକାର ଯୋଜନା ପାଇଁ ଅଧିକ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ।

(iii) ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କୁ ମାନଦେୟ: ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାରେ ଖାଦ୍ୟ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ପିଏସି ପ୍ରତି ମାସରେ 1,000 ଟଙ୍କା ମାନଦେୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲା ଯାହା ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ। ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 60:40 ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟିବାର ଥିଲା। ଅନୁମୋଦିତ ହାରଠାରୁ ଅଧିକ ମାନଦେୟ ପାଇଁ ଯେକୌଣସି ଦେୟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବହନ କରିବେ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଭାରତ ସରକାର ପ୍ରତି ମାସରେ 1,400 ଟଙ୍କା ହାରରେ ରୋଷେଇଆ ଏବଂ ସହାୟକମାନଙ୍କୁ ମାନଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ 1,000 ର 60 ପ୍ରତିଶତ ଭାରତ ସରକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା। ଅନୁମୋଦିତ ମାନଦେୟ ହାର ଉପରେ ଆଧାର କରି, ପିଏସି ଦ୍ୱାରା ମୋଟ 660.74 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଯଥାକ୍ରମେ 396.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 264.30 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଂଶ ଥିଲା। ତଥାପି, 2018-23 ଅବଧିରେ ଏହାର 396.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଂଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ଭାରତ ସରକାର କେବଳ 339.06 କୋଟି ଟଙ୍କା (15.34 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ସମେତ) ଅବଦାନ ଦେଇଥିଲେ। କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶର କମ୍ ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଅଧିକ ହାରରେ ଦେୟ ହେତୁ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି ଉପାଦାନ ଅଧିନରେ ଅଧିକ ପାଣ୍ଠି ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନାବଦ୍ଧ 264.30 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବଦାନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୋଟ ଅବଦାନ 442.43 କୋଟି ଟଙ୍କା (10.80 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ସମେତ) ଥିଲା। ମୋଟ 781.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତି ତୁଳନାରେ, ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ 785.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା। ବିଭାଗ ଉତ୍ତରରେ କହିଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ପାଣ୍ଠି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମିଳିନଥିଲା। ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଆଗୁଆ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଏକ ଖାଦ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ବନ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

3.1.2 ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ୍ ଏଜେନ୍ଟିକୁ 92.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅର୍ଥ ଜମା ନକରିବା

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା (ସିଏସ୍ଏସ୍) ଅଧିନରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନଗଦ ପରିଚାଳନା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ସାଧାରଣ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସଜ୍ଜା ରୁଦ୍ଧି କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ(ଏମ୍ ଓଏଫ୍), ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବ୍ୟୟ ବିଭାଗ (ଡିଓଇ) ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାନକପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ (23 ମାର୍ଚ୍ଚ 2021) ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ⁸⁴ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା। ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର 13 ଏବଂ 14 ଅନୁଯାୟୀ, 'ଯୋଜନାର ଏକକ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ (ଏସ୍ଏନ୍ଏ) ଖୋଲିବା ପରେ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକାରୀ ଏଜେନ୍ଟି (ଆଇଏ)ମାନଙ୍କର ଶୂନ୍ୟ ବାଲାନ୍ସ ସହାୟକ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିବା ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ଏସ୍ଏନ୍ଏ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଠାଣ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ସମସ୍ତ ସ୍ତରର ଆଇଏ ସେମାନଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ ଏସ୍ଏନ୍ଏ

⁸⁴ "କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠିର ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା" ଉପରେ ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ସଂଖ୍ୟା 1(13) ପିଏଫ୍ଏମ୍/ଏସ୍ଏମ୍/ଏଫ୍ସିଡି/2020 ତାରିଖ 23.03.2011।

ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଫେରାଇବେ। ସମସ୍ତ ଆଇଏ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅର୍ଥ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏର ଏକକ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯିବା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଥିଲା। ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଆଇଏମାନଙ୍କୁ ଉଠାଣ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଆଇଏଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣର ଏକ ଜମା ରେକର୍ଡ୍ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏରେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ।

ତଦନୁସାରେ, ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ୍ ଅଧିକାରୀ (ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ) ଏମ୍‌ଡିଏମ୍, ଜିଲ୍ଲା, ବ୍ଲକ୍ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ସମସ୍ତ ଡିଇଓ (ଆଇଏ)ଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (16 ନଭେମ୍ବର 2021)। ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବ୍ଲକ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ୍ ଯୁନିଟ୍ (ବିପିଏମ୍‌ୟୁ) ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ୍ ଯୁନିଟ୍ (ଡିପିଏମ୍‌ୟୁ) ସ୍ତରରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଆକାଉଣ୍ଟର ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷକୁ ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ୍ ଏଜେନ୍ସିର ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯିବାକୁ ଥିଲା। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକ ନଭେମ୍ବର 2021 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ ହେବାର ଥିଲା।

ଛଅଟି ମନୋନୀତ ଜିଲ୍ଲା⁸⁵ (ଡିପିଏମ୍‌ୟୁ)ର କ୍ୟାସ୍‌ବୁକ୍, ବ୍ୟାଙ୍କ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ୍ ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଟି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ରେକର୍ଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଡିପିଏମ୍‌ୟୁଗୁଡ଼ିକ ପଞ୍ଜୀବ ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ (ପିଏନ୍‌ବି)ରେ ସିଙ୍ଗଲ୍ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ, ପିଏନ୍‌ବିରେ ସେଭିଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ଏବଂ ଇଣ୍ଡିଆ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ଡେଭେଲପମେଣ୍ଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ (ଆଇଡିବିଆଇ)ରେ ଫ୍ରେଜ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ଭଳି ଅନେକ ଆକାଉଣ୍ଟ ରଖିଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା। ଯଦିଓ ପିଏନ୍‌ବିରେ ଥିବା ଡିପିଏମ୍‌ୟୁଗୁଡ଼ିକର ଏକକ ନୋଡାଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକ ନଭେମ୍ବର 2021 ପରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା, ଡିପିଏମ୍‌ୟୁ ଅଧିକାରୀ ଥିବା ଆଇଏଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଆକାଉଣ୍ଟଗୁଡ଼ିକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ନହୋଇଥିବା ରାଶି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ପୁରୁଣା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷକୁ ଅନ୍ୟ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ରଖିଥିଲେ। ଫଳସ୍ୱରୂପ, ନମ୍ବୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିପିଏମ୍‌ୟୁଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ୍ ଏଜେନ୍ସିର ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ (ଫେବୃୟାରୀ 2024) କୁ ଯୋଜନା ପାଣ୍ଟିର ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବାକି ରାଶି ପଠାଇ ନଥିଲେ। ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିପିଏମ୍‌ୟୁମାନଙ୍କର ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା 92.14 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିବରଣୀ ପରିଶିଷ୍ଟ- XIV ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

ତେଣୁ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନଗଦ ପରିଚାଳନା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରିଚାଳନାରେ ସଞ୍ଚିତା ବୃଦ୍ଧି କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ। କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ତରରେ ଆଇଏଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ରାଶି ବିଷୟରେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ନିଜେ ଅଜ୍ଞ ଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ବିଭାଗ କହିଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ, ଗୁରୁଜଣ ଡିଇଓ (ବଲାଙ୍ଗୀର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା) ଖର୍ଚ୍ଚ ନହୋଇଥିବା ବଳକା ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ କରିଛନ୍ତି। ତଥାପି, ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଡିଇଓ (ଗଞ୍ଜାମ 17.69 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ ପୁରୀ 8.37 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 26.06 କୋଟି ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ କରିନଥିଲେ।

3.1.3 3.52 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ଜମା ନକରିବା

ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ଡିଇଓର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାନକପତ୍ର (15 ଜୁଲାଇ 2022) ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସିଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଅପ୍ରେଲ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ପୂର୍ବ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହାର ଆକାଉଣ୍ଟରେ (ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ) ପ୍ରାୟ ପାଣ୍ଟି ଉପରେ ଅର୍ଜିତ ମୋଟ ସୁଧ ଗଣନା ହେବ। ଅନୁମୋଦିତ ପାଣ୍ଟି ପଛଡ଼ି ଅନୁସାରେ ଉପାର୍ଜନ କରାଯାଇଥିବା ସୁଧକୁ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯିବ ଏବଂ ଯଥାକ୍ରମେ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସମନ୍ୱିତ ପାଣ୍ଟିରେ ଜମା କରାଯିବ। ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥାନକପତ୍ରର ଅନୁକ୍ଷେପ 7 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ 01 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2022 ଠାରୁ ପବ୍ଲିକ୍ ଫାଇନାନ୍ସ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ୍ ସିଷ୍ଟମ (ପିଏଫ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍) ମାଧ୍ୟମରେ ସୁଧ ଅନୁଲୋଚନାରେ ଜମା କରାଯିବ।

⁸⁵ (i) ବଲାଙ୍ଗୀର, (ii) ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, (iii) ମୟୂରଭଞ୍ଜ, (iv) ରାୟଗଡ଼ା, (v) ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ (vi) ପୁରୀ

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏସ୍ପିଏମ୍ସିରେ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 2022-23 ବର୍ଷରେ ପିଏନ୍‌ବି, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଆକାଉଣ୍ଟରେ 9.18 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ଅର୍ଜନ କରାଯାଇଥିଲା। ମୋଟ ଅର୍ଜିତ ସୁଧ ମଧ୍ୟରୁ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ ପାଇଁ 3.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ଭାବରେ 2.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଇ 2023 ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମନ୍ୱିତ ପାଣ୍ଟିରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ସମାପ୍ତ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 3.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇନଥିଲା। କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଏଜେନ୍ସି ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ପାଖରେ ଥିବା ଏହି ସୁଧ ରାଶି ବିଷୟରେ ଅବଗତ ନଥିଲା କାରଣ, ଏହି ରାଶି ପିଏଫ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ପୋର୍ଟାଲରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇନଥିଲା କିମ୍ବା ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ମନ୍ତବ୍ୟାଳୟ/ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବିଭାଗକୁ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

ସରକାର ଉତ୍ତରରେ କହିଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ 21 ଅଗଷ୍ଟ 2024 ରେ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକାଉଣ୍ଟରେ 3.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ରାଶି ଜମା କରାଯାଇଥିଲା। ତଥାପି, ସମାପ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ କେବଳ ଏହି ଗୋଟିଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାପ୍ତ ଦ୍ୱାରା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା।

3.1.4 ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିନରେ ପାଣ୍ଟିର ଅସମାନୁପାତିକ ଖର୍ଚ୍ଚ

ପରିଚାଳନା, ତଦାରଖ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଉପାଦାନ (ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ) ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (ଜୁନ୍ 2010) ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ/ କେନ୍ଦ୍ରଶାସିତ ପ୍ରଦେଶର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଯୋଜନାର ପରିଚାଳନା, ତଦାରଖ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ସାମଗ୍ରୀ⁸⁶ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟିର 50 ପ୍ରତିଶତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ। ବାକି 50 ପ୍ରତିଶତ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ଉପାଦାନ⁸⁷ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା।

ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ରେକର୍ଡ୍‌ଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 2018-23 ଅବଧିରେ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ 66.41 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଟି ମଧ୍ୟରୁ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ କେବଳ 28.97 କୋଟି ଟଙ୍କା (44 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା 33.21 କୋଟି ଟଙ୍କା (50 ପ୍ରତିଶତ) ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଥିଲା।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଡିଭିଜନ୍ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇ ନାହିଁ। ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟିରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଟିର ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ ବିବରଣୀ ସାରଣୀ 3.3 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

ସାରଣୀ 3.3: ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତର, ବୁକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ଶତକଡ଼ା ସହିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟିର ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)

ଜିଲ୍ଲା	ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିନରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଟି	ଉପଲବ୍ଧ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟିର 50% ଅଂଶ ମଧ୍ୟରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ		ଉପଲବ୍ଧ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଟିର 50% ଅଂଶ ମଧ୍ୟରୁ ବୁକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ		ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ	ପ୍ରତିଶତ
		ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପରିମାଣ	ପ୍ରତିଶତ	ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପରିମାଣ	ପ୍ରତିଶତ		
A	B	C	D	E	F	G	H
ବଲାଙ୍ଗୀର	227.80	54.94	24.12	143.66	63.06	29.20	12.82
ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	90.63	20.78	22.93	62.90	69.40	6.95	7.67

⁸⁶ ମାନବସମ୍ବଳ, ପରିବହନ ଏବଂ ଆକର୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଖର୍ଚ୍ଚ, ଫର୍ଣ୍ଣିଚର, କମ୍ପ୍ୟୁଟର ହାର୍ଡୱେୟାର ଏବଂ ବ୍ୟବହାରଯୋଗ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀ, ବାହ୍ୟ ତଦାରଖ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ, ପ୍ରଚାର ଇତ୍ୟାଦି ପାଇଁ ନିୟୁତ୍ରି ଦେୟ
⁸⁷ ଫର୍ମ, ଷ୍ଟେସନାରୀ, ସାବୁନ, ପ୍ଲେଟ୍, ଗ୍ଲାସ୍, ମ୍ୟାଟ୍, ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକକ ଚାଲିମ ଇତ୍ୟାଦି

ଜିଲ୍ଲା	ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିନରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣି	ଉପଲବ୍ଧ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣିର 50% ଅଂଶ ମଧ୍ୟରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ		ଉପଲବ୍ଧ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣିର 50% ଅଂଶ ମଧ୍ୟରୁ ବ୍ଲକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ		ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ	ପ୍ରତିଶତ
		ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ	ପ୍ରତିଶତ	ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ	ପ୍ରତିଶତ		
A	B	C	D	E	F	G	H
ମୟୂରଭଞ୍ଜ	617.66	163.09	26.40	256.43	41.52	198.14	32.08
ରାୟଗଡ଼ା	232.86	63.33	27.20	104.43	44.85	65.10	27.96
ଗଞ୍ଜାମ	510.58	64.58	12.65	197.44	38.67	248.56	48.68
ପୁରୀ	198.42	64.03	32.27	13.12	6.61	121.27	61.12
ମୋଟ	1,877.95	430.75	22.94	777.98	41.43	669.22	35.64

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ ଯେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 50 ପ୍ରତିଶତ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣିରୁ ଖର୍ଚ୍ଚ 12.65 ରୁ 32.27 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ବ୍ଲକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ 6.61 ରୁ 69.40 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ, ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଣି ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ହାସଲ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ। ବ୍ଲକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାରେ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଉପରେ ଖର୍ଚ୍ଚ 50 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ 2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ବାକି ଚାରୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଏହା କମ୍ ଥିଲା। ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିନରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣି ମଧ୍ୟରୁ, 35.64 ପ୍ରତିଶତ ପାଣି ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହା ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିନରେ ଆବଶ୍ୟକ ପାଣିର ଅସମାନ୍ୱୟଗତ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ସୂଚିତ କରେ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିନରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ପରିମାଣ 7.67 ପ୍ରତିଶତ (ଝାରସୁଗୁଡ଼ା) ରୁ 61.12 ପ୍ରତିଶତ (ପୁରୀ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା, ଉପଲବ୍ଧ ପାଣିର ଏପରି ଖର୍ଚ୍ଚ ନକରିବା ଏହା ସୂଚାଇଥିଲା ଯେ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ କାର୍ଯ୍ୟ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ହୋଇନଥିଲା।

ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ ଏବେଠାରୁ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣିର ସର୍ବୋତ୍ତମ ଉପଯୋଗ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ। ଏହାକୁ ସମୟ ସମୟରେ ତଦାରଖ କରାଯିବ।

3.1.5 ଉତ୍ସରୁ ଟିକସ ଜଟାଇବା ଏବଂ ସରକାରୀ ଖାତାରେ ଜମା ନକରିବା

ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ସେବା କର (ଜିଏସ୍‌ଟି) ଆଇନ, 2017 ର ଧାରା 51 ରେ ସରକାରୀ ବିଭାଗ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଏଜେନ୍ସିଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ସରେ କର କାଟିବା (ଟିଡିଏସ୍) ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଠାରେ କରଯୋଗ୍ୟ ସେବା ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦେୟରୁ ସିଡିଏସ୍ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଓଜିଏସ୍ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ, ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି ଯୋଗାଣର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ପଚାଶ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହୁଏ। ଆୟକର (ଆଇଟି) ଆଇନ, 1961 ର ଧାରା 194 C (1) ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି ଏହି ପରିମାଣ ତିରିଶ ହଜାର ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହୁଏ, ତେବେ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣରୁ ଯଥାକ୍ରମେ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ଦୁଇ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ଟିଡିଏସ୍ କାଟିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି। କୋଭିଡ-19 ମହାମାରୀ ସମୟ ଯୋଗୁଁ 14 ମଇ 2020 ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ମଧ୍ୟରେ ଟିଡିଏସ୍ ହାର 25 ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା। ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ଆୟକର ନିୟମ, 1962 ର ନିୟମ 30 ଅନୁଯାୟୀ, କଟାଯାଇଥିବା ଟିକସ ଜମା କରିବାର ସମୟସୀମା ସେହି ମାସର ଶେଷଠାରୁ ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଟେ ଯେଉଁ ମାସରେ କଟାଯାଇଥିଲା।

ସମାପ୍ତ ଦେଖିଲା ଯେ ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଡିଲଓଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟିରେ⁸⁸, ତାତ୍‌କାଳୀନ ଏଣ୍ଡ୍ରୀ ଅପରେଟର (ଡିଲଓ) ନିୟୋଜନ ପାଇଁ ତିନୋଟି⁸⁹ ମାନବସମ୍ବଳ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ମୋଟ 2.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପରିଶିଷ୍ଟ-XV ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରି ଜିଏସ୍‌ଟି ବାବଦକୁ 5.15 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଚିଡ଼ିଏସ୍ କଟାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଡିଲଓଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟିରେ⁹⁰, ଡିଲଓ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଦୁଇଟି⁹¹ ମାନବସମ୍ବଳ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ମୋଟ 2.60 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦେୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପରିଶିଷ୍ଟ-XVI ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ଆୟକର ବାବଦକୁ 5.16 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଚିଡ଼ିଏସ୍ କଟାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଡିଲଓଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି) ଗୋଦାମରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରକୁ ଚାନ୍ଦିନୀ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଜଣେ ପରିବହନ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 3.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇଟି ବାବଦକୁ ଚିଡ଼ିଏସ୍ (3.85 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପରିମାଣର) ଏକ ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ କଟାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ମଇ 2025 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରକାରୀ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (04 ମାର୍ଚ୍ଚ 2025) ଯେ ଦୁଇଟି ଡିଲଓ (ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା) ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କଠାରୁ ଆଇଟି ଚିଡ଼ିଏସ୍ ବାବଦରେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଆୟକର ରିଟର୍ଣ୍ଣ (ଆଇଟିଆର୍) ପାଇଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ଉତ୍ତର ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ ଆଇଟିଆର୍ ପାଇବା ଆୟକର ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଚିଡ଼ିଏସ୍ କାଟିବାର ଏକ ବିକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, ତେଣୁ, ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତର ସମାପ୍ତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସହିତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନଥିଲା ।

3.1.6 ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଏବଂ ବଜେଟ୍

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2006) ର ଅନୁକ୍ଷେପ 5.1 ଅନୁଯାୟୀ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ରଖାଯାଉଥିବା ଏବଂ ବୁକ୍, ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ସଂଗୃହିତ ସୂଚନା ଉପରେ ଆଧାରିତ ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଏବଂ ବଜେଟ୍ (ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବି) ରାଜ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ଯୋଜନା ତଳୁ ଉପରକୁ ଯିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ତଳକୁ ଯିବା ପଦ୍ଧତିକୁ ସୂଚିତ କରେ । ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଏକ ତତ୍ତ୍ୱମୂଳକ ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଯାହା ନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଅଂଶଗ୍ରହଣମୂଳକ ଯୋଜନା ପ୍ରକ୍ରିୟା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (12 ଡିସେମ୍ବର 2017) ଅନୁଯାୟୀ, ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବି ପ୍ରସ୍ତୁତଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଚ୍ଛଳନା ଗଠନ, ପାଣ୍ଡି ପ୍ରବାହ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଯୋଗାଣ ଶୃଙ୍ଖଳା ପରିଚ୍ଛଳନା, ରୋଷେଇ ଘର ଉଦ୍ୟାନ, ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ, ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କୁ ମାନଦେୟ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ସୂଚନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ୟୁରେ ରେକର୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟର ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବି ଗୁଡ଼ିକର ସୂଚନା ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ଡିଲଓ)ଙ୍କ ଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସୂଚନା ଉପରେ ଆଧାର କରି ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ସଂକଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଡିଲଓମାନେ ବିଲଓମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ତ୍ରେମାସିକ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟ (କ୍ୟୁପିଆର୍) ମାଧ୍ୟମରେ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଲଓମାନେ ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବି ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଉପଲବ୍ଧ କ୍ୟୁପିଆର୍/ ପରିଚ୍ଛଳନା ସୂଚନା ବିବୃତ୍ତି (ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍)ରୁ ତଥ୍ୟ

⁸⁸ ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀର
⁸⁹ (i) ମେସର୍ସ ଭୂମିଶ୍ରୀ କନସଲଟାନ୍ସ ଏବଂ ମାର୍କେଟିଂ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍, (ii) ମେସର୍ସ ଏଲ୍‌ଆଣ୍ଡକେ ସର୍ଭିସେସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ (iii) ମେସର୍ସ କେୟାର ସିକ୍ୟୁରିଟି ଏବଂ ଆଲ୍‌ଏଡ୍ ସର୍ଭିସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର
⁹⁰ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ
⁹¹ ମେସର୍ସ କେୟାର ସିକ୍ୟୁରିଟି ଏବଂ ଆଲ୍‌ଏଡ୍ ସର୍ଭିସ୍ ଏବଂ ମେସର୍ସ ଓମେଗା ଡାଟା ପ୍ରୋସେସର, ବାରିପଦା

ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତଥାପି, ଏହି କ୍ୟୁପିଆର୍ ଏବଂ ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ବାର୍ଷିକ ରଜେକ୍ ବ୍ୟୟବରାଦ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ରୋଷେଇ ଘରର ପ୍ରକାର, ରୋଷେଇ ଘର ତଥା ଷ୍ଟୋର, ରୋଷେଇ ଘର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପାତ୍ର, ରୋଷେଇ ଘର ଉଦ୍ୟାନ, ଗୁଣାମୂଳ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ମଲ୍ଟି ଟ୍ୟାପ୍ ମଲ୍ଟି କ୍ୟାପ୍⁹² ଉପଲବ୍ଧତା ଇତ୍ୟାଦି ସୂଚନା ନଥିବାରୁ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ରେମରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଇବିର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁମୋଦନ ଅବାସ୍ତବ ଥିଲା ।

3.1.6.1 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁମୋଦନ ଗୋଟି (ପିଏବି) ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନହେବା

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍କୁଲ ଦିନ ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରିବା ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପୁଷ୍ଟିସାର ପାଇପାରିବେ । ରାଜ୍ୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ପଞ୍ଜିକୃତ ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମନ୍ୟାୟ ବିବରଣୀ ସାରଣୀ 3.4 ରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ସାରଣୀ 3.4: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ନାମଲେଖା ଅନୁଯାୟୀ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ

ବର୍ଷ	ମୋଟ ନାମଲେଖା	ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ (ପ୍ରତିଶତ)	ସମୁଦାୟ ଭୋଜନ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା	ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା		ହାରାହାରି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ (ପଞ୍ଜିକରଣର ପ୍ରତିଶତ) ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରିଥିଲେ
				ପିଏବି ଅନୁଯାୟୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଦିନଗୁଡ଼ିକ	ପ୍ରକୃତ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦିନ (ଶତକଡ଼ା)	
A	B	C	D	E	F	G
2018-19	48,41,657	43,77,704 (90)	88,16,57,625	239	220 (92)	40,67,056 (84)
2019-20	46,41,593	43,77,704 (94)	86,99,03,986	239	223 (93)	39,57,944 (85)
2020-21	45,13,758	45,13,758 (100)	1,25,25,05,116	285	285 (100)	43,94,755 (97)
2021-22	44,64,441	44,28,963 (100)	1,05,04,40,303	237	237 (100)	44,18,542 (100)
2022-23	45,50,584	44,18,542 (97)	1,09,40,85,788	266	261 (98)	42,14,463 (93)

(ଉତ୍ସ: ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ସ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

ସାରଣୀ 3.4 ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ 2018-19, 2019-20 ଏବଂ 2022-23 ବର୍ଷରେ ମୋଟ ନାମଲେଖା ତୁଳନାରେ ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ନାମଲେଖା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ତିନି ରୁ 10 ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ ହୋଇଥିବା ଦିନଗୁଡ଼ିକ ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦିବସ ତୁଳନାରେ ପାଞ୍ଚରୁ 19 ଦିନ କମ୍ ଥିଲା । କେବଳ ଜୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ, ପିଏବି ଅନୁମୋଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ହାସଲ କରାଯାଇଥିଲା, କାରଣ ସମସ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭରା⁹³ (ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ) ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

3.2 ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ଗୁଣବତ୍ତା, ଦକ୍ଷ ପରିବହନ ଏବଂ ବିତରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଗୁଣବତ୍ତା ନିଶ୍ଚିତକରଣ, ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା, ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଭିଡିଓମିନ ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଏକ ଦୃଢ଼ ସାଙ୍ଗଠନିକ ତାଞ୍ଚା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ

⁹² ହାତ ଧୋଇବା ପାଇଁ ମଲ୍ଟି-ଟ୍ୟାପ୍ କନସୋଲ୍
⁹³ ଯଦି ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅଭାବ, ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ, ଇନ୍ଧନ କିମ୍ବା ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକ ଅନୁପସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ସ୍କୁଲ ଦିନରେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଗାଇ ଦିଆନଯାଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଚଳିତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପରିମାଣ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଭାବରେ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭରା ଦେବେ ।

ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ଏହି ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ କିଛି ତ୍ରୁଟି ଥିଲା ଯାହା ସ୍ତୁଳ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଗୁଣାତ୍ମକ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଜନାକୁ ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା, ଯେପରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

3.2.1 ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ବର୍ଷର ଷ୍ଟକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନହେବା

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ, 2006 ର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅତି କମ୍ରେ ଗୋଟିଏ ମାସର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚର ବର୍ଷର ଷ୍ଟକ୍ ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଗାଇବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ନହୁଏ। ଏସ୍ପିଏମ୍ସୁ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ, 2018-23 ବର୍ଷରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 3.5 ଏବଂ 3.6 ରେ ଗଣନା କରାଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 3.5: ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ (ଏମ୍ଡିଏମ୍)

ବର୍ଷ	ଆବଶିତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉଠାଯାଇଥିଲା	ସମୁଦାୟ ଉପଲବ୍ଧ	ମୋଟ ଉପଯୋଗ ⁹⁴	ଗୋଟିଏ ମାସ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ	ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ
A	B	C	D	E	F	G	H
2018-19	56,691.23	8,724.53	54,289.82	63,014.35	53,997.39	5,399.73	9,016.96
2019-20	56,398.79	9,016.96	51,725.70	60,742.66	53,504.60	5,350.46	7,238.06
2020-21	71,677.86	7,238.06	71,677.76	78,915.82	76,730.47	7,673.04	2,185.35
2021-22	61,989.20	2,185.35	61,989.26	64,174.61	64,337.99	6,433.79	-163.37
2022-23	71,970.77	-163.37	71,633.99	71,470.62	66,678.72	6,667.87	4,791.90
ମୋଟ	3,18,727.85		3,11,316.53		3,15,249.17		

ସାରଣୀ 3.6: ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ (ଏମ୍ଡିଏମ୍)

ବର୍ଷ	ଆବଶିତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉଠାଯାଇଥିଲା	ସମୁଦାୟ ଉପଲବ୍ଧ	ମୋଟ ଉପଯୋଗ ⁹⁵	ଗୋଟିଏ ମାସ ⁹⁶ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ	ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ
A	B	C	D	E	F	G	H
2018-19	56,851.27	1,965.79	53,630.74	55,596.53	51,252.56	5,125.25	4,343.97
2019-20	54,473.08	4,343.97	49,004.96	53,348.93	50,228.70	5,022.87	3,120.23
2020-21	72,093.46	3,120.23	72,043.10	75,163.33	72,780.07	7,278.00	2,383.26
2021-22	58,804.52	2,383.26	58,804.46	61,187.72	61,059.06	6,105.90	128.66
2022-23	68,215.03	128.66	67,904.12	68,032.78	64,094.80	6,409.48	3,937.98
ମୋଟ	3,10,437.36		3,01,387.38		2,99,415.19		

(ଉତ୍ସ: ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଏଜେନ୍ସି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

⁹⁴ 10 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୋଗ

⁹⁵ 10 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୋଗ

⁹⁶ ବିଦ୍ୟାଳୟର 10 କାର୍ଯ୍ୟମାସ ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଧାରରେ ମାସିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଗଣନା କରାଯାଇଛି ।

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2020-21 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବର୍ଷର ଷ୍ଟକ୍ ରଖାଯାଇ ନଥିଲା, ଏବଂ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ରଖାଯାଇ ଅବଶେଷ⁹⁷ ସହିତ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା। ସେହିପରି, ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ, 2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ମାସ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବର୍ଷର ଷ୍ଟକ୍‌ଠାରୁ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧତା କମ୍ ଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆବଶ୍ୟକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉପାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଏହି କମ୍ ଉଠାଣ ଯୋଗୁଁ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ ବର୍ଷର ଷ୍ଟକ୍ ରଖାଯାଇ ନଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ବିଭାଗ ଭବିଷ୍ୟତ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଏହି ତଥ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ (14 ମଇ 2025) କରିଥିଲା ।

3.2.2 ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପାଯାଇଥିବା ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଣ ନହେବା

ଋତୁକାଳ ପରିବହନ ପାଇଁ ବୁକିନାମାର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଧାରା-5 ଏବଂ 6 ଅନୁଯାୟୀ, ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍ ଠାରୁ ଋତୁକାଳ ଉପାଦାନ ପରେ, କୌଣସି ପରିବହନ ସ୍ଥାନ ବିନା ସିଧାସଳଖ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର/କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଘରେ ଋତୁକାଳ ପହଞ୍ଚାଇବାର ଥିଲା। ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରଗୁଡ଼ିକରେ ଋତୁକାଳ ପହଞ୍ଚାଇବା ପରେ, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡାକୁ ତାରିଖପୁରା ଋତୁକାଳ ପରିମାଣ ବିଲ୍‌ଓଙ୍କୁ ଜଣାଇବାକୁ ପଡୁଥିଲା।

ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଡିଭିଜନ୍ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲ୍‌ଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ ଦୁଇଟି ଡିଭିଜନ୍‌ରେ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଣରେ ଅନିୟମିତତା ହୋଇଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

(i) ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ଡିଭିଜନ୍) ଅଧିନରେ ବିଲ୍‌ଓ, ଗୋପ: ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡା ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ 10,616 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ଆବଶ୍ୟକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିରୁ 406.50 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ସହିତ 10,616 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ। ତଥାପି, ବିଲ୍‌ଓ ଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଋତୁକାଳର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡା ଗୋପ ବ୍ଲକ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ ଯୋଗାଇବାକୁ ଥିବା ବ୍ୟତୀତ କେବଳ 10,217 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ। 2018-2023 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଯାଇ ନଥିବା ଋତୁକାଳ 4.5 ରୁ 390 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଋତୁକାଳର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ 2023-24 ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ, 708.49 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ଅକ୍ତିମ ଅବଶେଷ ଉପାଦାନ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିରତଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଲ୍‌ଓ ଋତୁକାଳର ହିସାବ ପାଇଁ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଏବଂ ଅକ୍ତିମ ଅବଶେଷର ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ ଯାହା ଭୁଲ ଥିଲା କାରଣ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡା ଦ୍ୱାରା ଷ୍ଟକ୍ ରଖିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଉପରୋକ୍ତ 708.49 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ଯୋଗାଣ ହୋଇନଥିବା ସ୍ଥାନ/ସଂରକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ବିଲ୍‌ଓ ସ୍ତରରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଉକ୍ତ ପରିମାଣର ଋତୁକାଳ ଚୋରି ହେବାର ଆଶଙ୍କାକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

2019-20 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ଦ୍ୱିତୀୟ ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ 8.5 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ଅକ୍ତିମ ଅବଶେଷ ତଥ୍ୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଡ୍ରୈମାସିକକୁ ଋତୁକାଳ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିବାରୁ ଚୋରି ହେବାର ସୁଯୋଗ ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା।

(ii) ଡିଭିଜନ୍, ଝାରସୁଗୁଡା: 2018-19 ରୁ 2020-21 ମଧ୍ୟରେ ଝାରସୁଗୁଡା ଡିଭିଜନ୍ ଦ୍ୱାରା ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍‌ରୁ 30.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 10,015.75 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳ ଉପାଦାନ ପାଇଁ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଅନୁମୋଦନ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡା 2,224.22 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁକାଳକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ

⁹⁷ 2021-22 ବର୍ଷରେ 163.37 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅଭାବକୁ କେଉଁ ଉପାୟରେ ପୂରଣ କରାଯାଇଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ବିଭାଗ/ ରେକର୍ଡରେ କୌଣସି ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

କେବଳ 7,791.53 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଉଠାଇଥିଲା। ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟଙ୍କୁ ଡିଲିଭେରି ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଅନୁମୋଦନର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନୁମୋଦନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରିମାଣ ଉଠାଇବାର ଶେଷ ତାରିଖ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା। ତଥାପି, ଡିଲିଭେରି ଚାଉଳ ଉଠାଣ କରି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ସମାକ୍ଷାପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲେ, କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଚାଉଳ ଉଠାଣ ନହେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍ ସହିତ ମାମଲା ଉଠାଇ ନଥିଲେ। ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ 2,224.22 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ପରିମାଣର ଚାଉଳ ଉଠାଯାଇ ନଥିଲା କିମ୍ବା ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍‌ରୁ ସମାକ୍ଷା ତାରିଖ ଅର୍ଥାତ୍ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2023 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 6.67 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା⁹⁸ ଆଦାୟ/ ସମାକ୍ଷାଜିତ ହୋଇନଥିଲା।

ଏହି ସତ୍ୟତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି, ବିଭାଗ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଲିଭେରି ପାଇଁ ଫେରସ୍ତ ପାଇଁ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏମ୍, ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବିଲଡି, ଗୋପକାଠାରୁ ସ୍ୱକ୍ଷାକରଣ ଲୋଡିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି।

ତଥାପି, ସମାକ୍ଷା ବିଶ୍ଳେଷଣ ଆଧାରରେ ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ଡିଲିଭେରି ଅତିରିକ୍ତ ଚାଉଳ ଏବଂ ସେଥିରେ ବକେୟା ପରିମାଣ ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲେ (ମଇ 2025)।

3.2.3 କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଶୁଖିଲା ରାସନର ବଣ୍ଟନ ନହେବା

କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ସ୍କୁଲ ପିଲାମାନେ ଯେପରି ଉପଯୁକ୍ତ ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ପାଇପାରିବେ ତାହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର (19 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020) ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା (ଏସ୍‌ଆଇଏମ୍‌ଇ) ବିଭାଗର ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ଏବଂ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶୁଖିଲା ରାସନ ଭାବରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ। ଏହା ମଧ୍ୟ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ର (ଗ୍ରେଣ୍ଡ-I-V)କୁ କୋଭିଡ୍‌ର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ତିନି ମାସ ପାଇଁ (16 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ 13 ଜୁନ୍ 2020, 90 ଦିନ ପାଇଁ) ପ୍ରତି ମାସରେ 3 କିଲୋଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ଦିଆଯିବ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ର (ଗ୍ରେଣ୍ଡ VI-VIII)କୁ ପ୍ରତି ମାସରେ 4.5 କିଲୋଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଦିଆଯିବ। ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ବିଭାଗକୁ ଏହି ଚାଉଳ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଦୋକାନ (ଏଫ୍‌ପିଏସ୍)/ ସାର୍ବଜନୀନ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ପିଡିଏସ୍) ଗୁଡ଼ିକରେ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବାର ଥିଲା। ଡିଲିଭେରିକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲାର ସିଏସ୍‌ଓ ତଥା ଡିଏମ୍, ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ବ୍ଲକ୍/ ଯୁଏଲ୍‌ବି-ଓ୍ଵାରା, ଏଫ୍‌ପିଏସ୍-ଓ୍ଵାରା, ବିଦ୍ୟାଳୟ-ଓ୍ଵାରା, ଚାଉଳ ଆବଣ୍ଟନ ପରିମାଣ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଥିଲା। ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପିତାମାତା/ ଅଭିଭାବକମାନଙ୍କୁ ସଂଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଏଫ୍‌ପିଏସ୍‌ରେ ସଂଯୋଗ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କୁପନ ଦେଖାଇ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବାର ଥିଲା।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ମିଳିଥିବା ସୂଚନା ଏବଂ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ପ୍ରଦାନ ତାରିଖରୁ ତିନି ବର୍ଷ ବିତିଯିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଏଫ୍‌ପିଏସ୍/ ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭେରିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 4,314.14 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପଡି ରହିଥିଲା। ଡିଲିଭେରିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଚାଉଳ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଚାଉଳ ବଣ୍ଟନ ଏବଂ ଡିଲିଭେରିମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପଡି ରହିଥିବା ବଳକା ଚାଉଳର ବିବରଣୀ ସାରଣୀ 3.7 ରେ ଦିଆଯାଇଛି:

⁹⁸ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ଦେୟ ଦିଆଯାଇଥିବା କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ପ୍ରତି 300 ଟଙ୍କା ହାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇଛି।

ସାରଣୀ 3.7: ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍/ ପିଡିଏସ୍ରେ କୋଭିଡ୍-19 ର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ (ମାର୍ଚ୍ଚ-ଜୁନ୍ 2020) ପାଇଁ ଶୁଖିଲା ରାସନ ବଣ୍ଟନ

(ପରିମାଣ କ୍ରିୟାଳରେ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଡିଲିଭର ନାମ	ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍/ ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଋତୁଳର ପରିମାଣ	ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିବା ଋତୁଳର ପରିମାଣ	ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍/ ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭରମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପଡି ରହିଥିବା ଅବଶିଷ୍ଟ ଋତୁଳ
1	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	29,325.87	27,552.70	1,773.17
2	ରାୟଗଡ଼ା	10,363.32	9,051.62	1,311.70
3	ଗଞ୍ଜାମ	35,708.33	34,565.12	1,143.21
4	ପୁରୀ	15,205.47	15,119.41	86.06
ମୋଟ		90,602.99	86,288.85	4,314.14

(ଉତ୍ସ: ଡିଲିଭରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟରୁ ସଂକଳିତ)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀ 3.7 ରୁ, ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍/ ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭରମାନେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଲିଭରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବରାଦ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣ ଅନୁସାରେ 90,602.99 କ୍ରିୟାଳ ଋତୁଳ ଉଠାଇଥିଲେ। ତଥାପି, ଡିଲିଭରମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବଣ୍ଟନ କରିଥିବା ଋତୁଳର ପରିମାଣ ଥିଲା ମାତ୍ର 86,288.85 କ୍ରିୟାଳ। ଫଳସ୍ୱରୂପ, 4,314.14 କ୍ରିୟାଳ ବଳକା ଋତୁଳ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାର ବିଭିନ୍ନ ଖୁରୁରା ବ୍ୟବସାୟୀଙ୍କ ପାଖରେ ପଡି ରହିଥିଲା। ଋତୁଳ ବଣ୍ଟନ ନହେବାର କାରଣ ରେକର୍ଡରେ ନଥିଲା। ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ଓଡିଶା ସରକାର (ଡିସେମ୍ବର 2020) ସମସ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଅଧିକାରୀ/ ଯୋଗାଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଏସ୍‌ଆଣ୍ଡଏମ୍‌ଇ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଡିଲିଭରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ନିୟୋଜିତ ଠିକାଦାରଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବଶ୍ୟକ ଋତୁଳ ଉଠାଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ସତର୍କତା ଦିଆଯାଇଥିଲା। ତଥାପି, ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍/ ପିଡିଏସ୍ରେ ଉପଲବ୍ଧ ବଣ୍ଟନ ହୋଇନଥିବା ଋତୁଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଡିଲିଭରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେପରି କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା।

ବିଭାଗ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ (24 ମଇ 2025) କହିଥିଲେ ଯେ ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭର/ ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍‌ରୁ ଉଠାଯାଇନଥିବା 4,314.14 କ୍ରିୟାଳ ଋତୁଳର ବର୍ତ୍ତମାନର ସ୍ଥିତି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ସଂଶୋଧନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ। ତଥାପି, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନାହିଁ।

3.2.4 ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭରା (ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍) ବଣ୍ଟନ ନକରିବା

ଏଫ୍‌ଟିଏମ୍ ନିୟମ, 2015 ର ନିୟମ 9 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ଯଦି ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅଭାବ, ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ, ଇନ୍ଦନ କିମ୍ବା ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ କୌଣସି ସ୍କୁଲ ଦିନ ଏଫ୍‌ଟିଏମ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆନଯାଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସର 15 ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୋଗ୍ୟ ପିଲାଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍ ଦେବେ। ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍କୁଲ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ନିରନ୍ତର ତିନି କିମ୍ବା ମାସର ଅତି କମ୍ରେ ପାଞ୍ଚ ଦିନ ପାଇଁ ଏଫ୍‌ଟିଏମ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆନଯାଏ, ତେବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସାରେ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ଥାନ କରାଯିବା ଉଚିତ। ଅଧିକତ୍ୱ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ (03 ଜୁନ୍ 2020 ଏବଂ 01 ଡିସେମ୍ବର 2022) 16 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଅର୍ଥାତ୍, କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟ ସହିତ ଜଡିତ 538 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଋତୁଳ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଟିଏସ୍ ଭାବରେ ଦିଆଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା।

ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଡିଭିଜନ୍ ସମୟରେ, ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବ୍ୟୟନ ସମ୍ପର୍କିତ ତ୍ରୁଟି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେପରି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

3.2.4.1 ଗୋଭିଡ଼-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବ୍ୟୟନ ନକରିବା

ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲାର⁹⁹ 642 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ, 88 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ମଧ୍ୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ 68 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 11 ରୁ 448 ଦିନ (ମୋଟ 538 ଦିନ ମଧ୍ୟରୁ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖିଲା ଗୁଡ଼ିଲ ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, 49 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 11 ରୁ 538 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ 2,047.68 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଶୁଖିଲା ଗୁଡ଼ିଲ ଏବଂ 1.34 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-XVII** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଉତ୍ତରରେ ସରକାର କହିଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ, ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀର ନାମକ ଦୁଇଟି ଜିଲ୍ଲା ଅନୁପାଳନ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ତିନୋଟି ଜିଲ୍ଲା ସମ୍ପର୍କରେ ମାମଲା ତଦାରଖ କରାଯିବ । ତଥାପି, ଉତ୍ତରରେ ସମୀକ୍ଷାକୁ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ଯେ ମହାମାରୀ ସମୟରେ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସମୟାନୁସାରେ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ଲାଭ ପାଇବାକୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ।

3.2.4.2 ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା

ମନୋନୀତ ଛଅଟି ଡିଭିଜନ୍ ରେକର୍ଡ଼ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ହାଇସ୍କୁଲ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ (ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ସି) ପରୀକ୍ଷା, ସାରାଂଶ ମୂଲ୍ୟାୟନ I ଏବଂ II ସର୍ବାଧିକ 146 ଟି ଅଧିକୃତିତ ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଛଅରୁ ନଅଟି ସ୍କୁଲ ଦିନ ପାଇଁ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ପଞ୍ଜିକୃତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ (59,125 ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ 2,08,312 ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ର) ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ କିମ୍ବା ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏହିପରି, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପାଇଁ 3,479.62 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁଡ଼ିଲ ଏବଂ 1.87 କୋଟି ଟଙ୍କା ରକ୍ଷନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ, ଯାହା **ପରିଶିଷ୍ଟ-XVIII** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ସତ୍ୟତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି, ସରକାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ ଏହି ବିଷୟରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବ ଏବଂ କଡ଼ାକଡ଼ି ପାଳନ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବ ।

ତଥାପି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଉପରୋକ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ବଦଳରେ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପାଇପାଇରିବେ ନାହିଁ, ଯାହା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିୟମ 2015 ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଛି ।

3.2.4.3 ବୁକ୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଧର୍ମଘଟ ସମୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍/ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା

ମନୋନୀତ ଡିଭିଜନ୍‌ଙ୍କ ରେକର୍ଡ଼ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଡିଭିଜନ୍ ଅଧିନରେ, ବୁକ୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷକମାନେ¹⁰⁰ 06 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2018 ରୁ 23 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2018 ମଧ୍ୟରେ (ଅର୍ଥାତ୍, 10 ରୁ 15

⁹⁹ ବଲାଙ୍ଗୀର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ
¹⁰⁰ 'ବୁକ୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ସ୍କୁଲ' ହେଉଛି ଅଣ-ସରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ସ୍କୁଲ ଯାହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମୟ ସମୟରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଜିଆଇଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ବୁକ୍ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ଆକାରରେ ଅନୁଦାନ ପାଆନ୍ତି ।

ସ୍କୁଲ ଦିନ ପାଇଁ) ଧର୍ମଘଟରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ। ଫଳସ୍ୱରୂପ, 41 ଟି ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 1,854 ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚ ଅବଧି ପାଇଁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍/ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେପରି ନିମ୍ନରେ ଥିବା ସାରଣୀ 3.8 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଅଛି:

ସାରଣୀ 3.8: ଧର୍ମଘଟ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଦିଆଯାଇନଥିବା ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲା	ସାମିଲ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ	ସ୍କୁଲ ଦିନଗୁଡ଼ିକ	ମୋଟ ନାମଲେଖା	ମୋଟ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପରିବେଷଣ ହେବାକୁ ଥିଲା	ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)	ପରିବେଷଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ 6.83 ଟଙ୍କା ଦରରେ (ଟଙ୍କାରେ)
A	B	C	D	E	F (D x E)	G (F x 0.15)	G (F x ₹ 6.83)
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	12	15	519	7,785	1,167.75	53,171.55
2	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	4	10	116	1,160	174.00	7,922.80
		13	11	643	7,073	1,060.95	48,308.59
3	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	6	11	313	3,443	516.45	23,515.69
4	ରାୟଗଡ଼ା	1	14	62	868	130.20	5,928.44
5	ଗଞ୍ଜାମ	2	12	96	1,152	172.80	7,868.16
		3	13	105	1,365	204.75	9,322.95
	ମୋଟ	41		1,854	22,846	3,426.90	1,56,038.18

(ଉତ୍ସ: ଡିଭିଡ଼ିଫାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନାରୁ ସଂକଳିତ)

ସାରଣୀ 3.8 ରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଧର୍ମଘଟ ସମୟରେ 1,854 ଜଣ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ 34.27 କିଞ୍ଜାଲ ଉଚ୍ଚ ଅବଧି ଶୁଖିଲା ରାସନ୍ ଏବଂ 1.56 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରନ୍ଧନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ସରକାର କହିଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ ଯଦି ଧର୍ମଘଟ ଯୋଗୁଁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ରହେ ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏପରି ବନ୍ଦ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସରେ ସେମାନଙ୍କର ଶ୍ରେଣୀରେ ଯୋଗ ଦେଉନାହାନ୍ତି, ତେବେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏପରି ଦିନ ପାଇଁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପାଇବା ପାଇଁ ହଜିବାର ନୁହଁନ୍ତି। ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ କାରଣ ପ୍ରାୟତଃ ନିୟମରେ ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍) ସମସ୍ତ ଡିଭିଡ଼ିଫିଜକୁ ଜଣାଇଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର 2018) ଯେ ଯଦି ପିଲାମାନେ ପାଠପଢ଼ା ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଆସୁଛନ୍ତି ଏବଂ ପାଠପଢ଼ା ପାଇଁ ରହୁଛନ୍ତି, ତେବେ ସେମାନେ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପାଇବାର ହଜିବାର। ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ହୋଇନଥିଲା ଯଦିଓ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଧର୍ମଘଟରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇ ନଥିଲେ। ତେଣୁ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିୟମ 2015 ଅନୁଯାୟୀ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଥିଲା।

3.2.4.4 ପାଳନ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍/ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନକରିବା

ଏସ୍‌ଆଣ୍ଡଏମ୍‌ଇ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (16 ଅପ୍ରେଲ 2015) ଅନୁଯାୟୀ, ପାଳନ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ¹⁰¹ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ରନ୍ଧାଯିବ ଏବଂ ପାଳନ ଶେଷ ହେବା ପରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପରିବେଷଣ କରାଯିବାର ଥିଲା।

ମନୋନୀତ 12 ଜଣ ବିଭାଗ ଏବଂ ଛଅ ଜଣ ଡିଭିଡ଼ିଫିଜ ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ 1,51,654 ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ (ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ-87,969 ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ-63,685) ବିଶିଷ୍ଟ ଛଅ ଜଣ ବିଭାଗ 416 ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ଆଧିକ ବର୍ଷ 2020-22¹⁰² ବ୍ୟତୀତ,

¹⁰¹ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା, ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ, ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ, ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ, ଉତ୍କଳ ଦିବସ, ଗୁରୁ ଦିବସ, ଗଣେଶ ପୂଜା, ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ ଏବଂ ଶିଶୁ ଦିବସ ଭଳି କିଛି ପାଳନ ଦିବସ
¹⁰² କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ଯୋଗୁଁ, କୌଣସି ଭୌତିକ ଉପସ୍ଥାନ ନଥିଲା ଏବଂ ସରକାର ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ। ଚନ୍ଦ୍ରଧାରରେ, ଏହି ଅବଧିକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି।

ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2018-20 ଏବଂ 2022-23 ରେ ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ/ ରାଜ୍ୟ ପାଳନ ଦିବସରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-XIX** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ ପାଳନ ଦିବସଗୁଡ଼ିକରେ, ବିଶେଷକରି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପାଳିତ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପୂଜା ସହିତ ଜଡ଼ିତ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବହୁତ କମ୍ ସମୟ ବିତାଇପାଆନ୍ତି ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଶୀଘ୍ର ପ୍ରସ୍ଥାନ କରନ୍ତି । ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏସ୍ଆଣ୍ଡଏମ୍‌ଲ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (16 ଅପ୍ରେଲ 2015)ର ବିରୁଦ୍ଧାବରଣ ଅଟେ ।

3.2.5 ପ୍ରକୃତ ଉପସ୍ଥାନ ଅପେକ୍ଷା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପରିବେଷଣ ଅଧିକ ଦେଖାଯିବା

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପରିଚାଳନାରେ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ଭୂମିକା ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ଏସ୍ଆଣ୍ଡଏମ୍‌ଲ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା (ଅକ୍ଟୋବର 2016) ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ (ଏଚ୍ଏମ୍) କୁଷ୍ଠର ରିପୋର୍ଟ ସେକ୍ସର ସଂଯୋଜକ (ସିଆର୍ସିସି)¹⁰³ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରତି ମାସରେ ମାସିକ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟ (ଏମ୍ପିଆର୍) ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମାଟରେ ବିଲ୍‌ଓଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବେ । ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସେବାର ଯୋଗାଣ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ନେବାର ଥିଲା । ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ/ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ବିଲ୍‌ଓ ମାସିକ 10 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଦର୍ଶନ କରିବାର ଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍ଡିଏମ୍‌ର ସୁପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଡିଲ୍‌ଓ ମାସିକ ପାଞ୍ଚଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଦର୍ଶନ କରିବାର ମଧ୍ୟ କଥା ଥିଲା ।

2018-19, 2019-20 ଏବଂ 2022-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ (କୋଭିଡ୍-19 ଅବଧିକୁ ଛାଡ଼ି) ପାଇଁ ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲାର¹⁰⁴ ଡିଲ୍‌ଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 642 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଉପସ୍ଥାନ ପଞ୍ଜିକା ଏବଂ ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ପଞ୍ଜିକା¹⁰⁵ (ଡିସିଆର୍) ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, ଉପସ୍ଥାନ ପଞ୍ଜିକା ଅନୁଯାୟୀ, 42 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଡିସିଆର୍ ପ୍ରକୃତରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ତୁଳନାରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଇଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିଲା । ଉପସ୍ଥାନ ପଞ୍ଜିକା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି 42 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 82,270 ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 1,36,546 ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଡିସିଆର୍‌ରେ ପ୍ରକୃତ ଛାତ୍ର ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ଅଧିକ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଡିସିଆର୍‌ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅନିୟମିତ ଅତିରିକ୍ତ ଉପସ୍ଥାନ ଯୋଗୁଁ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବ୍ୟବହାର 9.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 287.09 କ୍ରିଣ୍ଡାଲ ଟ୍ରେଡିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ରନ୍ଧନ ଖର୍ଚ୍ଚ 14.33 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା, ଯେପରି **ପରିଶିଷ୍ଟ-XX** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଘଟଣାର ବିସ୍ତୃତ ତଦନ୍ତ କରାଯିବା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ଯେକୌଣସି ଅପବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଉତ୍ତରରେ, ସରକାର କହିଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅନଲାଇନ୍ ଉପସ୍ଥାନ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଅଧିନରେ ଅଛି । ବିଭାଗ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଏକ ଉନ୍ନତ ତଦାରଖ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ।

ତଥାପି, ସମାକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ମାନୁଆଲ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଥିବା ଉପସ୍ଥାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ, ଏହା ଦର୍ଶାଏ ଯେ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସଂଖ୍ୟା ତୁଳନାରେ କମ୍ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ, ତେଣୁ, ମାମଲା ଉପସ୍ଥାନ ରେକର୍ଡ଼ ଅଧିନରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବ୍ୟବହାରର ଅତ୍ୟଧିକ ଦର୍ଶାଇବା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ତଦାରଖ ଦ୍ୱାରା ରୋକାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ।

¹⁰³ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରରୁ ଏମ୍ପିଆର୍ ସଂଗ୍ରହ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିବା ଏବଂ ପ୍ରତି ମାସର ପାଞ୍ଚ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲ୍‌ଓଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବା ପାଇଁ ସିଆର୍ସିସି ଏମ୍ଡିଏମ୍ କୁଷ୍ଠର ନୋଡାଲ ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ ।
¹⁰⁴ ବଲାଙ୍ଗୀର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ
¹⁰⁵ ପ୍ରତିଦିନ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ହେଉଛି ଏକ ରେଜିଷ୍ଟର ଯେଉଁଥିରେ ଉପସ୍ଥିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ ଦୈନିକ ବୁକ୍ କରାଯାଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ରେକର୍ଡ଼ କରାଯାଏ ।

3.2.6 ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଏବଂ ଋତୁ ଝଙ୍କର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅନିୟମିତତା

ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭିତ୍ତିକ ନିୟମ, 2015 ର ନିୟମ 8 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ଯେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତା ମାଧ୍ୟମରେ ହକଦାର ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ। ଯଦି କୌଣସି ହକଦାର ବ୍ୟକ୍ତି ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତା ଖୋଲି ନାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭିତ୍ତିକ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଦେୟ ନଗଦ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ। ଅଧିକତ୍ର, ନୋଡାଲ ଅଧିକାରୀ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଦେୟ ତାରିଖରୁ ଗୋଟିଏ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଏକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତା ଖୋଲିଛନ୍ତି। ଏହା ସହିତ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ପାଇଁ ମାନ୍ୟତା, 2017 ରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଭୂମିକା ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି, ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ। ତେଣୁ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱରେ ପ୍ରାୟ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପରିମାଣର ରେକର୍ଡ/ ବିବରଣୀ ଏବଂ ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଗ୍ରହଣ ତାରିଖ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବନ୍ଧନ ସହିତ ସମାନ କି ନାହିଁ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ପରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକୁ ସାକାର କରିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା।

ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଡିଇଓ ଅଧିକାରୀ ଥିବା ପାଇକବସା ପ୍ରକଳ୍ପ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ପିୟୁପିଏସ୍) ଏବଂ ଜଗତେଶ୍ୱର ଭଞ୍ଜଭାରତୀ ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୋହି ସହିତ ଜଡ଼ିତ ରେକର୍ଡର ଯାଞ୍ଚରୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ହସ୍ତାନ୍ତର ଏବଂ ଋତୁ ଝଙ୍କର ପରିଚାଳନାରେ ଅନିୟମିତତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯାହା ନିମ୍ନରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

- କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ପାଇକବସା ପିୟୁପିଏସ୍ ନଅଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଭାବେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା। ତଥାପି, ଆଠଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରକାଶିତ 179 ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ (ମୋଟ 277 ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ) 1,19,562 ଟଙ୍କା ପରିମାଣର ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ/ ଅଭିଭାବକଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିଲା। ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ରେକର୍ଡରେ ନଥିଲା। ତେଣୁ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠିର ଅପବ୍ୟବହାରକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ଏହା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଋତୁ ଝଙ୍କର ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ରେକର୍ଡରେ ହେରଫେର କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ **ସାରଣୀ 3.9** ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ 28,237 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁ ଝଙ୍କର ଅପବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା:

ସାରଣୀ 3.9: ଋତୁ ଝଙ୍କର ଭୁଲ ରିପୋର୍ଟିଂ ସମକ୍ଷୟ ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ତାରିଖ	ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଋତୁ ଝଙ୍କର ହିସାବକୁ ନିଆଯାଇ ନାହିଁ (କ୍ୱିଣ୍ଟାଲରେ)	ମନ୍ତବ୍ୟ
1	13.07.2018	1.506	13.07.2018 ରେ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷକୁ 14,655 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ପରିବର୍ତ୍ତେ 13,149 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ବୋଲି ଭୁଲ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଋତୁ ଝଙ୍କର 1,506 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା।
2	19.08.2022	17.526	16.08.2022 ରେ ମିଳିଥିବା 17,526 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁ ଝଙ୍କର କୌଣସି ବନ୍ଧନ ରେକର୍ଡ ବିନା 19.08.2022 ରେ ବନ୍ଧନ କରାଯାଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା।
3	01.09.2022	9.205	31.08.2022 ରେ 9.966 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁ ଝଙ୍କର ଅନ୍ତିମ ଝଙ୍କର ବିରୁଦ୍ଧରେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିବସ (02.09.2022 ରେ 76.05 କିଲୋଗ୍ରାମ ଉପଲବ୍ଧ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଝଙ୍କର ଭାବରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥିଲା।
	ମୋଟ	28.237	

(ଉତ୍ସ: ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡରୁ ସଂଗୃହଣ)

ଝଙ୍କର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅନିୟମିତତା କେବଳ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ପରିଚାଳନା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇନଥିଲା, ବରଂ 28.24 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଋତୁ ଝଙ୍କର ଚୋରି ହେବାର ଆଶଙ୍କାକୁ ମଧ୍ୟ ଏଡାଇ ପାରିନଥିଲା।

- ଜଗତେଶ୍ୱର ଭଞ୍ଜଭାରତୀ ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ବିଦ୍ୟାଳୟର ଯୁନାଇଟେଡ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆରେ¹⁰⁶ ସଂରକ୍ଷିତ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରୁ 02 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ନିଜସ୍ୱ ବେଞ୍ଚ ମାଧ୍ୟମରେ 2.27 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉଠାଇଥିଲେ। ଏହି ପାଣ୍ଡିର ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ହିସାବର ବିବରଣୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ ରେକର୍ଡରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2023 ସୁଦ୍ଧା)। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ବିଦ୍ୟାଳୟର କ୍ୟାସ ବୁକ୍ କେବଳ ଫେବୃୟାରୀ 2023 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖା ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ଚାକିରିରୁ ଅବସର ନେଇଥିଲେ, ଯାହା ସୁରକ୍ଷିତ ଦେଇଥିଲା ଯେ ଉଚ୍ଚ ପରିମାଣ ପୁନରୁଦ୍ଧାରର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟଟି ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଡିର ଅପବ୍ୟବହାର ଏବଂ ନିୟୁତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖକୁ ସୂଚିତ କରୁଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ବିଭାଗ କହିଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଲିଓକ୍ସିଓନ ପାଣ୍ଡି ଏବଂ ଚାକିରୀ ଏପରି ଅପବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ରିପୋର୍ଟ ମଗାଯିବ ଏବଂ ଏହି ମାମଲାରେ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯିବ।

ତଥାପି, ସମାପ୍ତ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିଥିଲା ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ବୁକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ସମାପ୍ତ ଏବଂ ତଦାରଖର ଅଭାବ, ବିଦ୍ୟାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଡି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଭୁଲ ପରିଚାଳନାର କାରଣ ପାଲଟିଛି।

3.2.7 ଏମ୍ଡିଏମ୍ ନବୀକରଣ ବିନା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପରିଚାଳନା

ଏସ୍ଆଇଏମ୍‌ଲ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା (01 ଫେବୃୟାରୀ 2016) ଶୁଦ୍ଧିପତ୍ରର ଅନୁକ୍ଷେପ 4 ରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର¹⁰⁷ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କଷ୍ଟନା କରାଯାଇଥିଲା। ଏଥିରେ ଆହୁରି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଏଜେନ୍ସି¹⁰⁸ (ସିକେଏ) ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିବା ପାଇଁ ଦାୟା ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ ମଧ୍ୟରେ ରୁଚ୍ଛିନାମା, ସଂସ୍ଥାର ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ନହେବାର ପରିଣାମକୁ ପରିଭାଷିତ କରେ। ଏହା ସହିତ, ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସେବାରେ ନିୟୋଜିତ ଏହିପରି ସିକେଏମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ପ୍ରତି ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ଥରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସିକେଏମାନଙ୍କର ଆହୁରି ନବୀକରଣ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସନ୍ତୋଷଜନକ ହେବା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିଲିଓକ୍ସିଓନରେ ରେକର୍ଡଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ପରେ, ରୁଚ୍ଛି ପରିଚାଳନାରେ ଅନିୟମିତତା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି:

- ଗଞ୍ଜାମର ଡିଲିଓ ଅଧିନରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ଏଜେନ୍ସି, ଯଥା ମାନ୍ନା ଗ୍ରନ୍ଥ ଏବଂ ମହିଳା ସଞ୍ଚୟକା ସଙ୍ଘ, ଚାକିରି ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଅର୍ଥାତ୍ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2019 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ବୈଧ ରୁଚ୍ଛିନାମା ବିନା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିଆସୁଥିଲେ।
- ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାରେ, ଅକ୍ଟୋବର 2017 ରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସାକ୍ଷର ହେବା ପରଠାରୁ, ସିକେଏ ଅର୍ଥାତ୍ ଅକ୍ଷୟ ପାତ୍ର ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍ ଗ୍ରନ୍ଥ (ଏପିଏଫ୍‌ଟି) ସହିତ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତି ଦୁଇ ବର୍ଷ ସମାପ୍ତ ହେବା

¹⁰⁶ ଯୁନାଇଟେଡ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଏବଂ ଓରିଏଣ୍ଟାଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ କମର୍ସର ମିଶ୍ରଣ ପରେ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ପଞ୍ଜାବ ନ୍ୟାସନାଲ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ।
¹⁰⁷ ଏନିଓଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଘରରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରନ୍ଧା କରାଯାଉଛି ଯେତେବେଳେ ପିଲାମାନଙ୍କ ଖାଇବା ପାଇଁ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଉଛି। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ମୋଟ ଛଅଟି ଡିଲିଓକ୍ସିଓନ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ପରିସର ଅଧିନରେ ତିନୋଟି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଏଜେନ୍ସି ଥିଲା। ଗଞ୍ଜାମ ଡିଲିଓ ଅଧିନରେ ଦୁଇଟି ଏଜେନ୍ସି ଯଥା 'ମାନ୍ନା ଗ୍ରନ୍ଥ' ଏବଂ 'ମହିଳା ସଞ୍ଚୟକା' ଏବଂ ପୁରୀ ଡିଲିଓ ଅଧିନରେ ଗୋଟିଏ ଏଜେନ୍ସି 'ଅକ୍ଷୟ ପାତ୍ର ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍ ଗ୍ରନ୍ଥ'।
¹⁰⁸ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ସର୍ବ ରଖିଛି ଯେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଏଜେନ୍ସି ଏକ ସେକ୍ସନାଲ ସଂସ୍ଥା, ଯେକୌଣସି ସାମାଜିକ ଉଦ୍ୟୋଗ, ଦାତବ୍ୟ ସଙ୍ଗଠନ, ସମାଜ, ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ କିମ୍ବା ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଫେଡେରେସନ ହେବା ଉଚିତ।

ପରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଅକ୍ଟୋବର 2019 ରେ ମିଆଦ ଶେଷ ହୋଇଥିବା ଏମ୍‌ଓୟୁକୁ ଏହାର ମିଆଦ ଶେଷ ହେବାର 16 ମାସ ପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଫେବୃୟାରୀ 2021 ରେ ପିଛିଲା ଭାବରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି, ପରବର୍ତ୍ତୀ ନବୀକରଣ ଅକ୍ଟୋବର 2021 ର ଧାର୍ଯ୍ୟ ଚାରିଶ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଫେବୃୟାରୀ 2022 ରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଅର୍ଥାତ୍ ଏମ୍‌ଓୟୁର ମିଆଦ ଶେଷ ହେବାର ଚାରି ମାସ ପରେ, ପୁଣି ଥରେ ପିଛିଲା ଭାବେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ସମାକ୍ଷାରେ ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଯେ ଏମ୍‌ଓୟୁର ନବୀକରଣ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ବିଭାଗର ଏକ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁଣବତ୍ତା ତଦାରଖ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ପରେ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ ଏବେଠାରୁ ବୁଝାମଣାପତ୍ରର ସମୟସୀମା ନବୀକରଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ।

ସମାକ୍ଷା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଏବଂ ତଦାରଖର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ, ସିକ୍ସ-ଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ବିରୁଦ୍ଧରେ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଏକ ମହାବିପଦ ଥିଲା । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ଏକ ବୈଧ ବୁଝାମଣାପତ୍ରର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଆକାରରେ ସାର୍ବଜନୀନ ସମ୍ବଳ ପରିଚାଳନାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଏଜେନ୍ସିଗୁଡିକର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

3.2.8 ଅଖା ବସ୍ତା ବିକ୍ରୟ ଅର୍ଥ ଆଦାୟ ନହେବା

2005 ଏବଂ 2007 ମସିହାରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡିକୁ ଜାରି ରଖି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି (ଅପ୍ରେଲ 2014) କରିଥିଲେ ଯେ ସ୍କୁଲ ଶେଷରେ ଅଖା ବସ୍ତାଗୁଡିକୁ ନିକାଶ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବିକ୍ରୟ ଅର୍ଥକୁ କ୍ୟାସବୁକ୍ରେ ହିସାବ କରାଯିବା ଏବଂ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ସାମ୍ବ୍ୟ ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା¹⁰⁹ ପାଇଁ ଏହାକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ସର୍ତ୍ତ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଅଖା ବସ୍ତାର ମୂଲ୍ୟ ବିଷୟରେ, ଅପ୍ରେଲ 2014 ରେ ଅଖା ବସ୍ତା (50 କିଲୋଗ୍ରାମ) ର ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଦର ଆଠ ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

ମନୋନୀତ ଛଅ ଜଣ ଡିଇଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଖାଲି ଅଖା ବସ୍ତାର ନିକାଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେପରି ସାରଣୀ 3.10 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 3.10: 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଅଖା ବସ୍ତାର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଡିଇଓର ନାମ	ବ୍ୟବହୃତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ପରିମାଣ (କି.କି.ଗ୍ରାମରେ)	ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଅଖା ବସ୍ତାର ସଂଖ୍ୟା (ସମ୍ପ C x 2)	ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଅଖା ବସ୍ତାର ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ¹¹⁰ (ସମ୍ପ D x 8 ଟଙ୍କା) (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)
A	B	C	D	E
1	ଡିଇଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର	2,56,061.79	5,12,124	40.97
2	ଡିଇଓ, ଝାରସୁଗୁଡା	56,211.48	1,12,423	8.99
3	ଡିଇଓ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ	4,45,862.03	8,91,724	71.34
4	ଡିଇଓ, ରାୟଗଡା	1,70,875.55	3,41,751	27.34
5	ଡିଇଓ, ଗଞ୍ଜାମ	4,48,443.71	8,96,887	71.75
	ମୋଟ	13,77,454.56	27,54,909	220.39

(ଉତ୍ସ: ଡିଇଓଙ୍କଠାରୁ ସଂଗୃହିତ ସୂଚନା)

¹⁰⁹ ହାତ ଧୋଇବା ତରଳ ପଦାର୍ଥ, ସଫା କରିବା ଶୋଷକ, ଶୋଷକ, ଶୋଷକ ଜୀବାଣୁନାଶକ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଅଳିଆ ବିନ୍ ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ଉପାଦାନ
¹¹⁰ ବିକ୍ରୟ ଆୟ ଅଧିକ ହୋଇଥାନ୍ତା କିନ୍ତୁ ରକ୍ଷଣାଳୟ ହିସାବ ପାଇଁ ଅପ୍ରେଲ 2014 ର ପରିପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ହାରଗୁଡିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ସାରଣୀ 3.10 ରୁ ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲାର ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମୋଟ 13.77 ଲକ୍ଷ କ୍ରିଷ୍ଣାଳ ଋତଳ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ପରିମାଣର ଋତଳ ବ୍ୟବହାର କଲେ 2.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 27.55 ଲକ୍ଷ ଖାଲି ଅଖା ବସ୍ତା ଉପଲବ୍ଧ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବା ପାଇଁ, ସମାକ୍ଷା, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର 134 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା ଏବଂ ଜାଣିଥିଲା ଯେ 35,421 କ୍ରିଷ୍ଣାଳ ଋତଳ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଛି ଏବଂ 70,842 ବସ୍ତା ଖାଲି କରାଯାଇଛି । ଏହି ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକରୁ ଅତି କମ୍ରେ 5.67 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରାଜସ୍ୱ ମିଳିଥାନ୍ତା (ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଠ ଟଙ୍କା ହାରରେ ଗଣନା କରାଯାଇ) କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଏହି ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର କୌଣସି ବିକ୍ରୟ ଆୟ ସମାକ୍ଷାକୁ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇ, ଡିଇଓମାନେ/ବିଇଓମାନେ (ଅଗଷ୍ଟ 2023 ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2024 ମଧ୍ୟରେ) କହିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରଚଳିତ ବଜାର ଦରରେ ଖାଲି ଅଖା ବସ୍ତାର ବିକ୍ରୟ ପୂର୍ବରୁ ଆଦାୟ ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ପରିବହନ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରାଯିବ ।

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ପୁରୀର ଡିଇଓଙ୍କ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 2018-23 ବର୍ଷରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାରେ 2,03,921.80 କ୍ରିଷ୍ଣାଳ ଋତଳ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 4,07,844 ଖାଲି ଅଖା ବସ୍ତାରୁ 32.63 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରାଯିବାର ଥିଲା । ତଥାପି, 2018-19 ରୁ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମାକ୍ଷା ଅବଧି ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଏଜେନ୍ସିରୁ 27.26 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବାଦ ଦେଇ ମାତ୍ର 5.37 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା¹¹¹ ଆଦାୟ ହୋଇଥିଲା । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ଏସ୍ଆଇଏମ୍‌ସି ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ପାଇଁ ବସିବା ପାଇଁ ମ୍ୟାଟ୍, ପ୍ଲେଟ୍ ଏବଂ ହାତ ଧୋଇବା ସାବୁନ ଯୋଗାଇବା ଭଳି ଉପାଦାନ ପାଇଁ ଏହି ରାଶି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପୁରୀର ଡିଇଓଙ୍କ ପାଖରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ନହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ, ବିଭାଗ ପ୍ରତିଗୁଡ଼ି ଦେଇଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଖା ବସ୍ତାର ବିକ୍ରୟ ଅର୍ଥର ବ୍ୟବହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ମାମଲାର ଏକ ବିସ୍ତୃତ ତଦନ୍ତ କରାଯିବ ।

3.2.9 ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ

ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବିଭାଗ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (22 ଜୁଲାଇ 2013)ରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ଗୁଣବତ୍ତା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଦିଗଗୁଡ଼ିକୁ ଦୋହରାଇ ଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ କ୍ରମରେ, ଅତିରିକ୍ତ ସଚିବ କ୍ଷମତା ବିକାଶ ସମେତ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବିଷୟ ଉପରେ ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏହା ଥିଲା ଯେ ଖାଦ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସକ୍ଷମ ରୋଷେଇ ଆବଶ୍ୟକତା ପରିଚ୍ଛଳନା ପାଇଁ ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକ (ସିସିଏଚ୍) ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାର ସମନ୍ୱିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ।

ଏସ୍ପିଏମ୍‌ସି (ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ) ରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି କ୍ଷମତା ନିର୍ମାଣ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତଥାପି, ଅପ୍ରେଲ 2023 ପରେ, ବିଶ୍ୱ ଖାଦ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହଯୋଗରେ ଏସ୍ପିଏମ୍‌ସି (ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ) ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ସିସିଏଚ୍‌ମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରତିନିଧି ଏବଂ ସମାକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା (ଜୁଲାଇ 2023 ଏବଂ ଜାନୁଆରୀ 2024 ମଧ୍ୟରେ) ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 31 ଟିରେ, ତାଲିମ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ବର୍ଷର ସମୟରେ ସିସିଏଚ୍‌ମାନେ ଆପ୍ତନ୍, ଗ୍ଲୋଭ୍ ଏବଂ କ୍ୟାପ୍ ଭଳି ଉପଯୁକ୍ତ ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ନିମ୍ନ **ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 11** ଏବଂ **12** ରେ

¹¹¹ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା, ଅଖା ବସ୍ତାର ଏକାକୃତ ବିକ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ 9.49 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ 2018-19 ପୂର୍ବ ଅବଧିର ଏକାକୃତ 4.11 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରି ସ୍କୁଲ ରୋଷେଇ ଘର ଏବଂ ବନ୍ଧନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ସହିତ ସାଲିସ କରାଯାଇଥିଲା:

ଫଟୋଚିତ୍ର 11: ମଧ୍ୟପୁର ସ୍ୱପ୍ନିଏସ୍, ବେଲପଡ଼ାରେ, ସିସିଏଚ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଆପ୍ତନ, ଡିସପୋଜେବଲ୍ ବତ୍ୟାସ କ୍ୟାପ ବିନା ଏବଂ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଅବସ୍ଥାରେ ରୋଷେଇ କରୁଥିଲେ

ଫଟୋଚିତ୍ର 12: ବେଲପଡ଼ାର ଡେଢ଼ିଲିଗୁଡ଼ା ସରକାରୀ ପିଏସ୍‌ରେ, ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଅବସ୍ଥାରେ କୌଣସି ସୁରକ୍ଷା ଉପକରଣ ବିନା ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରାଯାଉଛି

ଉତ୍ତରରେ, ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଓ, ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ସ୍ କହିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2023) ଯେ, ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ ପାଣ୍ଠିର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ସିସିଏଚ୍ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଆହୁରି ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା। ସିସିଏଚ୍ ପାଇଁ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅପ୍ରେଲରୁ ଜୁନ୍ 2023 ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱ ଖାଦ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହଯୋଗରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲା।

ତଥାପି, ଏହା କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତାଲିମ ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ (ବହୁତ ବିଳମ୍ବ ପରେ), ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଏବଂ ପରିବେଷଣ କରିବା ସମୟରେ ଆପ୍ତନ, ଗ୍ଲୋଭ୍ ଏବଂ କ୍ୟାପ୍ ପିନ୍ଧିବା ଭଳି ମୌଳିକ ଔପଚାରିକତା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ତାଲିମର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା। ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଯୋଜନାରେ ମନନ କରାଯାଇଥିବା ପରିଷ୍କାର ରୋଷେଇ ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ବନ୍ଧନରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ।

3.2.10 ଲୌହ ଏବଂ ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍ (ଆଇଏଫ୍‌ଏ)/ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବନ୍ଧନ ନହେବା

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2006 ର ଅନୁକ୍ଳେପ 4.5 ରେ (କ) ଛଅ ମାସିକ ଡୋଜ୍ ଦେଇ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପୁଷ୍ଟିକର ପରିପୁରକ ଏବଂ କୃମିମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, (ଖ) ସାପ୍ତାହିକ ଲୌହ ଏବଂ ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍ (ଆଇଏଫ୍‌ଏ) ପରିପୁରକ, ଜିଙ୍କ ଏବଂ (ଗ) ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସାଧାରଣ ରୋଗ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିପୁରକ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଳେପ 2.5 ରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ସହିତ ମିଳିତ ଭାବରେ ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ 2017 ଏବଂ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2021) ଯୋଜନାରେ ମଧ୍ୟ ବାର୍ଷିକ ଦୁଇଥର କୃମିନାଶକ ଔଷଧ ବନ୍ଧନ, ସାପ୍ତାହିକ ଆଇଏଫ୍‌ଏ ବଟିକା ବନ୍ଧନ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଉଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିୟମିତ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା, ଆଇଏଫ୍‌ଏ ଏବଂ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବନ୍ଧନ ସମ୍ପର୍କିତ ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ସ୍ (ଏମ୍‌ଡିଏମ୍), ଭୁବନେଶ୍ୱର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସୂଚନା ନିମ୍ନ ସାରଣୀ 3.11 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି:

ସାରଣୀ 3.11: ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା, ଆଇଏଫ୍ଏ ବ୍ୟୟ ଏବଂ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବିଷୟରେ ବିବରଣୀ

ବର୍ଷ	ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ନାମଲେଖା	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ବର୍ଷିତ ଆଇଏଫ୍ଏ	ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇଥିବା କୃମିନାଶକ ବଟିକା	ଅଭାବର କାରଣ
A	B	C	D	E	F
2018-19	48,41,657	35,28,605	47,40,055	27,11,617	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ [#]
2019-20	46,41,593	36,76,029	40,33,915	34,03,433	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ [#]
2020-21	45,13,758	4,78,329	33,84,570	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ [#]	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ [#]
2021-22	44,28,963	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ [#]	31,94,455	92,613	କୋଭିଡ୍-19 ଯୋଗୁଁ
2022-23	45,50,584	23,92,557	40,83,675	45,50,584	ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ [#]
ମୋଟ	2,29,76,555	99,75,520	1,94,36,670	1,07,58,247	
ସଫଳତା (%)		43.42	84.59	46.82	

ଏସ୍ପିଏମ୍ସୁ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲା

(ଉତ୍ସ: ଏସ୍ପିଏମ୍ସୁ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା ଯେ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 229.77 ଲକ୍ଷ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନାମ ଲେଖାଯାଇଥିଲେ, ମାତ୍ର 99.76 ଲକ୍ଷ (43.42 ପ୍ରତିଶତ) ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ସହିତ, ନାମ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସାମ୍ବାଦିକ ଆଇଏଫ୍ଏ ପରିପୂରକ ଏବଂ ଛଅ ମାସିକ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବ୍ୟୟନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଫଳତା ଯଥାକ୍ରମେ 84.59 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 46.82 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା। ଅଧିକତ୍ତମ, 2020-21 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ, ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ କଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ଏସ୍ଏନ୍ଡ଼, ଏସ୍ପିଏମ୍ସୁ କହିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2023) ଯେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି, ବିଳମ୍ବରେ ରିପୋର୍ଟିଂ ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ କାରଣ ଯୋଗୁଁ ଆଇଏଫ୍ଏ ବଟିକାର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରତିଶତ କମ୍ ଥିଲା। ସ୍କୁଲ ବନ୍ଦ ଥିବାରୁ ଏସ୍ଆଣ୍ଡଏମ୍ସୁ ଦ୍ୱାରା କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଏବଂ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଡିଏଚ୍ଆଣ୍ଡଏଫ୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁ) ଦ୍ୱାରା ସାକ୍ଷିପ୍ରାପ୍ତ ସାମାଜିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ (ଏସ୍ଏସ୍ଏର୍ଏ)/ ସହାୟକ ନର୍ସ ଏବଂ ଧାଇ (ଏଏନ୍ଏମ୍) କର୍ମୀଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଏପରି ବଟିକା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ତଥାପି, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାରେ କମ୍ପତି ଦିଗରେ ଉତ୍ତରଟି ନୀରବ ଥିଲା।

3.3 ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚର ଫଳାଫଳ

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହିତ (ଯେଉଁଠାରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ମାଧ୍ୟମରେ 10 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ସମେତ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା) ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ (ଜେପିଆଇ) କରିଥିଲା। ଜେପିଆଇଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି:

3.3.1 ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭିଡିଭୁମି ଏବଂ ଉପକରଣର ଅଭାବ

3.3.1.1 ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ଏବଂ ଅଳିଆ ନିଷ୍କାସନ

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ରୋଷେଇ ଘରେ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବିଭାଗର ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସାକ୍ଷରତା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 3.4 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ, ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜଳ

ନିଷ୍ଠାସନ, ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ନିଷ୍ଠାସନ ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏପରି ଭାବରେ ଡିଜାଇନ୍ ଏବଂ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଖାଦ୍ୟ କିମ୍ବା ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣରେ ପ୍ରଦୂଷଣର ଆଶଙ୍କା ଦୂର ହେବ ।

ବିଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ (ଜୁଲାଇ 2023 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024) 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇ ସମୟରେ, 19 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନେଇ ସୁବିଧା ନଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ତ୍ରୁଟିନେଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ, ରୋଷେଇ ଘରର ବର୍ଜ୍ୟଜଳ ଏବଂ ଅଳିଆ ପାଣି ଜମିବା ଏବଂ ପରିବେଶକୁ ମଇଳା କରୁଥିଲା, ଯାହା ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 13 ଏବଂ 14 ରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 13: ଜିଏଚ୍‌ଏସ୍, କୁଲିହାମାଲ: କୌଣସି ତ୍ରୁଟିନେଇ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 14: ସୁପିଏସ୍, ବଡ଼ବାହାଲ: କୌଣସି ତ୍ରୁଟିନେଇ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ

3.3.1.2 ରୋଷେଇ ଘରର ଉପଲବ୍ଧତା

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (ଫେବୃୟାରୀ 2025) ର ଅନୁକ୍ଷେପ 3.1(i) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ରୋଷେଇ ଘର ତଥା ଭଣ୍ଡାର ଘର ଏକ ସଫା, ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ଖୋଲା ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥିତ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ପରିବେଶ ମଇଳା ମୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ । ଏହା ସହିତ, ରୋଷେଇ ଘର ଶ୍ରେଣୀଗୃହଠାରୁ ପୃଥକ ହେବା ଉଚିତ, ପସନ୍ଦଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ ଏକ ନିରାପଦ କିଛି ସୁଗମ ଦୂରତାରେ ରହିବା ଉଚିତ ।

50 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇ ସମୟରେ, ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, 18 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ରୋଷେଇ ଘର ତଥା ଭଣ୍ଡାର ଘର ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ, ବାରଣ୍ଡା କିମ୍ବା ସାଇକେଲ୍ ସେଡ୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା । ଅଧିକତ୍ଵ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରୋଷେଇ ଘର ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ରୋଷେଇର ଅସ୍ଵାସ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଏବଂ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକର ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଥିଲା, ଯେପରି ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 15 ଏବଂ 16 ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ଭିଡିଓଲିଙ୍କ-1

ଖୋଲା ଏବଂ ଅସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟକର ସ୍ଥାନରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ରାନ୍ଧିବା

ଫଟୋଟିତ୍ତୁ 15: ଯୁପିଏସ୍, ଫଲସାଡିପା: ରୋଷେଇ ଘର ସେଡ୍ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବାରୁ ସାଇକେଲ ସେଡ୍ରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରନ୍ଧା ହେଉଛି

ଫଟୋଟିତ୍ତୁ 16: ଯୁପିଏସ୍ ବଡବାହାଲ: ରୋଷେଇ ଘର ସେଡ୍ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବାରୁ ବାରଣ୍ଡାରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରନ୍ଧା ହେଲା

ଡେଣ୍ଟ, ଅସାସ୍ଥ୍ୟକର ପରିବେଶ ଏବଂ ଅସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ରୋଷେଇ କରାଯାଉଥିଲା, ଯାହା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷାକୁ ବିପଦରେ ପକାଇଥିଲା ।

3.3.1.3 ଏକାଧିକ ଜାଗାରେ ହାତ ଧୋଇବା ସୁବିଧା

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (ଫେବୃୟାରୀ 2015) ର ଅନୁକ୍ଷେପ 2 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ, ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ହାତ ଧୋଇବା ପାଇଁ ଏକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ଯେଉଁଠାରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ବଡ ଧରଣର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ସରଳ ଏବଂ କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ବହୁବିଧା ହାତ ଧୋଇବା ସୁବିଧା ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇପାରିବ । ଯେଉଁଠାରେ ହାତ ଧୋଇବାର ଉପଯୁକ୍ତ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା କିମ୍ବା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା, ସେଠାରେ ଉପଲବ୍ଧ ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ବାଲ୍ଟି/ ମର୍ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ।

ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ବହୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ହାତ ଧୋଇବା ପାଇଁ 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 35 ଟିରେ ମଲ୍ଟି ଟ୍ୟାପ୍ ମଲ୍ଟି କ୍ୟାପ୍ (ଏମ୍ଡିଏମ୍ସି) ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, 11 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅଭାବରୁ ଏମ୍ଡିଏମ୍ସିଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିଲା, ଯେପରି ଫଟୋଟିତ୍ତୁ 17 ଏବଂ 18 ରେ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ଫଟୋଟିତ୍ତୁ 17: ଚମାଖଣ୍ଡି ହାଇସ୍କୁଲ: ଏମ୍ଡିଏମ୍ସିରେ ଜଳ ଯୋଗାଣ ନଥିଲା

ଫଟୋଟିତ୍ତୁ 18: ଜନକପୁର ପିୟୁପିଏସ୍: ଅଚଳ ଏମ୍ଡିଏମ୍ସି

ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା ଯେ 60 ଟି ଜେପିଆଇ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 14 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଖାଇବା ପୂର୍ବରୁ ଏବଂ ପରେ ହାତ ଧୋଇବା ପାଇଁ ସାରୁନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା। ଶିକ୍ଷକମାନେ ହାତ ଧୋଇବା ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ଚଦାବଣ କିମ୍ବା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରୁନଥିଲେ।

ଏହିପରି, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ସି ଏବଂ ସାରୁନ ଭଳି ହାତ ଧୋଇବା ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ଏକ ସଜ୍ଜ ପରିବେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରତିହତ ହୋଇଥିଲା।

3.3.1.4 ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଓଜନ

ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାନୁଆଲ୍ 2017 ର ଅନୁକ୍ଷେପ 10(d) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ଯେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଓଜନ କରି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ପ୍ରକୃତରେ ବର୍ଷନ ହୋଇଛି।

ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 44 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଓଜନ ମେସିନ୍ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା। ଏହି 44 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 28 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ସାକାର କରିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରକୃତ ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରତି ପ୍ୟାକେଟ୍ ଆଧାରରେ ଓଜନ ବିତରଣକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରି ପ୍ରକୃତ ଓଜନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ସିଲ୍ ହୋଇଥିବା ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା ଏବଂ ଚାରୋଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ¹¹² କମ୍ ପରିମାଣର ଚାଉଳ ମିଳିଥିଲା, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ 1.800 କିଲୋଗ୍ରାମରୁ 8.010 କିଲୋଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଇଛି ଯେ ପରିବହନ ଏକେଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ କମ୍ ପରିମାଣର ଚାଉଳ ଥିବା ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ପହଞ୍ଚାଯାଇଥିଲା। ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଫଟୋଗୁଡ଼ି 19 ଏବଂ 20 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଆବଶ୍ୟକ ଓଜନ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ସିଲ୍ ହୋଇଥିବା ଅଣା ବସାଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 19: ଆଣ୍ଡା ସୁଲ, ଶିବପଦର

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 20: ଜନକପୁର ପିୟୁପିଏସ୍

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ସଠିକ୍ ଓଜନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିନଥିଲେ, ଫଳସ্বরୂପ, ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ କମ୍ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟ ମିଳିଥିଲା। ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ୟାକେଟ୍‌ରେ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ଆକଳନ ଉପରେ ଷ୍ଟକ୍ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବାରୁ, ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ କମ୍ ପରିମାଣର ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧତାକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

¹¹² ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇକସାହି (43.00 କିଲୋଗ୍ରାମ), ଆଣ୍ଡା ସୁଲ ସିବପଦର (41.990 କିଲୋଗ୍ରାମ, ଜନକପୁର ପ୍ରକଳ୍ପ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ (48.200 କିଲୋଗ୍ରାମ) ଏବଂ ମୁନିଖୋଲ ଆଣ୍ଡା ସୁଲ (42.540 କିଲୋଗ୍ରାମ)

3.3.1.5 ବିଦ୍ୟାଳୟ ପୁଷ୍ଟିସାର (ରୋଷେଇ ଘର) ଉଦ୍ୟାନ

ଭାରତ ସରକାର ତାଙ୍କ ଚିଠିରେ (15 ଅକ୍ଟୋବର 2019) ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପୁଷ୍ଟିସାର (ରୋଷେଇ ଘର) ଉଦ୍ୟାନ ସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ଥିଲା ଯେ ସଦ୍ୟ ଚାଷ ହୋଇଥିବା ପରିପରିବା ଖାଇ କୁପୋଷଣ ଏବଂ ସୂକ୍ଷ୍ମ ପୁଷ୍ଟିକର ଅଭାବକୁ ଦୂର କରିବା, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଭିଜ୍ଞତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ପରିପରିବାର ପୁଷ୍ଟିକର ଦିଗ ଏବଂ ଜଳଫୁଟର କ୍ଷତିକାରକ ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇପାରିବ। 2020-21 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ରାଜ୍ୟର 52,906 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 43,000 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଉଦ୍ୟାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 21.50 କୋଟି ଟଙ୍କା (12.90 କୋଟି ଟଙ୍କା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ ଏବଂ 8.60 କୋଟି ଟଙ୍କା ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ) ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା। ଉପରୋକ୍ତ ପାଣ୍ଠି ମାଧ୍ୟମରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଉଦ୍ୟାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ସାମା ପ୍ରାଚୀର ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକକାଳୀନ ମାତ୍ର 5,000 ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟବରାଦ କରାଯାଇଥିଲା।

60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, 15 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଛଅଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ସାମା ପ୍ରାଚୀର ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସ୍ଥାନ ଅଭାବରୁ ପାଣ୍ଠି ଫେରସ୍ତ କରିଥିଲେ, ଯେତେବେଳେ 39 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ପୁଷ୍ଟିକର ଉଦ୍ୟାନ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ। ତଥାପି, ଏହି 39 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ, ସମାପ୍ତ ଦେଖିଲା ଯେ କେବଳ ଛଅଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପୁଷ୍ଟିକର ଉଦ୍ୟାନ ଥିଲା। ପ୍ରକୃତ ପ୍ରକୃତ ଭାବାର୍ଥେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନହେବା ଯୋଗୁଁ, ରୋଷେଇ ଘର ଉଦ୍ୟାନ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା ତାହା ହାସଲ ନହୋଇ ରହିଗଲା।

3.3.1.6 ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏଲ୍ପିଜି ସଂଯୋଗ

ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଅଧିକାର (ଏମ୍ଡିଏମ୍) ତାଙ୍କ ଚିଠିରେ (12 ଅକ୍ଟୋବର 2020) ନଭେମ୍ବର 2020 ସୁଦ୍ଧା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଏଲ୍ପିଜି ସଂଯୋଗ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଡିଇଓମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅ ଜଣ ଡିଇଓଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରେକର୍ଡ୍ ଏବଂ ସୂଚନା ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ, 9.11 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା 12,892 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା। ଏଥିମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 8.177 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏଲ୍ପିଜି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ 4,715 ଟି (36.57 ପ୍ରତିଶତ) ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ଏଲ୍ପିଜି ବ୍ୟବହାର କରୁନଥିଲେ। ଜେପିଆଇ ସମୟରେ, ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ 50 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ସାତଟି (14 ପ୍ରତିଶତ) ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରୋଷେଇ ପାଇଁ ଏଲ୍ପିଜି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା। ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରୋଷେଇ ଜାଳେଣୀ କାଠ ବ୍ୟବହାର କରି କରାଯାଉଥିଲା ଏବଂ ଏଲ୍ପିଜି ବ୍ୟବହାର ନହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା, ଯେପରି ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 21 ଏବଂ 22 ରେ ଦେଖାଯାଇଅଛି।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 21: ଶିବପଦର ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ: ଜାଳେଣୀ କାଠ ଦ୍ଵାରା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ରାନ୍ଧିବା

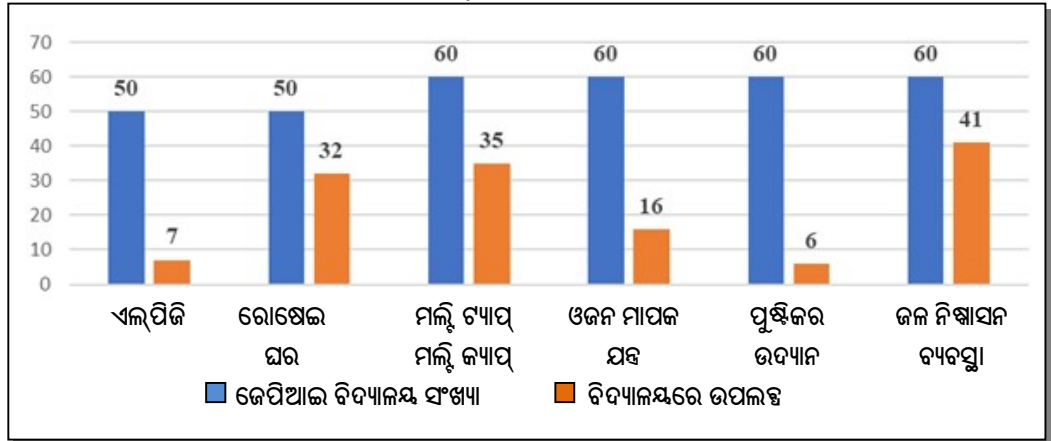
ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 22: ବଡ଼ମଞ୍ଜୁରକୃପା, ସୁପିଏସ୍, ମୁନିଗୁଡ଼ା: ଏଲ୍ପିଜି ବ୍ୟବହାର ନକରି ଘୋଡ଼ାଇ ରଖାଯାଇଥିଲା

ଉତ୍ତରରେ, ତିନି ଜଣ ଡିଇଓ¹¹³ କହିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2023 ରୁ ନଭେମ୍ବର 2023) ଯେ ଏଲ୍‌ପିଜି ବ୍ୟବହାର ମହଙ୍ଗା ଥିଲା। ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାର 26 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ ଯେ ଏଲ୍‌ପିଜି ତୁଳନାରେ ଜାଲେଣି କାଠ/ କୋଇଲା କମ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୁଏ। ତେଣୁ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ରନ୍ଧନ ପାଇଁ ପରିବେଶ ଅନୁକୂଳ ଇନ୍ଦନକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପଦକ୍ଷେପ ପୂରଣ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ।

ତେଣୁ, ସମସ୍ତ ମିଳିତ ଭାବରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭିଡିଭୁମି ଏବଂ ଉପକରଣ ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି ଅଭାବ ରହିଥିଲା। ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭିଡିଭୁମି ଏବଂ ଉପକରଣ ସମନ୍ବିତ ଅଭାବର ସାମଗ୍ରିକ ଚିତ୍ର ନିମ୍ନରେ ଥିବା ଚର୍ଚ୍ଚା 6 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି।

ଚର୍ଚ୍ଚା 6

ଭିଡିଭୁମି ଏବଂ ଉପକରଣ

ବିଭାଗ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ, ରୋଷେଇ ଘର ସମେତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭିଡିଭୁମି ବିକାଶ ବିଭାଗର ଏକ ପ୍ରାଥମିକତା କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରୋଷେଇ ଘରଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏଡ୍‌ହୁପିଆଣ୍ଡବି 2025-26 ରେ ପାଣ୍ଠି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ଵାରା ନିରାପଦ, ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ପରିବେଶରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ।

3.3.2 ଜେପିଆଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ସଚେତନତା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା

3.3.2.1 ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାନୁଆଲ୍, 2017, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ଦାୟିତ୍ଵ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି। ଅନୁକ୍ଷେତ୍ର 10(d) ଅନୁଯାୟୀ, ଗ୍ରାମ ଶିକ୍ଷା କମିଟି (ଭିଇସି)/ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ବିକାଶ (ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଡିସି)/ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି/ ଅଭିଭାବକ ଶିକ୍ଷକ ସଙ୍ଘ (ପିଟିଏ), ପଞ୍ଚାୟତ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଦାୟିତ୍ଵ ଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବାହାର କାନୁରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକା, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଲୋଗୋ ଏବଂ ଅଂଶୀଦାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ସାମଗ୍ରୀଗୁଡ଼ିକର ଷ୍ଟକ୍ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ।

60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ଯେ 20 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ଏବଂ ପ୍ରାପ୍ୟ, ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକା, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଲୋଗୋ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀର ଷ୍ଟକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବାହାର କାନୁରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇନଥିଲା। ଏହା କେବଳ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ବିଷୟରେ ଜାଣିବାରୁ ବାଧା ଦେଉନଥିଲା ବରଂ ଗ୍ରାମ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ସୂଚନା ପ୍ରସାରଣର ପରିସରକୁ ମଧ୍ୟ ସୀମିତ କରିଥିଲା।

¹¹³ ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା

ଅଧିକତ୍ର, ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 25 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହ ସାଲିସ କରାଯାଇଥିଲା, କାରଣ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଇବା ପାଇଁ ବସିବା ପାଇଁ ମ୍ୟାଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ମାନବ ସମ୍ବଳ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ, ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଉପରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ (ଫେବୃୟାରୀ 2025) ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଥିଲା । ଫଟୋଟିଡ୍ର 23 ଏବଂ 24 ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ନୁହେଁ ବରଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ତଦାରଖରୁ ଦୂରରେ ଆଇସିଟିଏମ୍ ନେଉଥିଲେ ।

ଫଟୋଟିଡ୍ର 23: କାନୁର୍ ହାଇସ୍କୁଲ: ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ସାଇକେଲ ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଖାଉଛନ୍ତି

ଫଟୋଟିଡ୍ର 24: ଚମାଖଣ୍ଡି ହାଇସ୍କୁଲ: ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନେ ଡ୍ରେନ୍ ପାଖରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଖାଉଛନ୍ତି

3.3.2.2 ଶୁଖିଲା ରାସନର ସଂରକ୍ଷଣ

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.5 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଯେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟକୁ ଅଣା ବସ୍ତା କିମ୍ବା ତବାରେ ଏବଂ ମୂଷା ଏବଂ କୀଟପତଙ୍ଗ ମୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟକୁ ସିଧାସଳଖ ଭୂମିରେ ଗଞ୍ଜିତ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଗଦା କରିବା ପାଇଁ ଏକ କାଠ ପଟା ବ୍ୟବହାର କରାଯିବା ଉଚିତ ।

କାଠ ପଟା ବିନା ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ଉତ୍ତମ ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ଥାକ କରି ଗଦା କରିବା

ଜେପିଆଇ ସମୟରେ, ଏହା ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 17 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଗଦା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ସଂକ୍ରମଣ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଉପାଦାନର ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେପରି ଫଟୋଟିଡ୍ର 25 ଏବଂ 26 ରେ ଦେଖାଯାଇଛି ।

ଫଟୋଟିଡ୍ର 25 : ଜମିରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଧାନ ପୋକମାଡର କାରଣ ହୋଇଥିଲା: ସୁଜିଏର୍ଏସ୍, କୋଟାପେଟା

ଫଟୋଟିଡ୍ର 26: ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଗଦା କରିବା ଯୋଗୁଁ ଧାନରେ ପୋକ ଲାଗିଥିଲା, ସୁଜିଏର୍ଏସ୍, ଗୋଲାପଡା

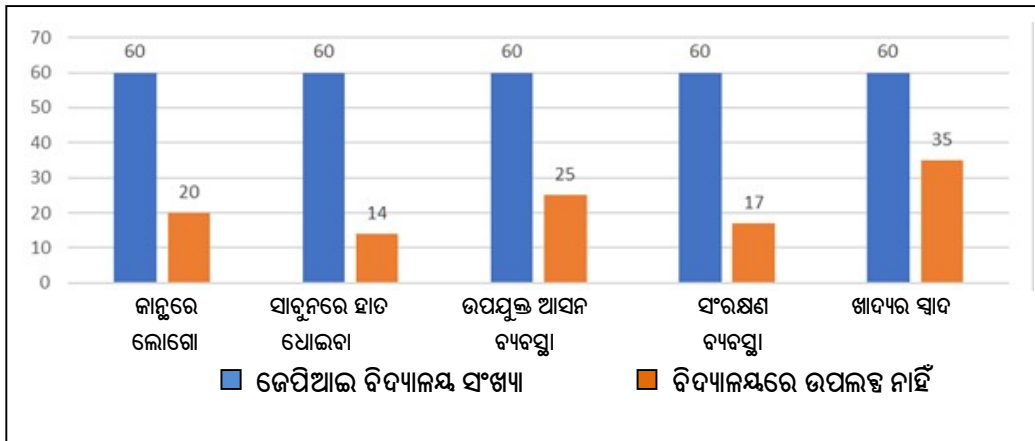
3.3.2.3 ଖାଦ୍ୟର ସ୍ୱାଦ ଉତ୍ପତ୍ତି

ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ରୋଷେଇ ଘର ପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 1.7 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପତ୍ତି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ। ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏହି ସ୍ୱାଦର ଏକ ରେକର୍ଡ ଏକ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଥିଲା। ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି ସଦସ୍ୟମାନେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ସହିତ ପାଳି କରି ଖାଦ୍ୟର ସ୍ୱାଦ ନେବା ଉଚିତ।

60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇ ସମୟରେ, ଏହା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, ଜେପିଆଇ ଦିନ 35 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଛାତ୍ରଛତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପରିବେଷଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପତ୍ତି ନଥିଲେ କିମ୍ବା କୌଣସି ସ୍ୱାଦ ରେଜିଷ୍ଟର ରଖାଯାଇ ନଥିଲା। ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି/ ପିଟିଏ ସଦସ୍ୟ କିମ୍ବା ଅଭିଭାବକଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମଧ୍ୟ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପତ୍ତି ନଥିଲେ। ଶିକ୍ଷକ/ ସିସିଏଚ୍ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପତ୍ତି 25 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ପାଞ୍ଚଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଦ୍ୟ ସ୍ୱାଦ ରେଜିଷ୍ଟର ରଖାଯାଇଥିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା। ତେଣୁ, ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 35 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଖାଦ୍ୟର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ସମୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ।

ତେଣୁ, ସମସ୍ତ ଜେପିଆଇ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ଏବଂ ସଚେତନତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା। ତେଣୁ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନେଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଗଲା, ଯାହା ଫଳରେ ପିଲାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲାଭରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ। ନିମ୍ନରେ ଚିତ୍ର 7 ରେ ସଜ୍ଜତା ଏବଂ ସଚେତନତା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ଚିତ୍ରଣ କରାଯାଇଛି।

**ଚିତ୍ର 7
ସଚେତନତା ଏବଂ ସଜ୍ଜତା**

ଉତ୍ତରରେ, ବିଭାଗ (14 ମଇ 2025) କହିଥିଲା ଯେ ରୋଷେଇ ଘର ସମେତ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭିଡ଼ିଭୁମି ବିକାଶ ବିଭାଗର ଏକ ପ୍ରାଥମିକତା କ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରୋଷେଇ ଘରଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଏଡ଼ବୁପିଆଣ୍ଟି 2025-26 ରେ ପାଣ୍ଠି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ନିରାପଦ, ପରିଷ୍କାର ଏବଂ ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ।

3.4 ଅଣବିଦ୍ୟମାନ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ସେବା ପ୍ରଦାନ

ଓଡ଼ିଶା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିୟମ, 2016 ର ନିୟମ 4 ଅନୁଯାୟୀ, କେବଳ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରାଯିବ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2017 ର ଗୋଟିଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା

ଯେ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନିୟମିତ ଭାବରେ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ।

ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ମୁନିଗୁଡ଼ାର ବିଇଓଙ୍କ ଅଧିନରେ ଅମାଧୁନୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ମିଳିତ ଭୌତିକ ନିରୀକ୍ଷଣ 04 ଡିସେମ୍ବର 2023 ରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ସମାକ୍ଷା ଦଳ ଅମାଧୁନୀ ଗ୍ରାମରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର କୌଣସି ଭୌତିକ ଗଠନ ପାଇପାରିଲେ ନାହିଁ । ସମାକ୍ଷା ଦଳ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସମନ୍ଧ୍ୟ ବିବରଣୀ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଗ୍ରାମର ଓ୍ଵାର୍ଡମେମ୍ବର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କହିଥିଲେ ଯେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଗ୍ରାମକୁ କୁଚିତ୍ ଆସନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ବରଗଛ (ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 27)କୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଭାବରେ ବଛାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଠାରେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ବେଳେବେଳେ ଗ୍ରାମକୁ ଆସିଲେ ପିଲାମାନେ ଏକତ୍ରୀତ ହେଉଥିଲେ ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 27: ଅମାଧୁନୀରେ ବରଗଛ ତଳେ ଥିବା ମଞ୍ଚ, ଯେଉଁଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ପିଲାମାନେ ବେଳେବେଳେ ଏକତ୍ରୀତ ହୁଅନ୍ତି

ଯଦିଓ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ନାମଲେଖା ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବଣ୍ଟନ/ ବଣ୍ଟନ ନହୋଇଥିବା ବିଷୟରେ ସମାକ୍ଷା ସହିତ ସାକ୍ଷାତକାର କରିଥିଲେ, ତଥାପି, ଜେପିଆଇ ପରେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ 1.86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବ୍ୟବହୃତ 33.94 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଗଠନ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଏହି ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମୋଟ 139 ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନାମ ଲେଖାଯାଇଥିଲେ । ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଦର୍ଶାଇଲା ଭଳି କୌଣସି ନଗଦ ବହି, ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ସମାକ୍ଷାକୁ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ 28: ମୁନିଗୁଡ଼ା ବ୍ଲକର ତେଙ୍ଗୁଣିରେ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସ୍ଥାନ, ଯେଉଁଠାରେ ସମାକ୍ଷା ଦ୍ଵାରା କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ମିଳିନାହିଁ

ସେହିପରି, ତେଙ୍ଗୁଣିର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଜେପିଆଇରେ ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଭିତ୍ତିଭୂମି ନାହିଁ । ମୁନିଗୁଡ଼ାର ବିଇଓ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମୋଟ 109 ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନାମ ଲେଖାଯାଇଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ମୁନିଗୁଡ଼ାର ବିଇଓ ଏବଂ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ 2018-23 ବର୍ଷରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 1.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 22 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଗଠନ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିଲା । ତଥାପି, ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ 2022-23 ଅବଧି ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ କ୍ୟାସ୍ ବୁକ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ହାତ ଧୋଇବା, ଷ୍ଟେସନାରୀ, ସାନିଟାଇଜର ଇତ୍ୟାଦି କ୍ରୟ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ରେକର୍ଡ୍ କରାଯାଇଥିଲା ।

ତଥାପି, କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀଗୃହ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନ, ରୋଷେଇ ଘର ଇତ୍ୟାଦି ନଥିବାରୁ, ସମୀକ୍ଷା ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରାସନର ସ୍ତକ୍ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ରୋଷେଇ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଉପଯୋଗ କରିବାର କ୍ଷେତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ।

ତେଣୁ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଏବଂ 55.94 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚକା ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ହୋଇଥିବା କୁହାଯାଉଥିବା 3.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶିକ୍ଷକମାନେ ମିଥ୍ୟା ଏବଂ ମନଗଢ଼ା ସୂଚନା ବ୍ୟବହାର କରି ଆତ୍ମସାତ କରିବାର ଏକ ବିପଦ ଥିଲା ।

ସରକାର ଉତ୍ତର ଦେଇଥିଲେ (14 ମଇ 2025) ଯେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କଠାରୁ ରିପୋର୍ଟ ମଗାଯିବ ଏବଂ ସଂଶୋଧନମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

3.5 ସାଟେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍/ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଯୋଗାଣ ନହେବା

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିୟମ 2015 ର ନିୟମ 9(1) ଅନୁଯାୟୀ, ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ କୌଣସି ସ୍କୁଲ ଦିନ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆନଯାଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଦେବେ ଯେଉଁଥିରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଉଚିତ ।

ଭଞ୍ଜନଗର ବିଲ୍‌ଓ ତାଙ୍କ ଚିଠିରେ (19 ଅକ୍ଟୋବର 2020) 31 ଅକ୍ଟୋବର 2020 ସୁଦ୍ଧା “ଏସ୍‌ଆଣ୍ଡଏମ୍‌ଇ ବିଭାଗ ଅଧିନରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସୁବ୍ୟବସ୍ଥାକରଣ ଏବଂ ଏକତ୍ରୀକରଣ” ଅଧିନରେ ଭଞ୍ଜନଗର ବ୍ଲକ୍‌ର 41 ଟି ମୁଖ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ 41 ଟି ସାଟେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ¹¹⁴ ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ପଠାଇଥିଲେ ।

ରେକର୍ଡ୍ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 41 ଟି ସାଟେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ 21 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ ମିଶ୍ରଣ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା । ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ, କୋଭାଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟ ପରେ 14 ଫେବୃୟାରୀ 2022 ଠାରୁ ଶ୍ରେଣୀଗୁଡ଼ିକ ପୁନଃ ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ 01 ଅପ୍ରେଲ 2022 ରୁ ପୁନଃ ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଥିଲା, ତଥାପି ଜାନୁଆରୀ 2023 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ନାମ ଲେଖାଇଥିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ/ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 10 ମାସ ବିଳମ୍ବ ପରେ କେବଳ ଫେବୃୟାରୀ 2023 ଠାରୁ ଏହି ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ପୁନଃଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଅପ୍ରେଲ 2020 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2023 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି 21 ଟି ସାଟେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟର 467 ଜଣ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ କିମ୍ବା ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ 98.54 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚକା ଏବଂ 5.52 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା¹¹⁵ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ଉତ୍ତରରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା (14 ମଇ 2025) ଯେ ଗଞ୍ଜାମର ଡିଭିଓ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସାଟେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ସତ୍ୟ ଏହା ଯେ ପିଲାମାନେ 10 ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପୁଷ୍ଟିସାରରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ।

3.6 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2006 ର ଅନୁକ୍ଳେଦ 6.2 ଅନୁଯାୟୀ, ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଲାଭ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସଫଳ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ହେଉଛି ପ୍ରମୁଖ କାରଣ । ଯୋଜନାର ତଦାରଖ ପାଇଁ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା, ଯେପରିକି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

¹¹⁴ ନିକଟସ୍ଥ ମୁଖ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସହିତ ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାଟେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ କୁହାଯାଏ ।
¹¹⁵ 01.04.2022 ରୁ 30.09.2022 (129 ସ୍କୁଲ ଦିନ) 5.42 ଟଙ୍କା ହାରରେ = 3,26,517.06 ଟଙ୍କା ଏବଂ 01.10.2022 ରୁ 31.01.2023 (82 ସ୍କୁଲ ଦିନ) 5.90 ଟଙ୍କା ହାରରେ = 2,25,934.60 ଟଙ୍କା

ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପରିଚାଳନା ତଥା ତଦାରଖ କମିଟି (ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି) ଗଠନ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା। ତଥାପି, ସମୀକ୍ଷା ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ କମି ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥିଲା, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

3.6.1 ଦୁର୍ବଳ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ (ମଇ 2013) ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରରେ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସିଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାପନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଏହି କମିଟିଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ଚତୁର୍ଥାଂଶରେ ଅତି କମ୍ରେ ଥରେ ବୈଠକ କରିବାର ଥିଲା । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ, ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 6.2 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜିଲ୍ଲା, ଉପଖଣ୍ଡ, ତହସିଲ/ତାଲୁକା, ବ୍ଲକ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ତରରେ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପରିବେଷିତ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ମାସିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ । ତଦନୁସାରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାସିକ ତଦାରଖ ଲକ୍ଷ୍ୟ (ନଭେମ୍ବର 2015) ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡିଭିଜନ / ଏଡିଭିଜନ ପାଞ୍ଚଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ତଦାରଖ କରିବେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବିଭିଜନ / ଏଡିଭିଜନ / ସିଆରସିସି ଗୋଟିଏ ମାସରେ ଦଶଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ତଦାରଖ କରିବେ । ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପାଇଁ ମାନୁଆଲ୍, 2017 ପରିକଳ୍ପନା କରିଥିଲା ଯେ ପ୍ରତି ଚତୁର୍ଥାଂଶରେ ଅତି କମ୍ରେ 25 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ସତରଠାଳିମ କେନ୍ଦ୍ର (ଏସ୍‌ଟିସି) ଏବଂ ବର୍ଷକୁ ଥରେ ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ସ୍ତର ପାଇଁ ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ (ଆଇଆର) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବାକୁ ଥିଲା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାରମୂଳକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପାଇଁ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି ବୈଠକ ପାଇଁ ଦାଖଲ କରାଯିବାକୁ ଥିଲା ।

ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି ଗଠନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ, ଏହାର ବୈଠକ ଡାକିବା ଏବଂ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ 19 ଟି ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ସାତଟି¹¹⁶ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ 380 ଟି ବୈଠକ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ପାଞ୍ଚଟି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେପରି *ପରିଶିଷ୍ଟ-XXI* ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ସ୍ୱଳ୍ପ ଭାବରେ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିଜନ, ଏଡିଭିଜନ ଏବଂ ସିଆରସିସି ଦ୍ୱାରା 19,004 ଟି ଯାଞ୍ଚ କରାଯିବା ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଛଅଟି ଆଇଏରେ¹¹⁷ କେବଳ 1,832 ଟି (9.64 ପ୍ରତିଶତ) କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ବାକି 12 ଟି ଏଆଇରେ¹¹⁸ କୌଣସି ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସିରେ ଦାଖଲ ପାଇଁ ବିଭିଜନ, ଏଡିଭିଜନ ଏବଂ ସିଆରସିସି ଭଳି ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ସମନ୍ୱୟ କୌଣସି ରେକର୍ଡ ଡିପିଏମ୍‌ସୁରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

ଡିଭିଜନ / ବିଭିଜନରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2023 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2024) ଯେ, ଯୋଜନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ସି ଗଠନ, ବୈଠକ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

3.6.2 ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାର୍ତ୍ତା ସେବା ଆଧାରିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା

ସରକାରଙ୍କ ଏସ୍‌ଆଣ୍ଡଏମଇ ବିଭାଗ, ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବାର୍ତ୍ତା ସେବା (ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍) ମାଧ୍ୟମରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରକୃତ ସମୟ ଭିତରେ ତଦାରଖ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଜାରି (ଡିସେମ୍ବର 2016) କରିଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ଜାତୀୟ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର (ଏନଆଇସି), ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏହି ଯୋଜନାର ତଦାରଖ ପାଇଁ ଏକ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଆଧାରିତ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ବିକଶିତ କରିଥିଲା । ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ପ୍ରତିଦିନ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଉପଯୋଗ, ସାପ୍ତାହିକ

¹¹⁶ (i) ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍, (ii) ଡିଭିଜନ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, (iii) ବିଭିଜନ, କୋଲାବିରା, (iv) ଡିଭିଜନ, ଗଞ୍ଜାମ, (v) ଡିଭିଜନ, ପୁରୀ, (vi) ବିଭିଜନ, ପୁରୀ ଏବଂ (vii) ବିଭିଜନ, ଗୋପ
¹¹⁷ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଭଳି ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରୁଥିବା ଏକେଡିଗୁଡ଼ିକ
¹¹⁸ (i) ବିଭିଜନ, ବଲାଙ୍ଗୀର (ii) ବିଭିଜନ, ବେଲପଡ଼ା (iii) ଡିଭିଜନ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (iv) ଡିଭିଜନ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ (v) ବିଭିଜନ, ବାରିପଦା (vi) ବିଭିଜନ, ଶୁଲିଆପଦା (vii) ଡିଭିଜନ, ରାୟଗଡ଼ା, (viii) ବିଭିଜନ, ମୁନିଗୁଡ଼ା (ix) ଡିଭିଜନ, ଗଞ୍ଜାମ (x) ବିଭିଜନ, ଛତ୍ରପୁର (xi) ବିଭିଜନ, ଭଞ୍ଜନଗର ଏବଂ (xii) ଡିଭିଜନ, ପୁରୀ

ଭାବରେ ଆଇଏଫଏ ବଟିକା ଏବଂ ମାସିକ ଭିତ୍ତିରେ ଅନୁପସ୍ଥିତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ନଜର ରଖିବା। ଏମ୍‌ଡିଏମ୍, ଆଇଏଫଏ ବଟିକା ବ୍ୟବହାରରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ରୋକିବା ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ରିପୋର୍ଟକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ମିଶନ ଥିଲା। ଶୀର୍ଷ ସ୍ତରରେ ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଅଧିକାରୀ (ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଓ) (ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ୟୁ) ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ତଥ୍ୟର ତଦାରଖ କରିବା, ଏହାକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଥିଲା।

ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଓର ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଲା ଯେ ଓଡ଼ିଶାର 56,955 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 11,522 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ତଥ୍ୟ ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା, ଅର୍ଥାତ୍ ହାରାହାରି 20 ପ୍ରତିଶତ। କୋଭିଡ୍-19 ସମୟରେ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍‌ର ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଆଧାରିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦିଓ ଅପ୍ରେଲ 2022 ରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପୁଣି ଖୋଲାଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଆଧାରିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୁନଃସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିଲା।

ସମାକ୍ଷା ତଦନ୍ତର ଉତ୍ତରରେ, ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଓ, ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ୟୁ କହିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2023) ଯେ, କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଦ ଥିଲା ଏବଂ ଆପ୍ଲିକେସନ୍‌ର ପୁରୁଣା ସଂସ୍କରଣରେ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଆଧାରିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ତେଣୁ, ଡେଭ୍ ଆପ୍ଲିକେସନ୍‌କୁ ଅପଡେଟ୍ ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଏନଆଇସି, ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଅଗଷ୍ଟ 2023 ରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା। ତଥାପି, ଅଗଷ୍ଟ 2023 ପରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ, ଦୁଇଟି ଜିଲ୍ଲାରେ¹¹⁹ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥାନ ସାକାର କରିବା ପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲଓଙ୍କୁ ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ନପଠାଯିବାର ଉଦାହରଣ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2023 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2024)।

3.6.3 ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା

ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, 2006 ର ଅନୁକ୍ଳେଦ 3.11 ଅନୁସାରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ତରରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା। ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ ରାଜ୍ୟରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନୀୟ ଭାବରେ ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ସହିତ ଏକ ବୁଝାମଣାପତ୍ର ସାକ୍ଷର କରିବାକୁ ପଡିଲା। ଭାରତ ସରକାର ସେମାନଙ୍କ ଟିଠିରେ (03 ଜୁଲାଇ 2014) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖରାପ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିବା ଜିଲ୍ଲାର ଅତି କମ୍ରେ 20 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ, 2013 ର ଧାରା 28 ଅନୁଯାୟୀ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା।

ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ୟୁ (ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ)ରେ ରେକର୍ଡ ଯାଞ୍ଚ କରିବାରୁ ଜଣାପଡିଥିଲା ଯେ 2018-19 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟୁତ୍ର ଏକ ଏନଜିଓ ଅର୍ଥାତ ଗ୍ରାମୀଣ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ବିକାଶ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍‌ର ସମିତି (ଏସ୍‌ପିଆରଏସ୍‌ଡି) ଦ୍ୱାରା କେବଳ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ତଥା: ବଲାଙ୍ଗୀର, କଳାହାଣ୍ଡି, କୋରାପୁଟ, ମାଲକାନଗିରି, ନବରଙ୍ଗପୁର ଏବଂ ନୂଆପଡାର 1,721 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା। ତଥାପି, 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ବାକି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା। ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା କରା ନଯିବାର କାରଣ ରେକର୍ଡରେ ନଥିଲା।

ଉତ୍ତରରେ, ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଓ (ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ୟୁ) କହିଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର 2023) ଯେ, ମହାମାରୀ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଦ୍ୱାରା 2019 ରୁ 2021 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ସ୍ଥଗିତ କରାଯାଇଥିଲା। ତଥାପି, 2022-23 ଶିକ୍ଷାବର୍ଷରେ, ଓଡ଼ିଶା ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ସମିତି, ଦାୟିତ୍ୱାଧିନତା ଏବଂ ସଜ୍ଜତା (ଓଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଡି), ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଏବଂ ପାଳିକା ଜଳ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 600 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରୁ 20 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସଫଳ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା (2023-24 ମଧ୍ୟରେ) କରାଯାଇଥିଲା।

ତଥାପି, ଏହା ବିଚାର କରାଯାଇ ପାରେ ଯେ, 2018-2023 (ମହାମାରୀ ସମୟକୁ ବାଦ ଦେଇ) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବଶ୍ୟକ ସଂଖ୍ୟକ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ନିଆଯାଇ ନଥିଲା। ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ,

¹¹⁹ ରାୟଗଡା ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ

2018-22 ଅବଧି ପାଇଁ ସାମାଜିକ ସମାକ୍ଷା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

3.7 ସୁପାରିଶଗୁଡ଼ିକ

ସରକାର ହୁଏତ:

1. ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ଆଇଏ ସହିତ ଉପଲବ୍ଧ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷର ସମାକ୍ଷା କରନ୍ତୁ, ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଟିରୁ ଅର୍ଜିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ ଏବଂ ସୁଧକୁ ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଦେଉଅଛ କରାଯାଇ ପାଇଁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇପାରନ୍ତି ।
2. ଯୋଜନା ପାଇଁ ଡିମାଣ୍ଡ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ଗ୍ରହଣ କରି ବାସ୍ତବବାଦୀ ଭାବରେ ପାଣ୍ଟି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଉତ୍ପାଦନ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଡିଜିଟାଲ କମ୍ପ୍ୟୁଟର କରାଯାଇପାରିବ ।
3. ପରିବହନ ବୁକିନାମାର ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ଭିସ୍ ଆନୁଯାୟୀ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ନିୟମିତ ତଦାରଖ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ।
4. ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ଉପସ୍ଥାନ ତୁଳନାରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଉପଯୋଗର ଭୁଲ ରିପୋର୍ଟିଂ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଦୃଢ଼ ସୂଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ବିକଶିତ କରାଯାଇପାରିବ ।
5. ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଉପଯୋଗର ଭୁଲ ରିପୋର୍ଟିଂ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ପାଣ୍ଟି ଏବଂ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଅପବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ଥିର କରାଯାଇପାରିବ ।
6. ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ମୌଳିକ ଭିଡିଓମି ସୁବିଧା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉପଲବ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ।

ଅଧ୍ୟାୟ IV

ଉପସଂହାର

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ ପୋଷଣ ଅଧିକାର ଦୁଇଟି ଯୋଜନା, ଅର୍ଥାତ୍ ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ (ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି) ଉପାଦାନ ଏବଂ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନା (ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୋଷଣ) ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟଦକ୍ଷତା ସମୀକ୍ଷା ଫଳାଫଳର ନିଷ୍ପତ୍ତି ରହିଛି ଯାହା ଏହି ପ୍ରତିବେଦନର ଅଧ୍ୟାୟ II ଏବଂ III ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ମଇ 2023 ରୁ ଫେବୃଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ (i) ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ (ii) ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ଦକ୍ଷ ଏବଂ ମିତବ୍ୟୟୀ କ୍ରୟ; (iii) ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ବିତରଣ; ଏବଂ (iv) ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଜଡ଼ିତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଆଇସିଡିଏସ୍ ଅଧିକାର, ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍), 12 ଟି ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ସିଡିପିଓ) ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସିଡିପିଓ ଅଧିକାର ପାଞ୍ଚଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର (ଏଡିଏସ୍‌ସି) କୁ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ଅଧିକାର, ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ଡିଇଓ), 12 ଟି ବ୍ଲକ୍ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ (ବିଇଓ) ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବିଇଓ ଅଧିକାର ପାଞ୍ଚଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ସମୀକ୍ଷା ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସହିତ ପାରସ୍ପରିକ କ୍ରିୟା ମଧ୍ୟ କରିଥିଲା ।

ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା (ଆଇସିଡିଏସ୍)

ଶୈଶବ ଯତ୍ନ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସାକ୍ଷାତ୍ ଦେଇ ଭାରତ ସରକାର 02 ଅକ୍ଟୋବର 1975 ରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହାକୁ ପିଲାମାନଙ୍କର ସାମଗ୍ରିକ ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା, ପିଲାମାନଙ୍କ (0-6 ବର୍ଷ) ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ଆବଶ୍ୟକତାର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଭାରତ ସରକାର (08 ମାର୍ଚ୍ଚ 2018) ପୋଷଣ ନାମକ ଏକ ଜାତୀୟ ପୁଷ୍ଟିସାଧନ ମିଶନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାକୁ ଏହାର ଛାୟା ତଳେ ଆଣିଥିଲେ । ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଅଗଷ୍ଟ 2022 ରେ, ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସେବା ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ମଧ୍ୟ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ 'ସକ୍ଷମ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ଏବଂ ପୋଷଣ 2.0 ମିଶନ' ଅଧିକାର ସଂଲଗ୍ନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ହେଉଛି ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର ଏକ ଅଂଶ, ଯାହା ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆ, କିଶୋରୀ ଝିଅ ଏବଂ ପିଲାମାନଙ୍କ (6 ମାସରୁ 3 ବର୍ଷ) ପାଇଁ ଘରକୁ ନେବା ପାଇଁ ରାସନ୍ (ଟିଏଚ୍‌ଆର୍) ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବା ସହିତ 3 ରୁ 6 ବର୍ଷ ବୟସର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସକାଳର ଜଳଖିଆ ଏବଂ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ (ଏଚ୍‌ସିଏମ୍) ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିକାର ଅତ୍ୟଧିକ କମ୍ ଓଜନର ପିଲାମାନଙ୍କୁ (3-6 ବର୍ଷ ବୟସ) ଏଚ୍‌ସିଏମ୍ ସହିତ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଏ । ଏହା ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନା ଯାହା ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବଣ୍ଟନ ଆଧାରରେ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଉପାଦାନ ଅଧିକାର ପାଣ୍ଠି ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଛି, ଯଥା ଆଇସିଡିଏସ୍ (ସାଧାରଣ) ଏବଂ ଆଇସିଡିଏସ୍ (ପରିପୁରକ ପୁଷ୍ଟିସାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ) । ଆଇସିଡିଏସ୍ (ସାଧାରଣ) ଅଧିକାର, ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ 60:40 ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଏ, ଯେତେବେଳେ ଆଇସିଡିଏସ୍ (ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି) ଅଧିକାର, ଏହି

ଖର୍ଚ୍ଚ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ (ସିଏସ୍) ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ (ଏସ୍ଏସ୍) ମଧ୍ୟରେ 50:50 ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଏ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚୈତନସିକ ପାଇଁ, ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (ଏମ୍ଡିଏମ୍ଆଇଏସିଡି) କୁ ଉପଯୋଗିତା ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ୟୁସି) ସହିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିବରଣୀ (ଏସ୍ଓଇ) ଦାଖଲ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଥିଲା। ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ଖର୍ଚ୍ଚର ଗତି ଉପରେ ଆଧାର କରି କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ଵାରା ପାଣ୍ଠି ଜାରି କରାଯିବାର ଥିଲା।

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ 2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 5,128.95 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଇଥିଲା ଏବଂ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠିର 93.14 ପ୍ରତିଶତ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା, ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା 381.41 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଳକା ରହିଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ ଭାରତ ସରକାର 2018-19 ମଧ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶଧନ 132.89 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ୍ କରିଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏମ୍ଡିଏମ୍ଆଇଏସିଡିକୁ ଯୁସି ଦାଖଲ କରିବାରେ ଲଗାତାର ବିଳମ୍ବ ହେଉଥିଲା। 2018-19 ରୁ 2021-22 ମଧ୍ୟରେ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟେଡ୍ ବିଭାଗ ସାତରୁ 58 ଦିନ ବିଳମ୍ବରେ ଏପିଆଇପି ଦାଖଲ କରିଥିଲା।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା 1,448.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ 1,337.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ ଏବଂ 1,98,103 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ ଏସ୍ଏନପି ଅଧିନରେ ଲାଭ ପାଇବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ। ଏପିଆଇପି ପ୍ରସାରର ଅବସ୍ଥା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଯୋଗୁଁ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଯଥାକ୍ରମେ 20,253.06 ଏମ୍ଡିଏ ଏବଂ 13,027.60 ଏମ୍ଡିଏ ଋତ୍ନ ଏବଂ ଗହମ କମ୍ ଉଠାଣ କରାଯାଇଥିଲା।

ଆଧାର ପଞ୍ଜିକରଣ କିଟ୍ କ୍ରମରେ ବିଳମ୍ବ, ଆଧାର କିଟ୍ ବ୍ୟବହାର ନ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି କାରଣରୁ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଆଧାର ପ୍ରମାଣୀକରଣରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା।

ଆବଶ୍ୟକୀୟ 65,400 ଖାଦ୍ୟ ଦିବସ ବଦଳରେ, 62,100 ଦିନ ପାଇଁ ଏସ୍ଏସ୍ଓ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ଫଳରେ 2018-19 ରୁ 202-23 ମଧ୍ୟରେ 3,300 ଦିନ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା। ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡମାନେ (ଟିଏ) ଆବଶ୍ୟକୀୟ 86,780.86 କ୍ଵିଣ୍ଟାଲ ଗହମ ଯୋଗାଣ ବଦଳରେ 86,409.86 କ୍ଵିଣ୍ଟାଲ ଗହମ ଯୋଗାଣ କରିଥିଲେ, ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବଂ ଡିଏସ୍ଡକ୍ୟୁଏ ମଧ୍ୟରେ ସମାପସ୍ତୁ ଡବାରଣ ଏବଂ ଅସମନତା ଯୋଗୁଁ 371 କ୍ଵିଣ୍ଟାଲ ଗହମ ଯୋଗାଣ ହୋଇନଥିଲା।

60 ଟି ଚୟନିତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରର କେପିଆଇ ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା ଯେ ପ୍ରତି ବସ୍ତା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣ 50 କିଲୋଗ୍ରାମ ଋତ୍ନ ସତ୍ତ୍ଵେ, 0.1 କିଲୋଗ୍ରାମରୁ 16.580 କିଲୋଗ୍ରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଋତ୍ନର ଅଭାବ ଥିଲା। ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ହାରାହାରି ଋତ୍ନର ଅଭାବକୁ ବିଠରକୁ ନେଲେ, ଏହି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ 20.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 62,686.12 କ୍ଵିଣ୍ଟାଲ ଋତ୍ନ କମ୍ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିଲା।

ଅତୀତରେ କମ୍ ଋତ୍ନ ବଣ୍ଟନ, ସମୟସାମାରେ ଋତ୍ନ ବଣ୍ଟନ ନକରିବା ଏବଂ ବିତରଣ ଋତ୍ନାଣ ଦାଖଲ ନକରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଅଭିଯୋଗ ସତ୍ତ୍ଵେ, ଡିଏସ୍ଡକ୍ୟୁଏ, ବଲାଙ୍ଗୀର ଅଧିନରେ ଟିଏ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲା। ଟିଏ ଦ୍ଵାରା 155.85 କିଲୋଗ୍ରାମ ଋତ୍ନର କମ୍ ବିତରଣ ହୋଇଥିବାର ସତ୍ୟାସତ୍ୟ ମଧ୍ୟ 10 ଟି ଅଙ୍ଗନୱାଡି କେନ୍ଦ୍ରର କେପିଆଇ ସମୟରେ (17 ଅକ୍ଟୋବର 2023 ରୁ 16 ନଭେମ୍ବର 2023 ମଧ୍ୟରେ) ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲା।

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍ଡକ୍ୟୁଏରେ, 2018-23 ମଧ୍ୟରେ ସାତଟି ସୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ 61 ରୁ 271 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୈଧ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଲାଇସେନ୍ସ ବିନା ଟିଏଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ, ସମାକ୍ଷା ବୈଧ/ନବୀକରଣ ଖାଦ୍ୟ ଲାଇସେନ୍ସ ବିନା ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀରରେ ଟିଏଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଏସ୍ଏସ୍ଡିଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟୋଜିତ କରିବାର ମାମଲା ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା।

ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 2018, 2019 ଏବଂ 2022 ମସିହାରେ ଛତୁଆର ପ୍ରତିକୂଳ ବିଶ୍ଳେଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସତ୍ତ୍ଵେ, ଡିଏସ୍ଡକ୍ୟୁଏ, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀରରେ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଛତୁଆର ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ 14 ଟି ସୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ରୁକ୍ଷିନାମାର ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା।

ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ବଲାଙ୍ଗୀରରେ 2020-21 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ଚୁକ୍ତିନାମାର ନବୀକରଣ ପ୍ରତିବର୍ଷ 31 ମାର୍ଚ୍ଚର ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହା ବଦଳରେ, ଚୁକ୍ତିନାମାର ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଭିନ୍ନ ତାରିଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା 2020-21 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ 57 ରୁ 264 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା।

ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଗୁଡ଼ିକରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିମାନଙ୍କର ନିୟୋଜନ ଯେପରି ନଗଦ ଆକାରରେ ଏସ୍‌ଡି, ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏସ୍‌ଡି ପ୍ରତିବନ୍ଧତା, ଅଣ-ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏସ୍‌ଡି, ଏସ୍‌ଡି ବିନା ନିୟୋଜନ, ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏସ୍‌ଡି ଏବଂ ନବୀକରଣ ନହୋଇଥିବା ଏସ୍‌ଡି ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନିୟମିତତା ଥିଲା।

ପୁରୀର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଆବଶ୍ୟକ ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ ଗହମ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯାହା ଫଳରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିଗୁଡ଼ିକରେ ଅବ୍ୟବହୃତ ଗହମ ବିପୁଳ ପରିମାଣରେ ଜମା ହୋଇଥିଲା। ପୁରୀ ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓଗୁଡ଼ିକରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ, ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି ଗୁଡ଼ିକରେ ଗହମ ଷ୍ଟକର ସାମୟିକ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଗହମର ଅଭାବ ହୋଇଥିଲା।

ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ, ଗଞ୍ଜାମ, ପୁରୀ ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଅଧିନରେ ନଅଟି ସମ୍ପଦ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଛଅଟି ସିଡିପିଓ ଦ୍ୱାରା ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାସିକ 25 ଦିନ ପାଇଁ 0.31 ଟଙ୍କା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହାରରେ 2.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଦଳରେ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକାରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ 8.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା।

ଝାରସୁଗୁଡ଼ାର ସିଡିପିଓଙ୍କ ଅଧିନରେ ଥିବା ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଜେପିଆଇ ସମୟରେ, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏଚ୍‌ସିଏମ୍ ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ଉଷୁନା ଚାଉଳ (ପିବିଆର) କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଏବଂ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ପିବିଆର ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକ କଳା ପୋକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ଏବଂ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଘଟଣା ମଧ୍ୟ ସାମ୍ନାକୁ ଆସିଥିଲା। ସମଲପୁରର ଏଚ୍‌ସିଆଇ ଦ୍ୱାରା ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁସାରେ, ମୁଣ୍ଡାଦିପା ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁସିର ଚୟନିତ ଚାଉଳ ମଣିଷ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିଲା, ଏଥିରେ ଆଦୃତା ଅଧିକ ଥିଲା। ଏହାବ୍ୟତୀତ, ବଞ୍ଜାରୀ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରର ନମୁନାରେ 80 ପ୍ରତିଶତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟରେ ଜୀବଜନ୍ତୁ ପୋକ ଏବଂ ଅଧିକ ଆଦୃତା ଥିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା।

ରାଜ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲା କାରଣ 2018-23 ବର୍ଷରେ 19.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କେବଳ 10.74 କୋଟି ଟଙ୍କା (54.77 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବଲାଙ୍ଗୀର ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ, 154.12 କୋଟି ଟଙ୍କା ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ୟକତା ସତ୍ତ୍ୱେ, 2.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 2018-23 ମଧ୍ୟରେ କେବଳ 1.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା।

ଓଜନ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ମୋଟ 38,22,653 ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 36,45,520 ପିଲାଙ୍କ ଓଜନ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତା ମାପ କରାଯାଇଥିଲା, ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ 1,77,133 ପିଲାଙ୍କୁ ମାପ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ମାପ କରାଯାଇଥିବା 36,45,520 ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ 1,56,676 ପିଲା ମଧ୍ୟମ ଧରଣର କୁପୋଷଣର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଏବଂ 4,723 ପିଲା ଗୁରୁତର କୁପୋଷଣର ଶିକାର ହୋଇଥିବା ଜଣାପଡିଥିଲା।

ରାଜ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ପରୀକ୍ଷାଗାର (ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍) ଛତୁଆର 27,880 ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ 444 ନମୁନା ନିମ୍ନମାନର ଏବଂ 508 ନମୁନା ଅସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା। ଛଅଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାର ସିଡିପିଓଗୁଡ଼ିକର ପରିକ୍ଷାରେ, 14 ଟି ନମୁନା ନିମ୍ନମାନର ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷିତ 480 ଟି ନମୁନା ମଧ୍ୟରୁ ନଅଟି ନମୁନା ଅସୁରକ୍ଷିତ ପାଇଥିଲେ। ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍ ଛତୁଆରେ ଥିବା ଉପାଦାନର ଅନୁପାତ, ଖଣିଜ, ଭିଟାମିନ୍, ସୁକ୍ଷ୍ମ ଜୈବିକ ମାନଦଣ୍ଡ, ମୋଟ ଆଙ୍ଗୁରକ୍ଲିନ୍, ଭାରୀ ଧାତୁ ଏବଂ କୀଟନାଶକ ଅବଶିଷ୍ଟ ଭଳି ସମସ୍ତ ଜରୁରୀ ମାନଦଣ୍ଡ/ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରିନଥିଲା। 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ, ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଫ୍‌ଟିଏଲ୍‌କୁ ଛତୁଆ ନମୁନା

ପଠାଇବାରେ 23 ରୁ 576 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ଏହାବ୍ୟତୀତ, 96 ରୁ 2,117 ଦିନ ବିଳମ୍ବ ପରେ ମଧ୍ୟ ସିଡିପିଓମାନେ ପରୀକ୍ଷା ରିପୋର୍ଟ ପାଇନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଆଇନ ଏବଂ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ସୁନିଶ୍ଚିତ ନକରି ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଛଡ଼ୁଆ ବଞ୍ଚନ କରାଯାଇଥିଲା ।

2018-19 ଏବଂ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଡିପିଏଚ୍‌ଓମାନେ କୌଣସି ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଏଚ୍‌ସିଏମ୍‌ର କୌଣସି ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପରୀକ୍ଷା କରି ନଥିଲେ । ତଥାପି, ଡିପିଏଚ୍‌ଓମାନେ 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ 64 ଟି ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଡିକୁ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍‌ର 107 ଟି ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ 17 ଟି ନମୁନା (15.89 ପ୍ରତିଶତ) ନିମ୍ନମାନର / ଅସୁରକ୍ଷିତ ବୋଲି ଜଣାପଡିଥିଲା ।

ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଡିଓମାନଙ୍କ ପାଖରେ 8.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉପଲବ୍ଧତା ସତ୍ତ୍ୱେ, ସିଡିପିଓମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ମୂଳ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠାରେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଂସ୍ଥାପନ ଏବଂ ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠାଗୁଡିକ ବିଦ୍ୟୁତ, ସାନିଟାରୀ ଫିଟିଂ ଭଳି ମୌଳିକ ସୁବିଧା ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକରେ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା କାରଣ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡିକରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ 18,717 ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 12,833 ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ରୋଷେଇ ଘର, 7,911 ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶୌରୁଲୟ, 13,982 ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ଏବଂ କେବଳ 3,799 ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଦ୍ୟୁତ ସୁବିଧା ଥିଲା । ସିଏସ୍‌ଆର୍, ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର୍‌ଇଏସ୍ ଏବଂ ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍‌ଟି ଅଧିନରେ 6,265 ଏଡ୍‌ବ୍ୟୁସି କୋଠା ନିର୍ମାଣ ହାତକୁ ନେବା ସତ୍ତ୍ୱେ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ 4,051 ଏଡ୍‌ବ୍ୟୁସି କୋଠା ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡିକରେ ଜୁଲାଇ 2021 ମାସରେ କ୍ରୟ ଏବଂ ବଞ୍ଚନ କରାଯାଇଥିବା 2,88,445 ଟି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମନିଟରିଂ ଉପକରଣ ସେଟ୍ ମଧ୍ୟରୁ, ସମାକ୍ଷା ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା 2.23 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 20,974 ଟି ଉପକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିଲା ।

ଆଇସିଡିଏସ୍ ଯୋଜନାର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ତଦାବଳ ପାଇଁ ସିଡିପିଓ, ସୁପରଭାଇଜର ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କର୍ମୀ ଭଳି 2,468 ଟି ଆଇସିଡିଏସ୍ କ୍ଷେତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପଦବୀ ଖାଲି ପଡିଥିଲା ।

2018-19 ବର୍ଷରେ ସିଡିପିଓ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟରତ 2,252 ଜଣ ସୁପରଭାଇଜରଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର 70 ଜଣଙ୍କୁ ପଦାସାନକରଣ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ 2019-20 ରୁ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଇସିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ପଦାସାନକରଣ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । କେବଳ 71 ଜଣ ସିଡିପିଓ, 294 ଜଣ ସୁପରଭାଇଜର ଏବଂ 2,926 ଜଣ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କର୍ମୀଙ୍କୁ ରିଫ୍ରେସର ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଏବଂ 2018-23 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଅଙ୍ଗନୂପାତି କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ରିଫ୍ରେସର ତାଲିମ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

ଚୟନିତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାଗୁଡିକରେ, ଜିଲ୍ଲା, ବ୍ଲକ ଏବଂ ଅଙ୍ଗନୂପାତି ସ୍ତରରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆର୍‌ସି, ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସି ଏବଂ ଏଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ସି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଋରୋଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଜିଲ୍ଲା ପୁଷ୍ଟିସାର କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଚୟନିତ ଦୁଇଟି ଜିଲ୍ଲା ପାଇଁ ଟିଏଚ୍‌ଆର୍‌ର ଅନିୟମିତ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ ସ୍ମାର୍ଟ ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍ ଏବଂ ସିଡିପିଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଡିଗୁଡିକରେ ମାସିକ ଗସ୍ତରେ ଅଭାବ ଦେଖାଦେଇଥିଲା । ଚୟନିତ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଋରୋଟିରେ ପୋଷଣ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ହୋଇନଥିଲା ।

16 ଟି ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାର ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ଛଅଟି ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାରେ ଗହମ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ଯେପରି କଞ୍ଚାମାଲ ସଂରକ୍ଷଣ ସ୍ଥାନ, ଫ୍ଲାଇ ଏବଂ ଗ୍ରାଜୁଣିଂ ଯୁନିଟ୍, ଦୁଇଟି ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାର ପ୍ୟାକେଜିଂ ଯୁନିଟ୍ ଭଳି ସ୍ଥାନରେ ସିସି ଟିଭି କ୍ୟାମେରା ଲଗାଯାଇ ନଥିଲା, 12 ଟି ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାର ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ବଞ୍ଚନ ପାଇଁ ରୁଟ୍ ଗର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଋଗାଟ୍ ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଞ୍ଚଟି ସାୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠାର ଆକାଉଣ୍ଟ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ ଯୋଜନା

ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚର ଉପାଦାନ ଅଧିକରେ, କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 60:40 ଅନୁପାତରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ। ତଥାପି, ଭାରତ ସରକାର 2018-23 ବର୍ଷରେ 1,877.56 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଂଶ ବଦଳରେ 48.07 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ (ଓବି) ସମେତ 1,800.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ତୁଳନାତ୍ମକ ଭାବେ, ରାଜ୍ୟ ଏହାର ଅଂଶ 1,251.82 କୋଟି ଟଙ୍କା ତୁଳନାରେ, 1,471.94 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 39.56 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିମ ଅବଶେଷ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା। ତେଣୁ, ଯଦିଓ ଭାରତ ସରକାର ଏହି ଉପାଦାନ ଅଧିକରେ ଏହାର ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଂଶ ଯୋଗଦାନ କରିନଥିଲେ, ତଥାପି ଭାରତ ସରକାର ଯୋଜନା ପାଇଁ ଅଧିକ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଡିଲ୍‌ଓଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ରାଜ୍ୟ ନୋଡାଲ ଏଜେନ୍ଟ୍‌ର ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ (ଫେବୃୟାରୀ 2024)କୁ ଯୋଜନା ପାଣ୍ଠିର ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବାକି ଟଙ୍କା ପଠାଇ ନଥିଲେ। ଫଳସ୍ୱରୂପ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଲ୍‌ଓଙ୍କ ଏମ୍‌ପ୍‌ଟିଏମ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ପାସବୁକ୍‌ରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା 92.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ପଡ଼ିରହିଥିଲା। ସମାକ୍ଷା ଦେଖିଲା ଯେ 2022-23 ବର୍ଷରେ ପିଏନଡିରେ ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଏସ୍‌ଏନ୍‌ଏ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଅର୍ଜିତ ମୋଟ 9.18 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ମଧ୍ୟରୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ ପାଇଁ 3.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଅଂଶ ପାଇଁ 2.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଇ 2023 ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମନ୍ୱିତ ପାଣ୍ଠିରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ସମାକ୍ଷା ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 3.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା ହୋଇନଥିଲା।

ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିକରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ 50 ପ୍ରତିଶତ ଖର୍ଚ୍ଚ ବିରୁଦ୍ଧରେ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ 12.65 ରୁ 32.27 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ବୁକ୍ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ 18.78 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠିରୁ 6.61 ରୁ 69.40 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା। ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଜିଲ୍ଲାରେ, ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିକରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 50 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠିର ବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ତରୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା। ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଇ ଅଧିକରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠି ମଧ୍ୟରୁ, 35.64 ପ୍ରତିଶତ ପାଣ୍ଠି ଖର୍ଚ୍ଚ ନହୋଇ ରହିଥିଲା।

2018-19, 2019-20 ଏବଂ 2022-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପିଏବି ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣା ଦିବସର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ଯଥାକ୍ରମେ 239, 239 ଏବଂ 266 ଦିନ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହି ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ଖାଦ୍ୟ ପରିବେଷଣା ଦିବସଗୁଡ଼ିକ ଯଥାକ୍ରମେ 19, 18 ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ଦିନ ହ୍ରାସ ହୋଇଥିଲା।

ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ, ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2020-21 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ବର୍ଷର ଷ୍ଟକ୍ ରଖାଯାଇ ନଥିଲା, ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ନକରାତ୍ମକ ଅବଶେଷ ସହିତ ଶେଷ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ, 2018-23 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଗୋଟିଏ ମାସ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବର୍ଷର ଷ୍ଟକ୍ ଅପେକ୍ଷା ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧତା କମ୍ ଥିଲା।

ପୁରୀର ଡିଲ୍‌ଓଙ୍କ ଅଧିକରେ ଥିବା ଗୋପ ବିଲ୍‌ଓରେ ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟ୍ ଅପ୍ରେଲ 2018 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ମଧ୍ୟରେ ଓଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ସିରୁ 406.50 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳର ଅତିମ ଅବଶେଷ ସମେତ 10,616 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଉଠାଇଥିଲେ। ତଥାପି, ବିଲ୍‌ଓ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଚାଉଳର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟ୍ ଗୋପ ବୁକ୍ ଅଧିକରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସରଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ ବନ୍ଧନ ହୋଇନଥିବା ଅବଶେଷକୁ ବାଦ ଦେଇ କେବଳ 10,217 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଯୋଗାଇଥିଲେ। 2018-2023 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ପହଞ୍ଚାଯାଇନଥିବା ଚାଉଳ 4.5 ରୁ 390 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା। ଚାଉଳର ଷ୍ଟକ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ 2023-24 ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଡ୍ରୈମାସିକ ଶେଷରେ, 708.49 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳର ଅତିମ ଅବଶେଷ ଉଠାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିତରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା। ଏହାବ୍ୟତୀତ, ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡର ଡିଲ୍‌ଓରେ 2018-19 ରୁ 2020-21 ମଧ୍ୟରେ ଓଏସ୍‌ପିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍‌ରୁ 30.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 10,015.75 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଉଠାଯାଇଥିଲା, ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଟ୍ କେବଳ 7,791.53 କ୍ରିଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ଉଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ବଳକା 2,224.22

କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଉପାୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଯାହାକି ଉପାୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ସମାକ୍ଷା ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଲିମିଟେଡ୍ ରୁ ଏହାର ମୂଲ୍ୟ 6.67 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ / ସମାକ୍ଷାଜିତ ହୋଇନଥିଲା ।

କୋଭିଡର ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ (16 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ 13 ଜୁନ୍ 2020 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 90 ଦିନ ପାଇଁ) ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ପୁରୀ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲିମିଟେଡ୍ ଏମ୍‌ପିଏସ୍ / ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭରୀରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଡିଲିଭରୀ ଦ୍ୱାରା ଫରମାସ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣ ଅନୁସାରେ 90,602.99 କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଉପାୟାନୁଷ୍ଠାନ କିନ୍ତୁ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ କେବଳ 6,288.85 କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଡିଲିଭରୀ ବିଭିନ୍ନ ଏମ୍‌ପିଏସ୍ / ପିଡିଏସ୍ ଡିଲିଭରୀ ପାଖରେ 4,314.14 କୃଷି ବଣ୍ଟନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଉତ୍ପାଦନ ପଡି ରହିଥିଲା ।

68 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 11 ରୁ 448 ଦିନ (ମୋଟ 538 ଦିନ ମଧ୍ୟରୁ) ପାଇଁ ଶୁଖିଲା ଉତ୍ପାଦନ ଆକାରର ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭଣ୍ଡାର ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହାବ୍ୟତୀତ, 49 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 11 ରୁ 538 ଦିନ ପାଇଁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ମଧ୍ୟରେ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ 2,047.68 କୃଷି ଶୁଖିଲା ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ 1.34 କୋଟି ଟଙ୍କା ରକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ହାଇସ୍କୁଲ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ (ଏଚ୍‌ଏସ୍‌ସି) ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର 59,125 ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରର 2,08,312 ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ 3,479.62 କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ବାବଦକୁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

06 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2018 ରୁ 23 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2018 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଞ୍ଚଟି ଡିଭିଜନ୍ ଯଥା: ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ାରେ ବୃକ୍ଷ ଗ୍ରାଣ୍ଟ ସ୍କିମର ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଧର୍ମିୟତା ଯୋଗୁଁ 1,854 ଜଣ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ 34.27 କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ 1.56 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆକାରରେ ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

2020-22 ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଛଅଟି ବିଭାଗର 416 ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଯେଉଁଠି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 1,51,654 ଏମ୍‌ପିଏସ୍ (ପ୍ରାଥମିକ-87,969 ଜଣ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ-63,685 ଜଣ) ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ 2018-20 ଏବଂ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଜାତୀୟ / ରାଜ୍ୟ ପାଳନ ଦିବସରେ ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଞ୍ଜାମ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଗତ 42 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର ଉପସ୍ଥାନ ପଞ୍ଜିକା ଅନୁଯାୟୀ, ଦୈନିକ ବ୍ୟବହାର ପଞ୍ଜିକାରେ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 82,270 ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 1,36,546 ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ବଦଳରେ 9.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 287.09 କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ରକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ 14.33 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଯାହା ପ୍ରକୃତ ଛାତ୍ର ସଂଖ୍ୟାଠାରୁ ଅଧିକ ।

ମୟୂରଭଞ୍ଜର ଡିଭିଜନ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା ପାଇକବାସ ପିୟୁପିଏସ୍‌ର ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 179 ଜଣ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ 1,19,562 ଟଙ୍କାର ଏମ୍‌ପିଏସ୍ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ / ଅଭିଭାବକଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଗଞ୍ଜାମର ଡିଭିଜନ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା ଦୁଇଟି ସଂସ୍ଥା, ଯଥା: ମାନ୍ଦ୍ରା ଗ୍ରାମ୍ପୁର ଏବଂ ମହିଳା ସଂସ୍ଥା ସଂଘ, ଗୁରୁ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଅର୍ଥାତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2019 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ଏବଂ ଯଥାକ୍ରମେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2024 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ବୈଧ ରୁକ୍ଷିନାମା ବିନା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିଆସୁଛନ୍ତି । 2018-23 ସମାକ୍ଷା ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ରୋଷେଇ ଯଥା ସହାୟକମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା ।

2018-19 ରୁ 2022-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 229.77 ଲକ୍ଷ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନାମ ଲେଖାଯିବା ବେଳେ, ମାତ୍ର 99.76 ଲକ୍ଷ (43.42 ପ୍ରତିଶତ) ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ସାମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରୀକ୍ଷାରେ ସାମିଲ କରାଯାଇଥିଲା । ନାମ ଲେଖାଯିବା ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସାପ୍ତାହିକ ଆଇଏମ୍‌ଏ ପରିପୁରକ ଏବଂ ଛଅ ମାସ କୃମିନାଶକ ବଟିକା ବଣ୍ଟନ ବିତରଣର ସଫଳତା ଯଥାକ୍ରମେ 84.59 ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ 46.82 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 60 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟର କେପିଆଇ ସମୟରେ ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ କେବଳ ସାତଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଏଲପିଜି ସଂଯୋଗ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, କେବଳ 32 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ରୋଷେଇ ଘର ଚଳୁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, କେବଳ 35 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଲ୍ଟି ଟ୍ୟାପ ମଲ୍ଟି କ୍ୟାପ୍ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, 16 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଓଜନ ମେସିନ୍ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, ଛଅଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପୁଷ୍ଟିସାର ଉଦ୍ୟାନ ଏବଂ କେବଳ 41 ଟି ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଜଳ ନିକାଶ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା। ସେହିପରି ସଚେତନତା ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନତା ସମ୍ପର୍କରେ ମଧ୍ୟ ତୁଟି ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା।

କେପିଆଇ ସମୟରେ, ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବିଇଓ, ମୁନିଗୁଡା ଅଧିକାରୀ ଥିବା ଦୁଇଟି ବିଦ୍ୟାଳୟ ତେଙ୍ଗୁଣି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଆମାଧୁନି ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତ୍ତିଭୂମି ନଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ 2018-19 ରୁ 2022-23 ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ମିଥ୍ୟା ଏବଂ କପୋଳକଳ୍ପିତ ସୂଚନା ବ୍ୟବହାର କରି ଏମ୍ଡିଏମ୍ ବାବଦକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ (3.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ 55.94 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁରୁତ୍ୱ) ଦେଖାଇଥିଲେ।

ଅପ୍ରେଲ 2022 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2023 ମଧ୍ୟରେ ଭଞ୍ଜନଗରର ବିଇଓ ଅଧିକାରୀ ଥିବା 21 ଟି ସାବେଲାଇଟ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟର 467 ଜଣ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ଏମ୍ଡିଏମ୍ କିମ୍ବା ଏମ୍.ଏସ୍.ଏ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା। ତେଣୁ, ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ 98.54 କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ ଗୁରୁତ୍ୱ ଏବଂ 5.52 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରକ୍ଷନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା।

ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ କ୍ଷେତ୍ରରେ, 2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 19 ଟି ଏସ୍.ଏମ୍.ସି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ସାତଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 380 ଟି ଆବଶ୍ୟକ ସଂଖ୍ୟକ ବୈଠକ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ପାଞ୍ଚଟି ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା।

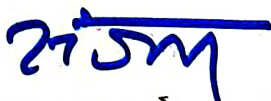
ଅତୁଲ ପ୍ରକାଶ

ଭୁବନେଶ୍ୱର
ତାରିଖ 18 FEB 2026

(ଅତୁଲ ପ୍ରକାଶ)
ମହାଲେଖାକାର (ଲେଖାପରୀକ୍ଷା-II), ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରତିସାକ୍ଷରତ

ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ
ତାରିଖ 25 FEB 2026

(କେ. ସଞ୍ଜୟ ମୂର୍ତ୍ତୀ)
ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ

ପରିଶିଷ୍ଟ

ପରିଶିଷ୍ଟ-I

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁକ୍ରମ 1)

ଖାଦ୍ୟର ପରିମାଣ, ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ, ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ, ସିସି ଏଚ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଏମ୍‌ଇ ପାଇଁ ମାନଦେୟର ବିବରଣୀ

ସବିଶେଷ	ବିବରଣୀ
1	2
ପିଲାମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ପାଇବାର ଅଧିକାର	ପ୍ରାଥମିକ ଶ୍ରେଣୀ (I-V) ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଶ୍ରେଣୀ (VI-VIII)ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍କୁଲ ଦିନ ପାଇଁ ଯଥାକ୍ରମେ 100 ଏବଂ 150 ଗ୍ରାମ ଚାଉଳ ପାଇବାକୁ ହକଦାର।
ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ	ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ପରିଶୋଧ ପାଇଁ, ଭାରତ ସରକାର 2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତି କିଣ୍ଟାଲ ସର୍ବାଧିକ 75 ରୁ 150 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି।
ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ	<p>ପ୍ରତି ସ୍କୁଲ ଦିନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ପାଣ୍ଟିକୁ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 60:40 ଅନୁପାତରେ ବାଣ୍ଟିଥିଲେ।</p> <ul style="list-style-type: none"> 01 ଜୁଲାଇ 2016 ରୁ 30 ନଭେମ୍ବର 2018 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଛାତ୍ର ପାଇଁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ସିସି) ଯଥାକ୍ରମେ 4.58 ଟଙ୍କା ଏବଂ 6.83 ଟଙ୍କା ଥିଲା। ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଛାତ୍ର ପାଇଁ ସିସି 4.80 ଟଙ୍କାରୁ 7.16 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିଥିଲା, ଯାହା 01 ଡିସେମ୍ବର 2018 ରୁ 30 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଥିଲା। 01 ଅପ୍ରେଲ 2020 ରୁ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2022 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ ସିସି ପ୍ରତି ଛାତ୍ର ପାଇଁ 5.42 ଟଙ୍କା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ଛାତ୍ରଙ୍କ ପାଇଁ 8.10 ଟଙ୍କାକୁ ସଂଶୋଧିତ କରାଯାଇଥିଲା। ଏହା ସହିତ, ପ୍ରାଥମିକ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଛାତ୍ର ପାଇଁ ସିସି ସଂଶୋଧନ 01 ଅକ୍ଟୋବର 2022 ଠାରୁ ଯଥାକ୍ରମେ 5.90 ଟଙ୍କାରୁ 8.82 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା।
ସିସିଏଚ୍‌କୁ ମାନଦେୟ	ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦଶ ମାସ ପାଇଁ ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକ (ସିସିଏଚ୍‌)କୁ ପ୍ରତି ମାସରେ 1,000 ଟଙ୍କା ମାନଦେୟ ରାଶି (60:40) ଅନୁପାତରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତ ସରକାର 600 ଟଙ୍କା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 400 ଟଙ୍କା ଅଂଶଧନ ଥିଲା। ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ପ୍ରତି ମାସରେ 400 ଟଙ୍କା ଅତିରିକ୍ତ ମାନଦେୟ ଏବଂ ଶାଢ଼ି ଭଡା ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ଏକକାଳୀନ 250 ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରନ୍ତି।
ପରିଚାଳନା, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ (ଏମ୍ଏମ୍‌ଇ)	ଏମ୍ଏମ୍‌ଇ ପାଇଁ, ଭାରତ ସରକାର ରାଜ୍ୟକୁ ମୋଟ ଆବର୍ତ୍ତୀ ସହାୟତାର 1.8 ପ୍ରତିଶତ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି।

(ଉତ୍ସ: ଏମ୍‌ଡିଏମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-II

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.1)

ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଦାଖଲର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖ ତୁଳନାରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ

ବର୍ଷ	ତ୍ରିମାସିକ(Q) ଶେଷରେ	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦାଖଲର ତାରିଖ	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦାଖଲର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ	ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ (ଦିନରେ)
2018-19	Q1	01 ଅକ୍ଟୋବର 2018	15 ଜୁଲାଇ 2018	77
	Q2	01 ଅକ୍ଟୋବର 2018	15 ଅକ୍ଟୋବର 2018	ବିଳମ୍ବ ହୋଇନାହିଁ
	Q3	01 ମାର୍ଚ୍ଚ 2019	15 ଜାନୁଆରୀ 2019	44
	Q4	29 ମଇ 2019	31 ମଇ 2019	ବିଳମ୍ବ ହୋଇନାହିଁ
2019-20	Q1	13 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2019	15 ଜୁଲାଇ 2019	60
	Q2	30 ଡିସେମ୍ବର 2019	15 ଅକ୍ଟୋବର 2019	76
	Q3	03 ମାର୍ଚ୍ଚ 2020	15 ଜାନୁଆରୀ 2020	47
	Q4	29 ମଇ 2020	31 ମଇ 2020	ବିଳମ୍ବ ହୋଇନାହିଁ
2020-21	Q1	06 ଅଗଷ୍ଟ 2020	15 ଜୁଲାଇ 2020	22
	Q2	29 ଅକ୍ଟୋବର 2020	15 ଅକ୍ଟୋବର 2020	ବିଳମ୍ବ ହୋଇନାହିଁ
	Q3	04 ମାର୍ଚ୍ଚ 2021	15 ଜାନୁଆରୀ 2021	48
	Q4	09 ଜୁନ୍ 2021	31 ମଇ 2021	9
2021-22	Q1	29 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2021	15 ଜୁଲାଇ 2021	76
	Q2	28 ଡିସେମ୍ବର 2021	15 ଅକ୍ଟୋବର 2021	74
	Q3	13 ମଇ 2022	15 ଜାନୁଆରୀ 2022	118
	Q4	24 ଅଗଷ୍ଟ 2022	31 ମଇ 2022	85
2022-23	Q1	15 ନଭେମ୍ବର 2022	15 ଜୁଲାଇ 2022	123
	Q2	28 ଡିସେମ୍ବର 2022	15 ଅକ୍ଟୋବର 2022	74
	Q3	03 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023	15 ଜାନୁଆରୀ 2023	47
	Q4	11 ମଇ 2023	31 ମଇ 2023	ବିଳମ୍ବ ହୋଇନାହିଁ

(ଉତ୍ସ: ଡାକ୍ତରୀ ଆଣ୍ଡ୍ ଆଇସିଡିଏସ୍ ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ୍)

ପରିଶିଷ୍ଟ-III

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.1.1)

ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ

ବର୍ଷ	ତ୍ରେମାସିକ ଆକାଂ	ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ ଆୟତ୍ତ ତାରିଖ	ବଲାଙ୍ଗୀର		ଗଞ୍ଜାମ		ଝାରସୁଗୁଡ଼ା		ମୟୂରଭଞ୍ଜ		ପୁରୀ		ରାୟଗଡ଼ା	
			ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗକୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗକୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗକୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗକୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗକୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ତ୍ୱାଧୀକ୍ଷିତ ବିଭାଗକୁ ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲ କରିବା ତାରିଖ	ତି ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ସୁସ୍ଥି ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
2018-19	Q1	15 ଜୁଲାଇ 2018	06 ଜୁଲାଇ 2018	0	03 ଅଗଷ୍ଟ 2018	19	09 ଅପ୍ରେଲ 2019	268	08 ଜୁନ୍ 2018	0	24 ଅଗଷ୍ଟ 2018	40	18 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2018	65
	Q2	15 ଅକ୍ଟୋବର 2018	27 ଅକ୍ଟୋବର 2018	12	25 ଅକ୍ଟୋବର 2028	10	09 ଅପ୍ରେଲ 2019	176	23 ଅକ୍ଟୋବର 2018	8	03 ଡିସେମ୍ବର 2018	49	20 ନଭେମ୍ବର 2018	36
	Q3	15 ଜାନୁଆରୀ 2019	15 ଫେବୃୟାରୀ 2019	31	19 ଡିସେମ୍ବର 2018	0	09 ଅପ୍ରେଲ 2019	84	22 ଜାନୁଆରୀ 2019	7	20 ଫେବୃୟାରୀ 2019	36	05 ମାର୍ଚ୍ଚ 2019	49
	Q4	31 ମଇ 2019	29 ଅପ୍ରେଲ 19	0	03 ଅପ୍ରେଲ 2019	0	09 ଅପ୍ରେଲ 2019	0	25 ମାର୍ଚ୍ଚ 2019	0	ଉପଲକ୍ଷ ନାହିଁ	ଉପଲକ୍ଷ ନାହିଁ	18 ଅପ୍ରେଲ 2019	0
2019-20	Q1	15 ଜୁଲାଇ 2019	26 ଜୁଲାଇ 2019	11	31 ଜୁଲାଇ 2019	16	23 ଅପ୍ରେଲ 2020	283	16 ଜୁଲାଇ 2019	1	16 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2019	63	20 ଜୁଲାଇ 2019	5
	Q2	15 ଅକ୍ଟୋବର 2019	24 ଅକ୍ଟୋବର 2019	9	13 ନଭେମ୍ବର 2019	29	23 ଅପ୍ରେଲ 2020	191	09 ଅକ୍ଟୋବର 2019	0	06 ଡିସେମ୍ବର 2019	52	11 ଅକ୍ଟୋବର 2019	0
	Q3	15 ଜାନୁଆରୀ 2020	14 ଜାନୁଆରୀ 2020	0	31 ଜାନୁଆରୀ 2020	16	23 ଅପ୍ରେଲ 2020	99	28 ଜାନୁଆରୀ 2020	13	03 ଫେବୃୟାରୀ 2020	19	04 ଡିସେମ୍ବର 2019	0
	Q4	31 ମଇ 2020	16 ଅପ୍ରେଲ 2020	0	28 ଅପ୍ରେଲ 2020	0	23 ଅପ୍ରେଲ 2020	0	13 ମଇ 2020	0	30 ଅପ୍ରେଲ 2020	0	16 ଅପ୍ରେଲ 2020	0
2020-21	Q1	15 ଜୁଲାଇ 2020	14 ଜୁଲାଇ 2020	0	21 ଜୁଲାଇ 2020	6	16 ଅପ୍ରେଲ 2021	275	13 ମଇ 2020	0	14 ଜୁଲାଇ 2020	0	18 ଜୁନ୍ 2020	0
	Q2	15 ଅକ୍ଟୋବର 2020	6 ଅକ୍ଟୋବର 2020	0	06 ଅକ୍ଟୋବର 2020	0	16 ଅପ୍ରେଲ 2021	183	22 ମଇ 2020	0	20 ନଭେମ୍ବର 2020	36	28 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2020	0
	Q3	15 ଜାନୁଆରୀ 2021	15 ଜାନୁଆରୀ 2021	0	9 ଡିସେମ୍ବର 2020 ଏବଂ 12 ଫେବୃୟାରୀ 2021	28	16 ଅପ୍ରେଲ 2021	91	18 ଡିସେମ୍ବର 2020	0	11 ଫେବୃୟାରୀ 2021	27	10 ଫେବୃୟାରୀ 2021	26
	Q4	31 ମଇ 2021	22 ଅପ୍ରେଲ 2021	0	15 ଅପ୍ରେଲ 2021	0	16 ଅପ୍ରେଲ 2021	0	13 ଅପ୍ରେଲ 2021	0	19 ଅପ୍ରେଲ 2021	0	12 ଅପ୍ରେଲ 2021	0
2021-22	Q1	15 ଜୁଲାଇ 2021	16 ଜୁଲାଇ 2021	1	13 ଜୁଲାଇ 2021	0	04 ମଇ 2022	293	07 ମଇ.2022	296	07 ଜୁଲାଇ 2021	0	19 ଜୁଲାଇ 2021	4

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

ବର୍ଷ	ତ୍ରୈମାସିକ ଆରମ୍ଭ	ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲର ଆରମ୍ଭ ତାରିଖ	ବଲାଙ୍ଗୀର		ଗଞ୍ଜାମ		ଝାରସୁଗୁଡ଼ା		ମୟୂରଭଞ୍ଜ		ପୁରୀ		ରାୟଗଡ଼ା	
			ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗକୁ ସୂଚିତ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗକୁ ସୂଚିତ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗକୁ ସୂଚିତ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗକୁ ସୂଚିତ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗକୁ ସୂଚିତ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦିତ ବିଭାଗକୁ ସୂଚିତ ଦାଖଲ କରିବାର ତାରିଖ	ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ଦାଖଲରେ ବିଳମ୍ବ
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
	Q2	15 ଅକ୍ଟୋବର 2021	02 ନଭେମ୍ବର 2021	18	14 ଡିସେମ୍ବର 2021	60	04 ମଇ 2022	201	07 ମଇ 2022	204	06 ନଭେମ୍ବର 2021	22	28 ଅକ୍ଟୋବର 2021	13
	Q3	15 ଜାନୁଆରୀ 2022	27 ଜାନୁଆରୀ 2022	12	21 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022 ଏବଂ 22 ଅପ୍ରେଲ 2022	97	04 ମଇ 2022	109	07 ମଇ 2022	112	28 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022	72	04 ମାର୍ଚ୍ଚ 2022	48
	Q4	31 ମଇ 2022	16 ଅପ୍ରେଲ 2022	0	18 ଜୁନ୍ 2022	18	21 ଜୁଲାଇ 2023	416	07 ମଇ 2022	0	04 ମଇ 2022	0	11 ଅପ୍ରେଲ 2022	0
2022-23	Q1	15 ଜୁଲାଇ 2022	13 ଜୁନ୍ 2022	0	09 ନଭେମ୍ବର 2022	117	21 ଜୁଲାଇ 2023	371	14 ଜୁଲାଇ 2022	0	08 ଅଗଷ୍ଟ 2022	24	13 ଜୁଲାଇ 2022	0
	Q2	15 ଅକ୍ଟୋବର 2022	21 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2022	0	25 ଜାନୁଆରୀ 2023	102	21 ଜୁଲାଇ 2023	279	13 ଅକ୍ଟୋବର.2022	0	18 ନଭେମ୍ବର 2022	34	15 ନଭେମ୍ବର 2022	31
	Q3	15 ଜାନୁଆରୀ 2023	19 ନଭେମ୍ବର 2022	0	24 ମଇ 2023	129	21 ଜୁଲାଇ 2023	187	16 ଜାନୁଆରୀ 2023	1	15 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023	59	20 ଜାନୁଆରୀ 2023	5
	Q4	31 ମଇ 2023	ଉପଲକ୍ଷ ନାହିଁ	0	24 ମଇ 2023	0	21 ଜୁଲାଇ 2023	51	11 ଅପ୍ରେଲ 2023	0	11 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2023	105	17 ଅପ୍ରେଲ 2023	0

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଟ୍ୟୁଏଫ୍‌ର ରେକର୍ଡ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-IV

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.2)

2018-23 ଅବଧିରେ ରାଜ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଉଠାଣର ବିବରଣୀ

(ଏମ୍ପିରେ)

ବର୍ଷ	ଉତ୍ତମ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶ୍ୟକ	ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ହିତାଧିକାରୀ	ଉତ୍ତମ ବାର୍ଷିକ ଆବଶ୍ୟକତା	ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶ୍ୟକକୁ ମିଶାଇ ଆବଶ୍ୟକ	ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଉତ୍ତମ ପରିମାଣ	କମ୍ (-)/ଅଧିକ (+) ଉତ୍ତମ ଉଠାଣ (ପ୍ରତିଶତ)	ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲେଖିତ ହିତାଧିକାରୀମାନେ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2018-19	326.31	20,28,444	48,928.00	40,000.00	40,326.31	39,412.60	(-) 913.71 (2.27)	20,28,444
2019-20	913.71	20,14,808	48,588.10	48,000.00	48,913.71	38,824.48	(-) 10,089.23 (20.63)	20,14,808
2020-21	10,089.23	16,05,197	38,730.60	49,291.90	59,381.13	42,571.57	(-) 16,809.56 (28.31)	16,05,197
2021-22	16,809.56	17,35,683	41,814.74	41,815.00	58,624.56	41,069.01	(-) 17,555.55 (29.95)	17,35,683
2022-23	17,555.55	18,89,574	45,502.63	43,418.00	60,973.55	40,720.49	(-) 20,253.06 (33.22)	18,89,574
ମୋଟ				2,22,524.90	2,22,851.21	2,02,598.15	(-) 20,253.06	

2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଗହମ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଉଠାଣର ବିବରଣୀ

(ଏମ୍ପିରେ)

ବର୍ଷ	ଗହମ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶ୍ୟକ	ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ହିତାଧିକାରୀ	ଗହମ ବାର୍ଷିକ ଆବଶ୍ୟକତା	ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆବଶ୍ୟକ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶ୍ୟକକୁ ମିଶାଇ ଆବଶ୍ୟକ	ପରିବହନ ଏଜେଣ୍ଡମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ ଗହମ ପରିମାଣ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ଗହମ ପରିମାଣ	କମ୍ (-)/ଅଧିକ (+) ଗହମ ଉଠାଣ (ପ୍ରତିଶତ)	ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଲ୍ଲେଖିତ ହିତାଧିକାରୀମାନେ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2018-19	300.00	26,00,570	83,586.00	64,000.00	64,300.00	64,000.00	(-) 300.00 (0.47)	26,00,570
2019-20	300.00	25,63,952	61,180.01	61,000.00	61,300.00	60,816.06	(-) 483.94 (0.79)	25,63,952
2020-21	483.94	25,21,853	59,787.09	69,924.20	70,408.14	57,443.05	(-) 12,965.09 (18.41)	25,21,853
2021-22	12965.09	25,06,129	59,667.93	54,726.00	67,691.09	54,586.14	(-) 13,104.95 (19.36)	25,06,129
2022-23	13104.95	24,77,159	58,536.78	48,453.00	61,557.95	48,530.35	(-) 13,027.60 (21.16)	24,77,159
ମୋଟ				2,98,103.20	2,98,403.20	2,85,375.60	(-) 13,027.60	

(ଉତ୍ସ: ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ରେକର୍ଡ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-V

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.3)

2018-23 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟରେ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଅଧିନରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା, ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ

ବର୍ଷ	ଗୁରୁତର ପୁଷ୍ଟିହାନତାକୁ ଛାଡି ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା (6 ମାସ-6 ବର୍ଷ)	ଦିନ ପ୍ରତି ସ୍କୁନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଦିନ ପ୍ରତି ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଗୁରୁତର ପୁଷ୍ଟିହାନତା ପିଲାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା (6 ମାସ-6 ବର୍ଷ)	ଦିନ ପ୍ରତି ସ୍କୁନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଦିନ ପ୍ରତି ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଗର୍ଭବତୀ ଏବଂ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଉଥିବା ମାଆଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ଦିନ ପ୍ରତି ସ୍କୁନିଟ୍ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଦିନ ପ୍ରତି ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ଦିନକୁ ସର୍ବ ମୋଟ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କାରେ)	ବର୍ଷକୁ ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ (300 ଦିନ ପାଇଁ) (ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)	ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠି (ସିଏସ୍ +ଏସ୍‌ଏସ୍) (ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)	ସୁସି ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍‌ଏନ୍‌ପି ଅଧିନରେ ମୋଟ ବ୍ୟବହାର (ସିଏସ୍ +ଏସ୍‌ଏସ୍) (ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)	ପାର୍ଥକ୍ୟ (ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2018-19	38,75,631	8	3,06,86,264	29,953	12	3,47,112	7,23,430	9.5	67,93,384	3,78,26,760	1,134.80	933.68	896.52	37.16
2019-20	38,01,711	8	3,04,13,688	26,827	12	3,21,924	7,50,222	9.5	71,27,109	3,78,62,721	1,135.88	1,042.32	1,013.65	28.67
2020-21	33,85,033	8	2,70,80,264	22,641	12	2,71,692	7,19,379	9.5	68,34,101	3,41,86,057	1,025.58	1,048.65	1,008.68	39.97
2021-22	34,92,897	8	2,79,43,176	16,813	12	2,01,756	7,32,102	9.5	69,54,969	3,50,99,901	1,053.00	1128.45	910.01	218.44
2022-23	36,50,678	8	2,92,05,424	15,426	12	1,85,112	7,00,629	9.5	66,55,976	3,60,46,512	1,081.40	1329.67	948.26	381.41
ମୋଟ	1,82,05,950			1,11,660			36,25,762				5,430.66		4,777.12	

(ଉତ୍ସ: ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡିଶା ସରକାରଙ୍କ ରେକର୍ଡ୍)

ପରିଶିଷ୍ଟ-VI

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.5)

2018-23 ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଡିପିଓମାନଙ୍କର ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ ଦେବାର ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ବ୍ୟୟାଢ଼

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଆଇସିଡିଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପର ନାମ	ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା	ମାନଦର୍ଶି ଅନୁଯାୟୀ କେତେ ଦିନ ପାଇଁ ଏର୍ସିଏମ୍ ଯୋଗାଣ ହେବାକୁ ଥିଲା	ଏର୍ସିଏମ୍ ଯୋଗାଣ କରିଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ଏର୍ସିଏମ୍ ଯୋଗାଣ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି (ଦିନରେ)
1	ରାୟଗଡ଼ା	ମୁନିଗୁଡ଼ା	5	6,300*	6,022	278
2		ରାୟଗଡ଼ା	5	7,500	7,312	188
3	ପୁରୀ	ଗୋପ	5	6,600#	6,533	67
4		ପୁରୀ ସଦର	5	7,500	7,286	214
5	ବଲାଙ୍ଗୀର	ବଲାଙ୍ଗୀର	5	7,500	5,848	1,652
6		ବେଲପଡ଼ା	5	7,500	7,350	150
7	ଗଞ୍ଜାମ	ଭଞ୍ଜନଗର	5	7,500	7,223	277
8	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (ଆର୍)	5	7,500	7,253	247
9		କୋଲାର	5	7,500	7,273	227
ମୋଟ			45	65,400	62,100	3,300

(ଉତ୍ସ: ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

* ବଡ଼ବାଙ୍କିଲି ନାମକ ଏକ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ, 2018-19 ରୁ 2021-22 ବର୍ଷ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇ ନଥିଲା

ଗଣେଶ୍ଵରପୁର-2 ନାମକ ଏକ ଅଙ୍ଗନୂତ୍ରୀ କେନ୍ଦ୍ରରେ, 2018-19 ରୁ 2020-21 ବର୍ଷ ପାଇଁ ତଥ୍ୟ ଉପଲବ୍ଧ କରାଯାଇ ନଥିଲା

ପରିଶିଷ୍ଟ-VII
(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁକ୍ରେମ 2.3.2)

2018-23 ମଧ୍ୟରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାର ଅଜ୍ଞାନତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତର କମ୍ ବିତରଣ

(ଋତୁ କୃଷିକାଳରେ)

ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ସିଡିପିଓର ନାମ	ଅଜ୍ଞାନତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ଯେଉଁଠାରେ ସିଲ୍ ଏବଂ ଓଜନ ହୋଇଥିବା ଋତୁ ବସ୍ତା ମିଳିଥିଲା	ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ସିଲ୍ ବସ୍ତାର ସଂଖ୍ୟା	କମ୍ ମିଳିଥିବା ବସ୍ତା ସଂଖ୍ୟା	ଓଜନ ହୋଇଥିବା ସିଲ୍ ବସ୍ତାର ମୋଟ ଅଭାବ	ଜିଲ୍ଲାରେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଅଜ୍ଞାନତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ମୋଟ ଅଭାବ	ଜିଲ୍ଲାରେ ହାରାହାରି ଅଭାବ (50 କିଗ୍ରା ବସ୍ତା)	2018-23 ମସିହାରେ ଜିଲ୍ଲାରେ ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ଋତୁକଳ ପରିମାଣ	ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ମୋଟ ଅଭାବ	ସିଦ୍ଧା ଋତୁକଳ ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟରେ କମ୍ ଋତୁକଳ ଯୋଗାଣର ମୂଲ୍ୟ (3295.338 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି କୃଷିକାଳ) (ଟଙ୍କାରେ)
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J=(H*I*2)	K = (J*₹3,325.38 [#])
ଗଞ୍ଜାମ	ଛତ୍ରପୁର	5	18	17	0.6454	1.1147	0.037	1,71,214.30	12,669.86	4,21,320,93.06
ଗଞ୍ଜାମ	ଭଞ୍ଜନଗର	3	13	13	0.4646					
ବଲାଙ୍ଗୀର	ବଲାଙ୍ଗୀର	4	9	9	0.5483	1.5586	0.060	82,953.71	9,945.24	3,30,71,714.56
ବଲାଙ୍ଗୀର	ବେଲପଡା	5	17	17	1.0103					
ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	2	5	5	0.2344	1.0332	0.049	19,342.80	1,903.31	63,29,239.31
ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	କୋଲାବିରା	4	17	16	0.7988					
ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ବାରପଦା	5	16	15	1.3500	2.0600	0.094	1,44,553.10	27,068.98	9,00,14,646.53
ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ଶୁଳିଆପଦା	2	7	7	0.7100					
ପୁରୀ	ପୁରୀ ସଦର	1	2	2	0.0200	0.0580	0.019	67,454.20	2,608.23	86,73,352.77
ପୁରୀ	ଗୋପ	1	1	1	0.0380					
ରାୟଗଡ଼ା	ରାୟଗଡ଼ା	2	2	1	0.0630	0.9050	0.070	60,981.47	8,490.50	2,82,34,128.84
ରାୟଗଡ଼ା	ମୁନିଗୁଡ଼ା	3	12	12	0.8420					
ମୋଟ		37	119	115	6.7247			5,46,489.58	62,686.12	20,84,55,175.07

(ଉତ୍ସ: ଅଜ୍ଞାନତ୍ରାଡି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡରୁ ସଂକଳିତ ଏବଂ ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ନିଆଯାଇଥିବା ମାତ୍ର)

ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲାରେ ମୋଟ ଅଭାବ (କୃଷିକାଳରେ) ହେଉଛି ଦୁଇଟି ସିଡିପିଓରେ ଅଭାବର ସମଷ୍ଟି

ଗୋଟିଏ ଜିଲ୍ଲାରେ ହାରାହାରି ଅଭାବ (କୃଷିକାଳରେ) ହେଉଛି ଓଜନ କରାଯାଇଥିବା ବସ୍ତା ସଂଖ୍ୟାରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ମୋଟ ଅଭାବ

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଖାଦ୍ୟ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ କଷ୍ଟମ୍ ମିଲ୍ ହୋଇଥିବା ଋତୁକଳ ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟ

ପରିଶିଷ୍ଟ-VIII

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.3.8)

ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକରୁ ସୁରକ୍ଷା ଜମା ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଅନିୟମିତତାର ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀର ନାମ	ଡି-ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା / ସିଡିପିଓର ନାମ	ବର୍ଷ	ସୁରକ୍ଷା ଜମା ଆକାରରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି		ଟିପ୍ପଣୀ
				ସ୍ଥିର ଜମା	ନକଦ	
1	କମଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ	ବଲାଙ୍ଗୀର/ ବଲାଙ୍ଗୀର	2020-21	7,00,000	କିଛି ନାହିଁ	2018-19 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ। 2020-21 ଅବଧି ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ ହୋଇନାହିଁ। 2021-23 ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ।
2	ସତ୍ୟ ସାଇ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ	ବଲାଙ୍ଗୀର / ବେଲପଡ଼ା	2020-21	4,20,000	କିଛି ନାହିଁ	2018-20 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ। 2020-21 ଅବଧି ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ ହୋଇନାହିଁ। 2021-22 ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ପରିପକ୍ୱତାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା।
3	ମା ଭୁବନୀ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ	ବଲାଙ୍ଗୀର / ବେଲପଡ଼ା	2020-21	5,50,000	କିଛି ନାହିଁ	2018-20 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ। 2020-21 ଅବଧି ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ ହୋଇନାହିଁ। 2021-22 ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ପରିପକ୍ୱତାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା।
4	ମା ଉତ୍ତମସିଂହା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ	ଗଞ୍ଜାମ/ ଛତ୍ରପୁର	2018-23	କିଛି ନାହିଁ	କିଛି ନାହିଁ	2018-23 ଅବଧି ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମିଳିନାହିଁ
5	ମା ମଙ୍ଗଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ	ଗଞ୍ଜାମ/ ଭଞ୍ଜନଗର	2018-23	କିଛି ନାହିଁ	କିଛି ନାହିଁ	2018-23 ଅବଧି ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମିଳିନାହିଁ
6	ରାଧା କୃଷ୍ଣା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ	ଗଞ୍ଜାମ/ ଭଞ୍ଜନଗର	2018-23	କିଛି ନାହିଁ	କିଛି ନାହିଁ	2018-23 ଅବଧି ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମିଳିନାହିଁ
7	ମା ମଙ୍ଗଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଖାଲିଆକାନି	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା/ ବୈରାଜ ନଗର (ସହରାଞ୍ଚଳ)	2020-21	କିଛି ନାହିଁ	1,00,000	ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆକାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନଥିଲା
8	ମା ସତ୍ୟମା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ସାଞ୍ଜର	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା/ ବୈରାଜ ନଗର (ସହରାଞ୍ଚଳ)	2020-21	କିଛି ନାହିଁ	1,00,000	ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆକାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନଥିଲା
9	ମା ମଙ୍ଗଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଲଖନପୁର	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା/ ଲଖନପୁର	2020-21	କିଛି ନାହିଁ	1,00,000	ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆକାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାଖଲ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନଥିଲା

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ନାମ	ଡି ଏସ୍ ଡିଏଓ / ସିଡିପିଓର ନାମ	ବର୍ଷ	ସୁରକ୍ଷା ଜମା ଆକାରରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି		ଟିକ୍ସଣା
				ସ୍ଥିର ଜମା	ନକଦ	
10	ମାରାବାଇ ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା/ ଲଖନପୁର	2020-21	କିଛି ନାହିଁ	1,00,000	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ନଗଦ ଆକାରରେ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ ନଥିଲା
11	ମା ସରସତୀ ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (ସହରାଞ୍ଚଳ)	2020-21	କିଛି ନାହିଁ	60,000	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ନଗଦ ଆକାରରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଛି
12	ଉତ୍କଳ ଜ୍ୟୋତି ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (ସହରାଞ୍ଚଳ)	2020-21	କିଛି ନାହିଁ	40,000	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ନଗଦ ଆକାରରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଛି
13	ମା ପାର୍ବତୀ ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍, ଝିରଲମାପାଲି	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / କୋଲାବିରା	2021-22	80,000	କିଛି ନାହିଁ	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ, ଅପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲା ଯାହା ପରିପକ୍ୱତାର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା
14	ଧରିତ୍ରୀ ମିଶନ ଶକ୍ତି ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍, ଦୁର୍ଲ୍ଲୀଗା	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (ସହରାଞ୍ଚଳ)	2020-21	1,00,000	କିଛି ନାହିଁ	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ଡି ଏସ୍ ଡିଏଓ ବଦଳରେ ସିଡିପିଓଙ୍କୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏସ୍ ଡିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣ ଦାଖଲ କରିଥିଲା ଏବଂ ପରିପକ୍ୱତା ତାରିଖ ପରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା
15	ମା ସମଲେଶ୍ୱରୀ ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍, କୋଲାବିରା	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / ଝାରସୁଗୁଡ଼ା (ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ)	2020-21	1,00,420	କିଛି ନାହିଁ	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ଡି ଏସ୍ ଡିଏଓ ବଦଳରେ ସିଡିପିଓଙ୍କୁ ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏସ୍ ଡିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣ ଦାଖଲ କରିଥିଲା ଏବଂ ପରିପକ୍ୱତା ତାରିଖ ପରେ ନବୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା
16	ମହା ଶକ୍ତି ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / କିରାମିରା	2021-22	20,000	କିଛି ନାହିଁ	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ବିନା ପ୍ରତିବନ୍ଧ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲା
17	ମା ଭାଗ୍ୟଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / ଲାଇକେରା	2011-12 2012-13 2013-14 2014-15 2015-16 2016-23	କିଛି ନାହିଁ	1,000 2,000 ଏସ୍ ଡି ନାହିଁ ଏସ୍ ଡି ଏସ୍ ଡି ନାହିଁ 2000 ଏସ୍ ଡି ନାହିଁ	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ 5,000 ଟଙ୍କା ନଗଦ ଆକାରରେ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଛି ଏବଂ 201-12 ଠାରୁ ସେବା ଜାରି ରଖିଛି ।
18	ନାରାୟଣୀ ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା / ଲାଇକେରା	2011-12 2012-13	କିଛି ନାହିଁ	1,000 1,000	ଏସ୍ ଏଚ୍ ଏଚ୍ 2011-12 ଏବଂ 2012-13 ବର୍ଷ ପାଇଁ ନଗଦ ଆକାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ 1,000 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରିଥିଲା, ତା'ପରେ 2022-23 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଏସ୍ ଡି ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

(ଉତ୍ସ: ଡି ଏସ୍ ଡିଏଓ ରେକର୍ଡ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-IX

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.3.11.1)

2018-23 ମଧ୍ୟରେ ତଦାରଖ ଏବଂ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ନଅଟି ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ 5.73 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ଦେୟ

ସ୍ଥିତିପିଠର ନାମ	ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜିର ନାମ	ଅଜନିତ୍ୱାତି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ସଂଖ୍ୟା	ବିଲ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୋଟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)	ବିଲ ଅନୁଯାୟୀ ସାମଗ୍ରୀ ପାଇଁ ଦେୟ ମୂଲ୍ୟ (ଟଙ୍କାରେ)	ବିଲ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଦେୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)	ମାସିକ 25 ଦିନ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଦିନ ପ୍ରତି ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପାଇଁ 0.31 ଟଙ୍କା ହାରରେ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ପରିମାଣ ଦେବାକୁ ଥିଲା (ଟଙ୍କାରେ)	ଟିଏଚ୍‌ଆର୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଏବଂ ତଦାରଖ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି (ଟଙ୍କାରେ)
A	B	C	D	E	F	G	H
ପୁରୀ	ମା ଦକ୍ଷିଣାକାଳୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	3,24,264	4,51,05,512	3,01,11,310	1,49,94,202	25,13,046.00	1,24,81,156.00
ଶୁଲିଆପଦା	ବୈତରଣୀ ମାଆ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	1,93,818	2,58,50,708	2,03,51,852	54,98,856	15,02,089.50	39,96,766.50
	ମା ଚକ୍ରଶିଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	1,16,883	1,56,73,829	1,37,42,770	19,31,059	9,05,843.25	10,25,215.75
ଛତ୍ରପୁର	ମା ଉତ୍କଳେଶ୍ୱରୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	7,01,003	9,54,76,527	7,63,80,823	1,90,95,704	54,32,773.25	1,36,62,930.75
ଭଞ୍ଜନଗର	ମା ମଙ୍ଗଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	4,48,074	6,37,81,000	5,12,51,919	1,25,29,081	34,72,573.50	90,56,507.50
	ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	4,44,201	6,19,60,356	5,03,32,999	1,16,27,357	34,42,557.75	81,84,799.25
ବଲାଙ୍ଗୀର	କମଳା ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	7,04,663	9,25,30,168	8,59,64,670	65,65,498	54,61,138.25	11,04,359.75
ବେଲପଡ଼ା	ମା ଭୂଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	3,97,915	5,70,39,547	4,81,35,624	89,03,923	30,83,841.25	58,20,081.75
	ସତ୍ୟସାଇ ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	2,72,363	3,94,64,065	3,54,09,821	40,54,244	21,10,813.25	19,43,430.75
ମୋଟ		36,03,184	49,68,81,712	41,16,81,788	8,51,99,924	2,79,24,676.00	5,72,75,248.00

(ଉତ୍ସ: ଡିଏସ୍‌ଡିଆର ରେକର୍ଡ଼ରୁ ସଂଗୃହଣ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-X

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.4.4)

ଅଜ୍ଞାନତ୍ରାତି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇଥିବା ଅଚଳ ସ୍ଥାବ୍ଧ ଫୋନ୍ ସଂଖ୍ୟା

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ତିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଓ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ଫୋବାଇଲ୍ ସଂଖ୍ୟା	ଅଜ୍ଞାନତ୍ରାତି କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟୟନ କରାଯାଇଥିବା ଫୋବାଇଲ୍ ସଂଖ୍ୟା	ଅଚଳ ସ୍ଥାବ୍ଧ ଫୋନ୍ ସଂଖ୍ୟା
1	ଅନୁଗୁଳ	1,805	1,654	8
2	ବଲାଙ୍ଗୀର	2,902	2,898	397
3	ବାଲେଶ୍ୱର	4,337	4,167	33
4	ବରଗଡ଼	3,166	2,899	0
5	ବୌଦ୍ଧ	784	717	5
6	ଭଦ୍ରକ	2,516	2,399	149
7	କଟକ	3,593	3,318	120
8	ଦେବଗଡ଼	812	785	1
9	ଢେଙ୍କାନାଳ	2,384	2,200	0
10	ଗଜପତି	2,550	2,375	0
11	ଗଞ୍ଜାମ	5,588	5,395	0
12	ଜଗତସିଂହପୁର	2,002	1,840	254
13	ଯାଜପୁର	3,041	2,806	210
14	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	1,009	1,009	493
15	କଳାହାଣ୍ଡି	2,367	2,258	0
16	କନ୍ଧମାଳ	2,373	2,102	11
17	କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା	2,330	2,147	74
18	କେନ୍ଦୁଝର	3,528	3,257	8
19	ଖୋର୍ଦ୍ଧା	2,776	2,554	260
20	କୋରାପୁଟ	3,540	3,264	2
21	ମାଲକାନଗିରି	1,433	1,250	7
22	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	5,277	5,277	4,378
23	ନବରଙ୍ଗପୁର	2,316	2,215	17
24	ନୟାଗଡ଼	1,707	1,584	23
25	ନୂଆପଡ଼ା	1,528	1,356	24
26	ପୁରୀ	2,827	2,599	0
27	ରାୟଗଡ଼ା	2,217	1,947	24
28	ସମଲପୁର	2,004	1,846	0
29	ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର	1,699	1,556	85
30	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼	3,978	3,809	0
	ମୋଟ	78,389	73,483	6,583

(ଉତ୍ସ: ଡିଜିଟାଲ୍ ଆଇସିଟିଏସ ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-XI

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.4.5)

ଅଜ୍ଞାନତ୍ଵାଦି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମନିଷର ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକର ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଅଜ୍ଞାନତ୍ଵାଦି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜି ଏମ୍‌ଡି ସଂଖ୍ୟା				ଅଜ୍ଞାନତ୍ଵାଦି କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଜି ଏମ୍‌ଡି ସଂଖ୍ୟା			
		ଡିଜିଟାଲ ଓଜନ ମେସିନ୍ (ଶିଶୁମାନଙ୍କ)	ଡିଜିଟାଲ ଓଜନ ମାପକ (ମାଆ ଏବଂ ଶିଶୁ)	ଝାଡ଼ିଫୋମିଟର	ଇନଫ୍ରାସାମିଟର	ଡିଜିଟାଲ ଓଜନ ମେସିନ୍ (ଶିଶୁମାନଙ୍କ)	ଡିଜିଟାଲ ଓଜନ ମାପକ (ମାଆ ଏବଂ ଶିଶୁ)	ଝାଡ଼ିଫୋମିଟର	ଇନଫ୍ରାସାମିଟର
1	ଅନୁଗୁଳ	1,654	1,654	1,654	1,654	0	1	1	0
2	ବଲାଙ୍ଗୀର	2,660	2,660	2,660	2,660	2,469	1,324	88	39
3	ବାଲେଶ୍ଵର	4,164	4,154	4,166	4,166	108	1,183	29	42
4	ବରଗଡ଼	2,904	2,904	2,904	2,904	0	0	0	0
5	ବୌଦ୍ଧ	727	727	727	727	0	2	0	1
6	ଭଦ୍ରକ	2,431	2,431	2,432	2,432	129	734	5	24
7	କଟକ	3,318	3,318	3,318	3,318	51	461	14	8
8	ଦେବଗଡ଼	788	788	788	788	0	0	0	0
9	ଦେଈନାଳ	2,220	2,220	2,220	2,220	0	0	0	0
10	ଗଜପତି	2,375	2,375	2,375	2,375	0	0	0	0
11	ଗଞ୍ଜାମ	5,161	5,161	5,161	5,161	0	0	0	0
12	ଜଗତସିଂହପୁର	1,840	1,840	1,840	1,840	41	441	9	10
13	ଯାଜପୁର	2,806	2,806	2,806	2,806	37	448	3	1
14	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	957	957	957	957	309	47	0	0
15	ଜଳାହାଣ୍ଡି	2,247	2,247	2,247	2,247	0	0	0	0
16	କନ୍ଧମାଳ	2,202	2,202	2,202	2,202	0	0	11	0
17	କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା	2,147	2,147	2,147	2,147	113	1,550	38	11
18	କେନ୍ଦୁଝର	3,257	3,257	3,257	3,257	0	0	0	0
19	ଖୋର୍ଦ୍ଧା	0	2,554	2,554	2,554	0	1,265	0	0
20	କୋରାପୁଟ	3,264	3,264	3,264	3,264	0	768	0	0
21	ମାଲକାନଗିରି	1,250	1,250	1,250	1,250	0	5	4	4
22	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	5,153	5,153	5,153	5,153	3,909	503	1,527	261

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଡିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ଅଙ୍ଗନୂପାତି କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜିଏମ୍ଡି ସଂଖ୍ୟା				ଅଙ୍ଗନୂପାତି କର୍ମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରିପୋର୍ଟ କରାଯାଇଥିବା ଅଣକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଜିଏମ୍ଡି ସଂଖ୍ୟା			
		ଡିଜିଟାଲ୍ ଓଜନ ମେସିନ୍ (ଶିଶୁମାନଙ୍କ)	ଡିଜିଟାଲ୍ ଓଜନ ମାପକ (ମାଆ ଏବଂ ଶିଶୁ)	ଆଡିୟୋମିଟର	ଇନଫ୍ରାଆମିଟର	ଡିଜିଟାଲ୍ ଓଜନ ମେସିନ୍ (ଶିଶୁମାନଙ୍କ)	ଡିଜିଟାଲ୍ ଓଜନ ମାପକ (ମାଆ ଏବଂ ଶିଶୁ)	ଆଡିୟୋମିଟର	ଇନଫ୍ରାଆମିଟର
23	ନବରଙ୍ଗପୁର	2,221	2,214	2,221	2,221	32	42	0	0
24	ନୟାଗଡ	-	1,584	1,584	1,584	172	333	172	165
25	ନୁଆପଡା	1,406	1,400	1,400	1,400	1,400	61	76	30
26	ପୁରୀ	2,599	2,599	2,599	2,599	7	106	10	1
27	ରାୟଗଡା	2,053	2,053	2,053	2,053	2	22	6	2
28	ସମ୍ବଲପୁର	1,846	1,846	1,846	1,846	6	36	7	11
29	ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁର	1,556	1,556	1,556	1,556	25	157	48	17
30	ସୁନ୍ଦରଗଡ	3,809	3,809	3,809	3,809	0	0	0	0
	ମୋଟ	69,015	73,130	73,150	73,150	8,810	9,489	2,048	627

(ଉତ୍ସ: ଡିଜିଟାଲ୍ ଆଇସିଡିଏସ୍ ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-XII

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.5.1)

2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଆଇସିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚାଲିମରେ ଅଭାବ

ବର୍ଷ	ସିଡିପିଡ			ସୁପରଭାଇଜର			ଅଜ୍ଞାନତ୍ୱାଦି କର୍ମୀ			ଅଜ୍ଞାନତ୍ୱାଦି ସହାୟକ		
	ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀ	ଚାଲିମ ପ୍ରଦାନ		ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀ	ଚାଲିମ ପ୍ରଦାନ		ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀ	ଚାଲିମ ପ୍ରଦାନ		ପଦବୀରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀ	ଚାଲିମ ପ୍ରଦାନ	
		ନୂତନ କର୍ମଚାରୀ	ପଦାସୀନ		ନୂତନ କର୍ମଚାରୀ	ପଦାସୀନ		ନୂତନ କର୍ମଚାରୀ	ପଦାସୀନ		ନୂତନ କର୍ମଚାରୀ	ପଦାସୀନ
2018-19	324	18	0	2,252	0	70	60,565	0	0	61,080	0	0
2019-20	317	13	0	2,554	0	0	61,174	0	0	61,623	0	0
2020-21	317	20	0	2,554	150	0	71,813	726	0	61,797	0	0
2021-22	332	20	0	2,560	0	0	62,915	0	0	63,097	0	0
2022-23	312	0	0	2,518	144	0	72,917	2,200	0	62,823	0	0
ମୋଟ		71			294			2,926			0	

(ଉତ୍ସ: ଡକ୍ୟୁଆଣ୍ଟସିଡି ବିଭାଗର ରେକର୍ଡ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-XIII

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1)

2018-23 ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ			ପ୍ରାପ୍ତି			ମୋଟ ପାଣ୍ଠି ଉପଲବ୍ଧ			ଖର୍ଚ୍ଚ			ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ		
	ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର	ମୋଟ	ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର	ମୋଟ	ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର	ମୋଟ	ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର	ମୋଟ	ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର	ମୋଟ
2018-19	66.55	51.59	118.14	395.57	336.04	731.61	462.12	387.63	849.75	382.29	318.63	700.92	79.83	69.00	148.83
2019-20	79.83	69.00	148.83	403.59	327.18	730.77	483.42	396.18	879.60	397.00	322.02	719.02	86.42	74.16	160.58
2020-21	86.42	74.16	160.58	583.01	450.60*	1,033.61	669.43	524.76	1,194.19	643.46	495.09	1,138.55	25.97	29.67	55.64
2021-22	25.97	29.67	55.64	482.09	367.75	849.84	508.06	397.42	905.48	500.66	391.95	892.61	7.40	5.47	12.87
2022-23	7.40	5.47	12.87	563.74	416.96	980.70	571.14	422.43	993.57	553.74	417.44	971.18	17.40	4.99	22.39
ମୋଟ	118.14		2,428.00	1,898.53	4,326.53	4,444.67	2,477.15	1,945.13	4,422.28				22.39		

(ଉତ୍ସ: ଏସ୍ପିଏମ୍ସୁ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

* 2020-21 ମଧ୍ୟରେ ଏସ୍ପିଏମ୍ସୁ ଦ୍ଵାରା 0.06 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇନଥିବା ବଳକା ଫେରାକ ଦିଆଯାଇଥିଲା

ପରିଶିଷ୍ଟ-XIV

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1.2)

ଏସ୍ ଏନ୍ ଏ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ନକରି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ହୋଇଥିବା ରାଶି

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବ୍ୟାଙ୍କର ନାମ ଏବଂ ଆକାଉଣ୍ଟର ପ୍ରକାର	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ସୁଦ୍ଧା ଉପଲବ୍ଧ ଜମା ହୋଇନଥିବା ପରିମାଣ
A	B	C
ବଲାଙ୍ଗୀର	ଭାରତୀୟ ଶିଳ୍ପ ବିକାଶ ବ୍ୟାଙ୍କ (ଆଇଡିବିଆଇ), ବ୍ୟାଙ୍କ ସଂସ୍ଥା (ଏସ୍ ବି)	10.16
ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ଗୃହନିର୍ମାଣ ବିକାଶ ଅଧିକାରୀ (ଏସ୍ ଟିଏସ୍ ସି), ଏସ୍ ବି	0.43
	ଆଇଡିବିଆଇ, ଏସ୍ ବି	0.00
	ମୋଟ	0.43
ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ପଞ୍ଜାବ ନ୍ୟାସନାଲ ବ୍ୟାଙ୍କ (ପିଏନ୍ଏସ୍), ଏସ୍ ବି	50.33
	ଆଇଡିବିଆଇ, ଫ୍ଲୋକ୍ସି ଆକାଉଣ୍ଟ	2.74
	ମୋଟ	53.07
ରାୟଗଡ଼ା	ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ, ଏସ୍ ବି	0.27
	ଆଇଡିବିଆଇ, ଏସ୍ ବି	0.95
	ଆକ୍ସିସ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଏସ୍ ବି	1.20
	ମୋଟ	2.42
ଗଞ୍ଜାମ	ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ, ଏସ୍ ବି	1.67
	ପିଏନ୍ଏସ୍, ଏସ୍ ବି	7.55
	ଆକ୍ସିସ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ	2.47
	ଆକ୍ସିସ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ, ସ୍ଥିର ଜମା	6.00
	ମୋଟ	17.69
ପୁରୀ	ଆଇଡିବିଆଇ, ଏସ୍ ବି	0.58
	କାନାରା ବ୍ୟାଙ୍କ, ଏସ୍ ବି	4.39
	ଆଇଡିବି, ଫ୍ଲୋକ୍ସି	1.50
	ପିଏନ୍ଏସ୍, ଏସ୍ ବି	1.90
	ମୋଟ	8.37
	ସର୍ବ ମୋଟ	92.14

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଡିପିଏମ୍ସୁ ଗୁଡ଼ିକରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-XV

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1.5)

ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦେୟରୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ଏବଂ ଟିଡିଏସ୍ କଟାଯିବା

(ପରିମାଣ ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲା	ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ ନାମ	ଦେୟ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ	ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ଜିଏସ୍‌ଟି ବ୍ୟତୀତ ଦେୟ କରାଯାଇଥିବା ମୋଟ ପରିମାଣ	ସିଜିଏସ୍‌ଟି @1% ଏବଂ ଓଜିଏସ୍‌ଟି @1% ବାଜି ଅଛି	ସିଜିଏସ୍‌ଟି / ଓଜିଏସ୍‌ଟି କଟାଯାଇଛି	ସିଜିଏସ୍‌ଟି / ଓଜିଏସ୍‌ଟି କଟାଯିବ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ଗଞ୍ଜାମ	ମେସର୍ସ ଭୂମିଶ୍ରୀ କନ୍କୁଲଟେନ୍ସି ଏବଂ ମାର୍କେଟିଂ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍	2018-19	5,22,566	10,451	0	10,451
2		ମେସର୍ସ ଏଲ୍ ଆଣ୍ଡ କେ ସର୍ଭିସେସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର	2018-19	17,20,489	34,410	0	34,410
			2019-20	27,60,648	55,213	0	55,213
			2020-21	27,07,689	54,154	0	54,154
			2021-22	29,56,152	59,123	0	59,123
			2022-23	32,48,067	64,961	0	64,961
ମୋଟ				1,39,15,611	2,78,312	0	2,78,312
3	ବଲାଙ୍ଗୀର	ମେସର୍ସ କେୟାର ସିକ୍ୟୁରିଟି ଏବଂ ଆଲାଏନ୍ସ ସର୍ଭିସେସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର	2018-19	11,67,634	23,353	0	23,353
			2019-20	24,58,117	49,162	0	49,162
			2020-21	24,70,905	49,418	0	49,418
			2021-22	26,67,553	53,351	0	53,351
			2022-23	30,73,053	61,461	0	61,461
ମୋଟ				1,18,37,262	2,36,745	0	2,36,745
ସର୍ବ ମୋଟ				2,57,52,873	5,15,057	0	5,15,057

(ଉତ୍ସ: ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀର ଡିଭିଜନ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ସଂଗୃହଣ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ)

ପରିଶିଷ୍ଟ-XVI

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1.5)

ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦେୟତା କଟାଯାଇ ନଥିବା ଆୟକର (ଆଇଟି) ଉପରେ ଉତ୍ତର କଟାଯାଇଥିବା ଟିକସ (ଟିଡିଏସ୍)

(ପରିମାଣ ଟଙ୍କାରେ)

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲା	ସେବା ପ୍ରଦାନକାରୀଙ୍କ ନାମ	ବର୍ଷ	ମୋଟ ଇନଭଏସ୍ ରାଶି	ଆୟକର (ଟିଡିଏସ୍) ବାକି @2%	ଟିଡିଏସ୍ କଟାଯାଇଛି	ଟିଡିଏସ୍ କଟାଯାଇ ନାହିଁ
1	2	3	4	5		6	7
1	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ମେସର୍ସ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଏବଂ ଆଲାଇଭ୍ ସର୍ଭିସେସ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର	2018-19	7,56,738	15,135	0	15,135
			2019-20	8,12,661	16,253	0	16,253
			2020-21	8,70,711	13,427*	0	13,427
			2021-22	9,70,182	19,404	0	19,404
			2022-23	10,98,072	21,961	0	21,961
ମୋଟ				45,08,364	86,180	0	86,180
2	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ଓମେଗା ଡାଟା ପ୍ରୋସେସିଂ, ବାରିପଦା	2018-19	42,44,226	84,885	0	84,885
			2019-20	39,67,461	79,349	0	79,349
			2020-21	39,54,744	79,095*	0	79,095
			2021-22	43,65,954	87,319	0	87,319
			2022-23	49,41,648	98,833	0	98,833
ମୋଟ				2,14,74,033	4,29,481	0	4,29,481
ସର୍ବ ମୋଟ				2,59,82,397	5,15,661	0	5,15,661

(ଉତ୍ସ: ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଏବଂ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଡିଭିଜନ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ସଂକଳନ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ)

* 14 ମଇ 2020 ରୁ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟିଡିଏସ୍ 25 ପ୍ରତିଶତ ହ୍ରାସ କରାଯାଇଛି

ପରିଶିଷ୍ଟ-XVII

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁକ୍ରମ 3.2.4.1)

କୋଭିଡ 19 ମହାମାରୀ ସମୟରେ ଏଫ୍‌ଏସ୍ ଏ ଭାବରେ ଯୋଗ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶୁଖିଲା ରାସନ ଏବଂ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ଶୁଖିଲା ରାସନ ପାଇଁ						ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ					
			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତର (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ସିସି ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)		
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ଉତ୍ତର	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ପରିମାଣ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	ସରକାରୀ ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କପାନି	113	121	200	2,260.00	3,630.00	5,890.00	-	-	-	-	-	-
2		କେ.ଆର୍.ଏମ୍. ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ରେଭୁଲିମୁଣ୍ଡା	-	94	73	0.00	1,029.30	1,029.30	-	-	-	-	-	-
3		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାନକ୍ତିପାଲି	121	69	127	1,536.70	1,314.45	2,851.15	-	-	-	-	-	-
4		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗମ୍ପାଗା	-	80	70	-	840.00	840.00	-	-	-	-	-	-
5		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ତୁଙ୍ଗୁରାପାଲି	82	59	70	574.00	619.50	1,193.50	-	-	-	-	-	-
6		କାନୁଟ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାନୁଟ	-	206	70	-	2,163.00	2,163.00	-	-	-	-	-	-
7		ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବନମାଳ	78	112	70	546.00	1,176.00	1,722.00	78	112	70	29,593.20	63,504.00	93,097.20
8	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କଣ୍ଠେଇକେଲା	-	-	-	-	-	-	150	-	200	1,62,600.00	-	1,62,600.00
9		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ପାଣ୍ଡାରି	-	-	-	-	-	-	58	54	127	39,923.72	55,549.80	95,473.52
10		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଉରପାଲି	-	-	-	-	-	-	92	52	23	11,468.72	9,687.60	21,156.32
11		ଜି.ପି. ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମସିଫା	-	-	-	-	-	-	-	33	70	-	18,711.00	18,711.00
12		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମସିଫା	-	-	-	-	-	-	93	75	70	35,284.20	42,525.00	77,809.20
13		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ରଘୁନାଥପାଲି	-	-	-	-	-	-	111	106	70	42,113.40	60,102.00	1,02,215.40
14		ସି.ଡି.ବି. ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ପରମାନପୁର	-	-	-	-	-	-	130	116	70	49,322.00	65,772.00	1,15,094.00
15		ଜବାହର ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଅଧାପଡ଼ା	-	-	-	-	-	-	65	80	237	83,495.10	1,53,576.00	2,37,071.10
16	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ନୁରୁଜା	53	92	127	673.10	1,752.60	2,425.70	-	-	-	-	-	-
17		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗୁହାଲତିହା	68	82	127	863.60	1,562.10	2,425.70	-	-	-	-	-	-
18		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଧାଡ଼ିକା	80	49	73	584.00	536.55	1,120.55	-	-	-	-	-	-
			80	49	57	456.00	418.95	874.95	-	-	-	-	-	-
			80	50	70	560.00	525.00	1,085.00	-	-	-	-	-	-
19		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୁସୁମସୋଳ	117	116	200	2,340.00	3,480.00	5,820.00	-	-	-	-	-	-
20		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ନୂଆପଡ଼ା	64	76	237	1,516.80	2,701.80	4,218.60	64	76	237	82,210.56	1,45,897.20	2,28,107.76
21		ପାକଟିଆ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	88	41	73	642.40	448.95	1,091.35	-	-	-	-	-	-
			99	42	57	564.30	359.10	923.40	-	-	-	-	-	-
			99	42	70	693.00	441.00	1,134.00	-	-	-	-	-	-
22	ମୁର୍ଗାପାହାଡ଼ି ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	-	110	70	-	1,155.00	1,155.00	-	-	-	-	-	-	
23	କୋଷା ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୋଷା	-	164	127	-	3,124.20	3,124.20	-	-	-	-	-	-	

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ଶୁଖିଲା ରାସନ ପାଇଁ						ରୋଷେଇ ଖଜ ପାଇଁ					
			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ଏଫ୍-ଏସ୍-ଏ ବିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତର (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ସିସି ବିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)		
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ଉତ୍ତର	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ପରିମାଣ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
24		ପଥରନେସା ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	147	150	70	1,029.00	1,575.00	2,604.00	147	150	70	55,771.80	85,050.00	1,40,821.80
			137	145	57	780.90	1,239.75	2,020.65	137	145	57	42,324.78	66,946.50	1,09,271.28
25		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୁସୁମା	71	54	70	497.00	567.00	1,064.00	-	-	-	-	-	-
26		ନବଜୀବନ ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସିଙ୍ଗଡ଼ା	-	93	57	-	795.15	795.15	-	-	-	-	-	-
			53	93	70	371.00	976.50	1,347.50	-	-	-	-	-	-
27		ଜାମଶୋଳା ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ	59	119	73	430.70	1,303.05	1,733.75	-	-	-	-	-	-
			59	119	57	336.30	1,017.45	1,353.75	-	-	-	-	-	-
			59	119	70	413.00	1,249.50	1,662.50	59	119	70	22,384.60	67,473.00	89,857.60
28		ସରକାରୀ (ଏସ୍ ଏସ୍ ଡି) ବାଳିକା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୁଳିଡ଼ିହି*	-	180	237	-	4,077.64	4,077.64	110	179	41	24,444.20	59,445.90	83,890.10
29		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦେଉଳି	63	145	127	800.10	2,762.25	3,562.35	-	-	-	-	-	-
30		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭାବୁସୋଲ	95	29	200	1,900.00	870.00	2,770.00	-	-	-	-	-	-
31		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଜାମବାଡ଼ି	105	91	127	1,333.50	1,733.55	3,067.05	-	-	-	-	-	-
32		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବନକାଟି **	92	180	127	1,168.40	3,429.00	4,597.40	-	-	-	-	-	7,27,799.00
33		ଧର୍ମପୁର ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ	77	80	127	977.90	1,524.00	2,501.90	-	-	-	-	-	-
34		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାଦସୋଲ	86	85	200	1,720.00	2,550.00	4,270.00	-	-	-	-	-	-
35		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାଘଡ଼ା	66	71	200	1,320.00	2,130.00	3,450.00	-	-	-	-	-	-
36		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସାମପୁରା	47	73	200	940.00	2,190.00	3,130.00	-	-	-	-	-	-
37		ନାରାୟଣ ବିଦ୍ୟାପାଠ, କାନ୍ତିସାହି, ସୁଲିଆପଦା	-	163	127	-	3,105.15	3,105.15	-	-	-	-	-	-
38		ପୁରୁନେଶ୍ୱର ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସରଗଡ଼ା	127	231	127	1,612.90	4,400.55	6,013.45	-	-	-	-	-	-
39		ବଡ଼ଦା ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	40	-	127	508.00	-	508.00	-	-	-	-	-	-
40		ପୋଖରିଆ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	36	-	57	205.20	-	205.20	36	-	127	24,780.24	-	24,780.24
41		ଚଲାକପୁର ନୂଆଗାଁ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	-	11	127	-	209.55	209.55	-	-	-	-	-	-
42		ନେଧୁଆ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	61	-	200	1,220.00	-	1,220.00	61	-	70	23,143.40	-	23,143.40
43	ରାୟଗଡ଼ା	ଗୌଡ଼ ଲେଲିବାଡ଼ି ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	-	-	-	-	-	-	87	24	30	14,146.20	5,832.00	19,978.20
			-	-	-	-	-	-	87	24	41	19,333.14	7,970.40	27,303.54
			-	-	-	-	-	-	87	24	70	33,007.80	13,608.00	46,615.80
			96	19	37	355.20	105.45	460.65	-	-	-	-	-	-
			96	19	73	700.80	208.05	908.85	-	-	-	-	-	-
44		ସରକାରୀ (ଏସ୍ ଏସ୍ ଡି) ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭାରସିଂ, ରାୟଗଡ଼ା	222	254	104	2,308.80	3,962.40	6,271.20	-	-	-	-	-	-
45		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗୁଣ୍ଡପୁର, ରାୟଗଡ଼ା	-	8	57	-	68.40	68.40	-	8	57	-	3,693.60	3,693.60

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଟିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍‌ଟିଏମ୍ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ଶୁଖିଲା ରାସନ ପାଇଁ						ରୋଷେଇ ଖଇ ପାଇଁ					
			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତର (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ସିସି ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)		
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ଉତ୍ତର	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ପରିମାଣ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
			-	8	43	-	51.60	51.60	-	8	43	-	2,786.40	2,786.40
			-	8	41	-	49.20	49.20	-	8	41	-	2,656.80	2,656.80
			-	136	13	-	265.20	265.20	-	-	-	-	-	-
			-	136	37	-	754.80	754.80	-	-	-	-	-	-
			-	68	73	-	744.60	744.60	-	5	73	-	2,956.50	2,956.50
			-	68	57	-	581.40	581.40	-	5	57	-	2,308.50	2,308.50
			-	78	70	-	819.00	819.00	-	5	70	-	2,835.00	2,835.00
			-	-	-	-	-	-	193	96	90	94,145.40	69,984.00	1,64,129.40
			193	96	57	1,100.10	820.80	1,920.90	-	-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-	-	193	96	41	42,888.46	31,881.60	74,770.06
			-	-	-	-	-	-	193	96	70	73,224.20	54,432.00	1,27,656.20
			-	-	-	-	-	-	196	119	37	39,305.84	35,664.30	74,970.14
			196	119	73	1,430.80	1,303.05	2,733.85	196	119	73	77,549.36	70,364.70	1,47,914.06
			-	-	-	-	-	-	196	119	57	60,552.24	54,942.30	1,15,494.54
			196	119	70	1,372.00	1,249.50	2,621.50	196	119	70	74,362.40	67,473.00	1,41,835.40
			-	-	-	-	-	-	-	24	49	-	9,525.60	9,525.60
			-	-	-	-	-	-	-	159	57	-	73,410.30	73,410.30
			-	159	14	-	333.90	333.90	-	159	70	-	90,153.00	90,153.00
			149	63	57	849.30	538.65	1,387.95	-	-	-	-	-	-
			188	63	43	808.40	406.35	1,214.75	188	63	43	43,815.28	21,942.90	65,758.18
			188	63	41	770.80	387.45	1,158.25	188	63	41	41,777.36	20,922.30	62,699.66
			188	63	70	1,316.00	661.50	1,977.50	188	63	70	71,327.20	35,721.00	1,07,048.20
			151	107	37	558.70	593.85	1,152.55	151	107	37	30,281.54	32,067.90	62,349.44
			151	107	73	1,102.30	1,171.65	2,273.95	151	107	73	59,744.66	63,269.10	1,23,013.76
			151	107	57	860.70	914.85	1,775.55	151	107	57	46,649.94	49,401.90	96,051.84
			151	107	70	1,057.00	1,123.50	2,180.50	151	107	70	57,289.40	60,669.00	1,17,958.40
			69	12	90	621.00	162.00	783.00	69	12	90	33,658.20	8,748.00	42,406.20
			69	12	57	393.30	102.60	495.90	69	12	57	21,316.86	5,540.40	26,857.26
			69	12	43	296.70	77.40	374.10	69	12	43	16,081.14	4,179.60	20,260.74
			69	12	41	282.90	73.80	356.70	69	12	41	15,333.18	3,985.20	19,318.38
			69	12	70	483.00	126.00	609.00	69	12	70	26,178.60	6,804.00	32,982.60
			50	44	37	185.00	244.20	429.20	50	44	37	10,027.00	1,31,86.80	23,213.80
			50	44	24	120.00	158.40	278.40	50	44	24	6,504.00	8,553.60	1,5057.60
			-	-	-	-	-	-	-	284	41	-	94,316.40	94,316.40
			-	403	61	-	3,687.45	3,687.45	-	403	61	-	1,99,122.30	1,99,122.30
			-	-	-	-	-	-	-	403	76	-	2,48,086.80	2,48,086.80
			94	37	70	658.00	388.50	1,046.50	94	37	70	35,663.60	20,979.00	56,642.60
			231	294	70	1,617.00	3,087.00	4,704.00	232	297	211	2,65,319.84	5,07,602.70	7,72,922.54

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ଶୁଖିଲା ରାସନ ପାଇଁ						ରୋଷେଇ ଖଜ ପାଇଁ						
			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ଏଫ୍-ଏସ୍‌ଏ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତର (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ସିସି ଦିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)			
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ଉତ୍ତର	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ପରିମାଣ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
53		ପ୍ରାଥମିକ ସେବାଗ୍ରମ, ସିରିଗୁଡ଼ା	337	-	57	-	-	1,920.90	-	-	-	-	-	-	
54		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦୁର୍ଗା	-	207	301	-	-	2,278.50	-	207	240	-	4,02,408.00	4,02,408.00	
55		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ (ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଡି), ଅଜାଡ଼ା	-	217	237	-	-	-	-	217	137	-	2,40,804.90	2,40,804.90	
56		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମାଟିକାନା	-	-	-	-	-	-	142	128	111	85,430.04	1,15,084.80	2,00,514.84	
57		ଏସିପି ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ନାଇରା	50	207	70	350.00	2,173.50	2,523.50	48	194	176	45,788.16	2,76,566.40	32,2354.56	
58		ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, ବେଲକନା	-	-	-	-	-	-	150	146	176	1,43,088.00	2,08,137.60	3,51,225.60	
59		ପ୍ରାଥମିକ ସେବାଗ୍ରମ ବେଦାଦାହିଖଲ	207	-	210	4,347.00	0.00	4,347.00	207	-	90	1,00,974.60	0.00	1,00,974.60	
60		ସରକାରୀ (ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଡି) ବାଲିକା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମୁନିଗୁଡ଼ା	-	-	-	-	-	-	42	195	90	20,487.60	1,42,155.00	1,62,642.60	
61		ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୁମୁଦାବାଲି	91	-	40	364.00	-	364.00	91	-	11	5,425.42	-	5,425.42	
62		ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବଡ଼ ମଞ୍ଜୁରାକୁପା	33	44	31	102.30	204.60	306.90	-	-	-	-	-	-	
63		ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, ପିତାମହଲ	161	114	57	917.70	974.70	1,892.40	161	114	61	53,229.82	56,327.40	1,09,557.22	
64		ସରକାରୀ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, କୁମ୍ଭିକୋଟା	-	-	-	-	-	-	152	107	47	38,720.48	40,734.90	79,455.38	
65		ଭାକୁରଗୁଡ଼ା ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	247	114	75	1,852.50	1,282.50	3,135.00	247	114	149	1,99,472.26	1,37,586.60	3,37,058.86	
66		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାଲିକୋନା	40	74	180	720.00	1,998.00	2,718.00	40	74	76	16,476.80	45,554.40	62,031.20	
67		ଶ୍ରୀ ଉଗ୍ରତାରା ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୋମାବାଲପେଟା	-	119	70	-	1,249.50	1,249.50	-	-	-	-	-	-	
68		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ହାଲୁଣସାହି	85	61	57	484.50	521.55	1,006.05	-	-	-	-	-	-	
69		ସରକାରୀ (ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଡି) ବାଲିକା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କନ୍ଧ ମାଲିଗାଁ	-	-	-	-	-	-	222	180	254	3,05,622.96	3,70,332.00	6,75,954.96	
70		ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, କୁଡୁଲି	-	-	-	-	-	-	241	111	90	1,17,559.80	80,919.00	1,98,478.80	
71		ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ପାଇକସାହି	47	-	11	51.70	-	51.70	47	-	111	28,276.14	-	28,276.14	
72	ଗଞ୍ଜାମ	ଏନ୍.ଡି. ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ପୁରୁଷରୋମପୁର	-	-	-	-	-	-	-	399	90	-	2,90,871.00	2,90,871.00	
			-	-	-	-	-	-	-	-	399	57	-	1,84,218.30	1,84,218.30
			-	-	-	-	-	-	-	-	399	43	-	1,38,971.70	1,38,971.70
			-	-	-	-	-	-	-	-	399	41	-	1,32,507.90	1,32,507.90
			-	-	-	-	-	-	-	-	399	70	-	2,26,233.00	2,26,233.00
			-	-	-	-	-	-	-	-	428	37	-	1,28,271.60	1,28,271.60
			-	-	-	-	-	-	-	-	428	73	-	2,53,076.40	2,53,076.40
			-	-	-	-	-	-	-	-	428	57	-	1,97,607.60	1,97,607.60
73		ସରକାରୀ ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ,	-	-	-	-	-	-	176	216	200	1,90,784.00	3,49,920.00	5,40,704.00	

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଟିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍‌ଟିଏମ୍ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ଶୁଖିଲା ରାସନ ପାଇଁ						ରୋଷେଇ ଖଇଁ ପାଇଁ						
			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତର (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ସିସି ବିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)			
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ଉତ୍ତର	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ପରିମାଣ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
		ଗୋପାଳପୁର ସମୂହ ଚକ													
74		ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଖଇରା-ମୁକୁନ୍ଦପୁର	-	-	-	-	-	-	135	238	37	27,072.90	71,328.60	98,401.50	
75		ନବାକରଣ ହୋଇଥିବା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ନୋଲିଆ ନୂଆଗାଁ	-	-	-	-	-	-	313	205	200	3,39,292.00	3,32,100.00	6,71,392.00	
76		ପ୍ରକଟ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଚମାଖଣ୍ଡି	102	112	81	826.20	1360.80	2187.00	102	112	127	70,210.68	1,15,214.40	1,85,425.08	
77		ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ସେବାଶ୍ରମ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କେ. ଆର୍ଯ୍ୟପାଲୁ	111	-	43	477.30	-	477.30	-	-	-	-	-	-	
78		ସୁନ୍ଦରଶୁର ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସୁନ୍ଦରପୁର	192	-	5	96.00	-	96.00	-	-	-	-	-	-	
			-	356	16	-	854.40	854.40	-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	26	-	57	8,032.44	-	8,032.44	
79		ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଧୂଆଁଛାଇ	26	-	43	111.80	-	111.80	26	-	43	6,059.56	-	6,059.56	
			26	-	41	106.60	-	106.60	26	-	41	5,777.72	-	5,777.72	
			26	-	70	182.00	-	182.00	26	-	70	9,864.40	-	9,864.40	
			20	-	37	74.00	-	74.00	20	-	37	4,010.80	-	4,010.80	
80		ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗୋଲାବନ୍ଧ	77	85	17	130.90	216.75	347.65	77	102	16	6,677.44	13,219.20	19,896.64	
			-	-	-	-	-	-	64	80	285	98,860.80	1,84,680.00	2,83,540.80	
			-	-	-	-	-	-	77	85	37	15,441.58	25,474.50	40,916.08	
81		ଓଡିଶା ଆଦର୍ଶ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କିଲୁଣ୍ଡିପାଲି	-	-	-	-	-	-	-	243	237	-	4,66,487.10	4,66,487.10	
82		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗୋବୀ	-	-	-	-	-	-	131	84	200	1,42,004.00	1,36,080.00	2,78,084.00	
83		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାସିପିଠା	33	75	127	419.10	1,428.75	1,847.85	-	-	-	-	-	-	
84		କପ୍ପିପଦା ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	-	18	73	-	197.10	197.10	-	-	-	-	-	-	
			-	11	57	-	94.05	94.05	-	-	-	-	-	-	
			-	15	70	-	157.50	157.50	-	-	-	-	-	-	
85		ସାନ ଭୁଞ୍ଜୁ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	203	90	70	1,421.00	945.00	2,366.00	-	-	-	-	-	-	
			223	243	57	1,271.10	2,077.65	3,348.75	-	-	-	-	-	-	
			255	125	41	1,045.50	768.75	1,814.25	-	-	-	-	-	-	
86	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ଗାଙ୍ଗିଆ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	170	139	37	629.00	771.45	1,400.45	-	-	-	-	-	-	
			223	243	73	1,627.90	2,660.85	4,288.75	-	-	-	-	-	-	
			223	243	57	1,271.10	2,077.65	3,348.75	-	-	-	-	-	-	
			232	246	70	1,624.00	2,583.00	4,207.00	-	-	-	-	-	-	
			47	159	57	267.90	1,359.45	1,627.35	-	-	-	-	-	-	
87		ବ୍ରାହ୍ମଣଗାଁ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	47	145	43	202.10	935.25	1,137.35	-	-	-	-	-	-	
			49	149	41	200.90	916.35	1,117.25	-	-	-	-	-	-	
			52	151	70	364.00	1,585.50	1,949.50	-	-	-	-	-	-	
			33	120	37	122.10	666.00	788.10	-	-	-	-	-	-	
			46	149	73	335.80	1,631.55	1,967.35	-	-	-	-	-	-	

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ଶୁଖିଲା ରାସନ ପାଇଁ						ରୋଷେଇ ଖଇ ପାଇଁ						
			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ଏଫଏସଏ ବିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉତ୍ତର (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା		ସିସି ବିଆଯାଇ ନଥିବା ଦିନ ସଂଖ୍ୟା	ବନ୍ଧନ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିମାଣ (ଟଙ୍କାରେ)			
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ଉତ୍ତର	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍		ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ ପରିମାଣ	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
			50	149	57	285.00	1,273.95	1,558.95	-	-	-	-	-	-	-
			51	158	70	357.00	1,659.00	2,016.00	-	-	-	-	-	-	-
88		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ରାଣାବନ୍ଧ	76	104	70	532.00	1,092.00	1,624.00	76	104	70	28,834.40	58,968.00	87,802.40	
ମୋଟ						74,631.60	1,30,136.14	2,04,767.74				41,51,817.56	85,66,333.20	1,34,45,949.76	

(ଉତ୍ତ: ଚୟନିତ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ବିଦ୍ୟାଳୟ ରେକର୍ଡରୁ ସଂକଳିତ ତଥ୍ୟ)

* 6,399 କିଲୋଗ୍ରାମ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ 2,321.366 କିଲୋଗ୍ରାମ ଉତ୍ତର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ବାକି 4,077.634 କିଲୋଗ୍ରାମ ଉତ୍ତର ବନ୍ଧନ ହେବାକୁ ଥିଲା।

** ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 7,27,799 ଟଙ୍କା ସ୍କୁଲ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ ଫେରସ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧନ କରାଯାଇ ନଥିଲା।

ପରିଶିଷ୍ଟ - XVIII

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁକ୍ରମ 3.2.4.2)

ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ପରୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭରା ନଦେବାର ବିବରଣୀ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବର୍ଷ	ପରୀକ୍ଷା ଅବଧି	ସ୍କୁଲ ଦିନର ଏମ୍‌ଟିଏମ୍ ସେବା ଦେଇନଥିଲା ଏବଂ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିଲା	ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକରେ ପରୀକ୍ଷା ଅବଧିରେ ଏମ୍‌ଟିଏମ୍ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇନାହିଁ	ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର (ସ୍କୁଲ)ରେ ନାମ ଲେଖାଇଥିବା ଏବଂ ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ		ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ଦେୟ					
						ପ୍ରାଥମିକ		ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ		ମୋଟ			
						ପ୍ରାଥମିକ	ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ	ଋତଳ (କ୍ରିଏଲରେ)	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)	ଋତଳ (କ୍ରିଏଲରେ)	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)	ଋତଳ (କ୍ରିଏଲରେ)	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	ଡିଭିଓ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ	2018-19	22-02-2019 ରୁ 08-03-2019	7	120	4,260	24,346	29.82	1.43	255.63	12.20	285.45	13.63
		2019-20	19-02-2020 ରୁ 02-03-2020	6	118	3,612	23,488	21.67	1.07	211.39	10.37	233.06	11.44
		2022-23	29-04-2022 ରୁ 07-05-2022	6	139	4,243	21,717	25.46	1.38	195.45	10.55	220.91	11.93
			23-11-2022 ରୁ 30-11-2022	6	139	4,243	21,717	25.46	1.50	195.45	11.49	220.91	12.99
			10-03-2023 ରୁ 20-03-2023	6	139	4,243	21,717	25.46	1.50	195.45	11.49	220.91	12.99
ମୋଟ						20,601	1,1985	127.87	6.88	1,053.38	56.11	1,181.25	63.00
2	ଡିଭିଓ, ରାୟଗଡ଼ା	2018-19	22-02-2019 ରୁ 08-03-2019	7	40	1,444	10,154	10.11	0.49	106.62	5.09	116.73	5.57
		2019-20	19-02-2020 ରୁ 02-03-2020	6	40	1,330	9,744	7.98	0.39	87.70	4.30	95.68	4.70
		2022-23	29-04-2022 ରୁ 07-05-2022	6	53	2,310	11,667	13.86	0.75	105.00	5.67	118.86	6.42
			23-11-2022 ରୁ 30-11-2022	6	53	2,310	11,667	13.86	0.82	105.00	6.17	118.86	6.99
			10-03-2023 ରୁ 20-03-2023	6	53	2,310	11,667	13.86	0.82	105.00	6.17	118.86	6.99
ମୋଟ						9,704	54,899	59.67	3.27	509.32	27.41	568.99	30.68
3	ଡିଭିଓ, ଗଞ୍ଜାମ	2018-19	22-02-2019 ରୁ 08-03-2019	7	138	7,239	26,174	50.67	2.43	274.83	13.12	325.50	15.55
		2019-20	19-02-2020 ରୁ 02-03-2020	6	138	7,930	26,395	47.58	2.35	237.56	11.66	285.14	14.00
		2022-23	29-04-2022 ରୁ 07-05-2022	6	146	10,553	28,001	63.32	3.43	252.01	13.61	315.33	17.04
			23-11-2022 ରୁ 30-11-2022	6	146	10,553	28,001	63.32	3.74	252.01	14.82	315.33	18.55
			10-03-2023 ରୁ 20-03-2023	6	146	10,553	28,001	63.32	3.74	252.01	14.82	315.33	18.55
ମୋଟ						46,828	1,36,572	288.21	15.68	1,268.41	68.02	1,556.62	83.70
4	ଡିଭିଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର	2018-19	22-02-2019 ରୁ 08-03-2019	7	4		998			10.48	0.50	10.48	0.50
		2019-20	19-02-2020 ରୁ 02-03-2020	6	4		970			8.73	0.43	8.73	0.43
		2022-23	29-04-2022 ରୁ 07-05-2022	6	7		1,455			13.10	0.71	13.10	0.71
			23-11-2022 ରୁ 30-11-2022	6	6		1,273			11.46	0.67	11.46	0.67
			10-03-2023 ରୁ 20-03-2023	6	7		1,356			12.20	0.72	12.20	0.72
ମୋଟ						6,052			55.97	3.03	55.97	3.03	

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାର ନାମ	ବର୍ଷ	ପରୀକ୍ଷା ଅବଧି	ସ୍କୁଲ ଦିନର ଏମ୍ପ୍ଟିଏମ୍ ସେବା ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ଏମ୍ପ୍ଟିଏମ୍ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିଲା	ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକରେ ପରୀକ୍ଷା ଅବଧି ଏମ୍ପ୍ଟିଏମ୍ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇନାହିଁ	ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର (ସ୍କୁଲ)ରେ ନାମ ଲେଖାଇଥିବା ଏବଂ ଏମ୍ପ୍ଟିଏମ୍ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ		ଏମ୍ପ୍ଟିଏମ୍ ଦେୟ					
						ପ୍ରାଥମିକ	ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ	ପ୍ରାଥମିକ		ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ		ମୋଟ	
								ଋତୁଳ (କୃଷ୍ଣାଳରେ)	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)	ଋତୁଳ (କୃଷ୍ଣାଳରେ)	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)	ଋତୁଳ (କୃଷ୍ଣାଳରେ)	ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5	ଡିକଡ଼, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	2018-19	22-02-2019 ରୁ 08-03-2019	7	12	354	2,022	2	0	21	1	24	1
		2019-20	19-02-2020 ରୁ 02-03-2020	6	13	332	2,025	2	0	18	1	20	1
		2022-23	29-04-2022 ରୁ 07-05-2022	6	15	293	2,016	2	0	18	1	20	1
			10-03-2023 ରୁ 20-03-2023	6	14	261	1,856	2	0	17	1	18	1
		ମୋଟ					1,240	7,919	7.79	0.40	74.30	3.87	82.10
6	ବିଇଓ, ଗୋପ (ପୁରୀ)	2022-23	13,16 ଏବଂ 18 ରୁ 21-04-2022	6	1	139	0	0.83	0.05		-	0.83	0.05
			26-04-22 ରୁ 30-04-2022	5	3	242	663	1.21	0.07	4.97	0.27	6.18	0.33
			02-05 ଏବଂ 04-05 ରୁ 07-05-22	5	3	242	663	1.21	0.07	4.97	0.27	6.18	0.33
			23-11 ରୁ 26-11 ଏବଂ 28-11 ରୁ 30-11-22	7	3	242	663	1.69	0.10	6.96	0.41	8.66	0.51
			20-02-23 ରୁ 22-02-23	3	1	139	79	0.42	0.02	0.36	0.02	0.77	0.05
			23-02-23 ରୁ 25-02-23	3	1	107	139	0.32	0.02	0.63	0.04	0.95	0.06
			10-03 ଏବଂ 11-03, 13-03 ରୁ 18-03 ଏବଂ 20-03-23	9	3	242	663	2.18	0.13	8.95	0.53	11.13	0.65
			ମୋଟ					1,353	2,870	7.86	0.45	26.84	1.53
			ସର୍ବ ମୋଟ			59,125	2,08,312					3,479.62	186.65

ମୋଟ ପିଏସ୍ + ସ୍କୁପିଏସ୍ = 2,67,437

(ଉତ୍ସ: ଚୟନ ହୋଇଥିବା ପାଠିକଣ୍ଠା ଡିକଡ଼ଙ୍କ ଠାରୁ ସଂଗୃହଣ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ପୁରୀ)

ପରିଶିଷ୍ଟ – XIX

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁକ୍ରମ 3.2.4.4)

ବିଭିନ୍ନ ପାଳନ ଦିବସରେ ଯୋଗ୍ୟ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ ବ୍ୟୟନ ନକରିବା

ବର୍ଷ	ତାରିଖ/ ପାଳନ ଦିବସର ନାମ	ମୋଟ ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂଖ୍ୟା*	ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇନଥିବା ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟର ସଂଖ୍ୟା			ପ୍ରତି ଭୋଜନରେ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚର ହାର (ଟଙ୍କାରେ)		ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ (ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ)			ଶୁଖିଲା ରାସନ ବ୍ୟୟନ କରାଯିବ (କିଣ୍ଟାଲରେ) #		
			ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ	ପିଏସ୍	ୟୁପିଏସ୍	ମୋଟ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2018-19	15-08-2018/ ସାଧାନତା ଦିବସ	95	4,180	3,463	7,643	4.58	6.83	0.19	0.24	0.43	4.18	5.19	9.37
	05-09-2018/ ଗୁରୁ ଦିବସ	91	4,116	3,070	7,186	4.58	6.83	0.19	0.21	0.40	4.12	4.61	8.72
	13-09-2018/ ଗଣେଶ ପୂଜା	90	4,086	3,040	7,126	4.58	6.83	0.19	0.21	0.39	4.09	4.56	8.65
	02-10-2018/ ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ	90	4,079	3,040	7,119	4.58	6.83	0.19	0.21	0.39	4.08	4.56	8.64
	14-11-2018/ ଶିଶୁ ଦିବସ	89	4,045	3,040	7,085	4.58	6.83	0.19	0.21	0.39	4.05	4.56	8.61
	23-01-2019/ ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ	90	4,108	3,071	7,179	4.80	7.16	0.20	0.22	0.42	4.11	4.61	8.71
	26-01-2019/ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଦିବସ	89	4,045	3,040	7,085	4.80	7.16	0.19	0.22	0.41	4.05	4.56	8.61
2019-20	01-04-2019/ ଭଜ୍ଜଳ ଦିବସ	93	4,113	3,257	7,370	4.80	7.16	0.20	0.23	0.43	4.11	4.89	9.00
	15-08-2019/ ସାଧାନତା ଦିବସ	89	3,909	2,985	6,894	4.93	7.36	0.19	0.22	0.41	3.91	4.48	8.39
	05-09-2019/ ଗୁରୁ ଦିବସ	88	3,939	2,807	6,746	4.93	7.36	0.19	0.21	0.40	3.94	4.21	8.15
	02-10-2019/ ଗାନ୍ଧୀ ଜୟନ୍ତୀ	88	3,909	2,807	6,716	4.93	7.36	0.19	0.21	0.40	3.91	4.21	8.12
	14-11-2019/ ଶିଶୁ ଦିବସ	87	3,887	2,731	6,618	4.93	7.36	0.19	0.20	0.39	3.89	4.10	7.98
	23-01-2020/ ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ	88	3,973	3,097	7,070	4.93	7.36	0.20	0.23	0.42	3.97	4.65	8.62
2022-23	01-04-2022/ ଭଜ୍ଜଳ ଦିବସ	408	20,156	13,775	33,931	5.42	8.10	1.09	1.12	2.21	20.16	20.66	40.82
	15-08-2022/ ସାଧାନତା ଦିବସ	81	3,856	2,632	6,488	5.42	8.10	0.21	0.21	0.42	3.86	3.95	7.80
	05-09-2022/ ଗୁରୁ ଦିବସ	80	3,856	2,610	6,466	5.42	8.10	0.21	0.21	0.42	3.86	3.92	7.77
	14-11-2022/ ଶିଶୁ ଦିବସ	80	3,856	2,610	6,466	5.90	8.82	0.23	0.23	0.46	3.86	3.92	7.77
	23-01-2023/ ନେତାଜୀ ଜୟନ୍ତୀ	80	3,856	2,610	6,466	5.90	8.82	0.23	0.23	0.46	3.86	3.92	7.77
ମୋଟ			87,969	63,685	1,51,654					9.26			183.50

(ଉତ୍ସ: ମନୋନୀତ ବିଭାଗରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସୂଚନା)

* ଛଅଟି ବିଭାଗକୁ ନିଆଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ସଂଖ୍ୟା ଯଥା (i) କୋଲକାତା, (ii) ଝାରସୁଗୁଡ଼ା, (iii) ବାରିପଦା, (iv) ସୁଲେଇପଦା, (v) ପୁରୀ ସଦର ଏବଂ (vi) ଗୋପାଳ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ 100 ଗ୍ରାମ ହାରରେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ 150 ଗ୍ରାମ ହାରରେ ରଖାଯାଇଛି

ପରିଶିଷ୍ଟ – XX

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2.5)

ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର (ଡିସିଆର) ସହିତ ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର (ଏଆର) ତୁଳନା ଅନୁଯାୟୀ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ଏମ୍ପ୍ଲିଏମ୍ ଉପଯୋଗ ଦର୍ଶାଉଥିବା ବିବୃତ୍ତି

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ବର୍ଷ 2018-19				ବର୍ଷ 2019-20				ବର୍ଷ 2022-23				ଦିନି ବର୍ଷରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପିଏସ୍ ଏବଂ ସ୍ଥୁପିଏସ୍ ର ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି ରେଜିଷ୍ଟରର ପାର୍ଥକ୍ୟ		
			ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ				
			ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍ଥୁପିଏସ୍	
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	ବଲାଙ୍ଗୀର	ଜନକପୁର ପ୍ରକଳ୍ପ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	5,356	-	5,093	-	4,768	2,540	4,766	2,540	5,496	4,786	5,340	4,701	421	85	
2		ମନହାରୀ ସରକାରୀ ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ	-	-	-	-	-	-	-	-	20,032	33,732	18,101	31,105	1,931	2,627	
3		ତୁସୁରାବାହାଲ ସରକାରୀ ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	10,910	6,477	10,601	6,241	10,744	-	9,866	-	-	-	-	-	1,187	236	
4	ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାଲୋପାତ୍ରା	9,971	-	9,782	-	7,442	-	7,428	-	-	-	-	-	203	-	
5		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଚଳପଟିଆ	12,090	14,364	11,895	14,082	-	-	-	-	-	20,962	-	20,829	195	415	
6		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କଟାପାଲି	7,255	-	7,190	-	6,386	4,093	6,269	3,988	4,974	-	4,691	-	465	105	
7		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କୁଲିହାମଲ	9,811	-	9,734	-	-	-	-	-	-	-	-	-	77	-	
8	ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାଣ୍ଡସୋର	-	22,974	-	19,439	-	22,587	-	15,139	-	20,012	-	17,480	-	13,515	
9		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦୁରଦୁରା	17,697	55,505	17,479	53,418	16,855	42,132	15,655	39,499	-	-	-	-	1,418	4,720	
10		କଞ୍ଚିପଦା ସରକାରୀ ମଧ୍ୟ ଇଂରାଜୀ ବିଦ୍ୟାଳୟ	5,018	-	4,948	-	-	-	-	-	6,259	46,854	5,829	42,503	500	4,351	

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଟିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍‌ଟିଏମ୍ ସମେତ ଯୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାପ୍ତା ପ୍ରତିବେଦନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ବର୍ଷ 2018-19				ବର୍ଷ 2019-20				ବର୍ଷ 2022-23				ତିନି ବର୍ଷରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯିଏସ୍ ଏବଂ ସ୍କୁଲିଏସ୍ ର ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି ରେଜିଷ୍ଟରର ପାର୍ଥକ୍ୟ	
			ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ			
			ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁଲିଏସ୍
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
11		ସାନ ଭୃଷ୍ଟ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	-	-	-	-	35,372	13,660	35,247	13,398	45,765	24,465	43,428	23,732	2,462	995
12		ସରକାରୀ ଅପଗ୍ରେଡେଡ଼ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ନାରଣପୁର	14,021	15,091	13,980	14,368	-	14,059	-	13,724	15,201	30,293	14,448	29,647	794	1,704
13		ଭୂମ୍ବରଡ଼ିଆ, ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	19,979	37,059	19,768	36,658	18,151	33,611	17,542	33,591	15,006	36,218	14,276	33,961	1,550	2,678
14		ଜବାହର ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭୈମଦା	-	25,338	-	24,916	-	-	-	-	23,433	22,488	22,530	21,770	903	1,140
15		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମହୁଲଡ଼ିଆ	-	-	-	-	17,409	-	12,197	-	-	-	-	-	5,212	-
16		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଯଶପୁର	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36,620	-	36,593	-	27
17		ଦାମୋଦରପୁର, ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	10,138	-	8,000	-	9,118	5,954	8,298	4,154	11,659	6,625	11,157	6,475	3,460	1,950
18		ମାଧୋପୁର ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	8,910	-	8,730	-	7,774	-	7,707	-	11,260	-	10,712	-	795	-
19		ପଥରନେସା ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	34,884	31,464	33,933	29,865	28,866	28,080	28,206	27,308	44,118	30,960	41,724	29,183	4,005	4,148
20		ଭୂଲକ୍ଷ୍ମୀବରା ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	13,362	13,204	12,928	12,562	16,498	15,528	16,357	15,184	26,162	-	25,717	-	1,020	986
21		ଶ୍ରୀପଦଗଞ୍ଜ ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବାରିପଦା	-	23,642	-	20,667	-	19,900	-	18,060	-	16,233	-	14,697	-	6,351
22		ବେତନା ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	52,190	-	52,012	-	46,041	24,555	45,869	23,933	44,244	37,240	40,452	35,661	4,142	2,201
23	ରାୟଗଡ଼ା	ସରକାରୀ (ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଟି) ବାଲିକା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ତଙ୍ଗାସିଲ	67,993	54,438	65,147	47,313	-	48,725	-	46,120	-	53,435	-	51,376	2,846	11,789

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ବର୍ଷ 2018-19				ବର୍ଷ 2019-20				ବର୍ଷ 2022-23				ଦିନି ବର୍ଷରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପିଏସ୍ ଏବଂ ସ୍କୁପିଏସ୍ ର ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି ରେଜିଷ୍ଟରର ପାର୍ଥକ୍ୟ	
			ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ			
			ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
24		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଜାମରଗୁଡ଼ା	5,697	6,424	5,573	6,059	-	-	-	-	-	-	-	-	124	365
25		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଜଗଦଲପୁର	24,381	13,285	23,519	12,956	20,859	12,631	19,800	12,088	31,732	20,732	31,298	19,750	2,355	1,854
26		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଲିଟିଗୁଡ଼ା	-	-	-	-	-	-	-	-	14,252	6,051	13,409	5,573	843	478
27		ମୁନିଗୁଡ଼ା ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ	-	15,989	-	15,860	-	-	-	-	12,565	15,578	11,761	14,411	804	1,296
28		ସରକାରୀ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, କୁମ୍ଭାକୋଟା	-	-	-	-	-	-	-	-	31,804	20,766	27,433	19,891	4,371	875
29		ଭାକୁରଗୁଡ଼ା ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ	-	21,760	-	17,808	56,768	17,414	54,622	16,518	39,875	33,333	38,161	32,982	3,860	5,199
30		ସରକାରୀ ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, କୁଡୁଲି	-	-	-	-	47,926	20,473	46,277	19,870	45,474	28,266	41,302	26,692	5,821	2,177
31		ସରକାରୀ ଅପଗ୍ରେଡେଡ୍ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସରଧାପୁର	-	-	-	-	-	-	-	-	29,610	20,906	26,622	19,207	2,988	1,699
32		ସରକାରୀ ଅପଗ୍ରେଡେଡ୍ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସିଙ୍ଗିପୁଟ	9,605	5,519	8,921	4,644	9,421	6,482	8,749	5,731	7,224	10,609	6,607	9,924	1,973	2,311
33		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦୁରୁକିଲିମା	-	20,328	-	19,758	-	-	-	-	-	17,648	-	17,611	-	607
34		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଗୋବରଧନ	-	-	-	-	13,109	9,054	12,478	8,616	17,978	13,272	16,929	12,459	1,680	1,251
35		ବେରୁଗୁଡ଼ା ପ୍ରକାଶ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ	8,814	7,592	8,791	7,567	-	6,191	-	6,093	11,735	13,647	11,326	13,531	432	239
36		ସରକାରୀ (ଏସ୍ଏସ୍ଡି) ବାଲିକା ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦାମସରା	17,349	51,104	10,533	43,568	-	49,731	-	48,005	7,034	-	6,957	-	6,893	9,262

31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2023 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆଇସିଟିଏସ୍ ଏବଂ ଏମ୍ଡିଏମ୍ ସମେତ ପୋଷଣର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକ	ବିଦ୍ୟାଳୟର ନାମ	ବର୍ଷ 2018-19				ବର୍ଷ 2019-20				ବର୍ଷ 2022-23				ତିନି ବର୍ଷରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପିଏସ୍ ଏବଂ ସ୍କୁପିଏସ୍ ର ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ଉପସ୍ଥିତି ରେଜିଷ୍ଟରର ପାର୍ଥକ୍ୟ	
			ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ		ଛାତ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଖାଦ୍ୟ			
			ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍	ପିଏସ୍	ସ୍କୁପିଏସ୍
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
37		ସରକାରୀ ନୋଡାଲ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଚନ୍ଦ୍ରପୁର	-	32,622	-	29,144	40,066	31,011	39,545	29,992	39,897	25,423	35,457	23,964	4,961	5,956
38		ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ, କେନ୍ଦୁଗୁଡ଼ା	-	-	-	-	45,225	-	42,768	-	28,189	16,659	25,720	14,993	4,926	1,666
39	ଗଞ୍ଜାମ	ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସିକାରପାଇ	-	33,824	-	33,216	-	35,069	-	34,155	-	61,210	-	38,295	-	24,437
40		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, କାଲିପାଲି	-	20,451	-	20,017	10,819	18,751	10,442	18,385	18,010	21,839	16,810	19,912	1,577	2,727
41		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ରୁକୁଣାଗାମ	15,230	17,186	14,569	14,239	-	16,139	-	13,987	33,870	-	32,840	-	1,691	5,099
42		ସରକାରୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମହାନନ୍ଦପୁର	23,951	17,000	19,007	13,200	22,329	14,126	18,203	12,099	32,605	19,755	38,290	16,557	3,385	9,025
			4,04,612	5,62,640	3,82,133	5,17,565	4,91,946	5,12,496	4,68,291	4,82,177	6,75,463	7,66,617	6,39,327	7,05,465	82,270	1,36,546
		ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା			22,479	45,075			23,655	30,319			36,136	61,152	82,270	1,36,546
		ପ୍ରତି ଭୋଜନ ପାଇଁ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କାରେ)			4.58	6.83			4.80	7.16			5.42	8.10		
		ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କାରେ)			1,02,954	3,07,862			1,13,544	2,17,084			1,95,857	4,95,331	4,12,355	10,20,277
		ଶୁଖିଲା ରାସନ (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)			2,247.90	6,761.25			2,365.50	4,547.85			3,613.60	9,172.80	8,227.00	20,481.90
			ପିଏସ୍ ଏବଂ ସ୍କୁପିଏସ୍ ପାଇଁ ମୋଟ ଅତିରିକ୍ତ ରୋଷେଇ ଖର୍ଚ୍ଚ (ଟଙ୍କାରେ)													14,32,632
			ପିଏସ୍ ଏବଂ ସ୍କୁପିଏସ୍ ପାଇଁ ଉପଯୋଗ ମୋଟ ଅତିରିକ୍ତ ଉତ୍ତମ ବର୍ଗାଯାଇଛି (କିଲୋଗ୍ରାମରେ)													28,708.90
			2018-19 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ମୂଲ୍ୟକୁ ବିଭିନ୍ନ ନେଇ ମୋଟ ସର୍ବନିମ୍ନ ଅତିରିକ୍ତ ଉତ୍ତମ ପରିମାଣ 287.09 କିଲୋ ପାଇଁ ପ୍ରତି କିଲୋ 3,175.37 ଟଙ୍କା													9,11,616.97

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲାର ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରୁ ସଂଗୃହୀତ ସୂଚନା)

ପରିଶିଷ୍ଟ – XXI

(ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା ଅନୁକ୍ରମ 3.6.1)

ସ୍ଥାୟୀ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି ଗଠନର ବିବରଣୀ, ବୈଠକ ଡାକିବାରେ ଅଭାବ ଏବଂ କରାଯାଇଥିବା ପରିଦର୍ଶନ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ଆଇଏଗୁଡ଼ିକର ନାମ	ଏସ୍ଏମ୍ପି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ	2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ବୈଠକ ଡାକାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ	2018-19 ରୁ 2022-23 ମଧ୍ୟରେ ଡାକାଯାଇଥିବା ବୈଠକ	ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକର ଅଭାବ	ନିରୀକ୍ଷଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା
A	B	C	D	E	F	G	H
1	ଏସ୍ଏମ୍ପି (ଏମ୍ପିଏମ୍), ଓଡ଼ିଶା	ହଁ	20	4	16	0	0
2	ଡିଇଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର	ନାଁ	20	0	20	300	90
3	ବିଇଓ, ବଲାଙ୍ଗୀର	ନାଁ	20	0	20	1,500	0
4	ବିଇଓ, ବେଲପଡ଼ା	ନାଁ	20	0	20	1,200	0
5	ଡିଇଓ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ହଁ	20	0	20	300	0
6	ବିଇଓ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	ନାଁ	20	0	20	1,800	440
7	ବିଇଓ, କୋଲାର	ହଁ	20	0	20	1,050	253
8	ଡିଇଓ, ମୟୂରଭଞ୍ଜ	ନାଁ	20	0	20	300	0
9	ବିଇଓ, ବାରିପଦା	ନାଁ	20	0	20	1,500	0
10	ବିଇଓ, ଶୁଳିଆପଦା	ନାଁ	20	0	20	1,800	0
11	ଡିଇଓ, ରାୟଗଡ଼ା	ନାଁ	20	0	20	300	0
12	ବିଇଓ, ରାୟଗଡ଼ା	ନାଁ	20	0	20	1,800	225
13	ବିଇଓ, ମୁନିଗୁଡ଼ା	ନାଁ	20	0	20	1,500	0
14	ଡିଇଓ, ଗଞ୍ଜାମ	ହଁ	20	1	19	300	0
15	ବିଇଓ, ଛତ୍ରପୁର	ନାଁ	20	0	20	1,800	0
16	ବିଇଓ, ଭଞ୍ଜନଗର	ନାଁ	20	0	20	1,800	0
17	ଡିଇଓ, ପୁରୀ	ହଁ	20	0	20	600	0
18	ବିଇଓ, ପୁରୀ	ହଁ	20	0	20	200	200
19	ବିଇଓ, ଗୋପ	ହଁ	20	0	20	954	624
	ମୋଟ		380	5	375	19,004	1,832

(ଉତ୍ସ: ବିଭାଗରୁ ସଂଗୃହୀତ ସୂଚନା)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦକୋଷ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଶବ୍ଦକୋଷ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ସଂକ୍ଷେପଣ	ବର୍ଣ୍ଣନା
1	ଏବିଇଓ	ସହକାରୀ ବୁକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ
2	ଏଆଇଇ	ବିଜ୍ଞ ଏବଂ ଅଭିନବ ଶିକ୍ଷା
3	ଏଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ସି	ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ସହାୟତା କମିଟି
4	ଏଏନ୍‌ଏମ୍	ସହାୟକ ନର୍ସ ଏବଂ ଧାଇ
5	ଏପିଆଇପି	ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟନୁୟନ ଯୋଜନା
6	ଏଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଏ	ସାକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ସାମାଜିକ ସାମ୍ପ୍ୟ କର୍ମୀ
7	ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁସି	ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର
8	ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଚ୍	ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି ସହାୟକ
9	ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁପିଆଣ୍ଡବି	ବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ଏବଂ ବଜେଟ୍
10	ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁଡବ୍ଲ୍ୟୁ	ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କର୍ମୀ
11	ବିଡିଓ	ବୁକ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ
12	ବିଇଓ	ବୁକ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ
13	ବିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ସି	ବୁକ ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କମିଟି
14	ସିବି	ଅନ୍ତମ ଅବଶେଷ
15	ସିସିଏଚ୍	ରୋଷେଇଆ ତଥା ସହାୟକ
16	ସିସିଟିଭି	କ୍ଲୋଜ୍ ସର୍କିଟ୍ ଟେଲିଭିଜନ
17	ସିଡିପିଓ	ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ
18	ସିକେଏ	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ରୋଷେଇ ଏଜେଣ୍ଟ୍
19	ସିଆର୍‌ସିସି	କୂଷ୍ଠର ଉତ୍ତ୍ ସମନ୍ୱୟ କେନ୍ଦ୍ର
20	ସିଏସ୍	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅଂଶ
21	ସିଏସ୍‌ଆର୍	କର୍ପୋରେଟ୍ ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱ
22	ସିଏସ୍‌ଏସ୍	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରାୟୋଜିତ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ
23	ଡିସିଆର୍	ଦୈନିକ ଉପଯୋଗ ରେଜିଷ୍ଟର
24	ଡିଇଓ	ଡିଲ୍ଲୀ ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ
25	ଡିଏଚ୍‌ଆଣ୍ଡ୍‌ଏଫ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁ	ସାମ୍ପ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
26	ଡିଏଲ୍‌ଏମ୍‌ଆର୍‌ସି	ଡିଲ୍ଲୀସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ସମାକ୍ଷା କମିଟି
27	ଡିଏମ୍‌ଏଫ୍	ଡିଲ୍ଲୀ ଖଣିଜ ଫାଉଣ୍ଡେସନ୍
28	ଡିଏନ୍‌ସି	ଡିଲ୍ଲୀ ପୁଷ୍ଟକର କମିଟି
29	ଡିଓଇ	ବ୍ୟୟ ବିଭାଗ
30	ଡିପିଏଚ୍‌ଓ	ଡିଲ୍ଲୀ ଜନସାମ୍ପ୍ୟ ଅଧିକାରୀ
31	ଡିଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଓ	ଡିଲ୍ଲୀ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ
32	ଇଏମ୍‌ଡି	ବଇନା ଧନ ଜମା
33	ଇପିସି	ସଶକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କମିଟି
34	ଏଫ୍‌ସିଆଇ	ଭାରତର ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ
35	ଏଫ୍‌ଡି	ସ୍ଥିର ଜମା
36	ଏଫ୍‌ଆଇଆର୍	ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ରିପୋର୍ଟ

କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା	ସଂକ୍ଷେପଣ	ବର୍ଣ୍ଣନା
37	ଏଫ୍‌ପିଏସ୍	ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଦୋକାନ
38	ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ	ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଭତ୍ତା
39	ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଓ	ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ
40	ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଆକ୍ସ	ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ମାନକ ଆଇନ
41	ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏଆଇ	ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ମାନକ ପ୍ରାଧିକରଣ
42	ଏଫ୍‌ଓଆଇ	ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ
43	ଜିଏମ୍‌ଡି	ଅଭିବୃଦ୍ଧି ମନିଟରିଂ ଉପକରଣ
44	ଜିଓଆଇ	ଭାରତ ସରକାର
45	ଜିଓଓ	ଓଡିଶା ସରକାର
46	ଜିପିଏସ୍	ଗ୍ଲୋବାଲ୍ ପୋଜିସିଭିଟି ସିଷ୍ଟମ୍
47	ଜିଏସ୍‌ଟି	ସାମଗ୍ରୀ ଏବଂ ସେବା କର
48	ଏଚ୍‌ସିଏମ୍	ଗରମ ରନ୍ଧା ଖାଦ୍ୟ
49	ଏଚ୍‌ଏମ୍	ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ
50	ଆଇଏଏସ୍	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଏଜେନ୍ସିଗୁଡ଼ିକ
51	ଆଇସିଡିଏସ୍	ସମନ୍ୱିତ ଶିଶୁ ବିକାଶ ସେବା
52	ଆଇଏଫ୍‌ଏ	ଆଇରନ୍ ଏବଂ ଫୋଲିକ୍ ଏସିଡ୍
53	ଆଇଆର୍	ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ
54	ଆଇଟି	ଆୟକର
55	ଜେସି	ଯାତ୍ରା କମିଟି
56	ଜେପିଆଇ	ମିଳିତ ଭୌତିକ ଯାତ୍ରା
57	ଏମ୍‌ସି	ମାତୃ କମିଟି
58	ଏମ୍‌ଡିଏମ୍	ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନ
59	ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆର‌ଇଜିଏସ୍	ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ନିୟୁତ୍ତ ନିଷ୍ଠିତ ଯୋଜନା
60	ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍	ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ବିବରଣୀ
61	ଏମ୍‌ଏଲ୍‌ଏଏଲ୍‌ଏଡିଏସ୍	ବିଧାନସଭା ସଦସ୍ୟର ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ବିକାଶ ଯୋଜନା
62	ଏମ୍‌ଏମ୍‌ଇ	ପରିଚାଳନା, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ
63	ଏମ୍‌ଓଏଫ୍	ଅର୍ଥ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ
64	ଏମ୍‌ଓଡିଏସ୍‌ଆଇସିଡି	ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ
65	ଏମ୍‌ପିଏଲ୍‌ଏଡିଏସ୍	ସାଂସଦର ସ୍ଥାନୀୟ ଅଞ୍ଚଳ ବିକାଶ ଯୋଜନା
66	ଏମ୍‌ପିଆର୍	ମାସିକ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟ
67	ଏମ୍‌ଏସ୍	ସକାଳ ଜଳଖିଆ
68	ଏମ୍‌ଏସ୍‌ଡିପି	ବହୁ-କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
69	ଏମ୍‌ଟି	ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍
70	ଏମ୍‌ଟିଏମ୍‌ସି	ମଲ୍ଟି ଟ୍ୟାପ୍ ମଲ୍ଟି କ୍ୟାପ୍
71	ଏନ୍‌ଇଜିଡି	ଜାତୀୟ ଇ-ଗଭର୍ଣ୍ଣାନ୍ସ ବିଭାଗ
72	ଏନ୍‌ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ	ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ଆଇନ
73	ଏନ୍‌ଆଇଟି	ଚେଷ୍ଟର ଆମନ୍ତ୍ରଣ ନୋଟିସ୍
74	ଏନ୍‌ପି-ଏନ୍‌ଏସ୍‌ପିଇ	ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାକୁ ପୁଷ୍ଟିକର ସହାୟତା ପାଇଁ ଜାତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
75	ଏନ୍‌ଆର‌ଇଜିଏ	ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ନିୟୁତ୍ତ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଆଇନ
76	ଓସିଏସି	ଓଡିଶା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ପ୍ରୟୋଗ କେନ୍ଦ୍ର

© ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓଥା ମହାସମାପ୍ତକ
www.cag.gov.in

<https://cag.gov.in/ag2/odisha/en>

